

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

138769

t. j. proa izdaja.

Bygones

„S v e t i g a

FRANZESKA SALESJA

nekdajnega škofa v' Genevi.

F I L O T E J A

a l j

prijasna roka poboshno shivéti.

P o f l o v e n i l

ino s' molitvami sa zerkuv in nekterimi
drugimi pomnoshil

neki dušni pastir Lavanshke škofije.

Pregledal ino priporozhil

ANTON „S L O M „S H E K,

Voseniški fajmofter.

V' Zelovzi 1842.

Natisnil ino saloshil Janes Leon.

138769

FRANZIŠKA KRALJICA

nekdajšnja škola v Gornji

FILLOTEJA

prizana toka pobožne šiveti.

Polegovci

ino s molitvami sa xekov in nekterimi

drugimi pomisli

neki dušni pu... (illegible)

138769

N 946/1955

030051168

Preljube dushe Kristusove!

,Slovenzi in ,Slovenke!

„**B**odite popolnoma, kakor je popolnoma vash Ožhe v' nebesih:“ nas vsmileni Jesus opomina, nam poboshnost priporožha, po Bogi se ravnati nam veli.

Dosti imamo she poboshnih bukev, starih ino novih, ki nas poboshno shiveli uzhijo, to de so spisane vezhi del le sa mlade ljudi, ter kashejo, tako rekožh, le perve stopinje proti nebesam; sa odrashene poboshne dushe nam she v' slovenski besedi bukev pomankuje, ki bi jih k' vishli poboshnosti ravnale.

Odrasheni ljudje slo radi poboshno shiveli mudijo, ter se jim sgodi, ko malopridnimu drevju, ki v' vigredi (spomladi alj valizhki)

lepo zvelí, ob zhasi poletne vrozhine oflabí, in nobeniga sadja ne prinese. Nekateri mosh, ki je v' svojih mladih letah prav gorezhe Bogu flushil, se je ohladil, ves posveten. Marskatera shena je v' poboshnosti zelo oflabela, ki je dekliza vsa Bogu vdana ino poboshna bila. Is shlahniga zvelja mladih dni sadu zhednosti per moshih ino shenah ní — in to je shalost, ker Jesus govori: Drevo, ki dobriga sadu ne prinese, bo vsekano in v' ogenj ver-sheno.“ — Lepe bukve Filoteja naj bojo torej posebno odrashtenim Krisjjanam isrozhene, ktérík sa nebeshko kralestvo ino njega pravizo kaj skerbi.

Imenitne ino nikolj dosti prebrane bukve poboshnosti so Tomasha Kempensarja: Hoja sa Kristusam. One dusho bogabojezho storijo, in bogabojezhost je sazhetek kershanske modrosti. Bogabojezhost pa nektire dushe prevezh bojezhe ino strashlive stori, jim marskateri, tudi nevárn, strah dela, ki jih v' prevelike dvome ali zvisible sakople, is katerih si pomagati ne véjo. Takim dusham je Filoteja prav ljubesniva prijateljca ino svetvavka; ktira jih, is bogabojezhosti nevarniga strahu v' presrezhno ljubesen boshjo pelja, ino pokashe,

kako zhlavek vsakiga stanu, tudi imeniten ino premoshen, lahko poboshno shivi, ne posvetno, naj si je ravno na sveti. — Oh, kako je tega potreba! —

Poboshna dusha hodi na semli vedno pred Bogum, in Bog ji daja tudi v' posvetni bridkosti okushali nebeshke sladkosti: Bres poboshnosti bi bile tudi nebesa le pekel.

Ne dajte se motiti torej, ljube dushe, od posvetne modrosti, ki vam poboshnost rada ostuda. Kakor shivo piamno zhlaveku oblizhje rasfvelli: tak rasdeni prava poboshnost kristjana, de je ljub Bogu ino vsm pravizhnim ljudem: „Poboshnost je sa vse dobro pravi sv. Paul, ker obljubo sedajnega ino prihodniga shivlenja ima.“ Ino to je prava modrost.

Dolgo dolgo so she sheleli skerbni dushni pastirji, fosebno pa pridni spovedniki, prelepe bukve svetiga Franzishka Salesja; ktirim je Filoteja ime, bogoljubnim dusham v' roke dati; sdaj so nam jih dober prijatel poslovenili. Hvalo jim vejmo sa to! Nar bolji hvalo pa bo, de bukve skerbno beremo, se po ljubesni-

vih naukah ravnamo, pa tudi molimo drugi sa drugiga.

Tako bo tudi „Slovenz in vsaka Slovenka shiva Filoteja, to se rezhe, dusha, ki Boga lubi. „In kdor mene ljubi, govori Jesus, tega tudi jas ljubim, pa tudi moj Ozhe njega ljubi, in bova prišla ino per njemu prebivala.“ Amen.

Anton Slomšek,
Voseniški fajmošter.

L j u b l e n i b r a v e z !

Beri, prosim te, leta uvod, k' svojemu
kakor k' mojimu veselju.

Vertnariza Glizera je sa stopila zvetize, is katerih je venze in snopke pledla, tako umno verstiti in slagati, de so se, zhe ravno smeraj ene ino tajište, tako slo med sebo raslozhile, de imeniten obrasnik Pavsanja s' vsim svojim farbami prijetno raslizhne slege ni samogel posnemati. Tako tudi sveti Duh, ki nam skos pisme ino besede svojih flushavnikov toljkanjshe nauke od poboshnosti daruje v' njihovo podvuzhenje tako zhudno raslizhnost rastiva, de se nam nauk, zhe ravno eden in tajišti, savolj svoje slege vender silno raslozhen raskasuje. Jes tedaj ne morem, pa tudi nozhem in nesmém v' téj vodbi kaj drusiga vuzhiti, kakor drugi, ki so pred menó od te rezhi pisali. Podam ti, ljubi bravez! ravno tajište zvetize ko drugi, vender je snopik, kateriga sim is njih spledel, savolj raslizhne sloge, od njihovih zhisto drugazhen.

Vsi skoraj, ki so od poboshnosti pisali, so jiskali tajište podvuzhiti, ki so se savsim svetu odmaknili; vsáj so takshno poboshnost uzhili, katera popolnoma odpovedi svetá pot napravla. Moj namen nasprot je pa, tajište vuzhiti, ki per posvetnih opravilih, v' fredi svoje shlahte, ja zelo, ki v' mestih in na kraljevih dvorih shirijo, savolj svojiga stanu eno koljko pristojnost (imenitnost) v' sunanjim kasati morajo, in se sgovarjajo, de [savolj okoljshein svojiga stanu na poboshnost she misliti ne morejo, ker menijo, de kakor od selisha, od vertnarjev, palma

Kristusa imenovaniga, po perpovedi, obena shival ne jagode okusiti ne sme, tako tudi obeden po palmi kerfhanfke poboshnosti segati ne sme, dokler v' fliski posvetnik opravi shiveti mora. Jes pa hozhem takim pokasati, de, kaker ostrige v' sredi morja rošene ino isrejene, obene kaple morske vode v' svoje saklepnize ne dobijo; de, kakor je kolj morska voda grenka ino slana, se vendar v' kelidonskih otokih (ki so v' sredi morja) sladki studenzi snajdejo, in sadnižh, de kakor neke mušhize skos ogenj in plamen letajo, in si vendar svojih perutniž ne samodijo: tako tudi serzhna in stanovitna dušha samore v' drushbi s' svetam shiveti, bres de bi kalne valove tajišliga pila, de samore studenze sladke poboshnosti zelo med slapmi posvetne grenkobe najti, ino v' sredi skos sharežhi plamen svetoviga poshelenja tekati, bres de bi si perute svetiga poshelenja, s' katerim po poboshnosti hrepeni, vshgala. Teshko je to sa ref; pa ravno sato shelim, de bi si nekteri božj gorežke, kakor se je doslej godilo, k' temu persadevali, — kaker si tudi jes sam per vsi svoji slabosti persadevam, skos to spisanje, dobro voljo tajišlik podpirat, ki so terdno sklenili, se na pot poboshnosti spustiti.

Te vodbe pa nisem s' namenam pisal, de bi vtifnjena na svetlo pershla, ampak k' temu delu sim bil tako le napeljan: She ni dolgo, de je neka dobra ino poshtena dušha, od milosti boshje perganzana bila, pot poboshnosti nastopiti. Sato me je profila, de bi ji vodnik ino pomozhnik bil; in ker sim she dolgo poprej veliko nagnenje k' pravi poboshnosti per njej sagledal, sim jo, kar sim samogel, skerbno uzhl. In kedat sim jo she skos vse vodbe poboshnosti po njenih sheljah ino po njenim stanu prevodil, sim ji nekatere nauke spisane sapustil, de bi si ona sama v' sili svetovati samogla. Ona je pa posnej nekimu imenitnimu, vuzhenimu ino svetimu duhovnimu te pisne pokasala, kater je sposnal, de bi tudi drugim dušham k' pridu bile, in me je slo nad-

legoval, naj jih vtisniti dam. Lohka mu je bilo, me pregovoriti, ker je njegova perjasnost zhes mojo voljo, ino njegova uzhenost zhes mojo saslopnost veliko samogla.

De bi te pisma k' vezhim pridu flushile, ino sa branje prijetnishe bile, sim jih pregledal, sverstil ino s' enokoljkimi opombi ino nauki pomnoshil, kakor je mi je potrebno sdelo: pa v' resnizi, skoraj se vse to ni tako pustilo storiti, kakor bi bilo potrebno. Satoraj ne najdesh v' tih bukvah nizhesar do kraja sdelaniga: najdesh le sbér naukov, katere s' resnizhno dobro voljo davam, ino rasloskno no saslopno raslagam, koljker se je dalo. Na lepoto besedi she mislil nisem, ker imam drusiga dosli opravi.

Filoteja je, h' kateri v' zelim podruzhenju govorim, ker, kar sem v' sazhetku le sa eno dusho pisal, sa vse obrniti shelim, ino h' tem perimka potrebujem, ki se vsaki dushi perleshe, kateri poboshno shiveti sheli: ime Filoteja pa pomeni bogoljubno dusho.

Ker tedaj v' zelim tem spisuu dusho pred ozhmi imam, ktera se skos kopernezhe poshelenje po poboshnosti k' ljubésni boshji vsdigniti sheli, sim to vodbo v' petere bukve rasdelil. V' pervih sim skushal skos nektere opombe ino vadbe to poshelenje dushe k' terdnimu sklepu preobrniti, kar se po spovedi zhes zelo shivljenje skos resnizhno oblubo sgodi, katero sveto obhajilo nastopi, kjér se svojimu Svelizharju, kateriga je prejela, savsim srozshivsha, vsa srezhna v' njegovo ljubésen stopi. Potem, jo h' vishi popolnosti vodivshi, ji pokashem dva veljka perpomozhka, se zhedalej bolj s' boshjim velizhastvam skleniti. Pervi tih perpomozhkov je sveta molituv, po kateri ljubesnivi Bog k' nam pride; drugi prejeba svetih sakramentov, po kterih nas na - se vlezhe. Ino v' tem obsojé druge bukve. Tretje bukve obseshejo vse, kar je Filoteji k' spolnenju tajislih zhednosti potreba, katere jo k' hitri doségi popolnosti perpeljajo, raslagam ji pa le bolj to posebno, kar

bi sama ne bila lahka najdla, in tudi ne v' svojim serzu sapasila. Shterte bukve imajo namen, ji nektère sanjke sovrashnika njeniga svelizhanja odkriti, in jo uzhim, kako se jih samore isogniti, in srezhno svoj pot prav varno hoditi. V' petih bukvah saklizhem Filotejo v' Jamoto, naj si tamkaj pozhije, se oshivi ino si novo mozh pridobi, dalej in dalej po flesi poboshnosti hoditi.

Zhudno je, posebno pa v' nashih zhasih, de se po navadi reka: *Le klofhtarzhanam in takim duhovnim, ki so poboshno shiveti ozhitno obljudo stori ti, se spodobi posebne, isbrane vaje alj regelze pijati, kako se poboshno shivi; tiga shkof ne vtegne, ki mu je toljka shkofija v' skerbi, kolika je moja. Toljka skerb zhloveka rastrese, de se kaj takiga ni vstan lotiti.*

Pa vender ti povém, preljubi bravez, kar imeniten sv. Dionisi govori, de so posebno shkofje dolshni sa dushe skerbeti, kako naj v' poboshnosti rastejo, ki so, kakor Serafini nad Angele, oni nad vse ljudi povishani, in svoji dni nar boljše k' timu obernejo, de dushe poboshno shiveti uzhijo. Shkofje ino zerkveni uzheniki prvih zhasov so svojo stushbo gotovo toljko ljubili, ko mi, pa vender niso mudili dosti poboshnik dushe posebej voditi, ki so se njih prijasni skerbi priporozhilo, kar se is njih listov alj pismov vidi. Apostelne so v' tem posnemali, kateri, zhe so ravno imeli shetvo vsiga sveta v' Gospodovo shitnizo spravljati, so si vender prav skerbno ino s' posebno radostjo nektire klase isbrali. Kdo bi she ne vedel, de so bili Timotej, Tit, Filemon, Onesim, sveta Tekla ino Apia posebno ljubleni duhovski otrozi imenitniga svetiga Pavla; kakor sveti Marko ino sveta Petronila tudi svetiga Petra. Sveta Petronila je bila, kakor sprizhujeta imenitna uzhenika Baroni ino Galoni, samo duhovska hzhér svetiga Petra. Ali ni tudi sv. Janes poboshnej gospej Elekti pisal, kaj?

V' resnizi je teshavno, dushe posebej voditi; pa vender je to le tolashbe polna teshava, kakor shenji-

zam na polji ino bravzam v' vinogradi, ki so le tistokrat prav dobre volje, kedar imajo dela dovolj. Per tim opravili se delavzam ferze od ljubesnivoſti oshivlja ino pokrepzha, ravno kakor se v' srezhni Arabji tistim godi, ki imajo dishavo zimet nositi. Perpovedajo, de zhe tigrovka eno svojih mladih na poti najde, ki ga je lovez na pot vergel, de bi starko pomudil, s' drugimi pa odishel, ga hitro sadene, naj bi s'he tak teshko ino veliko bilo, ino ga v' svoj berlog skrije, ker jo ta tesha v' teki zlo ne pomudi, ter ja ljubesen materna tesho polajsha, ino s'he bolj priganja. Sa koljko vezhi ljubesn ino veselje bo ozhetno ferze obzhutilo, sa dusho s'kerbeti, ki po pravizi popolnoma shiveti sheli. „Sprijelo jo bo, kakor ljubesniva mati, ki svoje dete v' narozhji pestje, ino teshe svojga ljublenza s'he ne obzhuti.

Ozhetniga ferza je pa vender le k' temu potreba. Sa to apostelni ino vsi pravi opostolski moshje svoje uzhenze ne le otroke, ampak otrozhizhe imenujejo, de bi s' tim imenam pokasali svojo ljubesnivoſt do njih.

Verh vsiga tiga rad sposnam, ljubi bravez, de s'he poboshen nisim, naj si ravno od poboshnoſti pifhem, pa vender v' resnizi is ferza shelim poboshen biti, ino ravno ta moja snotrajna shelja mene priganja, tudi tebe uzhati, poboshno shiveti, sakaj neki visoko uzhen ino imeniten mosh pravi: „Dobro je, ako si hozheſh sam navuzhati, de s'htudirash; s'he bolji, zhe poslufhash; nar boljshi pak, ako sam druge uzhiſh.“ „Gostokrat se perpeti, govori sv. Auguſhtin v' nekim piſmi k' svoji duhovſki hzheri Florenzji, de ravno s' tem saflushimo sami prijeti, zhe drugim dajamo, in kedar druge uzhimo, de se sami skos to svuzhimo.“

Aleksander, neki nar imenitnejſhik kraljev, je dal salo kompatro, ktero je soſebno rad imel, Apeletu, nar imenitnejimu obrasniku alj malerju isobrasiti. Njo prav isobrasiti alj smalati, to mora prav pogosto pogledati; in ravno skos to se je v' njo sa gledal ino toljko saljubil, de se je Aleksander njega

vsmilil, ker je njegovo shivo ljubesen sposnal, ino mu je nar ljubesnivshi prijateljzo svojga serza sa sheno dal. „De je Sander to storil, govori imeniten pisar Plini; nam lepshi prizha, koljka dusha je Aleksander bil, kakor s'he toljko imenitne vojfke, v katerih je svoje nasprotnike premagal.“

Po tem torej jes mislim, ljubi bravez, ker sim shkof, de tudi Bog hozke, naj preljubesnivo podobo, ne samo zhednosli sptoh, ampak nja nar bolj ljublene prijateljze, svete poboshnosli, v' zhloveshkim serzi vpodobim, alj smalam. Ino prav prav rad se tiga lotim, nekaj sa to, de svojo dolshnost pokorno dopolnim; nekaj sa to, de se bo svete poboshnosli podoba tudi v' moje serze vtisnila, dokler jo drugim popishujem. Ali dober Bog ljubesen do poboshnosti, v' mojim serzu sagledal, morde jo bo tudi mojmu serzu vekomaj sa drusho dal.

Kedar je sala, framoshliva Rebeka Isakove kamele alj velbljudi napojila, je postala njegova nevesta, ter je prijela slate uhane ino perstane, ktire je poslal. Po tej pripodobi tudi jes sarupam od neskonzhne milosti boshje, de bo dober Bog mojo dusho milo pogledal, ino sa svojo nevesto isvolil, ker njegove drage ovzhize k' potokam poboshnosli vodim, de mi bo slate besede s'voje svete lubesni v' moje vusheta govoril, in moji roki mozhdul, srezhno sgotoviti. Samo v' tim obstoji prav sa prav resnizhna poboshnost, katiro meni ino vsim sinam ino kzheram nja svete zerkve dati, Boga prosim, ter vse svoje pisma, s'voje dela ino besede, s'voje shelje in misli sa vselej njej isrozhim.

V' Anesi na svete Marije Magdalene v' leti 1609.

I s p o r o z h e n j e

svetiga spifavza Franziskha Salesja.

O Jesuf vsmileni, moj Gospod, moj Odrešnik ino moj Bog! Pred noge tvojiga velizhastva se vershem, ter liste tih bukev tvoji flavi posvetim ino darujem. S' svojim blagoflovam vse besede v' njih oshivljaj; de se bojo dushe, katerim sim jih pisal, skos mozh tvojga blagoflova po njih rasvetlile, kar jim, posebno pa to preferzhno shelim, naj bi sa mene tvoje neskonzhno vsmiljenje naprosili, de bi jes, ki na tim sveti drugim pot poboshnosti kashem, saj na unim sveti vekomaj ne savershen ino vframoten ne bil, ampak naj bi s' njimi sklenjen vekomaj tebi visoko hvalno pesem pel, besedo, ki jo per vsaki teshavi ino stiski sedajnega shivljenja, pokasati tebi svojo svestobo, is zeliga serza na ves glas sashenem, rekòzh: Jesuf naj shivi! Naj shivi Jesuf! shivi le ino kraljaj v' nashih serzah od vekoma do vekoma. Amen.

Prijasna roka poboshno shiveti.

P e r v e b u k v e

Potrebne opominbe ino vadbe, ktere dusho od njeniga perviga posheljenja po poboshnim shivlenji noter do terdniga sklepa, prav bogabojezhe shiveti, vodijo.

P E R V A P O S T A V A.

Popis prave poboshnosti.

Kaj ne, ljuba Filoteja! poboshna shelish biti, ker po kerfhanfko isrejena, dobro vesh, kako prijetno se zhednost poboshnosti, pred ozhmí boshjiga velizhastva sveti? Kér pa tudi mali spregledi v' sazhetku kaziga opravila po malim v' nesmérno israfstejo, tako de se vzhasi popraviti vezh ne dajo, tako ti je narprej potreba vediti, kaj de je prav sa prav zhednost kerfhanfke poboshnosti: sakaj, ko bi tebi bilo to nesnano, bi se tebi lahko sgodilo, de bi si sajhla, in po poti kake neumne alj prasne poboshnosti hodila, kakfhnih je veliko, desí je ravno prava poboshnost le ena fama.

Avreli *) je vsako obljizhje svojih podób tistim shenfkim enako isobrasil; katere so mu bile narbolj vřhezhe; tako si vpodobi tudi vsak, poboshnost po svojim nagnjenji ino po svojim dosdevanji. Kdor se rad posti, se poboshniga dersí, de se le posti, naj mu bo serze tudi polno nar grenkej.ga sovrashtva. 'S gole smernosti si ne upa jesik v' vino, fhe v' vodo ne pomozhiti, ne bojí se pa, ga, obrekovaje in opravlaje, v' kri blishniga vtopiti. Drugi se brum-niga meni, ker vsak dan lepo shtevilo molituv ismo-li, zhé ravno kmalo po tem svoj jesik odvéshe, de se v' ořtarih, prevsetnih in sanizhovanih besedah zhes domazhe in ljudfke raslije. Ta deli obilno milofhno is svojiga shepa, alj ne perpravi se, krotkost is svo-jiga serza deliti. Uni nasprot rad odpuřti rashalni-kam, alj le ořtrořt pravize ga perpravi, de plazha posodnikam. Vřti ti ljudi se sploh sa poboshne der-shijo: pa niso. „Savlovi hlapzi so Davida v' nje-govi lastni bishí iskali: Mihola pa, ki je les v' postel poloshila, in ga s' Davidovim oblazhilam sakrila, jih je vflepila, de so menili, David bolen pozhiva tamó. Tako se jih dořti s' sunanjimi poboshnimi deli pokrije, in svét jih ima sa resnizhno poboshne ino brumne, alj té ljudjé so le podoba in senza po-boshnosti.

Prava ino shiva poboshnost, moja Filoteja! je le na ljubesen boshjo sesidana; in prav sa prav tudi poboshnost drusiga ni, koker prava ljubesen do Boga, pa ne ljubesen, kakorřhna si bodi, sakaj bosh-ja ljubesen, ki nashim duřham lepoto deli, se imenu-je gnada, toje, dopadlivořt: ker na ozhém bosh-jigá velizhastva řtri dopadlive. Nam ta ljubesen mozh podeli, dobro řtoriti, po tém se ji delavna ljubesen pravi; zhé se pa na to viřhíno popolnosti vsdigne, de naf ne le kar podbada, dobro řtoriti, ampak taji-řto tudi fkerbno, pogosto in urno opraviti, potem de-

*) Avreli, neki řtari obrasnik alj malar.

bi imé: poboshnoft. Shtruzi *) ne leté nikdar, kokofhi teshko, nifko in poredkim, golobi in lastovke pa letajo velikokrat hitro ino visoko; tako fe gréshniki nikder ne vsdignejo do Bogá; sméraj fe vertijo na nifkim bliso semlje, — is ljubesni do semlje. Ljudjé, fploh dobri imenovani, ki fe fhe poboshnofti nifo prijeli, fe vsdignejo fizer fkos dobre dela do Bogá, pa le malokdaj, in tedaj fhe teshko ino pozhasi; poboshne dushe letijo dostikrat, hitro ino visoko k' Bogu nakvifhko. V' kratkim: nizhefar drusiga ni poboshnoft, ko shiva, biftra urnoft, po kateri delavna ljubesen svoje delo v' naf dopernefe alj tajifto mi v' njéj hitro in is ferza dopernefemo, in kakor je delavni ljubesni lastno, naf k' spolnovanju vfh in vfake sapovedi boshje napeljovati, tako je tudi poboshnofti lastno, naf napeljovati, de bi tajifte hitro in urno spolnovali. Toraj fe tudi tajifto, ki vfh sapoved boshjih ne spolnuje, dober in poboshen imenovati nemore; ker, de bomo v' refnizi dobri, in refnizhno poboshni, rasen delavne ljubesni fhe shive urnofti k' delam ljubesni potrebujemo.

Kér dalej poboshnoft drusiga ni, kakor gorézha ljubesen, torej ftri, ne le, de fmo hitri, delavni ino fkerbni v' spolnovanju vfh boshjih sapoved; ampak ona naf podshge, de hitro ino is ferza toljko dobrih del ftorimo, koljkor jih le samoremo, zhe tudi nifo ravno sapovedane, ampak le fvetovane, alj is snotranjiga ras-fvetlenja pokasane. Sakaj, kakor zhlovek, ki fhe ni sdavnej osdravil, le tako dalezh gré, kakor dalezh mu je potreba, in fhe tudi to le pozhasi ino teshavno, tako ftopa grefhnik, ki je fhe le od svoje krivize osdravil, le tako dalezh, kakor dalezh mu Bog sapové, in fhe tako dalezh le teshavno ino kefno, dokler sadnizh poboshnoft doféshe. Po tem pa, kakor popolno sdrav zhlovek, ne hodi le

*) Nar vezhe tize, po 2 — 3 zente teshke; tudi ,Shtravfi imenovanc.

kar, ampak tudi téka in fkaka po poti boshjih sapoved, ino fhe zelo zhes gré, in tezhe hité po fiesi svelizhavniga svéta in nebeshkiga rasvetlenja. „Sploh rézhi se delavna ljubésen od poboshnosti tako malo lozhi, kakor plamen od ognja; posebno, kér je delavna ljubésen duhovni ogenj, ki, zhé vifoko gori, poboshnost pofiane. Delavno ljubesen tako tedaj, od poboshnosti nizhefar ne perdobí, kakor le plamen, kater jo, ne le v' spolnovanji boshjih sapoved, ampak tudi v' storjenji svelizhavniga sveta in nebeshkiga vdajanja hitro, delavno ino fkerbno obdershf.

DRUGA P O , S T A V A .

Od lafnost in imenitnosti prave poboshnosti.

Tisti ki so Israelove otroke hotli sestrafhiti, de bi se v' obljubleno deshelo ne podali, so jim pravili, de tista deshela svoje prebivavze poshira; to se pravi, de je srak alj luft v' njéj tako strupen, de bi ne bilo mogozhe v' njéj dolgo shiveti, ljudje so pa tako strafhni ino veljki, de druge ljudi kakor, kobilze soblejo. Tako ljuba Filoteja! svét obrekuje sveto poboshnost, kar jo kolj more, popisuje poboshne s' kiflim, shalofnim in sopernim obrasam, in glasno osnanuje, de poboshnost ftri shalofne in vse soperne ljudi. Kakor sta pa Josue in Kaleb ozhítno prizhala, de obljublena deshela ni le sdrava in vfa prijetna, ampak njo imeti, fladko ino veselo: tako nam tudi sam sv. Duh sprizhuje, in nash svelizhar sam fkos svoje boshje vsta naf vuzhi, de je poboshno shivlenje prijetno, frezhno ino prijasno shivlenje.

Ref vidi svet poboshne se pofiti, moliti, sanizhovanje voljno nositi, bolnikam ftrezhi, vbogim da-

rovati, zhuti, jeso krotiti, se s' flabim nagnenjam vojskovati, se prepovedaniga veselja sdershati, in sbe drusih takfnih del veliko dopernafhati, ki so fame na sebi teshavne in soperne; alj snotranje in ferzhne brumnosti svet ne vidi, ktera vse te dela polajfha in poflajfha. Poglej zhebele na timfi, *) grenek je sok, kteriga is nje dobijo, alj po svoji lastnosti ga v' fladek med spremené. O posvetnesh! ref ref, veliko britkiga najdejo poboshne dushe v' vadbah svojiga premagovanja, alj zeló v' tih vadbah spremenijo bridko premagovanje v' fladkosti in prijetnosti. Plamen in gorezhe baklé, kolefa ino mezhi so se sdeli prijetne zvetize in difhave muzhenzam, — sato, ker so bili, poboshni. Samore pa mozh poboshnosti nar grosovitnishi muke in zelo famo smert s' prijetnostjo flajfhati, kaj vse ne bo v' delah zhednosti samogla? Sladkor (zucker) nesreli sad stori fladek, in odusame srelimu vse grenko ino fhkodljivo. Poboshnost je pravi duhovni fladkor, ki delam pokorjenja bridkosti, in veselju vse fhkodljivo odvsame; ona odshene od bolnih otoshnosti, od bogatih lakomnosti, od stiskanih maloserzhnosti, od frezhnih prevsetnosti od pufhavnih shalosti, od perljudnih rasvujsdanosti; vrozhina je po simi, rosa po léti; ona vé obilnosti pofesti in revfhine poterpeti; zhaft kakor sanizhovanje ji je enako svelizhovavno; in fkoraj smeraj prejema s' enakim ferzam veselje in shalosti, in naf napolni s' prezhudno prijetnostjo.

Poglej Jakoba lefvizo (lojtro); (sakaj zhisto prilizna je poboshnimu shivlenju). Dve rante po strani, med kterima se na kvifhko hodi, in v' kteri so klini vdelani, ti sasnamvajo molituv, ki sprosi boshjo ljubesen; — in Sakramente, po katerih nam dojde. Klini drusiga niso, kakor stopnje delavne ljubeshni, po katerih se od ene zhednosti do druge stoppa, alj fkos dobre dela, k' pomozhi in preneshbi

*) Timfa, timian, difhezha rosha.

bišhniga deli gré, alj zelo tudi skos sveto premišlovanje noter do prijetniške sklenitve s' Bogam povsdigne. Gledaj tedaj Filoteja! na tiste, ki so na leſt-
vizi; ljudjé so s' angeljskimi ferzi, ali angelji v' zhlovéſhkih telefah. Zhe ravno tudi ne mladi, se vendar vsi mladishki svetijo, ker duhovna mozh in urnost v' njih gospoduje. S' peruti so obdani, sa letati, in se vsdignejo skos sveto premišlovanje k Bogu nakviſhko; tudi imajo nogé, de se v' svetim ino prijasnim sadershanju s' ljudmi sprehajajo. Lép in večél je njih obras, ker pohlevno in prijasno vse nase vlezhejo; gole so njihove noge, roke in glava, ker konez njihovih miſli, nagibov ino djanj le v' tim obſtoji, Bogu dopaſti. Drugi udje telefah so pokriti, vendar le s' vſo lepo in lahko obleko, ker tud ta ſvét in poſvetne rezhí vshivajo; ali vendar le vse priproſto, ker le kakor memo gredoſhi vshivajo, kar jim je po njihovim ſtanu potrebniga. Tako so poboshni. Veruj mi, ljublena Filoteja! poboshnoſt je prijetnoſt vſih prijetnoſt, kraljiza vſih zhednoſt, popolnoſt delavne ljubeshni. Je ljubeshen mleku enaka, tako je poboshnoſt ſladkoba; je ljubeshen drag ſhlah-
ten kamen, tako je poboshnoſt ogujen liſh; zhe je ljubeshen imeniten palsam, tako je poboshnoſt njena diſhava, in ſizer vſa prijetna diſhava, ki krepzha ljudi, in angelje rasveſeli.

T R E T J A P O S T A V A.

De ſe poboshnoſt s' vſakim ſtanam in poklizam da ſkleniti.

Bog je ſapovedal ob ſvarjenju ſeliſham, de naj vſako po ſvojim plemenu ſad rodi; tako tudi vkaſuje kriſtijanam, ſhivim ſeliſham v' ſvoji zerkvi, de naj

však po svojih stanu in poklizu sad poboshnosti pernefe. Drugazhi mora sa poboshnost shlahtnik', umetnik, rokodelez, drugazhi hlapez, vajvoda, drugazhi deklé, omoshena, vdova fkerbeti; in ne le to, obudba k' poboshnosti se mora mozhém, opravkam in dolshnostim vsakiga prilézhi. Ljuba Filoteja! ali bi se spodobilo, ko bi fhkof, kakor pulhavnik famotno shiveti hotel? zhe bi si sakonfki po kapuzinarsko obeniga premoshenja ne sbirali, alj ko bi rokodelez, menihu enako, zel dan v' zerkvi tézhal; menih pa zeli dan blishnimu na flushbo stal; alj bi ne bila takfhna poboshnost sméshna, napzhna, neprenefliva? Vendar se vezhkrat ta narobnost pergodi, in fvét, ki pravo poboshnost in takfhno nerodnost vse eno dershi, godernejá, in zhmerí poboshnost, zhe ravno ona vsih tih napak kar nezh ni kriva.

Ne, ne Filoteja! poboshnost nizhefar ne strati, zhe je le prava, ampak le she vse bolje naredí; in zhe fhé poklizu karkolj sa enga zhloveka vstavlja, gotovo je napzhna. Zhbela, pravi Aristotel, *) sesa is zvetíz svoj med, zvetíze pa kar nezh ne poshkoduje, ampak kakor jo je vso zvezezho najdla, tako jo pufí. She vezh stori prava poboshnost; ne le, de ebenimu poklizu alj opravilu ni nasprotna, ampak olepfha ino osaljsha she vsaziga. Versi kakfhen shlahnten kamen ako hozhefh, v' méd, she le boli lishhez bo; tako postane tudi vsak v' svojim poklizu prijetnej, bolj ko poboshnost sh' njim véshe. Sakonfki se ferzhneji ljubijo, podloshni fo gosposki podloshnisthi, vsak stan je prijetnisthi sh' njo.

Vuzhiti alj térditi, de poboshnost ne flishi v' fhotore vojakov, v' jispe rokodelzov, v' dvore kraljev in v' hifhovanje sakonfkih, bi bila grosna smotta, in zeló krívovera. Ne rezhem, Filoteja! de bi se menishka poboshnost s' rezhenimi stanovi drushila, pa rasen menishke poboshnosti jih je she dosti, tistim

*) Aristotelj nekdejni imeniten modrijanez.

prilizhnih, ki v' posvetnih poklizah shivijo. Tega so nam prizhe v' stari savesi: Abraham, Jsak ino Jakob, David, Job, Tobija, Sara, Rebeka in Judita; in v' novi savesi so shiveli sv. Joshef, Lidia in sv. Krishpin popolno sveto per rokodelstvi; sveta Marta, Monika, Akvila, Prizila per hifhovanju; Korneli, Sebastjan, Mavrizi pod vojafhkim oroshjam; Konstantin, Helena, Ludovik, Amadej in Edvardi na svojih tronah. In fhe to se je sgodilo, de so nekteri v' samoti, katira je k' dosegi popolnosti tako prilizhna poboshnost sgubili, in de so jo potèm v' fredi sveta sopet nasaj dobili, ki se sa popolnost tako nevarn vidi. Lot, v' mestu zhift, je v' samoti v' nezhistost padel, pravi sveti Gregor. Bodimosi tedej, kjér hozhemo, po poboshnim shivlenju samoremo in moramo hrepeneti.

,S H T E R T A P O , S T A V A .

Od potrebniga vodnika na pot in poti poboshnosti.

Ke je mladi Tobija povelu dobil! v' Kages se podati, je rekel: „Pota ne snam.“ „Tak idi,“ mu odvifhza ozhe, „pa si pojishi koga, de te bo spremjljal.“ Ravno to rezhem tebi, moja Filoteja! imafh refnizhno voljo, na pot poboshnosti stopiti, pojishi si spremljavza, v' zhednosti dobro vterjeniga, de te bo vodil. Nauk Naukov je ta. „Ishi si, kar samorefh, voljo boshjo sposnati,“ pravi poboshni Avila, „nebofh jo tako gotovo sposnal, kakor na poti ponishue pokorfhine, ktere so se vsi poboshni svoje dni terdno dersjali, in jo fkerbno perporozhali.“ Ko je sv. mati Teresia vidila, kako ojtro se jbrumna shena Katarina Korduanka pokori, jo je shelela posnemati,

de si je ravno spovednik prepovedal; in slo ji jo mikalo, ga ne vbogati. Bog ji je pa enkrat rekel: „Moja hzhi! ti hodish po dobrim in varnim poti. Ti gledash na pokoro, ktero una déla, pa ljubsha mi je tvoja pokorfhina.“ Tudi je ljubila to zhednost tako slo, de se je rasen pod pokorfhino proti svojim predpostavljanim tudi she pod posebno proti nekimu velikimu boshjimu flushavniku fkos oblubo savesala, de ga v' vsih rezheh vbogati hozhe. In k' veliki tolashbi je njéj, kakor mnogim poboshnim dusham pred njo ino sa njo dofhlo, ki so, Bogu se bolj podvrezhi, svojo voljo volji njegovih flushabnikov podvergli; katero ponishnost sveta Katarina is Siene v' svojih pogovorih vifoko hvali.

Svéta vajvodnja Elisabeta se je vdala sa vsm v' pokorfhno in vodbo svojga uzhenika Konrada; in imenitnih nauk eden, ktire je imenitni kralj, sveti Ludovik pred svojo smertjo svojimu sinu dal, je ta: „Pogosto se spoveduj, sberi si vuzheniga spovednika, ki te bo uzheti saftopil, kar ti je v' prid.

Svest prijatel, „pravi sveto pismo,“ je mozna bramba; kdor ga je najshel, je saklad najshel. Svest prijatel je sdravilo shivlenja in nevmirjezhnosti; ki se Boga bojé, ga najdejo. Te boshje besede kakor vidish, nevmirjezhnost posebno sadenejo, h' kateri pred vsm drugim, sveštiga prijatla potrebujemo, de nam svetuje, naf opomina, ino fkos shivlenje varno vodi, de ne pademo, alj v' sanjke hudobniga fovrashnika ne sajdemo. Kakor saklad modrosti, naf bo v' nafhish teshavih, nadlogih ino padzih varval; kakor sdravilo bo nafhe ferze v' duhovnih bolesnih krepzhal in tolashil, pred nefrezho naf obvarval, nafho dobro v' boljshhe spreobrazhal; in zhe naf kakfhna bolésen nalleti, vbranal, de naf ne bo k' smerti peljala, sakaj on naf bo is njé refhil.

Pa, kdo bo tega prijatla najshel? „Tisti odgovori modri, ki se Bogá bojé;“ to se pravi, ponishni, ki v' duhu rafit' resnizhno shelijo. Kér ti je tedej toljko na tém leshézhe, Filoteja! ta sveti pot pobosh-

nefti s' kakim dobrim vodnikom nastopiti, tako profi Boga prav gorézhe, de ti eniga po svoji volji podeli; in nikar ne dvomi, ko bi ti moral tudi, kakor mlajshimu Tobijatu, angelja is nebéf poslati, dobriga in sveftiga vodnika ti bo podelil.

Pa kakor angelj tebi tudi mora biti, to je, zhé si ga najhla, ga ne imej kar kakor zhloveka, in ne sanahaj se toljko na-nj in na njegovo vuzhenost, kakor veliko vezh na Boga, ki bo po svoji milofiti fkos téga zhloveka s' tabó govoril, in v' njegovo ferze kakor v' njegove ufta poloshil, kar ti je k' svelizhanju; poslufhaj ga torej, nezh drugazhi, kakor angeljá boshjiga, ki's nebéf ftopi, de bi tebe v' nebo vodil. Vselej mu bodi vfa odkritoserzhna in svefta: odkrivaj pred njim, kar imash dobriga alj hudiga nad sebó, bres vse hinavshine ino svijazhnosti, in tako bo dobro, — kar imash, prejiskano, ino okovarjeno, hudo pa poboljshano ino osdravléno; on te bo v' shalofiti krepzhal in tolashil, v' veselju te predersnofiti varval. Veliko savupanje imej na-nj, fklenjeno s' spofhtovanjam, tako de spofhtovanje ne bo savupanje manjshalo, ino savupanje ne spofhtovanja vftavljalo. Savupaj mu s' spofhtovanjam hzhére proti ozhetu; spofhtuj ga s' savupanjem fina proti materi. V' kratkim, ta prijasnost mora mozhna ino sladka, vfa sveta, vfa poboshna, mora vfa boshja, vfa duhovna biti.

„Torej, isvolji si eniga ismed tavshent,“ pravi Avila; jes pa pravim, 's med deset távshent; sakaj, manj jih je, kakor se da povedati, ki bi bili sa to opravilo. Napolnjen mora biti s' delavno ljubesnjo, s' vuzhenofitjo ino modroftjo; bi ene téh lastnost ne imel, bi she bilo nevarno. Torej ponovim: Profi sdihováje sa njega; in, zhe si ga préjela; potem sahvali boshjo velizhafitvo sa-nj, oftani mu ftanovitna, in ne jifhi si drusiga; ampak hodi priprofta, ponishna ino savupлива, sakaj tvoja pot bo vfa frezhna.

P E T A P O S T A V A.

De se s' zhifhenjam dufhe sazheti mora.

„Zvetize fo se v' nashim kraji perkasale,“ pravi shenin v' visoki pesmi, „zhasfnashenja in' shetve je prishel.“ Kaj fo zvetize nashiga ferza drusiga, moja Filoteja! kakor njegove brumne shelje? Kakor hitro se torej te prikashejo, mora roka sa serp prijete, de se vse mertve in nepotrebne dela 's nafhe vesti poshanjejo. Hzihi ptujza, ktera se je sinu Israelza sarozhiti hotla, je morla fushnoffi oblazhilo iflezhi, nohte poresati, lasse ostrizhi. Tako mora dufha, ki po zhafsi hrepeni, nevesta boshjiga „Sina postati, stariga zhloveka iflezhi, in greh sapustivfhi, noviga oblezhi, potem vse napotleje, ki jo od boshje ljubesni nasaj dershijo, obresati ino is pot spraviti. Sazhetek osdrave obfstoji v' ozhifhenju kervi.

Popolnoma ozhifheni kar na enkrat fo bili, sveti Pavel, sveta Katarina is Genua, sveta Magdalena ino Pelagia, in she nekaj malo drusih. Alj takfhn'o ozhifhenje flifhi med zhudeshe, in je tako malo navadno v' kraljestvi gnade, kaker vftajenje mertvih v' kraljestvi nature; ne smemo se torej na-nj sanafhati. Navadno zhifhenje ino sdravljenje trupla kakor tudi duha gre le pozhasi, in sizer od stopnje do stopnje naprej.

Perute sizer imajo angelji na lestvizi Jakopa vender ne letajo, ampak po versti stopajo is stopnje na stopnjo gorj in doli. Dufha, ktera se 's greha k' poboshnosti vsdiguje, je enaka juterni sarji, ki v' svojim ishodu ne preshene na enkrat teme, ampak le pozhasi. Sdravje, le pozhasi sadobleno, je varnisthi in stanovitnisthi, pravijo sdravniki. Bolesni ferza ravno kakor bolesni telefa kakor na konju in na

poslti perderejo; pa k' nógam in prav pozhasi odstojijo. „Serzhna tedaj, in pa vsa poterpeshliva, morash per sazhetku tega dela biti, moja Filoteja! O kako fhkoda je sa tiste dushe, ktere, ko so se enzhaf v' poboshnosti vadile, she nekatere slabosti nad sebó vidijo, in savolj njih vse serze sgubijo, tako, de fkoraj od sazhetiga shivlenja odstopiti mislijo! Pa v' enaki nevarnosti se snajdejo, ki se po nasprotni skušnjava jifbejo pregovoriti, de so svojih pogréfhkov vshe prvi dan zbhifhenja profi posltali, se torej sa popolne dershijo, in she bres perut letati sazhnó! — O Filoteja! saréf v' veliki nevarnosti tezhijo, nasaj pasli, kér svojiga sdravnika prehitro sapustijo. „Ne vřtani, poprėj, de se dani“ pravi prerok, „vřtani, kedar fi shé sēdel.“ Pazh je on sam ta nauk dobro spolnil, kér, zhé ravno ozhifhenino omít, vnovizh sa zbhifhenje sdihuje.

Dushe zhiflti, moramo le s' smertjo nehati. Ne sgubimo serza savolj svojih pogréfhkov, sakaj nafha popolnost obstoji v' tem, de se sh' njimi vojskujemo; vojskovati sh' njimi se pa ne moremo, zhe jih ne vidimo, pa tudi premagati jih ne, zhe jih ne frezhamo. In nafha premaga ne obstoji v' tim, de bi jih ne obzhutili, ampak v' tim, de v' nje ne pervolimo.

Ne pervolimo pa v' nje, dokler smo od njih nadlegvani; in tudi moramo v' tim duhovnim boju vzhaf ranjeni biti, de ob ponishnost ne pridemo; pa vendar premagani ne bomo, drugazhi, zhe shivlenje alj serzhnost sgubimo. Pa per vřim tim nam ne morejo ne nepopolnosti ne odpustlivi grehi duhovno shivlenje odvsēti, le fkos smertni gréh se sgubi. Le to nam mora torej v' fkerbi biti, de nam savolj malih pogréfhkov serze ne opade. „Rēfhi me, o Gospod,“ je klizal David, „bojezhnosti in maloferzhnosti!“ Koljka frezha sa val v' tim boju, de vselej premagati samoremo, zhe se le vojskovati hozhemo!

S H E , S T A P O , S T A V A .

Od perviga zhišhenja dušhe, ali od zhišhenja smertnih grehov.

Pervo, silno potrebno zhišhenje, je zhišhenje greha, in perpomozhik k' timu sv. Sakrament pokore. Pojifhi si torej boljfhiga spovednika k' timu, ko morefh; ino vsemi v' roke ene tifihih bukviz, ktere so nalafh v' to sloshene, veft k' zhiſti ſpovedi perpraviti. Takfhne bukve ſo piſali Ludovik Granafhki, Bruno, Aria, Augeri in drugi. *) Paſno beri ene alj druge tih bukev, in obdershi ſi v' ſpominu, na kar te ſpomnijo, de bi bila kdaj ſtorila, od perve mladofii noter do denafhniga dneva. Zhé ſe pa na ſvoj ſpomin ne ſaneſefh, ſi pa ſapifhi, kar ſi hudiga nad ſebó najfhla. In kedar ſi tako vſe grehe vkup ſpravila, ſanizhuj tajifte in odpovéj ſe jim s' nar vezho grivengo, katero ſamore tvoje ferze obuditi, in premifli ſraven, de ſi ſkos greh gnado boſhjo ſpravla, ſvoj del v' nebeſhkim kraljeſtvi ſgubila, ſe fuſhno pekla ſtorila, in ſe vezhni ljubesni boſhji odpovedla. „Saj vidifh, Filoteja! de od ſpovedi zeliga ſhivlenja govorim, katero ſzer vſakimu potrebno ne dershim veudar pa terdim, ée ti bo v' tim ſazhetku k' velikimu pridu, in ſato ti jo perporozhim, kar ſamore. Doſtikrat ſo navadne ſpovedi tajifhih, ki po ſploſhni fhégi ſveta ſhivijo, polne nar vezhiih pregreſhkov; velikokrat ſe ne perpravijo, alj ſáj ne do-

*) Sa „Slovenze ſe v' novifhiih molitnih bukvah, kakor v' duſhni paſhi, ſhivlenja frezhni poti ſa mladenzhe, v' kerſhanſkim diviſhtvi v' duhovnim tovarſhi i. t. d. dobri nauki k' ſpraſhovanju veſti najdejo.

sti fkerbno; vezhkrat nimajo potrebne grivenge, in fhe 's fkrivno voljo fe podavajo k' spovedam, fe po spovedi sopet k' grehu poverniti, posebno, zhe fe nozhejo priloshnosti greha sogibati, in potrebnih perpomozhkov k' pravimu poboljšhanju shivlenja prijeti. V' vséh téh okoljšhinah je spoved zeliga shivlenja k' potolashenju dushe filno potrebna. Rasen tega nam fhe pa spoved od zeliga shivlenja veliko perpomore, de sami sebe prav sposnamo, de fe pretezheniga shivlenja framujemo, in boshjo milost obzhudujemo, katera je tako dolgo s' nami poterplenje iméla, pototashi nafhe ferza, in nam podeli dusfni mir; obudi v' nam dobre fklépe, da perloshnost nafhimu duhovnimu ozhetu, naf opomniti in nagovoriti na to, kar je nafhi dusfi nar bolj potrebniga, in nam podeli ferzhnost, de fe mu v' prihodnih spovedah s' vfm savupanjem odkrijemo.

Kér od popolniga ponovlenja nafhiga ferza, in zeliga spreobernenja nafhich dufh k' Bogu govorim, tako lahko sposnafh, ljuba Filoteja! de ti splofšno spoved od zéliga shivlenja perporozhiti moram.

,S E D M A P O , S T A V A .

Od drugiga zhifhenja, namrezh zhifhenja nagnenja h' grehu.

Israelfki otrozi fo fizer vsi fhli 's egiptfhke deshele, to de ne vsi radovoljno in vesélo, torej jih je tudi nekaj od njih shé v' pufhavi po sapufhenim zhebulu (luku) in mesenih lonzah Egipta nasaj hrepenelo. Ravno tako fe tudi spokorniki snajdejo, ki fo fzer greh sapuftili, nagnenju pa fe ne odpovedó; fklenejo, ne vezh grefhiti, pa le nekak otoshno vsamejo od grefhniga veselja flovó. ,Serze fe odrezhe

grehu, in se v' refnizi lozhi od njega, pa vendar se she vezhkrat po sapufhenim kraji osirajo, kakor Lotova shena po Sodomu. Sdershijo se greha, kakor bolniki dinjih buzih, katerih le sato ne jedó, ker jim je sdravnik s' smertjo protil; vendar jim to sdershanje, teshko pride; radi od njih govorijo, in premishlujejo, ali bi ref bile tako nevarne, jih shelijo vsáj poduhati, in sa frezhne imajo tiste, ki jih jesti smejo. Tako se bojezhi in leni spokorniki sdershijo en zhaf greha, pa vsi shalofni; radi bi smeli grefhiti, ko bi le vezhnimu pogublenju odfhli. S' serzhnim veseljam od greha govorijo, in grefhnike sa frezhue dershijo. Mosh, ki se je mislil mafhovati, spreoberne fizer per spovedi svoje naprejvstje, pa v' kratkim ga vidimo med svojim prijatli, in flifhimo, s' kazim veseljam od svoje pravde govori, in pravi, de ko bi ga strah boshji ne sadershal, bi bil to alj uno storil; de je postava boshja tako teshka, fosebno kar odpuhanje sadéne, in sdihuje, de bi vendar bilo perpufheno, se mafhovati. Ta mosh je she fizer sunaj greha, alj od nagnenja h' grehu je ves omréshen; sunaj Egipta, alj po svojim posheljenju she noter, in sdihuje po zhefnu in luku, kateriga je tam do fitiga vshival; kakor shenstvo, ki svojo pregrefhno ljubesen fzer sanizhuje, pa vendar s' veseljam neframne perlisovavze okolj sebe vidi. Ah! v' koliki nevarnosti takfhnini ljudjé tézhijo!

Moja Filoteja! ker si fklenila, poboshno shivlenje sazheti, se ne sméfh le kar grehu odrezhi, ampak morafh tudi svoje ferze od vsake gréfhne ljubesni savsim ofnuashiti; sakaj rasen nevarnosti, so pet v' gréh nasaj pasti, bi to kalno (motno) nagnenje tvojiga duha vedno slabilo, in ga tako teshilo, de bi ti fkoraj nemogozhe bilo, svoje dobre dela urno, gorezhe ino pogofito opravljati, de si ravno v' tim shivlenji poboshnosti obstoji. Dufhe katere so pot pregrehe sapufstite, pa se she niso savsim nagnenja snebile, so po moji misli bledizhnim deklétam podobne; zhé ravno niso bolane, so vendar v' vsih

svojih delah vse otoshne, jed jim ne dišhi, nimajo pokojniga spanja, se smejiyo bres veselja, in bolj lasijo kakor hodijo. Sakaj ravno tako opravljajo une dušhe dobro s' tako veliko duhovno saspanostjo, de svojim redkim in porednim dobrim delam vso lepoto odvsamejo.

O S M A P O S T A V A.

Od pripomozhkov k' timu zhišhenju.

Pervi perpomozhnik in podloga tega drusiga zhišhenja je, de si prav v' shivo pred ozhi postavimo neisrezheno shkodo, katerá is greha is-haja. To pripelja k' pravi serzhni ino refnizhni grivengi. In ta, zhe je she tako majhina (de je le prava), naf ozhiti, zhe jo s' svetim Sakramentam pokore sklenemo, popolnoma od vsakiga greha, ino poverh tega she vsako nagnenje h' grehu v' naf satare, zhe je globoka ino shiva. She majhino sovrashstvo štori, de zhloveka, kteriga sovrashimo, s' sopernim serzam pogledamo in se njegove tovarshije ogibamo, je pa to sovrashstvo veliko, potem se ne sogiblemo kar njega s' velikim sanizhovanjam, ampak tudi njegovi tovarshi, snanzi in prijateli so nam soperni, in vse, kar naf na-nj spomni. Zhe tedaj spokornik svoj greh le s' majhinim, de si ravno refnizhnim sovrashtvam sgriva, s'zer v' refnizi sklene, nez h' vezh grešhiti; zhé ga pa s' možno in veliko grivengo sgriva, potem sanizhuje ne le kar gréh, ampak vse, kar k' grehu napeljuje alj h' grehu slišhi. Torej mermo, moja Filoteja! svojo grivengo ino shalost, kar bo mogozhe v' sebi mnoshiti, de se bo tudi zhes vse, kar h' grehu slišhi, ras-shirila. Tako je spodila velika spokorniza Magdalena per svojim spreobernenju vse ve-

felje in dopadenje, katero je kdaj nad greham iméla, tako sa vřim od sebe, de se ſhe vezh ſpomniti ni hotla na-nj; tako je pokasal David, de mu ni le kar greh, ampak de ſo mu tudi vři poti ino ſteſe greha ſoperni; in v' tim obſtoji pomladenje duřhe, katero ravno ta prerok ponovlenju orla namerja (perglihuje).

De ſi to grivengo perdobiřh, vadi ſe ſkerbno v' nařlednih premišhlovanjah, kateri bodo, zhe ſe bořh ſkerbno v' njih vadila, ſkos pomozh bořhje gna-de veř gréh in vře pregreřhno ljubesen v' tvojim ſerzu ſaterli. 'S tega namena ſim jih ſlořhil. Vřaki dan eno premišhlovanje vsemi, in po verři, kakor ſo tu-kej; nar boljřhi je ſjutraj, ſakaj ta zhař je ſa vřako opravilo duřhe nar bolj prilošhen. Ponovi ga tudi vezhkrat zhes dan. Zhe ſhe pa obeniga praviga ſa-popadka od ſnotrajne molitve nimaiřh, pa beri po-préj, kar je v' drugih bukvah od njé piřaniga.

DEVETA POSTAVA.

PERVO PREMI,SHLOVANJE.

O d ſ t v a r j e n j a.

P r i p r a v a.

1. Spomni ſe, de ſe v' prizhejozhnořti bořhji ſnajdeřh.
2. Proři Boga ſa rařvetlenje.

D eli premišhlovanja.

1. Premišli, de te pred malo lét ſhe ni na ſveti bilo, in de je to, kar ſi ſdaj ti, eno ſgolo nezh bilo.

— Kje sva midva tedaj bila, moja dušha! — Tako dolgo je she svet stal; — in od na-j ni bilo - she sledú ne!

2. Bog te je is tega nezh potegnul, de te je vpodobil takó bitje, kakorshno si sdaj. To je storil, ne kakor de bi te bil potreboval; — le 's goliga vsmilenja in dobrote.

3. Premisli svoje bitje, katero ti je Bog dal; nar imenitnisbi je med vsm' vidnim' stvarmi, ima mozh, vekomaj biti, in se s' boshjim velizhafivam popolnoma fkleniti.

Obzhutleji ino fklepi.

1. Ponishaj se globoko pred Bogam, in rezi is dua serza s' kraljevim pevzam: „Gospod! jes sim pred tebo kakor golo nizh; kako si na-me mislil, de si me stvaril?“ O moja dušha, pogresnjena si bila v' bresen vezhniga nezh! in she sdaj bi v' njem bila, ko bi te ne bil Bog 's njega potegnul; in kako bi v' tim nezh s' tebo bilo?

2. Sahvali Boga, in rezi: O moj veliki, moj dobrotlivi, Stvarnik! Kako se ti samorem sadosti sahvaliti, de si me is nezh vsdignil, in po svoji milosti vpodobil k' bitju, ktero sim. Kaj samorem storiti, tvoje sveto ime vredno zhasiti, ino tvoji breskonzni dobroti se sahvaliti?

3. Oframoti se. Pa oh! moj, Stvarnik! namesto, de bi ti bila fkos ljubesen ino pokorshino povernila in se s' tebo fklenila, sim se fkos napzhno posheljenje zhes te vsdignila, febe od tebe lozhila, te sapustila in se s' greham sdrushila, in sim na tvojo vezhno dobroto tako malo porajtala, kakor de bi Ti kdar ne bil moj stvarnik.

4. Ponishuj se pred Bogam: O moja dušha! vedi, de je Gospod tvoj Bog, de te je on sam vpodobil, in nisi sama od sebe svoje bitje dobila. Gospod, moj Bog! jes sim delo tvojih rok!

Ter dno naprevsétje.

Nezh vezh toraj nozhem fama sebi dopasti, ker fama is sebe zhišto nézh nisem. Sakaj se povsdi-gujesh prah in pepél? De se svoje prevsetnosti isne-bím, hozhem k' svojimu ponishanju to ino uno sto-riti, — hozhem to, in takfšno sanizhovanje prene-fiti; — spreoberniti hozhem svoje shivljenje, in posih-mal svojimu stvarniku svešto flushiti, in ga hvaliti, de mi je imenitno bitje zhloveka podelil. Savsim ho-zhem svoje shivljenje na svešto dopolnenje njegove svete volje obrniti in fizer skos pripomozhke, kateri se mi bodo pokasali, in sa katire hozhem svojiga du-hovniga ozheta vprafhati.

K o n z h a n j e.

1. Sahvali Boga. Povelizhuj, moja dusha svojiga Boga, in vse, kar je v' meni naj njegovo sve-to ime hvali; sakaj njegova milost me je is nizh po-tegnila, in njegova dobrotá me je stvarila.

2. Darovanje. Tebi o Bog! darujem svoje shivljenje, ktero si mi podelil: is zeliga svojiga ferza tiga darujem ino posvetim na vselej.

3. Profhnja. O Bog! poterdi me v' tih obzhut-lejih in fklepih. O visoko pozhefhena Deviza! pri-porozhi jih vsmilenju svojiga „Sina, kakor tudi vse tajiste, sa katere imam dolshnost moliti. Ozhe nafh. Zhefhena Maria.

Po dokonzhanim premishlovanju si naberi snopik shlahnih zvetiz poboshnosti is opravléniga premishlo-vanja, in si ga brani, de ti bo zel dan prijetniga duha poboshnosti dajal.

D E , S E T A P O , S T A V A .

DRUGO PREMI,SHLOVANJE.

Od namena k' kterimu smo stvarjeni.

P r i p r a v a .

1. Misli se v' prizho Bogá.
2. Prosi Boga sa rasvetljenje.

D e l i p r e m i s h l o v a n j a .

1. Ni te Bog na svet postavil, kakor de bi tebe potreboval, ker mu zelo k' nobenimn pridu nisi; ampak, de bi to svojo milost in velizhastvo podelil ter svojo dobroto nad tebo rasodel. Sato ti je dal um, de bi ga sposnala; spomin, de bi na-uj mislila; voljo, de bi ga ljubila; mozh domishljenja, de bi si njegove dobrete predpostavljala; ozhí, de bi zhudeshe njegove vfigamogozhnosti gledala; jesik, de bi ga hvalila, in sato tudi vsako drugo mozh dushe.

2. V' tim namenu stvarjena in na semljo postavljena, bi se morla vsih del sdershati in sogibati, ki so temu konzu nasproti, in tajiste, ki k' temu konzu nizh ne perpomorejo, kakor prasne in nepotrebne sanizhovati.

3. Premisli, kako nefrezhen je vender svét, ki na to ne misli, ampak napréj shivi, kakor de bi mislil, de je le sato stvarjen, de bi hishe sidal, drevje sadil, bogastva sbiral, in neumnosti pozhenjal.

O b z h u t l e j i i n f k l e p i .

1. Oframoti se in ozhitaj svoji dušni njeno revfihino ino flepoto, ktera je bila doslej tolika, de je na njo malo mislila ali zeló nezh. Govóri ji tako naprej: Oh, na kaj sim mislila, moj Bog! ker na tebe nisem? Zhefa sim se spomnila, zhe sim te posabila? Kaj sim ljubila, zhe te nisim ljubila? Oh, s' resnizo bi se bila iméla nasititi, in sim se napolnila s' nezhimurnostjo; svetu sim flushila, kateri je le sato, de bi meni flushil.

2. Daj flovo svojimu poprédshnimu shivlenju. Misli, vsiga pomena in prida prasne! odpovem se vam, gnusne in nezhimerne opombe! odrezhem se vam, nesveste in hudobne tovarshije, sa-pravljene ino nesfrezhne flushbe, nehvaleshne plazhila, sitne prijasnosti!

3. Spreoberni se k' Bogu. Le ti, o moj Bog, moj Svelizhar, bofh v' prihodnje sazhetek in konez vsih mojih misel. Nikdar vezh nima moja dušha kaj misliti, kar bi ti bilo soperno. Vse dni mojiga shivlenja imá moj spomin velikost tvoje milosti pomniti, ktero si tako dobrotljivo meni delil. Ti si veselje mojiga serza, ti prijetnost moje ljubesni!

Sanizhovati hozhem toraj te in une neumne kratkozhasfe, ki so me dosihmal tako veselili; te in une prasne opravke, s' katerim sim svoje dni sa-pravljala, te in une nagibe, ki so moje serze vklenjeno dershali, in v' resnizi hozhem te in une pripomozhke nasproti obrazhati.

K o n z h a n j e .

1. Sahvali se Bogu, ki ti je k' tako visokimu konzu stvaril. Sa se si me, o Gospod stvaril, de bi vekoma nesmernost tvojga velizhasiva vshivala. Kdaj je bom vredna, in te po vrednosti zhasnila?

2. Darovanje. Tebi, o dobrotlivi, Stvarnik! te obzhutleje, te fklepe s' svojo zelo dušno in ferzam v' dar prinesem.

3. Profhnja. K' tebi sdiham, o Bog! sprejmi milostlivo moje sdihleje ino shelja. Blagoflovi s' svojim svetim blagoflovam mojo dušno, de bo, po saflushenju predrage kervi, ktero je tvoj Edino-rojeni na štebru svetiga krisha prelil, te fklepe spolnila.

Naberi si sopet duhoven snopik zvetiz poboshnosti.

ENAJSTA P O S T A V A.

TRETJO PREMI,SHLOVANJE.

O d d o b r o t b o s h j i h.

P r i p r a v a.

1. Misli se v' prizho Bogá.
2. Prosi ga sa rasvetlenje.

Deli premishlovanja.

1. Premisli darove telesa, ktere ti je Bog podelil, kakšno telo, in kakšne pripomožke, lahko shiveti, in ga ohraniti, ti je dal; kakšno sdravje in pripušeno veselje, kakšne prijatle ino pomózhi. Premisli to dobro, in poglej, koliko jih je, ki so gotovo boljshi od tebe, de tih dobrot niso prijéli; ker nekterim popolno telo, sdravje, ali kak-

shen ud manjka; drugi se pa v' saframovanju, sanizhovanju ali sgubi poshtenja snajdejo; fhe drugi bridko vbofhtvo terpijo, de bi se pa ti v' enaki nefrezhi snajfhla, ni pripustil.

2. Premisli darove duhá. Koliko bedastih, neumnih in norih ljudi je na tém sveti! Sakaj ne flifhifh tudi ti v' njihovo fhtevilo? — Sato, ker ti je Bog posebno milost fkasal. — Koliko jih je, ki so vsi nevedni bres vséga dobriga sadershanja israflí, boshja previdnost je ofkerbela, de si ti bila poshteno isrejena.

3. Premisli fhe dobrote, ktire je tvoja dusha prijéla. O Filoteja! otrôk zerkve si, od otrozhjih nog te je Bog v' svojim snanju uzbiti dal. Koljkokrat ti je ganil tvoje serze, in te je klizal skosi snotranjo rafvetlenje, predzhutke ino nagibe k' spreobernenju? Kolikokrat ti je tvoje gréhe odpustil? Kolikokrat te je rešil is nevarnost vezhniga pogubljenja? Ali ti ni dal v' pretezhnih letih zhasa in priloshnost, sa svelizhanje svoje dushe fkerbéti? Preglej pridno vse leto, in vidila bosh, kako poln milosti ino dobrote je Bog proti tebi bil.

Obzhutleji ino fklepi.

1. Obzhuduj dobroto boshjo. Oh kako dober in ljubesni poln je moj Bog proti meni! Oh kako mil je! Kako bogalo, o Gospod! je tvoje serze vsmilenja, in kako obilno persanashenja! O moja dusha, osnanujve dobrote, ktire nama je fkasal Gospod.

2. Obzhuduj svojo nehvaleshnost. In kdo sim jes, de si na-me mislil? Kako velika je moja nevrédnost! Oh, tvoje dobrote sim s' nogami teptala; tvojim gnadam nezhasht delala; v' flabo obrazhala in sanizhovala tvojo nesméno dobroto; bresnu tvoje gnade ino vsmilenja sim bresen svoje nehvaléshnosti nasprot stavila!

3. Oferzhi se k' hvaleshnosti. Sbudi se, moje serze, ne bodi vezh nesvesto in nehvaleshno

svojimu visokimu dobrotniku. In kako bi ne mogla odslej moja dušha Bogu podlošna biti, ki je toliko zhudeshov ino dobrot nad meno skasal!

4. O Filoteja! Sdershi tedej svoje telo od téh in unih glad, in darúj ga v' flushbo svojiga Boga, ki je toliko sa-nj storil. Oberni vse mozh svoje dušhe k' tímu, fkos te ino une potrebne pripomozhke ga sposnati, in v' hvaleshnosti na-nj misliti. Obrazhuj fkerbno vse pripomozhke, ktere tí zerkuv ponuja; se svelizhati in Boga ljubiti. V' refnizi, stanovitna hozhem v' molitvi biti, svete Sakramente velikokrat prijeti, boshjo besedo poslušhati, in dopolniti, kar me svelizhavno svetovanje in snotranje rafvetljenje uzhita.

K o n z h a n j e.

1. Sahvali Boga sa snanje, ktere ti je od tvojih dolshnost podelil, in sa vse dobrote, ktere je kdaj prikasal.

2. Daj mu svoje serze s' vsimi njegovimi fklepmi v' dar.

3. Prosi ga, de bi te pokrepzhal, de bi jih fkos smert njegoviga edinorojeniga ,Sina, dopolnila. Sdihuj sa priproshujo prezhiste Divize ino ,Svetnikov.

Naberi si sopet snopek zveti poboshnosti.

D V A N A J , S T A P O , S T A V A .

SHTERTO PREMI, SHLOVANJE.

O d g r e h a .

P r i p r a v a .

1. Misli se v' prizho Boga

2. Prosi ga sa rasvetljenje.

Delo premišlovanja.

1. Misli, kako dolgo je še, de grešiš, in glej kaka so se od tistega perviga sazhetka pregrehe v' tvojim serzu namnoshile; kako si jih vsaki dan proti Bogu, proti sami sebi, in proti blisnimu skos djanje, besede, shelje ino misli mnoshila.

2. Premisli svoje grešno nagnenje, in kako si se po njem ravnala. In is tih dvéh delov premišlovanja bosh sposnala, de velikost tvojih grehov fhtevilu lafov tvoje glave, in zeló peska v' morji preseshe.

3. Premisli sosebno greh grehov, nanrezh svojo nehvaleshnost proti Bogu, ki se zhes vse druge grehe rasliva ino jih v' nesmérno paviksha. Poglej tedaj, koliko dobrot ti je Bog podelil, in kako si vse dobrotniku nasprot v' hudo óbrazhala. Poglej sosebno, koliko snotranjih opomb si sanizhovala, koliko dobrih nagibov si v' nemar pustila. In zeló she, kolikokrat si prejela svete Sakramente, in kje je njih sadje? Kaj bo is tistih shlahtnih kamnov, s' kterimi te je tvoj nebeski shenin olepshal? Vse to so tvoje pregrehe pokrile; in s' kakšno pripravo si jih prijela? Misli na svojo nehvaleshnost, de je Bog tolikokrat tebi naprot prishel, sheljen, te rešiti, ti si pa le dalez pred njim beshala, svojimu pogublenju naproti.

Obzhutleji ino sklepi.

1. Oframoti samo sebe sa voljo svoje revšine. O moj Bog, kako smém upati, pred tvoje oblizhje stopiti? Oh, drusiga nisem, kakor savershik svetá, kakor bresn poln nehvaleshnosti in hudobije! Tako tedaj ni le eniga pozhutka, le ene mozhi moje dushe, katire bi ne bila fkasila, oflabila, onemarla? Tako zeló en dan ni v' mojim shivlenju pretekkel, v' kterim bi ne bila tako hudoben sad nosila? Ali sim

tako morla dobrote svojiga „Stvarnika“, kerv svojiga Svelizharja povrazhovati?

2. Profi sa odpušhanje, in versi se kaker sčubleni sin, kakor Magdalena ali kakor una prešestniza k' nogam svojiga Gospoda. O Gospod! vsmili se te grešne duše, o Bog, shivi studenz vsmilenja, vsmili se téga nevredniga ferza!

3. „Skleni, svoje shivljenje poboljšhati. Nikdar vezh, o Gospod! sdaj in nikdar nozhem vezh, fkos mozh tvoje gnade, se grehu vdati.

Oh, le prevezh sim greh ljubila: alj sdaj ga foverashim, in te objamem, oh Ozhe vsmilenja! Le tebi hozhem shiveti ino vmreti.

4. „Se grehov pretezheniga shivljenja snebiti, se jih hozhem ferzhno obtoshiti, in jih hozhem do nar manjšhiga is svoje duše ispoditi.

5. Kolikor samorem, si hozhem persadjati, vse israfsike tajfsih is svojiga ferza popipati, fosebno te in une, ki me nar huje nadlégvajo.

6. Torej hozhem vse pripomozhke, ki mi bodo svetovani, pridno v' to obrazhati, in nima se mi kedaj dosti sdéti, naj storim kolikor hozhem v' popravo tolike krivize.

K o n z h a n j e :

1. Sahvali Boga, ki je noter do te ure na-te zhakal, in te svelizhavne misli v' tebi obudil.

2. Podaj mu v' dar svoje ferze, de svoje dobre misli v' spolnenje spreobernefh.

3. Profi ga, de bi te pokrepzhal. i. d.

TRINAJSTA POSTAVA.

PETO PREMI,SHLOVANJE.

O d f m e r t i.

P r i p r a v a.

1. Mifli se v' prizho Boga.
2. Profi ga sa njegovo gnado.
3. Postavi si naprej, kakor de bi na smertni posteli leshala, bres vfiga upanja, sopet esdraviti.

D e l i p r e m i s h l o v a n j a.

1. Premifli, de dneva smerti nihzher ne vé. O moja dusha, gotovo pojdesh enkrat is tiga tvoji-ga shivota. Alj kedaj? Po simi, po leti? v' mesi, na desheli? Po dnevi, ali po nozhi? Neprevidama ali previdama? „Skos kako bolésen ali fkos hitro nakljuzhbo? Bosh iméla zhaf se spovedati, ali ne? Ti bojo tvoj spovednik alj duhovni sdravnik prizhe-jozhi ali ne? — Oh, od vsega tega nam nizhefar ni snano; le eno vémo, de vmerli bomo, in bres raslozhka prej kakor menimo.

2. Premifli, de bo svet po tem sa-te sa vsikdar nehal biti: Nobeniga svetá ne, bo vezh sa-te. Pred tvojim ozhmí bo sginil! In ravno tako je! sakaj v' tistim trenleji 'se nam bodo veselje, nezhimurnost, posvetni kratkozhasi in prasna ljubesen kakor serzhue podobe in megle sdele. Oh, jes ne-

umna dušha! sa kakšne zhenzharije, sa kakšne neumnosti sim svojiga Boga rashčila! — Gledala bošh tezháf, de si Boga sa prasno nizh sapustila. Nasproti pa se ti bodo takrát poboshnost in dobre dela filno prijetne ino imenitne sdéle. O sakaj nisim ta toliko lép in prijetni pot hodila! Takrat se bodo grébi, ki se ti sdaj tako majhini sdijo, kakor gore pred tebo vsdigovali, in majhina bo le tvoja poboshnost.

3. Premisli shalofno flovó, kteriga bo tvoja dušha na vezhno semlji dala. Na vezhno bo flovo vsela od bogastvo in nezhimurnosti, od tovarshij in kratkozhasov, od veselja, od prijatlov in fosedov, od shlahte, otrok, fosakonškiga od vsakiga vidniga bitja; sadnizh zeló od svojiga lastniga shivôta, kteriga bo vséga blediga, fuhiga, nesnaniga, gerdiga in smerdiviga sapustila.

4. Premisli naglost s' ktero bojo to truplo vsdignili in ga pokopat hiteli; in de, kedar bo to storjeno, svet malo vezh na-te mislil bo, de bo na-te tako malo pomnil, kakor ti tajistih, ki so she vmerli. Bog mu (ajé) daj vezhni mir! se bo reklo, in s' tém bo konez. O smert, kako potreba te je premisliti, kako nevsmilena in grosovitna si!

5. Premisli, de bo dušha, potem ko bo enkrat od tyojiga telefa lozhena, na desno ali levo iti sazhéla. O moja dušha! po kterim poti se bošh ti is telefa spustila? — V' resnizi, po nobenim drugim, ko po tistim, po kterim si tukaj hoditi sazhéla.

Obzhutleji ino fklepi!

1. Sdihuj k' Bogu, in versi se v' njegove Ozhetove roke. Oh Gospod! vseni me tisti strashni dan v' svojo sveto brambo. Daj, de mi bo tista ura prijetna ino mila, in ogreni mi raji fkos bridkosti vse druge ure mojiga shivljenja.

2. Sanizhuj svét. Ker ne vém ure, v'kte-

ri se bom od tebe, o svét! lozhiti morala, tudi no-
zhem vezh na tebi vífiti. O dragi prijatli in snanzi!
pripustite, de vas posehmal le s' sveto prijasnostjo
ljubim, ktera zelo vezhnost terpeti samore. Sa-
kaj bi se s' vami tako savesala, de bi ta savesa en-
krat na vezhno morala rasvesana biti?

Pripraviti se hozhem k' tajisti resni uri, in si is
vse mozbi persadevati, de storim stopinjo v' vezhnost
k' mojimu svelizhanju. Okovariti si hozhem svojo vest,
kar se bo dalo, in ta in un pogreshek, dokler je
zhaf, popravit.

K o n z h a n j e.

Sahvali Boga sa fklepe, ktere si skos njegovo
gnado storila; daruj jih boshjimu velizhastvu, in vuo-
vizh k' Bogu sdihuj, de bi ti po saflushenju smerti
Jesufa Kristufa, frezhno smert dodelil. Klizhi tudi
na priproshujo divishko Mater ino svetnike. Ozhe
nash . . . Zhefhena Maria . . .

Naberi si duhoven snopik zvetiz sa svoj pokôp.

,SHTIRNAJ,STA POSTAVA.

,SHE,STO PREMI,SHLOVANJE.

O d f o d b e.

P r i p r a v a.

1. Misli se v' prizho Bogà.
2. Prosi ga sa rasvetljenje.

Deli premišlovanja.

1. Sadnizh, kedar je zhaš pri kraji, kteriga je Bog tej semlji odložil, in po velikim shtevili strašnih predsnaminj, pri kterih videnju ljudjé od strahu odrevenê, bo ogenj is nebes na zelo semljo planil, zelo njeno poverhuje vshgal in v' pepel spremenil, in obena od vsih vidnih rezhi ne bo njegovim shertju odshla.

2. Po tim valu plamna in blifka bodo vsi ljudje zele semlje is pokopalish vřtali, rasen tistih, ki so she poprej uřtali; in prikasali se bodo na glaf velikiga angelja v' Josefatovi dolini. Pa jemnařta! kako raslozhni! obdani s' lifhezhhimi telefš zhařti eni, s' gnufobnimi in pregerdimi telefš drugi.

3. Premišli svetlobo velizhařta, v' kteri bo narvikřhi sodnik priřhel, obdan od vsih angeljov ino svetnikov. Pred njim se bo lifhal svetleje ko sonzel, krish, kakor bandér guade pravizhuim, kakor snaminje řtermenja hudobnim.

4. Po tém bo řkos svojo strařhno beřédo, ktera se bo kar na eukrat spolnila, sodnik dobre od hudobnih odložil. Na svojo deřno bo pořtaval ene, na svojo levo druge. Vezhna lozhřtuv! po kteri se nobena obêh tram zelo vezhnořt vezh s' drugo ne snide! —

5. Je lozhřtuv konzhana, in so bukve veřři odperte: ozhřtno se po tim vidi hudobřja ino sanizhovanje greřhnikov, kteriga so proti Bogu řkasovali; pa ravno tako se lifři pokora pravřzhnih in pomozh guade boshje v' njih; sakaj nizhesar ne bo te zhař řkritiga. O Bog! koliko oframotenje sa ene, kolika tolashba sa druge!

6. Premišli sadne beřede obřojenja zhes' hudobne: „Prozh, vi prekleti, v' vezhni ogenj, ki je hudizhu in njegevim angeljam pripravljén.“ Téhtaj te teshke beřede, ljuba Filoteja! — „Prozh!“ veli. O beředa vezhne savershbe! ki jo Bog zhes te nefrezhne gromi, ktřre na vezhuo

spred svojiga oblížhja pahne! „Preklete“ jih ime-
nuje. O moja dušha, kakšno preklestvo! Prekle-
stvo, ki vse obfese, in vse slo sapopade. Prekle-
stvo, ki ne bo nikdar nasaj vseto, ki vse zhafe, oh!
zelo vezhnost obfese. — „V vezhni ogenj!“
fhe pridéne. Rasglej jo, moje ferze! to veliko
vezhna vezhnost terpljenja, kako straš-
na si!

7. Premisli nasproti obsojenje dobrih. „Pri-
dite“ velí sodnik. O sladka beséda svelizhanja,
s' ktero naf Bog k' febi vabi in naf v' narozhje
vezhne milosti vsame! „Pridite blagoslovljeni
mojiga Ozheta!“ O svelizhavni blagoslov, ki vse
blagoslove v' febi imash! „Poseдите kraljestvo,
ki vam je od sazhetka sveta pripravleno.“
O neisrezheno velika milost, sakaj, nobeniga konza
ne posná to kraljestvo.

Obzhutleji ino fklepi.

1. Trefi se moja dušha! zhe to premislish.
O Bog! kdo me bo sakrival tisti dan, ko se bodo
zelo siebri nebés siermé trefli!

2. Prekolni svoje grehe, ki te edino samogo
tisti dan v' bresen vrezhi. Oh, sama se hozhem sdaj
soditi, de ne bom enkrat obsojena. „Sprafhati ho-
zhem svojo vest, se obkoshiti in poboljšhati, de me
ne bo tisti strašni dan sodnik pogubil. „Spovedati se
hozhem, in svelizhavni nauk gori vseti! i. t. d.

K o n z h a n j e.

Sahvali Boga, ki ti je pripomozhke dal de bošh
tisti dan bres fkerbí, in ti je zhaf pokore dodelil.

Daruj mu svoje ferze, de bi to pokoro storiti
samogla, in profi ga sa pomozh de bi jo dobro
storila. Ozhe nafh. Zhefhena Maria.

Naberi si snopek poboshnosti.

PETNAJSTA POSTAVA.

,SEDMO PREMI,SHLOVANJE.

O d p e k l a.

P r i p r a v a.

1. Misli se v' prizho Bogá.
2. Ponishaj se, in profi sa boshjo pomózh.
3. Misli si mésto, vse temno ino od shvepla in smerdljive smole sherezho, polno prebivavzov, kterih nobeden vjiti ne mere.

Deli premishlovanja.

Kakor v' kakim nefrezhe polnim méstu, so pogubljeni, v' globozhíni peklenfkiga bresna, kjér na vsih svojih obzhutkih in udih neisrezhene muke terpijo. Sakaj, kakor so vse pozhutke in ude h' grehu obrazhali, terpijo tudi na vsih svojih pozhutkih fhtrafengo, ktera gré gréhu. V' fhtrafengo sa krive in posheljavne poglede morejo sdaj njihove ozhi narostudnishi poshasti hudizhove ino pekel gledati. Njihove ufhesa, ktire so nekdej s' tolikim veseljam pregrehne besede poslufhale, ne slíshijo sdaj drusiga, ko jok, krik in sdihovanje obupa. Ravno tako drugí pozhutki.

2. Pa rasen tíh marter terpijo pogubljeni tukaj she nesméрно vezhí od vsih drusih, sgubo namrezh svetlosti boshje, od katere gledanje so na veko-

ma odlozheni. Je Absolonu teshej padlo, oblizhja svojiga prijasniga ozheta ne gledati, kakor is deshele isgnanimu biti, o Bog! kako nefkonzhno teshka bo she lé ta shtrafinga, na vekoma od gledanja tvojiga prijetaiga in miliga oblizhja odlozhenimu biti!

3. Premisli sosebno vezhnost tih shtrafnig, kar she zelo pekel prestrafhen stori Oh! zhe nam she bolha v' ufhesu, ali vrozhine kakshne male bolesni nozh tako dolgo in tako teshavno stori; kako shtrafna she le bo nozh bres vsiga konza v' tolikanjih teshavah? Vezhno obvupanje, preklinjanje ino breskonzhni togot rodí ta vezhnost.

Obzhutleji ino fklepi.

Postrafhi svojo dusho skos besedé preroka Isaia: O moja dusha! ali bi samogla ti vekoma shivéti v' téj breskonzhni sherjavki, v' tem sherézhim ognji? Ali bi hotla Boga vekoma greshati?

„Sposnaj, de si te shtrafinge v' refnizi saflushila, in kolikokrat! — No, tako se hozhem sdaj na drug pot podati; sakaj bi sula dolí proti timu bresni? —

Posiliti se toraj hozhem v' tih in unih okolishinah, de v' gréh ne padem, ki sam to vezbno smertni pernese.

Hvali, daruj, profi i. t. d.

,SHE,STNAJSTA POSTAVA.

O,SMO PREMI,SHLOVANJE.

O d f v e t i g a r a j a .

P r i p r a v a .

2. Misli se v' prizho Bogá.

2. Prosi ga sa njegovo pomózh.

D e l i p r e m i s h l o v a n j a .

1. Misli si lepo, jasno nozh, in glej, kako prijetno je, nebo s' breshteovilnim' in filno raslozhnim svesdami gledati. Misli si k tej lepoti she lep jasen dan; vender tako, de svétloba sonza svesdino in mesizhno lepoto ne fkrije, in vender smésh misliti, de vsa ta lepota fkupej proti visoki prijetnosti svetiga raja kakor prasna rezh sgine. Oh, kako vreden je ta kraj nashih shelj; kako polne velizhaftva je to mesto!

2. Premisli shlahtnost, lepoto ino mnoshizo mestlanov in prebívavzov te frezhne deshele, milione miljonev angeljov, Kerubinov, Serafinov, vse trume apostelnov, muzhenzov, sposnovavzov, diviz in svetih shén. Bres vséga fhtevila je ta drushina. Oh, kako frezhna je ta tovarshíja! nar sadnji med njimi je lepfhi viditi, kakor vse lepote sveta; koliko veselje she le, jih vse na enbart viditi! Ino, o Bog! kako frezhni so! Vfikdar pojó sladko pesem vezhne ljubesni; bres préneha se sprehajajo, napolnjeni s' vezh-

no radostjo! Endrugim delijo sladkosti ki nimajo ime-
na (ne sa isrezhi), in shivijo v' veselju presreznih
ino nerazlozhlive drushine.

3. Premisli sadnizh njihovo neisrezheno brezho,
vedno Boga vshivati, ki jih vekomá s' svojim
filno prijasnim videnjam rasveseljuje, in skos to ne-
fkonzhno sladkosti v' njihove serza vliva. Oj brezha,
vekoma s' svojim Sazhetkam sklejenimu biti! Vese-
lim ptizhizam enako majajo in pójejo tankaj v' sapi
vezhniga boshanstva, ki jih od vsih strani s' neisre-
zhenim veseljam obdaja. Endrusiga premagujejo bres
vse nevozhljivosti v' hvaluizah, Stvarniku v' zhaft.
„Bodi nam vekoma hvalen, o našh mili, našh previ-
foki Stvarnik in Odreshenik, ki si tolike ljubesni
poln do naš, in nam svojo velizhaftvo toliko dobrot-
no delish!“ In nasproti blagofloví Bog s' vezhnim
blagoflovam vse svoje svetnike: „Bodite vekomaj
blagoflovlene, vi moje drage stvarí, ki ste mi toliko
svefto flushile, in ki me vekoma s' toliko in nespre-
nehljivo ljubesnjo hválite.“

Obzhutleji ino sklepi.

1. Obzhuduj ino hváli leto nebeshko deshelo.
Oj kako lep si, moj nebeshki Jerusalem, in kako
brezhi so tvoji prebivavzi!

2. Ozhitaj svojimu serzu, de je bilo doslej tako
mlazhno, in je tako dalez od tega prestavniga pre-
bivalisha sajsho. — Sakaj, oh, sim se tako dalez
odmaknila od moje nar vikhi brezhe? O jes révna!
sa tako prasne, sa tako kratke veselji sim sapustila
jesero in jeserokrat tiste vezhne in breskonzhne slad-
kosti! Kjé sim iméla punet, de sim, nezhiurne in
sanizhovavne shelje spolniti, vezhnih shelj vredne bo-
gastva sanizhovala!

3. Sdihuj's dna svojiga serza po tistim pre-
sreznim prebivalishu. O moj dobrotljivi, moj nar
vikhi Gospod! ker je tvoji milosti dopadlo, moje

stopinje na tvoje pote napeljati, nikdar in nikdar se nozhem od njih nasaj overniti. Vsdigni se dušha moja! in bale kje gori k' nekonzhnim pokoji, hiti-gori proti oblubljeni desheli svelizhanja; kaj hozheš dalej v' tim revnim Egiptu?

Ogibati se hozhem tih in unih rezhí, ki me od tiga pota odvrazhajo alj nasaj vlezhejo. Nasprot hozhem te in une rezhí storiti, ktere me v' tej pre-frezhni hoji podpirajo.

Sahvali, daruj, profi.

,SEDNAJ,STA POSTAVA.

DEVETO PREMI,SHLOVANJE.

V' kterim si dušha nebéša svolí.

P r i p r a v a.

1. Misli se v' prízho Boga.
2. Ponishaj se pred Bogam, in profi ga, de te rasvétí.

D e l i p r e m i s h l o v a n j a.

1. Misli si, de bi bila na kakim travniki, zhisto fama's svojim angeljam varham, kakor nekdej mladi Tobija na poti v' Rages, in tvoj angelj bi ti na kvifhkim pokasal odpert paradish s' vsm tim veseljam, ktero je bilo v' poprejshnim premishlovanju od sv. raja popisano; od sdol pa bi ti pokasal pekel s' vsmi ta-

jistim' strašnim' rezhmí, które so bile v' premišhlovanji od pekla popisane. Kedar si se v' duhu na tisti kraj podala, in pred svojiga angelja pokleknila, potem premišli:

2. Kako reznizbno je vendër, de v' fredã med svetim rajam ino peklam stojish, in de oboje mesto odperto stoji, te sprijeti po tvojim isvoljenji.

3. Premišli, de bo isvoljenje, ktero sa eniga alj drugiga tih dveh krajov, sdaj na tém svetu storiš, tam na unim svetu vékomaj terpešo.

4. Premišli, de zle ravno oboje tih dvéh krajov odperto stoji, te po tvojim isvolenji sprejeti, in, de si je ravno Bog perpravljen, eniga ti is pravize, drusiga is milosti dati, vendar neisrezheno shelí, de bi si ti sveti raj isvoljila; tudi tebe tvoj angelj s' všo mozhjo kje fili, in vedno Boga sa-te prosti, de bi ti gori pomagal.

5. Jesuf Kristuf gleda is nebéshkih višháv s' ozhmí gole milosti na-te, ino te preferzhno klizhe: „Bali, o ljubljena dusha! k' vezhnimu miru, pridi v' narozhje moje milosti, ktera ti je v' preobilni ljubeshni, nevmerjezhe sladkosti pripravila.“ Poglej s' notranjim ozhmí svojiga dubá prezhestito Divizo, ki tvojo dusho po materno vabi: „Oj moja hzhí! ne sanizhuj vrozhe shelje mojiga Sina, tudi ne tolikanj mojih sdihlejev sa-te, ker s' njim v' preferzhnih sheljah sa tvoje svelizhanje gorím.“ Osri se gori k' svetnikam, ki te tako preferzhno opominajo; k' miliónam svetih duh, ki te tako milo vabijo, tako serzhno shelijo, de bi tvoje serze, enkrat s' njimi sklenjeno, Boga vekomaj povelizhovalo, in ti kashejo, de pot v' nebefa ni tako teshek, kakor ga svét popisuje.

„Veruj gotovo, ljubljena prijatelza!“ klizhejo k' tvoji dushi, „kdor pot poboshnosti dobro pogleda, po katerim smo mi semkje prishli, bo vidil, de smo skos neisrezheno sladkeji veselje v' domovino sladkosti doshle, kakor jih kdaj svét dati samore.“

I s v o l e n j e.

1. O pekel, sovrašim te sdaj ino vekomá; sovrašim tvoje fhtrafinge ino martre, sovrašim tvojo prestrašno vezhnošt, in sosebno sovrašim tvoje preklinovanja in kletve, ktere vékomaj proti svojimu Bogu vsdigujesh. „Svoje zélo serze ino svojo dušno obernem k' tebi, o prijétni paradish, o vezhno velizhastvo, o vedna brezba! Na vfelaj si svolim svoje selo ino prebivalishe v' tvojih lépih in svetih prebivalisbah, v' tvojih nebeskih ino svoljenih fhotorih.

2. Hvalim, ino objamem, o moj Bog! vsmiljenje, ke mi ga toliko dobrotlivo ponujash. O Jesus, moj Svelizhar! s' hvaléshnim serzam chjamem tvojo vezhno ljubesen, in vsamem selo in prebivalishe, ktero si mi v' prefrezhnim Jerusalemi pripravil, in sosebno sa to si ga isvolim, de te bom tamkaj vekoma hvalila ino ljubila.

3. Vsemi gnade, ktere ti prezhistá Deviza ino svetniki ponujajo; obljubi jim, de hozhesh po poti k' njim hoditi; podaj svojimu angelju varhu svojo roko, de te bo vódil, ino serzhno nagovarjaj svojo dušno k' tej isvolitvi.

• S N A I S T A P O S T A V A.

DE, S E T O P R E M I, S H L O V A N J E.

V kterim si dušha poboshno shivljenje isvoli.

P r i p r a v a.

1. Misli se v' prizho Boga.

2. Ponishaj se pred Boshjim oblizbjam,
in profi Boga sa njegovo sveto pomózh.

Deli premishlovanja.

1. Misli si, de bi spet bila na kakim prostornim travniki, sama s svojim angeljam, in poleg sebe bi vidila satana, sedezbigna na prav visokim troni od trum pekenfskih duhov obdaniga, okolj in okolj njega bi pa stalo velika mnoshiza posvetnjakov s' odkrito glavo, ki bi mu sdaj fkos ta, sdaj fkos uni greh vstrezhi jiskdi. Glej na obrase vsih nefrezhnih dvornikov tega gnufobaiga kralja. „Stekli od sovrashtva, nevoshtljivosti in jese se penijo eni; drugi endrusiga vbijajo. Hrepenezhi in premishlajozhi drugi gorijo bogastva na kup spravljati; uni, vsi nezhimurnosti vdani, zelo nobeniga drusiga veselja ne posnajo, ko le neumno in nepridno. „She drugi so vsi v' meseno posheljenje samishljeni, in guijejo od shivinskih shelj. Glej, kako so vsi bres miru, bres reda, bres modre umnosti. Glej, kako vsi endrusiga zhertijo, in se le posunanje, na golufiv vides med sebo ljubijo. Nefrezhno, ino od tega prekletiga kralja stiskano kraljestvo vidish, ki te k' pomilovanju gine.

2. Na desnim poglej nasproti Jesufa krishaniga, ki s' preferzhno ljubesnjo sa te revne sushne satanove sdihuje, de bi bili odklenjeni is te velike stiske, in ki jih ljubesnjo k' febi klizhe. Glej, truma poboshnih dush s' svojimi angelji je okoli njega. Premisli lepoto tega kraljestva poboshnosti. Oj koliko prijeten je pogled téh divishkih dush obojiga spola, poglej jih, sale trume blifhezhe zhes lilije, poglej te drushne vlovfskih, ki so se posvetile fkos shivljenje polno satajevanja in ponishnosti. Glej verste tolikanj fkos sakrament svesanih sakonskih, ki toliko mirno in v' nasprotnim sposhtovanju med sebo shivijo, kar bi bres velike djanfke ljubesni mogozhe ne bilo. Glej, kako te poboshne dush fkerbnoft sa zhasno hifho

s' fkerbnicijo sa snotrājni tempel, ljubesen do fosa-konfkiga s' ljubesnjo do nebesfkiga shenina fklepajo. Poglej, kamor koli hozhesf, vidila bofh vse v' fvetim, pohlevnim in prijasnim dershanji, kako Jesufa svojiga sapovedyavza poflufhajo, kteriga vsak v' svo-je ferze v'faditi sheli.

Tudi se veselijo, pa v' mirnim, ljubezni polnim in modrim veselji, ljubijo se med sebo, pa v' sveti, bresmadeshni ljubezni. Kdor je smed tega brumniga ljudstva s' teshavami obloshen, ni prevezh otoshen, in ne sgubi ferzhnosti. Glej sadnizh ozhi Svelizharja, ki jih tolashi, in kako vsi po njem hrepenijo.

3. Sapustila si dones fizer fkos poboshne in terdne fklepe fatana in njegovo nefrezhno derhal, vendar she nifi do kralja Jesufa prifhla, tudi se she ne s' njegovo frezhno in sveto drufhno poboshnih dufh fklenila, sakaj smeraj se she mesifh v' fredi med obema.

4. Prezhcstita Diviza, sveti Joshef, sveti Ludovik, sveta Monika, in jeser in jeser drusih, ki so nek-daj na sveti shiveli, te vabijo, in ti ferze dajajo.]

5. Krishani kralj te klizhe po tvojim imeni: „Bali, o preljubena dufha! pridi, de te bom kronal.“

S v o l i t u v.

1. O fvét! o slepa mnoshiza! Ne, nikdar vezh me nimalh pod svojim banderjam viditi! Sa vselaj fim se tvoji neumnosti in tvoji slepoti odpovedala. Ti kralj prevsetnosti; kralj vse nefrezhe, peklenfki duh, odpovem se ti s' vsim tvojim napuham, prekolnem te s' vsim tvojim djanjami.

2. K' tebi se obernem, o sladki Jesuf! kralj svelizhanja in vézhne zhafti! tebe objamem s' vsimi mozmi svoje dufhe; tebe molim is zeliga svojiga ferza; tebe isvolim sa sdaj ino sa vselaj svojiga kralja ino ediniga Gespoda. Tebi prifeshem stanovitno

sveštobo, tebi se sa vŕelaj podvershem, zhiŕto se podám pod pokorŕhino tvojih svetih poŕtav in narédbo.

3. O preŕveta Deviza! moja ljubesniva Gospa! isvolim te sa svojo vodilo, se vŕtopim pod tvoj banner, in ti obljubim posebno zheŕhenj.

4. O svoti angelj varh! vpelaj me v' to sveto sbiralishe, in ne sapuŕti me, dokler ne perhodim do te frezhne mnoshize, s' ktero sdaj ino vekomaj hozhem klizati: Naj shivi Jesus! Naj shivi Jesus!

DEVETNAJSTA POSTAVA.

Kako se ŕpoved zhes zelo shivlenje opravi.

Te so tedaj, ljuba Filoteja! k' nashimu namenu potrebne premisshlovanja; si jih ŕkonzhala, ferzhno ino v' duhu ponishnosti se podaj k' ŕpovedi zhes zelo shivlenje; in na ferze ti poloshim, ne puŕti se odnobeniga ŕtraha ali bojezhnosti motiti. „Shkorpijan je, zhe naŕ pikne, ŕtrupen; zhe je pa v' olji raŕtajen, po tem je dobro sdravilo soper njega laŕtni ŕtrup. Gréh je le tedaj gerd, kedar ga ŕtorimo, zhe ga pa v' ŕpoved ino pokoro ŕpremenimo, po tém je ŕpodoben ino svelizhaven (to se pravi, de nam ne more vezh ŕhkodvati). Grivenga ino ŕpoved ŕt: tako lepe, in toliko prijetniga duhá, de gréh v' kraj ŕpravite, in njegov ŕmrad odpodite. „Shimon, gobovi, Magdaleno sove greŕhuizo; boshji Odreŕhenik govori pa ravno naŕproti ter le prijetne diŕhave v' miŕli vsame, ktero je raŕlila, ino le od velikosti njene ljubelni govori. Zhe ŕmo v' reŕnizi ponishni, o moja Filoteja! tako nam bo naŕh gréh nesrezheno soperu, ker je Bog ŕkos njego raŕhaljen; obtoshba naŕnih grehov nam bo

pa fladka in veselá, ker se fkos njo Bog zhasí, tudi obzbutimo neko polajshanje, zhé sdravniku svojo bolesen raslozhno odkrijemo, ki naš stiska. Kedar se svojimu duhovnimu ozhetu blishash, misli te zhas, de se na grizbu Golgata, pred nogami Jesusa Krifusa krishaniga snajdesh, kteriga predraga kri te od vsih strani rasi, de bi te od tvojih grehov omila. Sakaj, de si ni prav sa prav prava kri Odreshenika, tako je vender saflushenje njegove prelite kervi, ktera spokorive dushe okoli spovednize obilno shkropi. Odpri torej refnizhuo svoje serze, de bosh svoje grehe, fkos možh spovedi is njega isgnala; sakaj po méri, kakor grehi sginjajo, gre saflushenje boshjiga terplenja v nafhe serze, ga s' svojimi blagodari polniti.

Povéj pa vse po refnizi, bres ovinkov in bres svijazh, in spravi svojo vést k' refnizhnimu pokoju. Potém poslušhaj opomine in vkasila boshiga flushabnika, in rezi v' svojim serzi: „Govori, Gospod, sakaj tvoj blapez (tvoja dekla) poslušha.“ V' refnizi, vezhniga Boga samiga slifbish, moja Filoteja! ki je k' svojim flushabnikom rekel: „Kdor vas poslušha, mene poslušha.“ Vsemi torej nasledno, visoko poterjenje v' roke, in skleni s' njim svojo grivengo. Vender ga poprej preberi in premisli. Preberi ga pasno, in kar se da, s' serzam.

DVAI, STA POSTAVA.

Visoko poterjenje, s' kterim se sklepi Bogu flushiti dushi vtisne in pokora storiti sklene.

„Ker fim jes spodaj podpisana dusha v' prizhe vezhniga Boga in zeliga nebeshkiga dvora premislila

nesmérno všmilenje boshje dobrote proti meni, svoji nar nevednišči in porednišči stvar, ktero je is nezhtvaril, obdershal, obvarval, is tolikih nevarnosti rešil in s' tolikimi dobrotami obdaroval; — ker sim dalej fosebno nesapopadljivo poterpeshljivo pretehtala, s' ktero me je dobrotlivi Bog zelo v' nojih hudobijah prenefil, me tolikokrat in tako prijasno rafvetil, k' spreobernenju vabil, in me noter do tega, ... — tiga leta mojiga shivlenja f' toliko poterpeshljivostjo na grivengo in pokore zhakal, de sim si ravno fkos prevetiko nehvalešnost, svijazhnost in nesvestobo svoje spreobernenje od dneva do dneva odlagala, in njegovo gnado sanizhovaje, tako neumno shalila; — ker sim dalej najdla, de sim dan svojiga svetiga kersta svojimu Bogu tako sa všim darovana in posvezhena bila, de bi bila njegova hzher, in sim vender, pri vsi obljudi, ki je bila tisti dan v' mojim imeni dana, svoje serze tolikokrat, tako nefrezhno in tako oftudno ogerdila, omadeshovala, in ga boshjimu velizhafivu nasproti vsdigvala in spridila, — se sdaj poslednih spet fama v' sebe vbernem; in ker se s' zelim serzam pred tron boshje pravize vershem, sposnam, de sim hudobije rashaleniga velizhafiva boshjiga satoshena, preprizhana, in fkos svoje grehe, sa ktere je Jesus Kristus na krishi vmerl, kriva njegoviga terpljenja ino njegove smerti, in de sim toraj saflushila, na vezhno saveršena in pogubljenata biti.

Vender vse grehe svojiga pretezheniga shivlenja is zele dushe in is vsih mozhi, obshalovaje, se spet k' tronu milosti ravno tajistiga vezhniga Boga povernem, in profim sa gnado, odpufhanje ino všmilenje, kakor tudi sa popolno odveso vsiga mojiga dolgá, in to sa voljo terpljenja ino smerti ravno tega Gospoda in Odrshenika moje dushe, na kteriga se, kakor na mezhno podlogo svojiga vupanja vpiram, ino tisto, vezhnimu Bogu v' mojim imeni obljudjeno, pri svetim kersti fklenjeno saveso prave sveštobe ponovim, se hudizhu, svetu ino mesu odpovém, ino vse peklenfke vdajanja,

nezhimurnosti ino mešene fladi sa zhaš in vezhnost sovrašim.

In k' svojimu milosti in ljubesni polnimu Bogu se uvernem, ter sheljim, isvolim in sklenem sa včelaj: ga sdaj in vekomaj ljubiti in mu flushiti; mu toraj isrozhim, posvetim in darujem svoj um s' vsim' njegovim' mozhni, svojo dušo s' vsim' njenim premošenj-
jam, svoje telo s' vsimi njegovimi pozhutki; in prizham, de ne bom sdaj in nikdar nobeniga dela svojiga bitja soper njegovo voljo in njegovo narvikšho velizhaftvo obrazhala, ter se volji boshji v' duhu darujem ino v' lašt dam, de bi vékomaj njéj vdana, pokorna in svešta stvar bila: tudi nozhem tega svojiga terdniga sklepa nikdar in nikoli vezh rasdreti ali obshalovati. Pa, oh! ko bi se meni škos vdajanje sovrašnika, ali is zhloveshkke slabosti kdaj pergodilo, de bi timu svojimu sklepu in tej vdaji, kakor si bodi, nesvešta poštala, tako sklenem ino obljudim, škos mozh gnade svetiga Duha, se kar hitro vsdigniti, kakor hitro bom svoj padez sagledala, in se bres odloga v' boshjo milost obrniti. To je moja volja, moja misel in moj nespremenliv ino terden sklep, kteriga bres vsigga sadershka in raslozhke storim in poterdim, in sizer v' presveti prizhejozhnosti svojiga Boga in v' obljudzhi premagavke in vojškovavke svete zerkve, svoje matere, ktera po svojim flushabniku to mojo visoko obljudbo poslušha ino sprejue. O vezhni, vsigamogozhni in predobrotlivi Bog, Ozhe, „Sin no sveti Duh! krepzhaj me v' tim mojim sklepu, in daj to mojo serzhno in snotranje darituv v' prijetušt dišhavi k' sebi gori puhteti. In kér si me v' svoji milosti rasvetil, in mi voljo k' timu sklepu dodešil, dodešil mi she mozh in gnalo, ga serzhno spelati. O Bog, ti si moj Bog, Bog mojga serza, Bog moje duše, Bog mojiga duhá; takiga te sposnam ino molim sdaj ino vekoma. Naj shivi Jesus!

ENINDVAJ, STA PO, STAVA.

Konzhava tega perviga zhi- fh en ja.

Po le tej vifoki obljubi zhakaj pasno, in odpri ozhi svojiga ferza, de bofh besede tvoje odvese saflifhala, ktere sam Odreshenik tvoje dushe is sedesha svoje milosti, gori v' nebesah, pred vsimi angelji ino svetniki sgovori, med tim, de tebi v' njegovim imeni maffnik na semli odveso delijo. In glej! v' veselji zhes tvojo frezho vsdigne v' nesrezheni radosti zela truma nebeskih duhov, vesele, duhovne hvalnize, ino voshi tvojimu posvezhenimu ferzu, ki je gnadi spet vdano po bratovsko ljubi mir.

O moja Filoteja! kako zhudna pogodba je to, po kateri toliko frezho saveso s' vezhnim Bogam fklenefta, in ker se mu vdash, njega in sebe vezhnimu shivlenju perdobifh! Po tim drusiga ni storit, kakor de peró vsamefta, to sa obljubo voljuo podpisesh in po tem stopifh pred altár, kjer bo nasproti Bog tvojo odveso in tebi dano obljubo paradisha podpisal, in jo fkos svoj Sakrament, kakor presveto snamje, na tvoje ferze poloshil in sapezhatil. Po tim takim bo, ljubljena Filoteja! po mojih mislah, tvoje ferze od greha, in od vfake ljubesni do greha ozhifheno. Ker se pa vender, savolj nafhe slabosti ino pregresfhne meljnosti, ktera se, dokler tukaj shivimo, fizer premagati, pa nikdar sa vsm satreti ne da, ti nagibi toliko lahko v' nafhi dushi spet vzimijo, ti hozhem tukaj fhe nekteere svête podeliti, ki bojo, ako jih dopolnifh, tvojo dusho v' prihodnje od smertniga greha in vfake ljubesni do tajifiga, obvarvali, de ne bo nik-

dar vezh prostora v' tvojim ferzi najdel. In kjér tudi ravno ti svêti k' popolnîmu zhihovanju vodijo, hozhem, poprêj, ko tebi jih podelim, ti nekaj od tega višhiga zhihovanja povedati, h' katerîmu te shelim napeljati.

DVEJNDVAJ, STA P O, STAVA.

De se je tudi od nagnenja do odpuštlivih grehov zhištiti potreba.

Jasneji ko je dan bolj raslozhno nam kashe ferkalo (shpegel) vse mašeshe na našim obrasi; ravno tako tudi, bolj svetlo ko ljuzh svetiga Duha našho vešt rasveti, raslozhnišhi vidimo vse grêhe nagnenji ino slabosti, ki našhe stopinje od prave poboshnosti sadershavajo. In ravno ta ljuzh, ki nam te pregréhke in slabosti kashe, tudi sheljo v' naš vshge, de jih zhištimo ino odpravljamo.

Najdla bošh torej, ljubljena Filoteja, de rasen smertnih grehov in nagnenja k' tajistim, od katerih si se skos sgorej rasloshene vadbe ozhištila, she marškerô nagnenje in nagib do odpuštljivih grehov v' tvoji dušhi težhi. Sa voljo tega pa ne rezhem, de bošh prave odpuštlive grehe, vender pa, de bošh nagibe in nagnenja do tajistih najdla. Sakaj, prav velik raslozhêk je per tem: zhišto in sa všim bres odpuštlivih grehov biti! nemoremo, vsaj ne bomo dolgo sa všim bres njih ostali, vender pa samoremo bres ljubeshni do odpuštlivih grehov biti. In sarêf je velik raslozhêk med tim, ali kdo enkrat ali dvokrat is veseliga ferza, in le v' majhnih rezhêh lashe, ali pa dopadenje nad lashmi imá, ino v' ferzi vedno nagnenje do tega greha redi.

Torej pravim de se mora dusha od vsake ljubesni do odpustljivih grehov zhititi, to se pravi; nikdar ne smemo is naprejšetja hoteti, v' kakšnim grehu si bodi, ostati, in ga sbe dopernafhati. Zhes vse to, bi bila velika lenoba, védno kaj Bogu tako soperniga, kakor je volja, njeru ne dopasti, v' vesti ohraniti. Odpustlivi greh, naj bo majhin kakor hozhe, je vselej sopern Gospod - Bogu; de si ravno ne tako slo, de bi nas sa to vekoma pogubiti hotel. Zhe mu je pa odpustliv gréh sopern, tako volja in ljubesen do odpustliviiga greha drusiga niste, kakor naprejšetje, se boshjimu velizhafivu sameriti hoteti. Ali je pa mogozhe, de bi se dobra dusha ne le Bogu samerit' hotla, ampak de bi zlo veselje nad tim iméla, se mu sameriti?

To dopadjenje nad odpustlivim greham se poboshnosti ravno tako vstavlja, kakor se dopadenje nad smertnim greham ljubeshni vstavljá; flabi mozhi dushe, odganja boshje tolashbe, odpre duri skufshjavam, in de si ravno dusha od njega ne vmerje, vender prav slo bolana postane. „Vmirjozhe mufhize spridijo prijetnost shlahtniga masila,“ veli moder. „Skos te befede kashe, de mufhize, ki dolgo na masili ne ostanejo, ampak le zhes lété, nekaj od njá vsamejo, pa nezv vezh ne spridijo, ko to, kar vsamejo, ker drugo zelo ostane; zhe pa v' masili vmerjejo, mu vrednost vsamejo, in ga spridijo. Ravno tako je s' odpustlivimi grehi. Zhe se vlesejo v' dusho, bres, de bi dolgo v' njej ostali, tako jo ne poshkodvajo prevzh; zhe se pa skos dopadjenje, ktero dusha nad njimi imá, dolgo v' njej dershijo, tako jo obropajo prijetnosti lepiga duha, namrezh svete poboshnosti.“

Pajki fizer zhebel ne vmorijo, vender poshkodvajo njihovo med, in s' svojimi mreshami medne zelize tako omotajo, de zhe dolgo ondi ostanejo, zhebele svojiga dela dokonzhati ne morejo. Tako tudi odpustlivi greh nafhe dushe ne vmori, vender ji pa brunnost spridi, in omoti skos flabe navade in nagbenja mozhi dushe tako slo, de se hitre ljubeshni, v'

kteri poboshnost obstoji, vezh dershati ne more; to se namrezh sгоди, zhe skos dopadenje, kteriga nad odpustljivim greham imamo, tajiti (odpuštlivi greh) v' nashhi vesti saštaja. Malo ima v' sebi, moja Filoteja! zhe kako majhino lash isrezhemo, ali zhe se v' befedah, djanjah, pogledah, oblazhilah, v' fuagi, igrah ino rajah nekoliko prevsamemo, zhe lete duhovne pajke, kakor v' vesti sajdejo sopet ispodimo ino odshénemo, kakor zhebele s' natornimi pajki pozhnejo. Jim pa perpuštimo, se v' nashim ferzi saploditi, in she povérh nad tim dopadenje imamo, jih podershavati in mmoshiti, kmalo bomo svoj véstni með s' panjam vred ves ostrupnjen in rasdjan vidili. „She ponovim: Ali je mogoze, de bi dobra, ferzhna dusha popadenje v' tim najshla, svojimu Bogu biti soperna; de bi ljubesen redila, mu neprijetna biti, in de bi hotla, kar njegovim ozhém ostudno sposna?

TRINODVAJSTA POSTAVA.

De se je od nagnenja do nepridnih in nevarnih rezhi zhištiti potreba.

Igre, rajanje, gostarije, igrokasi (komedie) ino lishp ni famo na sebi nezh hudiga, so le rezhi, ktere postanejo dobre ali hude po tem, kakor se jih poslušimo; nevarne so pa vender le, in she nevarnihi je, nagnenje do njih iméti. Rezhem ti torej, Filoteja! de je ako je ravno dopušteno, igrati, rajati, se lishpati, spodobne igrokase gledati, gostarije napravljati, ali poleg biti, vender poboshnosti nasproti in slo nevarno ino shkodljivo, dopadjenje nad tém imeti. Ni

nezh hudiga, to storiti, ampak, saštopi me dobro, dopadenje nad tim iméti je hudo. Je k' fhkodi, zhe njivo svojiga ferza s' takofhnim prasnim in neumnim nagnenji posejemo, ker svelizhanfskim vtiskam prostor vsamejo, in foke nafhe dushe vstavljajo, se v' zhednostne nagnenja spremeniti.

Tako se nekdej Nazarenzi niso kar vsiga sdershali, kar vpjani, ampak tudi grosdja, in sbe zeló nesreliga; ne kakor de bi se od grosdja vpijanili, ampak kar bi bili, nesrele jagode sobáje, v' nevarnosti prifhli, grosdje jesti, in po grosdji pa narbersh novo ali staro vino posheljéli. Torej ne pravim, de bi se unih nevarnih rezhí zeló poslushiti ne sméli, vender pa rezhem, de ferza nikdar na-nje obéfiti ne smemo, zhe nozhemo poboshnost raníti. Kedar se jeleni prevezh trave nadérsajo, se v' gosti lesfkrijejo, ker zhutijo, de jim je debelost na poti, isbéshati, ko bi kjé preganjani bili. Ravno tako, zhé se ferze zhloveka prevezh s' unim prasnim in nevarnim nagnenjam obrésha, potem ne more hitro, lahko in ferzhno proti svojimu Bogu, pravimu konzu poboshnosti tekati. Mali otrozi letajo, de jim vrozhe postane, sa metulami, in nihzhe, jim ne saméri, ali pa ni sméshno, ali veliko vezh, shaloftno, zhe odrashteni ljudje kopernijo s' ferzhno sheljo po toliko porednih igrazhah, kakor sim jih gori imenoval, in se sbe v' nevarnost postavijo, se pri njih spazhiti in pogubiti? Torej ti rezhem, ljubljena Filoteja! de le je treba od takfhnih nagnenj zhístiti, in de si ravno tiste djanja niso vselej poboshnosti nasproti, tako vender veselje do njih vfelaj fhkodo pernese.

,SHTIRNODVAJ, STA PO, STAVA.

D e s e j e o d f l a b o s t i z h i s t i p o t r e b a.

Rasen tega, imamo, moja Filoteja! sbe nekatere natorne nagnenja, ktere prav sa prav niso ne smertni, ne odpukljivi grehi, ker ne is-hajajo is nobenih djanfkih grehov. Imenujemo jih nepopolnosti, in njih djanjam rezhemo pogresfke in slabosti. Tako je bila, kakor pové sv. Hironim, sveta Pavla tako slo k' shalosti in otoshnosti nagnjena, de je ob smerti svojiga moshia ino svojih otrok bila v' nevarnosti vmreti. To je bila nepopolnost, in nobeden greh, ker je to nagnenje soper svojo voljo v' sebi zhutila. „So ljulje, ki so od nature lahkoferzhni; drugi so k' prepiru nagnjeni, sbe drugi so svojoglavni, kedar bi meuli drusih misel poterditi; ti so k' nevolji, uni k' jesi, drugi k' ljubesni nagneni, in sploh jih je filno malo, v' kterih bi se ne najshla, kakshna, nepopolnost. De si pa ravno so takshni pogresfki vsakimu kakor perrojani in lastni, tako se vender le dajo fkos fkerbnost in nasprotne nagnenja boljshati in manjshati, in zelo is poti spraviti ino pregnati. Praviti posihmal ti hozhem, ljuba Filoteja! kaj nam je treba v' ta namen storiti. „Se je vender pomozh najdla, drevesa, ki grenke mandelne rodé, sboljshati, de sladke nosijo, zhe se namrezh pri korenini toliko prevertajo, de sok is njih istezhe; sakaj bi ne bilo nam mogozhe, tudi svoje napzhue nagnenja is dushe pregnati in boljshi postati? Obeniga natora ni tako dobra, de bi fkos slabe navade ne mogla hudobna postati, pa tudi nobeniga tako hudobna, de bi se ne dala

nar pervlje fkos gnado boshjo in potem fkos prid-
nost in persadevanje vkrotiti ino premagati. He-
zhem ti torej nektere nauke in vadbe popisati s'
kterimi bofh svoio dufho od nevarnih nagnenj, ne-
popolnost in od vsiga dopadenja do odpuftljivih gre-
hov ofzhifiti, in tako svojo vest zhedalje bolj pred
vsakim smertnim greham okovariti samogla. Bog ti
podeli gnado, jih dobro oberniti.

F E R V A P O S T A V A

O b p o t r e b n o s i m o l i t v e

Druge bukve.

Nekteri nauki skos molituv, ino svete
Sakramente dušho k' Bogu vsdigniti.

PERVA POSTAVA.

Od potrebnosti molitve.

1. Ni rezhi, de bi našh um od njegove nevednosti, ino našho voljo od njenih pregressnih nagibov tako gotovo ozhivila, kakor molituv, ki našho saftopnost s' svetlobo boshje ljuzhi rasveti in našho voljo s' ognjam nebeske ljubeshni vshege. Ona je voda obilniga blagoslôva, s' ktero orosheni-fadeshni našhih dobrih shelj, selenijo ino zvetijo, ki našho dušho od njenih nepopolnosti opere, in kalne strašni našhiga ferza posufhi.

2. Pred všim drugim ti pa priporozhím snotranjo molituv ferza, sosebu tisto, ki shivlenje in terplenje našhiga Gospoda in Svelizharja sadene. Ako ga velikokrat v' premishlovanji gledash, bo tvoja dušha zhifto od njega napolnena: njegovo shivlenje se ti bo odperlo, de bosh lahko njegov isgled posnéma-la. On je ljuzh svetá, v' njemu torej, skos njega in sa voljo njega mormo rasvetleni biti. On je drevó

posheljenja, v' kteriga senzi se naj krepzhamo. On je shivi Rudenz Jakoba, v' kterim se morjo vsi nashi madeshi oprati. Ker otrozi smeraj svoje matere poflufhajo in sa njimi besede isrekati skufhajo, fe navuzhijo njihovi jesik govoriti.. Tako mo tudi mi skos premifhlovanje, bliso svojiga Odreshenika ostajaje, in njegove svete besede, djanja in naguenja premifhlovaje, skos mozh njegove gnade, kakor on, govoriti, storiti, ino sheleti se uzhili. Tu moramo ostajati, in veruj mi, Filoteja! le skos te vrate samoremo priti k' Ozhetu. Sa kaj, kakor nam steklo alj ogle dalo nizhesar vidniga ne pokashe, zhe ni od sadej s' listam zina ali svinza oblosheno, tako bi tudi mi boshanstva ne samogli tukaj gledati, ko bi ne bilo s' presvetim zhloveshtvam odreshenika sklenjeno, kteriga shivlenje ino smert je nar priloshnisthi, prijetnisthi in svelizhavnisthi rezh, ki si jo k' navadnimu premifhlovanju isvoliti samoremo. Ni se saftonj Svelizhar kruh imenoval, ki je is nebel prifhel; sakaj, kakor vfakofhno jed s' kruham jesti moramo, tako moramo tudi svojiga Svelizharja v' vsih svojih molitvah in djanjah premifhlovati, pregledovati in iskati. Njegovo shivlenje ino smert je bilo od mnogiterih duhovnih vuzhenikov popisano in v' dele sa premifhlovanje rasdeleno; ino katire ti sosebno priporozhim, fo: (Sv. Bonaventura, Belintani, Bruno, Campilia, Ludovik Granafhki in du Pont.*)

3. Oberni vfaki dan eno uro k' timu premifhlovanju, **) in zhe je mogozhe pervo juterno, ker ob tim zhasu she tvoje serze ni rasneseno, in je sa voljo nozhniga pozhitka bolj urno in mirno, ko druga-

*) Ti she niso poflovenjeni. Do sdaj imamo od zelig shivlenja Jesufoviga le ene bukve: Sgodbe svetiga pifma od G. Mat. Ravnikerja, od njegoviga terplenja krishove pote, in raslaganje od G. Veriti; ter pofne pride G. Pckeza.

**) Redar ti dolshnosti stanu pripustijo,

zhi. Pa tudi vezh ne obrni na to, ko eno uro, zhe ti tvoj duhovni ozhe na ravnoft drugazhi ne sapovéjo.

4. Ako to premifhlovanje v' zerkvi opravi samorefh, in tamkaj vezh miru najdefh, ti bo to prav prirozno, ker te nemorejo ne ozhe, ne mati, ne sakonfki tovarfh in tudi tovarfhiza, nihzher drugi po pravizi nasaj dershati, eno uro v' zerkvi oftati; ker doma, zhe pod pokorfhino stojifh, teshko eno tako prilofhno uro najdefh.

5. Sazhni vfako, alj snotrajno alj sunajno molituv s' spominam na prizhejoznoft boshjo, in to vselej; in zhes kratko bofh fposnala, h' kolikimn pridu ti bo ta navada.

6. Zhe mi bozhesh verjeti in me vbogati moli Ozhe nafh, Zhefhena fi Marija ino Vera po latinfko,*) vendar se pa vadi vfako befedo v' fvojim maternim jesiku dobro faftopiti, de, zhe jih ravno v' fplofhnim zerkvenim jesiku molifh, vender prezhudni fladki pomén tih fvetih molituv s' ufmi fvojiga ferza okufiti samorefh. Prav pasno befede sgovarjaj, in obrazhaj vse obzhutleje na tajifih faftopik. Tudi nikar hititi. de bi jih velikokrat omolila, ampak ifhi, kar molifh, is dua ferza moliti; sakaj en sam Ozhe nafh, poboshno smolen, je mozhnejfhi, kakor veliko hitro, bres premiflika s' -shebranih.

7. Molituv fv. roshnigakranza ti bo k' velikimu pridu, zhe ga prav moliti faftopifh; torej bi bilo dobro, ene tifih bukviz imeti, ktere uzhijo, kako se moliti mora. Tudi litanije od nafhiga Svelizharja, od prezhifte Divize, od fvetnikov in druge ufne molitve, ktere se v' molitnih bukvah od duhovnih pafirjev priporozhenih snajdejo, fo k' velikimu pridu. Zhe ti je pa dar snotrajne molitve dodelen, tako daj tej molitvi sméráj pervo mefto; in ko bi ti po tajifí savolj prevelikih opravkov tvojiga ftanu ali savolj

*) To fvetovanje je le sa tife, ki vfaj nekoliki sapopadek od latinfhine imajo, ali Franzosam, Laham idt. terdim, Slovenzam se pa ne more priporozhiti.

kaj drusiga ne ostalo fhe zhasa sa ufno molituv, naj te to ne strafhi; dosti je, de pred premisshlovanjam ali po tajistim Gospodovo molituv, angeljsko zheshenje ino vero molish. *)

8. Zhutish med ufno molitvo svoje serze k' snotrajni molitvi ganjeno alj klizano, ne vstavljaj se timu klizanju ino obrazhaj po zhafi svoje serze k' snotrajni molitvi, in ne boj se, de ufna molituv ni dopolnena, ktero si moliti sklenila; sakaj snotrajna molituv, katero si namesto ufne opravila, je Bogu dopadlivshi in tvoji dushi bolj k' pridu; tega vender od opravila duhovnih ur ne mislim; sakaj zhe si jih po svojim stanu opravljati dolshna, jih ne smesh opufhati.

9. Ko bi se sa voljo mnogih opravil ali savoljo kaj drusiga perpetilo, de bi zel tvoj dopoldan bres obudbe snotrajne molitve pretekkel, (zhesar se moresh pa vender, kar je mogozhe, varvati), tako glej to opufhbo po poldne ob kakshni uri, ki je she nekaj dalej po kosilu, domestiti; sakaj ko bi snotrajne molituv kmalo po kosilu, dokler fhe vshita jed ni rasdjana, sazheti hotla, bi nar bersh sraven sadremala; tudi bi bilo tvojimu sdravju shkodlivo.

Ko bi pa zel dan zhasa k' timu ne najshla, tako domesti to sgubo fkos vezhe fhtevilo kratkih in ogujenih molitviz ali fkos branje poboshnih bukuv, ino sdrushi kakshno delo pokore s' tajistim, ktero nastopik tiga pogreshka popravi; in skleni terdno, prihoden dan svoje poboshne opravila s' novo go-rezhofijo sopet sazheti.

*) Zhe te tvoj stan, ali ojsra obljuba k' fosebnim molitvam ne veshe.

D R U G A P O , S T A V A .

Kratko napelovanje k' premišlovanju, in pervizh od prizhejzhoſti boshje, kar je k' pripraví per-vo potrebno.

Lehko je pa, moja Filoteja! de nobeniga sapopadka od snotrajne molitve nimash, ker jih je, k' shalosti, dan danashni malo, ki bi kaj od nje vedli. Torej ti pokashem tukaj nekaj od nje, dokler se fkos branje she vezh lépih od nje spisanih bukuv, sofebno pa fkos laſtno fkushujo vezh navuzhifh. Govorim nar pervlje od priprave, ki obſtoji v' dveh delih, kterih prvi je: se v' prizhejzhoſti boshjo miſliti, drugi pa, Boga sa pomózh klizati.

De se samoreſh v' boshjo prizhejzhoſti poſtavi, ti pokashem ſhtir pripomozhke, kterih se lahko v' sazhetki poſluſhiſh.

Pervi obſtoji v' shivim in paſlivim sapopadki prizhejzhoſti boshje; to je: v' premišlovanju, de je Bog v' vſih rezheh in povſodi prizhejzoh, de ni kraja ne ſivari na zelim ſveti, kjér bi on s' ſvojo reſnižno prizhejzhoſtjo ne bil. Kakor ptize, kamor kolj letijo, povſodi srak najdejo, tako najdemo tudi mi, kamor kolj se oberremo ali ſmo, Boga prizhejzohiga. Vſak ſposna to reſnizo, vender ſi vſak ne persadene, jo ſapopaſti. „Slépi ne vidijo kralja, ki jim je prizhejzoh, vender ſtojijo s' vſim ſpoſhtovanjam pred njim, kakor hitro jim kdo pové, de ſo pred njim. Kér ga pa ne vidijo, tudi lahko poſabijo, de je prizhejzoh, in she berſh, mu ſpodobno zhaſt fkaſati

Moja Filoteja! ne vidimo fizer Bogá, ki je pri nas, in de si nas ravno vera opomni na njegovo prizhejozhnost, tako vender posabimo, kér ga s' lastnim ozhmi ne vidimo na njega, in se nosimo, kakor de bi on prav delezh od nas bil. De si tudi vémo, de je vsaki rezhi popolno prizhejozh, pa na to ne mislimo, tako je ravno toljko, kakor de bi tega ne vedli. Torej moramo pred molitvo, svojo dusho veselej h' globoki paslivofti in pomishlenju te boshje prizhejozhnosti ganiti. Dobro sapopadel je pa kraljevi prerok David to resnizo, ko je savpil: „Zhe stopim gorj v' nebefa, si tam, in zhe stopim dolj do pekla: si tudi tam.“ Na to moramo tudi besede Jakoba obrniti, ki je lefvizo (lojtro) gledaje sakriknil: „O, kako strafhen je ta kraj! v' resnizi, tukaj je Bog, in jes nisem tega vedel!“ Rezhi je le hotel: jes nisem na to mislil; sakaj ni mu samoglo nesnauo biti, de se Bog povfodi snajde. „Se podafh toraj k' molitvi, rezi k' svojimu ferzu: O moje ferze, ferze moje! v' resnizi Bog je tukaj!

Drugi pripomozhik, se v' boshjo prizhejozhnost misliti, je misel, de Bog ni kar na mestu, kjer se snajdefh, ampak, de je zhisto fosebno v' tvojim ferzu, v' dnu tvojiga duha, kteriga s' svojo boshjo prizhejozhnostjo oshivlja, kar je tam kakor ferze tvojiga ferza, duh tvojiga duha. Kér, kakor je dusha fkos zele teló raslita, ino v' vsih udah prizhejozha, vender pa fosebni fedesh v' ferzi ima, tako je Bog, zhe ravno v' fim rezhém popolnoma prizhejozh, vender je prizhejozh zhisto posebno nashimu duhu. Torej je imenoval David Boga „Boga svojiga ferza,“ in sv. Pavel pravi: „V' njemu shivimo, se mesimo ino smo.“

Ako tedej to resnizo prav premislifh, sadobifh veliko spofhtovanje do Boga v' svoje ferze, ki mu je tako popolnoma prizhejozh.

Tretji pripomozhik je: nashiga Svelizharja premisliti, kako is nebeshkih vishin na vsakiga zhloveka, fosebno na kristjane, svoje otroke, in zelo fosebno na te ki molijo, doli gleda, ino na njih djanje

ino sadershanje pasi. In to ni kako prasno domishlenje, ampak gola resniza; sakaj, zhê ga ravna mi ne vidimo, tako vender on od sgorj pasno na nas gleda. Tako ga je vidil sv. Shtefan v' svoji muki. Prav torej samoremo s' nevesto v' visoki pesni rezhi: „On stoji sa steno, vidi skos okno in gleda skos omreshje.“

Zheterti pripomozhik obstoji v' priprosti misli, s' ktero si svojiga Gospoda v' vjegovim presvetim zhloveshtvu bliso mislimo, kakor si kaziga prijatela naprêj postavimo, in po navadi rezhemo: „Mislim si tega ali uniga, kako to alj uno déla; se mi sdi, kakor de bi ga vidil, i. t. d.“ Zhe je pa presveti Sakrament altarja pred nami, tedej prizhejozhnost Jesusa ni le naprêj postavljena, ampak je resnizhna; sakaj podobe kruha so kakor sagrahalo, is sa kateriga nash ljubopoln Odreshenik, v' resnizi prizhejozh, nas vidi ino gleda, de si ga ravno v' njegovi pravi podobi ne vidimo. Oberni tedej enga tih shtirih pripomozhkov k' timu, de svojo dusho pred molitvo v' prizhejozhnost boshjo postavish; vsih shtirih ni treba na enkrat, eno je dosti sa enkrat, in tega oberni prav kratko in priprosto v' ta namén.

T R E T J A P O , S T A V A .

Od klizhanja v' pomozh, kar je k' pripravi drugo potrebno.

Vpomozhklizanje se tako le opravi. De se dusha v' prizhejozhnosti boshji zhuti, se naj v' nar nishnifim sposhtovanji pred njega vershe, in se naj zelo nevredno sposna, pred nar vikshim velizhastvam pre-

bivati; vendar pa tudi naj ne posabi, de ravno tá nekonzhna Dobrota sheli; de bi ga duha sa milost profila; v' tim premishlovanji mu prav flushiti in ga moliti. Ako hozhefh, sméfh tudi kake ognjene besede k' timu oberniti, postavam besede Davida: „Ne saversi me o Bog! spred svojiga oblizhja, in guade svojiga svetiga Duha mi ne odvsemi. Naj sveti ljuzh tvojiga oblizhja zhes tvojo flushabnizo, in premishlovati hozhem tvoje zhudeshe. Daj mi umetnost, in premishlovati hozhem tvoje postavo, in jo v' serzi ohraniti,“ in druge enakofshne besede. Tudi ti bo hafnilo, svojiga angelja zhuvaja, kakor tudi svetnike v' pomozh klizati, ki se v' fkrivnosti snajdejo, ktero si namenjena premishlovati, tako samorefsh v' premishlovanji od smerti nashiga Svelizharja divishko Mater, svetiga Janesa, sveto Magdaleno, brunniga rasbojnika v' pomozh klizati, de bi ti bilo snotranje ganenje, kteriga so oni obzhutili, podeleno; ravno tako samorefsh v' premishlovanji od svoje smerti svojiga svetiga angelja varha v' pomozh klizati, ki ti bo prizhejzh, de bi ti k' timu namenu flushne misli vdal. To sadene tudi vsako drugo fkrivnost.

S H T E R T A P O S T A V A.

Od prédpostavave fkrivnosti, kar je k' pripravi tretizh potrebno.

Po tih dveh delih premishlovanja je she tretji, ki pa ni sa vsako premishlovanje, in kteriga nekteri domishljenje kraja, drugi snotranjo nálogo imenujejo; ki v' tim obstoji, de si fkrivnost, ktero premishlovati

hozhemo, tako pred svojiga duha postavimo, kakor de bi se v' refnizi ravno pred nami godila. Ako postavim, Jesufa na krishi premishlovati hozhefh, si snafh predpostaviti, kakor de bi na grizhu Golgate fama bila prizhejozha, in bi gledala s' ozhmi, kar se je dan krishanja tam godilo; alj zhe ti je ljubfhe (sakaj oboje je eno ino tajisto), kakor de bi se na mestu, kjér si, Gospodovo krishanje godilo, kakor so ga evangelisti popisali. Ravno to veljá, zhe smert premiflujesh, kakor sim te she v' premishlovanju od nje opomnil, kakor tudi v' premishlovanju od pekla ino enakih fkrivnosti; kjer vidne in obzhutne rezhi sraven pridejo; sakaj pri drugih fkrivnostih, postavim, od visokosti boshje, od imenitnosti zhednosti, od konza, k' ktirimu smo stvarjeni, in vsih drugih, ki nevidne rezhi v' sebi sapopadejo, se od tiga vmishljenja ne more govoriti. Réf je fizer, de nam je k' povsdignenju do kake fkrivnosti, kakfna predpostava ali prilika korifna, vender jo je vezhkrat teshko najti; in moj namen je le, tebe po priproftimpoti voditi, de se tvoja dushna mozh zhes potrebo ne vpéha. „Skos to predpostavo tedej sagrađimo svojiga duha med mejnike fkrivnosti, ktero shelmo premishlovati, de si ne bo sdaj fem, sdaj kje sajhel, kakor tizo v' klepkosaprejo, ali sokola v' jermen denejo, de fokolniku ne vjide. Rekli ti bodo fizer nekteri, de je boljsh, se fkos priprosto misel vere, alj fkos kako podobo pameti ino duha se v' premishlovanje tih fkrivnosti povsdigniti, alj si naprej postaviti, de se te fkrivnosti v' nashim lastnim snotranjim godijo; vender je to v' sazhetku vse preteshko; in dokler te Bog vishe ne vsdigne, ti svetujem, Filoteja, de v' niskim doli ostanesfh, kateriga ti jes kashem.

P E T A P O , S T A V A .

Od prevdarjenja, kar je drugi del
premislovanja.

Po domisljenju pride delo sastopnosti, kar premislovanje imenujemo, in katero v' tim obstoji, de skrivnost en - alj vezhkrat premislimo, de obzhetleje svoje ljubescni k' Bogu ino boshjim rezhem oberujemo; in v' tim se premislovanje od vuzhenja in drugih misel in prevdarjenj razlozhi, de te nimajo zhednost ali ljubescen boshjo, ampak kak drug namen sa svoj zil in konez; postavim, si vuzhenost perdobiti, zhes hakshno rezh pisati, alj se od nje prepirati. Kedar si tedaj svojiga duha po danim nauku v' mejo kake rezhi, katero premislovati shelish, alj skos mozh domislenja, zhe je tajista obzhetna, ali skos priposto misel, zhe je nevidna, ostavila, sazhi zhes njo misliti; k' zhimur v' sgoraj pokasanih premislovanjah zelo izdelane ogléde najdesh. Ako tvoj duh v' katerim deli premislovanja dosti ljuzhi, dopadenja in hafna najde, ostani pri njemu, in ne hiti naprej; zhebelam enako, ki ne sapustilo zvetize, dokler kaj medu v' njej najdejo, Zhe ti pa en del premislovanja odrezhe, kar jifesh, po tem se podej po nekterih poskushnjah k' drugimu; vse to pa opravljaj po versti, priprosto in bres vsiga prenačenja.

,S H E ,S T A P O ,S T A V A.

Od obzhutlejev ino fklepov, kar je
tretji del premishlovanja.

Premishlovanje ludi svelizhanfke ganjenja v' nashih volji, alj v' obzhutnih delih nafhe dushe. Tu sem flifhijo: Ljubesen do Bogá ino do blishniga, shelja po nebesih in po vezhnim svelizhanji, gorezhnost sa dush svelizhanje, posnemanje shivlenja nafhiga Svelizharja, vsmilenje, obzhudenje, veselje, strah pred sgubo dopadenja boshjiga, pred sodbo ino peklam, sovrashtvo greha, savupanje na dobroto ino milost boshjo, framota zhes nafho pretezheno flabo shivlenje; in v' te obzhutleje bi se moral nafh dah rasiliti in rashiriti; kolikor samore. Shelish k' timu kako pomozh, poglej v' prvi del premishlovanja Gospoda Andreja Kapilia, *) in beri predgovor; sakaj vuzhi, svoje obzhutleje rashiriti; she rasloshnifhi kashhe to P. Aria v' nauku od snotranje molitve. **)

Vender, moja Filoteja! ni toliko treba, dolgo pri tih splofnih ganjenjah se sadershavati, kakor jih veliko bolj v' posamne in posebne fklepe spreobrazhati. Tako bo, postavim, prva beseda, ktero Kristuf iskrisha govori, tvojo dushó gotovo k' svelizhanfkimu posnemanju, namrezh k' shelji ganila, svojim sovrashtnikam odpustiti, ino jih ljubiti. Vender ti rezhem, de ima to malo v' sebi, zhe ne storish posebniga fklepa, postavim, takiga: „Posihmal se no-

*) **) She nista poslovenjena. V' dele rasdelene premishlovanja imamo doslej le od 4 poslednih rezhi v' bukvah: Pogled v' vezhnost imenovanih.

zhem zhes bodezhe besede nízh vezh jesiti, ki ta alj uni, moj sosed alj moja soseda, moj hlapec alj dekla zhes me govóri, alj zhes sanizhovanje, s' kterim me ta alj un navdaja; nasproti hozhem to ali uno storiti, de si ga perdobim alj vtolashim. In tako v' drugih rezhéh. Tako bosh, Filoteja! svoje pogréfhke v' kratkim od sebe odpravla; ker bi druga-zhi le po splofhnih ganjenjah s'he le zhes dolgo ino teshko tako dalezh prifhla.

,S E D M A P O ,S T A V A.

Od premishlovavniga skonzhanja ino
snopka duhovnih zvetiz.

Sadnizh se skonzhá premishlovanje skos trojno opravilo, ktero se s' nar vezho ponishnostjo, ki se da, storiti mora. Pervo je sahvala, s' ktero Bogá sa vse dobre ganjenja ino fklepe, ki jih je v' nas obudil, in pa tudi sa njegovo dobroto ino milost sahvalimo, ktero smo v' premishleni skrivnosti najdli. Drugo je darovanje, s' kterim Bogu njegovo lastno dobroto ino milost, smert, kri ino zhednosti njegoviga ,Sina s' nasimi obzhutleji ino sklépi vréd darujemo.

Tretjo opravilo obstoji v' profhnji, s' ktero Boga is dan serza profimo, de bi nas mílosti in zhednosti svojiga ,Sina vdeleshil, in nashe obzhutleje in fklepe blagoslovil, de bi tajiste svesto spolniti samogli. Po tem molimo tudi sa zerkuv, sa nashe pastirje, sa shlahto, prijatle in druge, ino klizhemo vméf preblasheno Divizo, angelje ino svetnike sa

njihovo priprofnjo. Sadnizh, fim she opomnil, de se imá Gospodova molituv ino angeljsko zhesbenje, kakor splošne in potrebne molitve vsih kristjanvo moliti.

K' vsm tim she pristavim, de se imá snopek zvetiz poboshnosti nabrati, in kar pod njim saftopim, bom kar raslošil. Kdor je lepi vert ras-hodil, nerad is njega gré, de bi si kakih shtir ali pet zvetiz ne vtergal, jih obdershati in zhes dán vezhkrat poduhati. Tako moramo tudi mi, zhe se je skos premishlovanje nash duh po vertu káke fkrivnosti prehajal, vselej dve ali tri misli sbrati, ktire so naf nar bolje vnele in so nashimu boljšanju nar bolj priloshne, de se jih zhes dan vezhkrat spomnimo, in se njihove duhovne dišhave naduhamo. To se mora pa kar na mešti sgoditi, kjer smo premishlovali, kjer se she lahko nekoliko pomudimo alj sem ter tje hodimo.

O ,S M A P O ,S T A V A.

,She nektire svelizhavne opombe od premishlovanja.

Pred vsm drugim, morešh, moja Filoteja! po spolnenim premishlovanju svoje dobre fklepe ino misli v' spominu obdershati, de jih bošh zhes dan v' djanje spreobernila; sakaj to je prav sa prav sad premishlovanja, bres kteriga bi premishlovanje ne bilo le bres vsiga prida, ampak she le k' fhkodi. Sakaj premishlene, pa ne spolnene zhednosti vzhafi ferze in dušho napikuejo, in mišlimo na sadnje, de smo she, kar smo fklenili; de bomo, kar se fizer sgodí, zhe so nashi fhlepi shiví ino terdni; to pa niso nikdar, ampak le nezhimurni ino nevarni, ako

se v' djanje ne spremené. Vse nam toraj mora na tim leshozhe biti, jih v' djanjah spolniti, in v' ta namen priloshnosti ífkati, in ne le te imenitnishi ampak tudi nar te manjshe v' to obrniti. Ako fim postavim sklenil, skos krotkost si tajiste perdobiti, ki mi naganjajo, jih bom tisti dan ískal frezhati in jih prijasno posdraviti; in zhe jih ne frezham, vsaj dobro od njih govoriti, in sa nje moliti.

Po spolnenju te serzhne molitve sferbno pasi, de se tvoje serze kjé slo ne sadéne, drugazhi bi se ti difhava raslila, ktero si v' molitvi sebi nabrala; to se pravi: dershi se s'he enzhaf, zhe je mogozhe, v' svetim pokoji, saoberni pozhasi serze od molitve k' delu, in obdershi, kar se nar dalej da, obzhutek in duha poboshnosti. Kdor bi v' dragi ítekleni (glasšovati) posodvi tekozho rezh velike vrednosti dobil, de bi jo domu nefel, bi gotovo varno stopal, se kar ne oserl, ampak bi sdaj pred-se gledal, de bi se v' kak kamen ne sadél alj sderknil, sdaj sopet na posodno pogledal, de bi kje kaj ne raslival. Tako se moresh, moja Filoteja! po premishlovanju nositi. Glej in pasi, de se prezej v' druge rezhi ne sgubish, ampak priprosto pred se glej, zhe te pa kdo frezha, de s' kom govoriti alj ga poslushati morash, in se mu sogniti ne moresh, no, tako se pazh podaj sili, vender tako, de na svoje serze smeraj gledash, de se ti ne bo kaj difhave, svete motitve, alj nar manj ko mogozhe raslilo.

Morash se tudi navaditi, se od molítve k' vsakému delu, kteriga kolj tvoj stan in poklíz po pravizi od tebe tirja, podati, ko bi se ti ravno sdelo, de sta to delo in pa obzhutleji, ktere si v' molitvi iméla, s'he tako dalezh vsak sebi. Tako mora pravdnik (advokat) od molitve k' sdelavanju pravde, barantavez h' kupzhiji, gospodinja k' dolshnostim svojiga stanu in hishnim opravilam toliko poblevno ino mirne prestopiti snati, de se njeno, serze zeló ne skalí; sakaj kér je eno kakor drugo po naredbi previdnosti

boshje, se mora v' duhu ponishnosti ino poboshnosti od eniga k' drugimu prestopiti.

Tudi se bo perpetilo, de se bo kar po pripravi tvoje serze k' Bogu vlezheno in slo ganjeno zhutilo. Tez, moja Filoteja! se zhísto timu obzhutku prepusti, in ne gledaj na vodbo, ktero ti jes dajam. Sakaj, de si ravno obzhutleji ino fklepi sploshno she le po premishlovanju pridejo, tako vender ne smésh, zhe ti sveti Duh te obzhutleje pred premishlovanjam podelí, dalej zhés to rezh premishlovati, ker zil in konez premishlovanja obeden drugi ni, kakor obzhutenje obuditi.

V' kratkim; kolikokrat se bode obzhutenje v' tebi sbudilo, se vdaj obzhutlejam, in naredi jim profitor, naj pridejo pred premishlovanjam, alj she le po tém. Sakaj, de sim ravno obzhutlejam njihovo lastno mesto she le po premishlovanju odkasal, tako se je to vender le sa to sgodilo, de sim posamne dele snotrane molitve bolj rasiozhno raskasal, ker je fizer sploshni nauk, de se ti obzhutleji nikdar ne smejo vstavljati, ampak de se njim njihov tek dopustiti mora, kakor hitro se sbudijo. In to ni kar od drugih dobrih obzhutlejev, ampak tudi od sahvale, darovanja ino od proshnje rezheno kateri se smejo tudi med premishlovanjam storiti, in kateri se ravno tako malo, kakor drugi vkrajshati sméjo, zhe jih ravno na kraji premishlovanja ponoviti moramo. Kar pa vender fklepe sadene, se morajo vselej she le po obzhutlejih delati, in fizer na konzi zeliga premishlovanja, sosebno, ker si tedej posamne in suane rezhi pred duha postavljamo, ktire bi nam drugazhi nevarnost prinesle, se raitresti, ko bi jih popréd storili.

Pri obzhutlejih ino fklepih je dobro, se pogovarjati in sdaj Svelizharja, sdaj svetnike, ki v' fkrivnost flishijo, sdaj fama sebe, svoje serze ali greshnike sdaj tudi bres-shivne stvarí nagovoriti, kakor tudi vidimo, de so, David ino drugi svetniki, v' svojih molitvah storili.

DEVETA POŠTAVA.

Od suhote ferza med premifhlovanjam.

Ko bi se ti pergodilo, Filoteja! de bi ne obzhutila ne veselja, ne tolashbe v' premifhlovanju, tako te preferzhno profim, ne puſti ſe ſa voljo tega motiti, ampak podaj ſe vzhafi k' motitvi, obtoshi ſe pri ſvojim Svelizharji zhes ſamo ſebe, ſpoſnaj ſvojo nevrednoſt, proſi ga ſa pomozh, kuſhni njegovo podobno, zhe jo imafh pred ſebo, in rezi k' njemu tiſte beſede Jakoba: „Gospod! ne ſpuſtim te, dokler me ne ſhegnafh.“ Alj une, ktire je kananejſka ſhena iſgovorila: „Ref Gospod! ſim pſizhek, pa tudi pſji jedó drobtine, ki ſi miſe goſpodove padejo.“

Drugokrat vsemi kake bukve v' roke, in paſno beri, dokler ſe ti ferze ſbudi ino ſbrihta, podſhívi tudi vzhafi ſvoje ferze ſkos kako ſunajno opravilo pobošnoſti; v'erſhi ſe, poſtavim, na obras, ſkleni roke krisham na perſi, alj objemi britko martro, zhe ſi na ſamim. Ko bi pa po vſim tim obene ſnotrajne tolashbe ne obzhutila, tudi ſhe ferza ne ſgubi, naj ſi bo ferze ſhe toliko ſapuſheno, ampak perzhakaj v' kaki pobošni poſtavi pred ſvojim Bogam. Koliko je dvornikov, ki po ſtokrat v' leti v' prebivalnizo kralja pridejo, brés upanja, de bi jih ogovoril, le, de bi ſe na-nje oserl, in de mu ſamorejo ſvojo podloſhnoſt iſkaſati. Tako moramo tudi mi, moja ljuba Filoteja! le v' namenu, ſvojo dolſhnoſt dopolnit, in ſveſtobo ſkaſati, ſe k' ſveti molitvi podati.

Ako naſ boſhja „Svetloſt po ſvoji miloſti ſkos ſvete nagibe in ſnotranje talashenja ogovorí, tako je

to saref nar vezha zhaft in pa nar sladkejšha radoſt sa naf; zhe nam pa te miloſti ne podelí, in naf puſti zhačati, bres de bi naf ogovorila, enako, kakor de bi naf ne vidila, in kakor de bi v' njeni prižhe-jozhnosti ne bili, tako vendar ne odſtopimo, ampak ſtaovnitni oſtanimo v' mirni in pobošni poſtavi pred to nar viſſho Dobroto; in gotovo ſe bo na naſho pe-terpeſhljivoſt miloſtlivo oserla, naſho ſtaovnitnoſt v' njeni ſluſhbi pogledala, in kedar ſopet pred njo pri-remo, naf gotovo miloſtlivo ſprijeła, in ſkos ſladko tolashenje s' nami govorivſhi, nam obzhutiti puſtila prijetnoſt ſvete molitve. Ko bi ſe pa tudi to ne sgo-dilo, tako ſe s' tim potolashimo, moja Filoteja! (kar je ſa naf tudi ſilno velika zhaft) de ſmo pri Njemu in pred njegovim ſvetim oblizhjam.

D E , S E T A P O , S T A V A .

J u t e r n e v a d b e .

Rasen le te snotranje molitve, ki ſama ſa ſé obſtoji, in drusih uſtnih molituv, ktire vſaki dan opravi- moramo, je ſhe pet drujih krajſhkih molituv, ktire ſo ko ſraſliki in veje une vezhe snotranje molit-ve. Med temi ima, kakor priprava ſa vſe dele zeliga dné, juterna molitev prvo meſto. Ta molitev ſe imá tako le opraviti:

1. Moli Boga ſvojiga Goſpoda is dnu ſvojiga ferza, in ſahvali ſe mu, de te je pretezheno nozh ohranil; in ko bi bila v' tajſti kakſhen greh ſtorila, proſi ga ponishno ſa odpuſhanje.

2. Premifli, de ti je danafhni dan bil podelen, de bi ſi ſa vezhnoſt kej perdobila, in ſkleni terdno tek zeliga dneva v' ta namén obernuti.

3. Oberni svoj pogled, na opravila, družno ino perloshnosti, katire se lahko dones perpetijo, de bi Bogu flushila, in okovari se dobro pred skufh-njavami, v' ktire bi lahko prifhla, in bi Boga alj fkos jeso, alj napuh, alj fkos kako drugo napzhnost rashalila. Po tém se perpravi fkos sveti fklép, vse perpomozhke, ktire v' svoji oblasti imash, v' boshjo flushbo ino v' svoje boljshanje v' duhovnim shivlenji oberniti in obudi nasproti terdni fklép, vse to opufhati, satirati, in premagovati, karkolj bi se ti snalo soper tvoje svelizhanje in zhaft boshjo pergoditi. Tudi je she premalo, le kar fklepe delati, ampak perpravi si tudi perpomozhke, jih ispolnití. Zhe nam-rezh she napréj vidim, de se bom moral s' zhlovekam pezhati, ki je nagel in togoten, ne bom kar sklenil, se ne rasjesiti dati, in ga rashaliti, ampak she napréj bom mislil na krotke besede, de mu sh'jimi naproti pridem, ali si bom koga pojiskal, kter mi ga vtolashiti pomaga. Ako previdim, de samorem kakiga bolnika obiskati, hozhem na priloshno uro, na tolashlive besede in na druge okoljshine misliti, kako bi mu samogel pomagati. Ravno to veljá od drusih priloshnosti.

4. Potém se ponishaj pred Bogam, ino sposnaj, de fama od sebe nizhefar od vsiga tega speljati ne samoresh, kar si dobro prevdarila ino sklenila, alj, se hudiga ogibati, alj dobro dopernashati.

In kakor bi svoje ferze v' rokah imela, ga darúj s' všimi dobrimi fklepi vred boshj svetlosti, in profi jo gorezbe, de ga naj v' svoje varstvo vsame, ino podpera, de bo njeno flushbo svešto dopolnovalo; in sdi-huj s' timi alj enakimi besedami k' Bogu: „O Gospod! poglej to vbogo ino slabo ferze, ki je po tvoji milosti s' tolíkimi dobrimi sheljami napolneno, pa ah! pre-flabo ino prerevno, to dobro speljati, po kterim koper-ni, zhe mu ti svojiga nebéshkiga blagoslova ne podelish, sa kteriga te, o ti Ozhe všmilenja! fkos sa-flushenje terplenja tvojiga „Sina, profi, kterimu v' zhaft danashni dan in vse dni svojiga shivlenja po-

sveti,“ Klizhi fhe dalej preblasheno Divizo, fvojiga angelja zhuvaja ino svetnike sa njihovo priproshujo.

Vender morjo vse te vadbe kratko ino s' shivimi obzhatki storjene biti, in zhe se da, fhe práj, ko is hifhe stopifh, de bode fkos mozh te vadbe delo zeliga dné od boshjih blagrov ofhkropljeno. In tega, preljuba Filoteja! ja nikdar ne opusti.

E N A J , S T A P O , S T A V A .

Od vezherne vadbe, in sprafhovanja vesti.

Kakor je potreba pred telefnim kofilam fkos premifhlovanje, duhovno kofilo dershati, ravno tako je potreba pred vezherjo kratko, poboshno ino duhovno vezherjo imeti, faj malo jushno savshiti. Perdobodi si nekoliko zhafa pred vezherjo, versi se pred Boga ino sberi fvojiga duha pred krishanim Jesusam, kteriga si fkos snotranji pogled predpoftavi, oshivi v' fvojim ferzi ogenj fvojiga sjutranjiga premifhlovanja fkos nektere shive sdihleje ponishovanja in fkos ljubesnipojn pogléd k' Svelizharju tvoje dushe; alj prehodi fhe enkrat tajfite dele fvojiga sjutranjiga premifhlovanja, ki fo te nar bolje gasili, alj oferzhi se kak drugazhi, kakor ti nar bolj dopade.

Kako se ima vesti sprafhovati, kar je vfaki vezher pred spanjam potreba, je takó vfakimu suano. Potrébno je namrezh:

1. De se Bogu sahvalimo, ki naf je zhes dan v' svoji milofki ohranil.
2. De prejifhemo, kako smo se vfako uro pretezheniga dneva nofilij in de bomo to loshej opravili,

je treba pomisliti; kjé, s' kom, in v' kakšnih družnih in opravilah de smo bili.

3. Ako po tim takim najdemo, de smo kaj do-
briga storili, se sa to Bogu sahválimo; ako bi se pa
nasproti najfhlo, de smo se kjé v' mislah, besedah ino
djanjih pregresihili, moramo boshjo ,Svetlost sa odpu-
sthanje profiti, s' terdnim fklepam, se ob prvi prilosh-
nosti savoljo tega v' spovedi obtoshiti, in se fkerbno
poboljšhati.

4. Potém perporozhimo boshji previdnosti svoje
telo ino dusho, zérkev, shlahto ino prijatele: prósi-
mo prezhashtito Divizo, svete angelje zhuvaje ino svet-
nike, de bi sa nas ino zhes nas zhuli, ino vshivamo
s' boshjim blagoslovam ino milostjo sdrav pozhitek,
kteriga nam je ljubi Bog potrebniga sposnal.

Nikdar se ne smé ta vadba opuštiti, tako malo,
kakor juterna. Sakaj fkos juterno vadbo odpremo
okna svoje dushe ,Sonzu pravize; fkos vezherno vad-
bo jih pa nasproti temam pekla saklenemo.

DVANAJSTA POSTAVA.

Od duhovne famošt e.

Tu te, ljuba Filoteja, fosebno nagnjeno shelim,
moj svet poslušhati, sakaj v' tim nauku obfstoji eden
nar gotovfbih perpomozhkov k' rafti v' duhovnim
shivlenji.

,Spomni se zhes dan, koljkor je mogozhe, na
prizhejozhnost boshjo, in oberni k' timu eniga tih
fhtirih pripomozhkov, ktire sim ti sgorej pokasal;
premisli, kaj ti Bog stori, in kaj ti storish, in vidi-
la bosh, de je njegovo oblizhje neprenehama k' tebi
obernjeno, in de te s' ozhmí nesrezhene ljubeshni
gleda.

O Bog! bi morala klizati, sakaj ne gledam vedno na tebe, kakor ti na me gledaš? Sakaj se ti na me tolikokrat spomniš, in sakaj se jes na te tako redko kdaj spomnim, o Gospod? Kje si, o duha moja! Bog je najno pravo selo, in kje si midve!

Kakor imajo ptize gnesde na drevji, de se, zhe je potreba, v' nje podajo, in jeleni svoje germje in gosho, kamor se fkrivajo in okovarijo, ino ob vrozhini sonza senzhni hlad jifhejo: tako si morjo, moja Filoteja! tudi nashe ferza, vsaki dan prebivašhe isbrati, in alj sbe na grizhu Golgate alj v' ranah nashiga Svelizharja, alj na drugim mestu bliso njega savetje jiskati, si tam od sunajnih opravil pozhiti in odahniti, in se, kakor v' mozhnim gradi soper fkuhnjave okovariti. Blagor duhi, ki v' refuizi rezhi samore k' svojimu Svelizharju: „Ti si kraj mojiga perbeshalisha, ti moj dobro okovarjen grad, ti moja fireha pred desham in senza pred vrozhino sonza!“

Ne posabi torej, moja Filoteja; vezokrat v' famoto svojiga ferza sbeshati, med tim, de se po svunajnim s' ljudmi in delam pezhafh. Mnoshiza, od ktire si obdana, te ne more is snotrajne famote preguati, ker je le okolj tvojiga trupla in ne okolj tvojiga ferza; ferze ostane smeraj famo, in fizer pri famim Bogu. Po tim se je ravnal kralj David de si je bil ravno od sunajnih opravkov ves obsut, kakor sam rasodeva v' premnogih krajih svojih pfalmov. Tako pravi, postavim: „O Gospod, vsikdar sim pri tebi, vedno vidim svojiga Boga pred sebo; k' tebi sim povsdignil svoje ozhi, o Bog, ki prebivaš v' nebesih. Moje ozhi so smeraj k' Bogu obernjene.“

Zhes vse to so nashi pogovori malokdaj take resni, de bi jim ne samogli v' mef ferza odtergati, in ga v' to boshjo famoto vpeljati.

Ko so starishi svete Katarine is, Siene svoji hzheri zhaf in kraj odvseli, moliti ino premishlovati, ji je Gospod v' misel dal, molitven hramizh v' fredu njeniga ferza narediti, v' kteriga po duhovno sbeshaje, se je v' fredu vsih svojih opravilov ti sveti in ferzhni famo-

ti prepustiti samogla. In kedar je po tim svet vojsko zhes njo vsdignil, ji to karnizh ni bilo soperno, ker se je, kakor je imela v' navadi rezhti, v' snotrajni hramizh saklenila, kjer se je s' svojim nebeskim she-ninam tolashila. Tudi je v' zhafi svojim duhovnim hzheram svetovala, skrito stanizo v' svojih serzih si sesidati in v' nji prebivati.

Saklizhi torej svojo dusho vezhkrat v' nar snotranje svojiga serza nasaj, kjer bofh, dalezh od vseh ljudi is serza k' serzu s' Bogam od svoje dushe govori, in s' Davidam k' njemu rezhi samogla: „Zhula sim, in sim pelikanu v' pushavi enaka postala. Enaka sim bila ponozhni vrani, ali sovi v' njenim shotori, in samotnimu vrabzhu na strehi.“ Katere besede nam poverh njihove besedne saftopnosti (ktera nam kashe, de je ta veliki kralj v' navadi imel, si ene ure pertergati, in jih v' samoti premishlovanju duhovnih rezhi posvetiti), she v' trojnim duhovnim raslaganjitrojno samoto, kakor tri pushavfke ute kashejo, po kterih se samoremo po sgledí nashiga Svelizharja samotno sprehajati, ki je na Golgati, enak pelikanu v' pushavi, s' svojo kervjo svojim mertvim otrozhizham novo shivljenje dal. V' svojim rojstvi, ko je tam v' samotnim hlevi nafhe grehe in hudobije objifkoval, je bil enak ponozhni sovi; in sadnizh v' svojim vnebohodi vrabzhu, ker se je lozhil, in se k' nebesam vsdignil, ki so kakor streha tiga sveta. V' tih treh selah samoremo tedaj v' sredi pertifkanja sunajnih opravkov svoje pushavfhnize postaviti. Ko je poboshni (pokojni) Eleazar, kues v' Ariani na Franzofkim dolgo bil dalezh od svoje zhishe gospe-shene, in je ona nekoga do njega poslala, svediti, kako se mu kaj godi, ji je pisal: „Ljuba shena! prav dobro se pozhutim; zhe me pa viditi shelish, tak me ifhi v' sfranski rani nashiga premiliga Jesufa; tam je moja prebivavniza, tam me vselaj najdesh. Kje drosi (drugde) bi me sahtonj iskala.“ Te je v' refnizi kerfhanfki vites bil.

TRINAJSTA POSTAVA.

Od svetih sdihlejev, kratkih go-
rezhkih molitviz in poboshnih
misli.

Pertekamo k' Bogu, ker po njem hrepenimo, po njem pa sato hrepenimo, de bi se per njem skrili; podajajo ti toraj nafhi ognjeni sdihleji in pa duhovna samota eden drugim roké, oboje pa is-haja is poboshnih misli.

Hrepeni torej, moja Filoteja! pogosto s' kratkimi ino ognjenimi sdihleji svojiga serza po Bogu. Obzhuduj njegovo lepoto, klizhi po njegovi pomozhi; veri se v' duhu pod njegov krish, moli njegovo dobroto, posvetuj se sh' njim savoljo svojiga svelizhanja, daruj mu po tavshentkrat na dan svojo dusho, obrni svoje snotranjo oko na njegovo prijetnost, ponudi mu svojo roko, kakor malo dete svojimu ozhetu, de bi te vodil, poloshi si ga, kakor deshezhi roshni snopek na perfi; vfadi si ga, kakor bander v' svojo dusho, obudi tavshent obzhutlejev v' svojim serzi de se k' ljubesni boshji k' preferzhni ljubesni tiga nebesh-kiga shenina ushgefsh.

Kratke ognjene molitvize se imajo buditi, kakor veliki sveti Avgufhtin poboshni sheni Probi svetje. Ako se nafho serze, moja Filoteja! sladki drushbi in prijasnosti s' svojim Bogam vdá, bo s' dihavo njegovih popolnosti napolneno. Ta vadba ni teshka, ker se k' vsm nafhim opravilam in delam pertifne, in jih kar nezsh ne vfiavlja, fosebno, ker se v' tej snotranji samoti, v' tim snotranjim posdigvanju dolgo ne mudimo; in tak nafho delo ne savftaja, ampak she le gré

urnej od rok. Popotnik, ki svoje serze okrepzhati in svoje usta izshifiti, nekoliko vina pije, ne bodi dalje, desi ravno nekaj zhasa postojí, ampak si novih mozhi nabere, de svoj pot po tim urnej in loshej dohodi, in se le sato nekoliko pomudi, de po tém hitreji stopa.

Nekteri so si lepo rezh uftnih sdihlejev ljubesni nabrali, ki so v' refnizi k' velikimu pridu: alj po mojih mislih se ne dershi ravno tih alj unih besed, ampak govori s' serzam alj jesikam, kar ti ravno ljubesen vda, sakaj vdala ti bo besed, kolikor jih hozhefh. Pri vsm tim je pavender dosti isrekzelo sofebne mozhi, serze vtolashiti; med te grejo ognjeni sdihleji, kterih so Davidovi pfalmi polni, poboshno sgovorjenje imena Jesus, kakor tudi vezh isrek gorezhe ljubesni v' visoki pesmi. Tudi duhovne pesme so sa to dobre, ako se pasno pojô.

Sadnizh, kakor tifti, ki od zhloveshke ino natorne ljubesni gorijo, fkoraj vse svoje misli na ljubleno rezh obrazhajo; kakor je njihovo serze vedno gorezhih obzhutlejev polno ino njihove uste polne hvale sa njo, in zhe nise per njé, obene priloshnost, ne samudé, svoje ljubesni po pisnih skasovati in komaj drevo puftijo, de bi v' njegovo fhkorjo imena svoje ljubesni ne vresali: tako tudi dushe, ktere Boga ljubijo, ne morejo nehati, na-nj misliti, po njem sdihovati, in od-nj govoriti. Radi bi, ko bi bilo mogoche, fladko in presveto ime Jesus globoko v' serze vsih ljudí sapifali.

Vse starí jih v' to vabijo, in ni jo rezhí, ktera bi jim hvale njihoviga preljubléniga ne osnаноvala; in kakor sa svetim Antonam sveti Avgufhtin isrekuje, vse kar je na semlji, govori, fizer s' mozhezhim, pa vender njim saftoplivim jesikam, od njihove ljubesni s' njimi. Vse rezhi jih ganejo k' brunnim mislam, is kterih po tim mnogo fhtevilo gorezhih sdihlejev in ferzhnih is-tekov pride. Tukej le nekteri sgledi od tiga. Ko je sv. Gregor, Nazjanshki fhkof, kakor je sam svojimu ljudstvu pravil, enkrat na brodu morja

gorj in dolj hodil, je gledal na igranje valov, kako so, se perblishaje kródu, ojstrige ino male polshe, šteble morfke trave ino druge drobne rezhi, ktere morje ismetuje, na fuhim puftili, in kako so drugi, nastopni valovi nekaj tih rezhi spet pobrali ino posherli, med tim, de so skale okolj smeraj terdno in nepremakljivo stale, zhe so ravno valovi s' vso filo v' nje bili. Zhes to je to lepo misel isgovoril, de se slabi tako, kakor ojstrige, morfki polshi ino morfka trava sdaj od teshav, sdaj od tolashb, po tem, ko si valovi frezhe s' njimi igrajo, posiliti puftijo, med tim, de mozhne dushe terdno ino nepremakljivo vsako jiho prestojijo. Ino is takih misli se je njemu vnelo Davidovo sdihovanje: „Gospod refhi me, sakaj valovi so do moje dushe perderli; Gospod odrefhi me is globozhine vode; v' globozhino morja sim se vtopil, in vihar me je posherl.“ Sakaj v' veliki stiski je tezhaf bil, ko je trinog Maksim njegovo shkofijo na se potegnil. — Ko je sv. Fulgenzi, shkof v' Rusfpi, pred sbrane Rimfke shlahrne stopil, (pred kterimi je Teodorik, kralj zhes Gote nagovor dershal), in je svitlobo in zhaftitost toljko mogozhnih vidil, ki so po versti svoje vrednosti sbrani sedeli, je rekel sam par sebi: „O Bog, kak lep mora nebeshki Jerusalem biti, ker se she posemelski Rim od takfhne svitlobe lishí! Zhe se svetlijo zhaftlivzi nezhimernosti tiga svetá v' takfhni zhafti, kakfhna zhaft she le na unim sveti tiste zhaka, ki resnizo gledajo.“ — Perpoveduje se od svetiga Anselma, Kanterburfhkiga shkofa (kteriga god se je nekdej v' nashih hribih prezhaftito oblajal) de je zhudoviti dar posedel, od vsakdanjshnih perpetilj se k' poboshnim mislim vsdigniti. Ko je ta svetnik enkrat po desheli jesdil, je mlad sajiz, od psov naganjan, pod konja tiga svetiga shkofa sbeshal, kakor v' famo edino savetje, kteriga mu je ozhitna smertna nevarnost pokazala. Ko si pfji okolj konja nad njim lajajozhi, niso upali nad-nj pasti, so se vsi sazheli nad to zhudno pergodbo smejati. „Sv. Anselm se je nasprot pa jokal, ino je sdihovaje rekal: „Oh, vi se smejite, vboga shi-

val se pa ne smeji. Tako se nastavljajo foverashniki dušhe, ki so jo po mnogih svijazhah motili ino v' greh napeljali, okolj nje ob smertni uri, de bi njo v' svojo oblast dobili ino posherli; ona nasprot se treso ino trepezhe, ino povsod pomozhi ino svetja ishe, in postane, zhe ga ne najde, v' oframotenje svojih foverashnikov.“ Tako je rekel, in je jesdil sdihovaje naprėj. — Ko je veliki Konstantin svetimu Antonu prav zhashtljivo pifal, so se vuzhenzi tiga svetnika, okolj njega stojezhi slo nad tim zbudili. On jim je pa rekel: „Kaj se zhudite, de kralj zhloveku pifhe? veliko bolj shé zhudite, de vezhni Bog, ni le kar svojo postavo vmirjozhim ljudem pifal, ampak de je tudi po svojim edinorojenim ‚Sini s' njimi govoril.“ — Ko je sveti Franzishko nekda eno jagnje samo med zhedo koslov sagledal, je rekel k' svojim tovarsham: „Glejte kako se to jagnje krotko med kosli sprehaja! tako krotek ino ponishen je nekda nash Gospod med fari-seji hodil.“ In ko je drugokrat vidil, kako je lizhno jagnizhe od fvineta bila rastergano, je jokáje sakriknil: „O majzeno jagnizhe, kak v' shivo me na smert mojiga Svelizharja opomnish.“

Veliki mosh, Franzishko Borgia, ko je she vajvoda v' Kandii bil, je na lovih jeser poboshnih misli obudil. „Zhudil fim se, je rekel posnej de se fekolizhi na roko fekolizharja tako hitro nasaj podajo, si ozhi sakriti, in se na kol perpeti puštijo, ljudje se pa tako vstavljajo boshjimu glasu!“ „Sveti Basili je rekel, de zvetliza v' sredi ternja ljudém ta le nauk daje: „Vejte vmérjozhi! nar prijetnishi rezh tiga sve-ta je s' shalofijo sdrushena, nizh ni tukaj bres bridkosti; vedno je zhalost radošti, vdovstvo sakonu, sanizhovanje zhashti, fkerb rodovitnosti, potra-ta vifokosti, navelizhanje veselju, bolesen sdravju perdrushena.“ „Lepa zvetliza je vertniza, pravi ravno ta svetnik, pa prav shalofšniga me dela, ker me na moj greh opomina, savoljo kteriga je semlja bila prekleta, ternje nositi.“ Ko je v' jasni polnozhi neka dušha v' mali potok gledala, in je lepo nebo s'

svesdami v' njem vidilo, je savpila: „O moj Bog! ravno te svesde bojo enkrat pod mojim nogami, kedaj mi bodeš v' svojih svetih fhotorih prebivalfhe napravil! In kakor se svesde na semlji v'podoblejo, tako se v'podoblejo v' nebesih posemfski ljudje v' shivih vedah boshje ljubesni.“ Drug, ki je vidil, kako so se vode potoka napréj valile, je savpil: „Ne bo pozihvala vezh dufha moja, dokler se ne vtezhe v' morje boshanftva, svoj sazhetek.“ In sveta Franzifhka, ki je lizhen potozhizh premifhlovala, na kateriga brodu je k' molitvi pokleknila, je bila tam v' duhu samaknjena, in je vezh krat s' rahlim glafam te befede ponovila: „Milofit mojiga Boga vteka mirno in prijetno ko ta potozhizh.“ Ko je nekdo drugi zvetezho drevje vidil, je rekel sdihovaje: Oh! sakaj fim le kar jes bres zvetja v' zerkvi boshji?“ „She drugi je sdihnil, ko je pifheta pod peruti kokle sbráne sagledal, in je savpil: „Ohrani naf, o Gospod! pod senzo svojih perut.“ In spet drugi je rekel, fonzhnizo premifhlovaje: „Kdaj, o moj Bog! kdaj bo moja dufha fhla sa glafam tvoje milofiti?“ in ko se je oserl na neke zelo lizhne roshize, pa bres vse difhave, je rekel: „Tako so moje misli v' lepe befede oblezhene, pa bres vfiga sadu ino ispolnenja.“

Vidifh, ljuba Filoteja! kako vse, kar se nam v' tim vmirjozhim shivljenju v' toljkanj perloshnostih pokashe, svelizhavne misli ino svete sdihleje obuditi samore. Gorjé jim, ki ftvari od njihoviga „Stvarnika odvrzhajo ino v' greh obrazhajo; blagor pa unim, ki ftvari v' flavo njihoviga „Stvarnika, ino njih nezhimernofit v' zhaft refnize obrazhujejo. „Obrazham, je rekel sv. Gregor Nazjanski, vse rezhí v' svoj duhovni prid.“ Beri poboshno grobapif, kateriga je sveti Hironim v' zhaft svete Pavle sloshil; prijetno je viditi, kak polna je gorezhnih sdihlejev in svetih misli, ktere je vedno obudovala.

V' tej vadbi dahovne famote in kratkih ognjenih molitviz obftojí veliko opravilo brumnofiti, Te domeftijo opufhba vfh drujih molituv; njih opufhanje

pa se ne da kos nikake druge perpomozbke domestiti. Bres njih pazh kar ni snotraniga premishlovavniga shivlenja; in le flabo se bomo bres njih v' djanfkim shivlenji snafhali. Bres njih je pozhitik le postopanje, in deló le sapotikanje. Torej ti prav na ferze naveshem, de se tej vadbi is zele dushe vdash, ia nikar kdaj od nje ne odstopish.

,SHTIRNAJ, STA PO, STAVA.

Od svete mafhe, in kak se imá flifhati.

1. ,She ti nisem nizeh povedal od sonza vsih duhovnih vadb poboshnosti, od presvete, previfoke ino boshje daritve ino sakramenta svete mafhe, oferzhja svete kerfhauske vére, ferza poboshnosti, dushe brunnosti nesrezhene, bresen boshje ljubesen obfeshajozhe fkrivnosti, po kateri se Bog v' djanju s' nami fkle- ne, ino nam svoje nar imenitnifhi darove in gnade podeli.

2. Molituv, tej presveti daritvi perdrushena imá mozh, ki se ne dá isgovoriti. Sakaj, kakor na svojim ljubku flonezha, dobiva dusha obilnost nebeskkih gnad od njega, ki jo s' toliko prijetno difhavo in duhovno fladkostjo navdaja, de stebrizu preprijetnih difhav mire, kadila in vsih dragih masil enaka perhaja, kakor jo visoka pesém ljubesni popéva.

3. ,Skerbi torej, kar le premoresh, vsak dan pri sveti mafhi biti, in s' mafhnikam darituv Odreshenika, Bogu njegovimu Ozhetu, sa-te in zelo zerkup pernesti. „Vselej je ondi,“ govori sveti Janes Kristom „angeljov truma, to presveto fkrivnost zhastiti; in zhe se v' enakim nameni poleg snajdemo, tak

ni mogoče, da bi škoda njihovo prizhejzno potoka nebeskih gnad ne postali deleshni. Kori premagavne ino vojskovavne zerkve se v' tej presveti daritvi Kristusu Gospodu perdrushijo, da bi si s' njim, v' njé ino po njem serza Boga, nebeskiga Ozheta perdobili in njegovo vsmiljenje na nas obernili. Kakshen prid torej sa duho, ki s' svojimi poboshnimi obzhutleji si to drago in toljko posheljenja vredno blago ofvojiti persadéva.

4. Zhe ti kak nevštaviven sadershek ne perpušti, to previfoko darituv tudi s' telefam obhajati, tak faj svoje serze kje poshli, da bosh faj v' duhu tam prizhejzba. Podaj se torej v' kaki juterni uri, zhe ne drugazhi, faj po duhu v' zerkuv; sdrushi svoj namén s' namenam vsih kristijanov, in stori na mestu, kjer si, snotranjo, kar bi storila, ko bi v' zerkvi refnizno pri daritvi svete mafhe bila.

De bosh torej sveto mafho, tako v' djanju, kakor po duhovno flishala, se 1) od sazhetka do perstopa s' mafhnikam perpravljaj. Ta perprava v' tim obstoji, da se v' prizhejzno boshjo mislish, svojo nevrednost sposnash, in savoljo svojih grehov sa odpuhanje profish. 2) Od tige, da mafhnik k' altanju stopi, noter do evangelja premishluj priprosto in splošno prihod in shivljenje nashiga Odrefhenika na tim sveti. 3) Od Evangelja noter zhes Kredo premishluj pridigarško opravilo nashiga Svelizharja, in poterdi, da v' veri ino drashbi svete katolshke zérkve shiveti ino vmreti hozhefh. 4) Od Kredo do Pater noster si v' pravaj serze ino misli, svete skrivnosti terplenja ino smerti nashiga boshjiga Svelizharja premishlovati, ki se v' ti sveti daritvi po bitju ino v' refnizi predpostavijo; te daruj s' mafhnikam ino vsm ljudstvam Bogu Ozhetu k' njegovi zhasti ino svojimu svelizhanju. 5) Od Pater noster do svetiga Obhajila povsdigni svoje serze škoda sveto hrepenenje, in imej ognjene shelje, s' nashim boshjim Odrefhenikam škoda savešo vezhne ljubeshni fklenjena biti. 6) Od Obhajila do konza se vezhnu Bogu sahvali sa njegovo

zhloveshko postajenje, sa njegovo shivljenje, terpljenje ino smert, in sa ljubesen, ktero nam je v' tej presveti daritvi skasal, in ga profi is dnu svojiga serza, de bi savoljo tiga tebi tvoji shlahiti ino prijatelam ino zeli zerkvi, vekomaj milofljiv bil, ino prejmi, se is zeliga serza ponishovaje, poboshno blagoflov, kteriga ti Gospod po svojim flushabniku podeli.

Ako pa vender hozhefh med sveto mafho svoje premishlovanje zhes svete fkrivnosfu po vsakdanjinu redi dershati, tak ni ravno potrebuo, de bi se po, vsakim tukaj imenovanim delu ravnati morala; sadofsi bo, zhe kar od sazhetka svoj namen na to obernefh, fkos svoje premishlovanje ino svojo molituv to presveto darituv moliti ino darovati, ker so v' zelim premishlovanji vse tiste opravila ali na ravnost ali le po sastopnosfu sapopadene.

PETNAJ,STA PO,STAVA.

Od ozhitnih ino sploshnih vadb poboshnosti.

Rasen tiga morafh, moja Filoteja! ob nedelah ino prasnkih, kolikor ti okolishine perpuftijo, zerkvenim uram, ako se v' kori opravljajo in pa vezhernizam biti prizhejozha; sakaj, ker so ti dnevi Bogu fosebno posvezheni, tak mormo ob njih tudi vezh k' njegovi zhafti ino hvali storiti, kakor druge dni. Skos to bofh obilno fladkost poboshnosti obzhutila, kakor nekdej sveti Augufhtin, ki v' svoji ozhitni spovedi sprizhuje, de, ko je v' sazhetku svojiga preobernjenja zerkvene ure prepevati poslufhal, se mu je serze od prijetnosti tajalo, ozhi pa v' folsah plavale. Zhes to, — in to naj bo sa vselej rezheno, — zhlo-

veku smeraj vikšhi prid in tolashba is ozhitne flushbe boshje svete zerkve, kakor samovoljnih brumnih opravil isvira, ker je sam Bog sapovedal, de je sdrushenje s' zerkvo zhes vse samovoljne vadbe brumnost povikshovati.

,Stopi rada v' bratovshine svojiga domazhiga kraja, sofebno v' tajiste, katerih brumne opravila k' vezhimu duhovnimu dobizhku in dushnimu pridu flushijo; skos to se bosh nekaki Bogu dopadljivi pokorshini podvergla. Sakaj, zhe ravno zerkuv bratvoshin na ravnost ne sapove, tak jih vender perporozha, ker jim, de bi svoje dopadjenje nad njihovim pomnoshenjam na snanje dala, odpustike in druge dobrote podeluje. Rasen tega je smeraj delo ljubeshni, v' drushini s' blishnim kaj dobriga opravljati, in njegovim dobrim namenjam rast perdajati. In ko bi vender sami sa se posebej ravno tak dobre dela opravljali, in ko bi jih raji sami sa se opravljali, tak se vender skos sdrushenje in dodavik nashih dobrih del k' dobrim delam nashih bratov ino blishnih boshja zhaft veliko bolj mnoshi.

Ravno to sadene vse druge ozhitne molitve in svete opravila, h' katerim bi mogli, kolikor samoremo; svoj lastni sgled k' rasti blishniga, in svojo ljubeshen k' povelizhanju boshjim in k' sploshnimu dobrimu namenu s' sebo pernefti.

,SHE,STNA J,STA PO,STAVA.

De imamo svetnike zhaftiti in v' pomozh klizati.

Ker nam Bog svoje ras-svetljenje vezhkrat skos svoje angelje podeli, mormo tudi mi skos nje vezhkrat svoje poboshne sdihleje k' njemu poslati. ,Svete

dushe vernih rajnih, ki so v' nebesih s' angelji, in kakor naš Svelizhar pravi, angeljam enake, storijo tudi to sa naš, ker nam svelizhavne misli vstavajo, in skos svojo sveto molituv per Bogu sa naš profijo. Sdrushimo torej, moja Filoteja! svoje serzi s' timi nebeshkimi duhovi ino svelizhanimi duskami. Kakor se mali flaviziki s' velikimi peti vuzhijo, tak bomo tudi mi po tej sveti družni s' svetniki kmalo tak delezh prifili, de bomo veliko bolje moliti in boshjo hvalnize prepevati snali. „Hvalnize bom prepeval,“ je rekel David, „pred oblizbjam tvojih angeljov.“

Zhaſti, spoſhtuj ino ljubi s' ſosebno ljubeno prezhafſtito in viſoko hvaleno Divizo Marijo, ki je kakor mati našhiga narviſhiga Brata, naša prava mati. K' njej torej moramo perbejshati, ino per vsaki perloshnoſti, kakor njeni otrozhizhi s' popolnim savupanjem v' njeno narozhje pertezhi; sdihujmo pogoſto k' tej ſladki materi, klizhimo njeno materno ljubeno v' pomozh, persadevajmo ſi! njene viſoke zhednoſti polnemati, ino redimo reſnizhno otrozhje obzhutenje proti njej v' ſvojim ſerzi.

„Sesnani ſe tudi prav pridno s' ſvetimi angelji; doſtkrat jih poglej, kako ſo ti, zhe ravno nevidni v' ſhivlenju prizhejzhi; ſosebno pa angelja ſhkofije, v' kateri ſhiviſh, kakor tudi angelje zhuvaje tajiſtih, s' kterimi ſi, zelo poſebno pa ſvojiga laſtniga. Sdihuj pogoſto k' njim, hvali njih, ino sazhi s' njihovo pomozhjo vsako duhovno in tudi zhaſno opravilo, de bodo tvojimu dobrimu namenu dobro raſt poſelili.“

Ko je imenitni Peter Faber, prvi maſhnik, prvi pridgar, prvi vuzhenik boshjiga ſnanja ino poboshne drushbe Jeſusove, in prvi ſpremovavez ſvetiga Jgnazja, sazhetnika te drushbe, enkrat in Nemſhiga nasaj priſhel, kjer je k' zhaſti našhiga Goſpoda Jeſusa velike dela opravil, in je ſkos našo (Geneveſhko) ſhkofijo, v' kateri je rojen bil, ſhel, je pravil, de je ſkos mnoge krivoveri vdane kraje potovaje, neisrezneno tolashenje obzhutil, ker je v' vsaki ſari

angelje zhuvaje tajiste fare posdravil, in kako je njih varvanje ino pomozh ozhitno sposnal, ker so ga pred salesovanjam odstoplezov (krivoverzov) varvali, in mu mnoge voljne ino besedi svelizhanja odperte ferza perpeljali. On je tudi perporozhal to brumno vadbo s' tako gorezhnostjo, de je neka tedaj she mlada gospodizhna, ki je to is njegovih lastnih ust flifhala, she pred fhtirimi leti*) to je, vezh ko 60 let po njegovi smerti s' velikim ganjenjam od tega perpovedovala. Jest sam sim sosebno veselje obzhutil, ko sim lanfko leto, v' majhini, med hudimi hribi leshezhi vasi Vilarét, v' kateri je ta veliki flushabnik boshji rojen bil, en altar posvetil.

Svoli si ti v' sosebno nektere svetnike katerih shivenje te nar bolj nagovarja ino k' posnemanju spodbada, ino v' katerih priproshujo sosebno savupanje stavish. „Svetnik tvojiga imena ti je she per kersti odkasan bil.

,SEDEMNAJSTA POSTAVA.

Kako se imá boshja beseda posluhhati ino brati.

„Sprejemaj boshjo besedo s' spofhtovanjam, alj jo she v' prijasnih pogovorih od svojih duhovnih prijatelov, alj v' pridigi savsamesh. Poslufhaj jo smeraj paslivo ino spodobno; oberni si jo vselej s' vso fkerbjo k' dobrimu, in ne perpušti; de bi na-tla padla, ampak kakor shlahtni palsam jo vsemi v' svoje ferze, in posnemaj s' tim prezhashto Divizo, ki je s' nar vezho fkerbjo v' svojim ferzi vsako besedo ohranila, ki je bila k' zhashti njeniga Deteta sgovorjena. „Spomni se

*) 4 lete préj, ko je ‚S. Franzifhk te bukve sloshil.

tudi, de Bog besede, ktere na njega obrazhamo, pa ti meri sprejema, po kateri mi sprejemamo njegove besede ki nam jih po pridgarjovih ustah govori.

Imej smeraj kake lepe bukve brumnosti bliso sebe. Med te slisbijo bukve svetiga Bonaventura, Gersona, Dionisia Kartusiana, Ludovika Blossia, Ludovika Granafhkiga, Shteleta, Ariasa, Pineleta, du Ponta, Duhovna vojska, Spovedi svetiga Avgustina, pisme svetiga Hironima, in druge takšne. *) Beri vsaki dan nekaj prav poboshno is njih, in dershi te bukve sa pisme, ktire so ti svetniki is nebes poslali, de bi ti pot kje pokasali, in te oferzhili, se k' njim na pot podati. Beri tudi sгодbe ino shivlenje svetnikov, v' kterih bosh kakor v' serkali (shpegli) podobo kerfhaufkiga shivlenja sagledala, in oberni si njihove dela po tvojim štani v' prid. Sakaj, desi ravno nektere dela svetnikov sa ljudi, ki v' sveti shivijo, niso skos in skos sa posnemati, tak se vender dajo vezh alj manj v' prid obrazhati. Tako samoresih, postavim, famoto perviga svetiga pushavnika Pavla v' svoje duhovni ino resnizhni famoti posnemati, od ktore sim shé govoril, in she bom. Tako tudi preveliko vbofhtvo svetiga Franzishka v' vadbi vbofhtva, kakor bo dalej sadi raskasana, in tako she vezh drugih zhednosti. Nektere popisovanje shivlenja ref dá vezh ljuzhi sa naprave nashiga shivlenja, kakor drugo.

Naukov polno je, kar to sadene shivlenje serafinke matere Teresje, kakor ne manj popisovanje shivlenja pervih poboshnih moshov is sdrushbe Jesusove, shivlenje svetiga Karelna Boromeja velikiga fhkofa v' Milani, svetiga Ludovika, perpovedi reda svetiga Franzishka in vezh takiga. Nasproti, so she

*) Do sdaj so she le bukve od svete vojske v' nashim jesiki; vse druge tih pa she niso poslovenjene; vender branje Kempensarja, Baragove ino Veritetove bukve vsakimu „Srezhni pot“ pa mladenzham in „Divifhtvo“ deklizham veliko k' poboshnosti perpomore. Prestavla vez.

pa drugi, ki naš bolj k' obzhudovanju nagnejo kakor k' posnemanju serzhije; postavim shivljenje svete Marie is Egipta, obeh svetih Katarin, ene is Siene, druge is Genove, svete Angele, ino enazih, ki pa per vsm tim veliko veselje do boshje ljubeshni podelijo.

O, SEMNAJ, STA PO, STAVA.

Kako se boshje vdihnjenja sprejeti morajo.

Pod besedo vdihnjenje saftopimo vse snotraine nagibe, ganjenja, ozhitanja, kakor tudi grivengo, ras-svetljenje ino sposnanje, ktero Bog v' naš dela, ki v' svojih blagodarjih po ozhni fkerbnošti ljubeshni naše serza nagovarja, de bi jih obudil, spodbódil ino k' svetim zhednoštim, k' nebeshki ljubeshni, k' dobrim fklepam, sploh k' vsmu timu oferzhil ino ushgál, kar naš na poti vezhniga svelizbanja naprèj spravlja. To imenuje v' visoki pesmi nebeshki shenin: „pred durmi stati ino terkati; k' serzu neveste govoriti, jo sbuditi, zhe spí; jo klizati ino jiskati, zhe je od-dóma; jo k' svojimu medu vabiti, ino ji pomigniti, de bi jabelka ino zvetlize v' njegovim verti tergala, péla in svoj blagi glaf v' njegovih ufhesah flifhati puštila.“ Treba mi je prilike, to saftopnišhi rasloshiti.

Sakon savsim fkleniti, so tri rezhí od nevestine strani potrebne. Pervizh, se ji mora volja rasodeti, drugizh mora ona to voljo sa dobro sposnati, in tretjizh, v' njo pervoljiti. Tako tudi, zhe Bog v' naš, fkos naš, ino s' nami kako veliko delo ljubeshni speljati sheli, nam pervizh fkos ras-svetljenje svojo voljo ra-

sodene, drugizh mi tajisto sa dobro sposnamo, in tretjizh v' njo pervolimo. Sakaj, kakor so, v' greh stopiti tri stopnje navdol: skufhnjava, veselje, ino pervoljenje; tak so tudi tri stopnje k' zhednosti navsgor stopiti: vdahnjenje, ki je skufhnjavi navsproti postavljeno; veselje, ki veselju nad skufhnjavo navsproti stoji; in pervoljenje v' gnado, ki je pervoljenju v' greh navsproti.

Naj bi si vdahnjenje zelo nasho shivljenje naprój ter pélo, vender bi mi Bogu nikdar ne dopadli, ko bi nas tajisto s' veseljam ne napolnilo, nasproti bi pa boshja, Svetlost bila fkos to ras-shalena, kakor je bila od Jsraelzov, s' kterim je, kakor fama pravi, fhtirdefet let bila, njih ganjala, bres de bi oni to nagovarjanje umeti hotli, savoljo kar se je tudi v' svoji jesi sopersegla, de oni ne bodo nikdar v' njeni pokoj dofhli. Ravno tako bi shlahtnik, ki bi bil dolge gospodizhne snubil, po pravizi nad njo nevoljen ko bi nikdar netli v' ponujeno sarozhenje pervoljiti.

Veselje nad boshjim vdahnjenjam je she nekoljka stopinja k' boshji zhafti, in fkos to she sazhenjamo boshji, Svetlosti dopasti; sakaj de si ravno, to veselje obeno popolno pervoljenje ni, tak je to vender shgurna pripravnost k' tajistimu, in zhe je dobro snamnje, in sploh silao svelizhavno, boshjo besedo, ki je kakor-sunajno vdihujenje, s' veseljam postufhati, tak je tudi silao svelizhavno, in Bogu prijetno, snotranje vdihujenje, s' veseljam sprejemati. To je veselje, od kteriga nevesta v' visoki pesmi govori: „Moja dusha se je od radosti v' meni rastopila, ko je moj ljubik govoril.“

Tak je tudi shlahtnik zhes gospodizhno, kteri fsheshe, prav vesel, in dershi sa snamnje njene ljubeshni, zhe vidi, de ji njegove flushbe dopadejo.

Vender pa le samo pervoljenje svelizhavno delo k' spolnenju perpelja, sakaj zhe nas gnada nagovarja, in se mi tiga nagovarjanja veselimo, per vsm tim pa vender svoje pervoljenje Gospod-Bogu odrezhemo, fino v' resnizi filo nehvaleshni, in rashalimo fkos to boshjo, Svetlost neisrezheno slo, ker je sanizhovanje

toljko vézhe. To se je sgodilo nevésti v' visoki pefmi; sakaj de si je ravno prijetni glaf njeniga preljubiga njeno ferze s' sveto radostjo ushgál, tak mu vendar ni duri odperla, ampak se mu je prasno isgovarjala, savoljo kar je tudi sheníu v' pravizhni nevolji naprej shel, in jo sapustil. Ravno tako bi bil shlahtnik, ki je gospodizhno dolgo snubil, in kteriga snubstvo je ona rada vidila, bolj po pravizi nevoljen, kakor ko bi ne bilo njegovo snubenje rado videno in dobro sprijeto bilo. Torej skleni, moja Filoteja, vsako boshjo vdihljenje s' veselím ferzam sprijeti, in ga sprejmi, kedar pride, kakor poslanza nebeshkiga kralja ki saroke s' tebo obhajati hozhe. Poslufháj mirno njegove svetovanja, premishluj ljubesen, s' ktero to vdihljenje tvoje ferze gane, in ljubkuj to svetogánenje.

Vdaj se pa vendar s' popolnim ljubézhim ino stanovitnim pervoljenjam timu svetimu vdihjenju, in Bog, kteriga si nemorefh sa dolshnika storiti, se bo savoljo tuga ljubezhiga vdajanja sa dolshnika dershal. Vendar pa, poprój ko v' imenitnih ino nenavadnih rezhéh v' te nagibe pervolífih, posveti se, de ne bosh ljé goljfana, s' tvojim dufhnim vodnikom, de bo prejškal, ali je to vdahnenje refnizhno ali golufno, foselbno, ker sovrashnik, zhe dufhno sapasí, ki je rozhno k' pervotjenju perpravljena, rad ji golufje podá, de jo smoti, kar se pa ne bo nikdar sgodilo, dokler je svoimu vodniku v' ponishnosti pokorna.

Je pervoljenje dano, po tem je vse skerbí ino persadevanja treba, ga ispolniti, in se k' ispolnenju vdahnenja opasati, kar je nar vekshi stopnja prave zhednosti; sakaj pervoljenje v' ferzi rediti, in ga ne ispolniti, bi se reklo nograd obdelovati, in ne hoteti, de bi sad pernesel.

K' vsimu timu zhudne perpomoro, zhe se v' juternim premishlovanji ino snotranji samoti, kakor sim jih spredi popisal, dobro vadimo, sakaj s' tim se pripravne storimo ne le k' splofhni, ampak tudi k' posebni pripravi, vsako dobro delo spolniti.

DEVETNAJSTA POSTAVA.

O d f v e t e s p o v e d i.

Nash Svelizhar je sapušil svoji zerkvi sveti Sakrament pokore ino spovedi, de bi se mi v' tajistim od vsih hudobij ozhištili, naj bomo s' njimi she toliko krat in she tako ognusnjeni. Ne daj torej, moja Filoteja! nikdar, de bi tvoje serze dolgo zhafa v' grehu ostalo, ker perpomozhek, tako blishen in tako mozhen imafh, se ozhištili. Levina, ki se je rifatu (leopardu) perdrushila, se hitro kopat tezhe, de bi se od smradu ofnashila, ki se jo je v' drushni s' to shivalo prijel, de bi ne bil lev ras-shalen ino rasherden, kedar nasaj k' njej pride. Tako se raj dušha, zhe je v' greh pervolila, sama sebe prestrafhi, ino savoljo spofhtovanja, kteriga je ozhém boshje Svetlosti dolshna, hitro ozhištili. O sakaj vmerjemo dušhne smerti, ker tak možno sdravilo nasproti imamo.

Spověj se v' ponishnosti ino brumnosti vfaki osni dan*) in zhe je mozhi, vselej, kedar k' svetimu obhajilu gresh, de bi si ti ravno tvoja vest obeniga smertniga greha ne ozhitala; sakaj po ti spovedi ne sadobish kar odpufhanje vsih odpustljivih grehov, kterih se obtoshish, ampak poverh tiga she veliko mozh, se tajistih v' prihodnje ogibati, veliko ras-svetljenje, jih sposnati, ino obilno gnado, vfo shkodo domestiti, ktero so ti naredili. Vadila se bosh tudi v' zhedno-

*) To je sa tiste rezheno, kterim stan dopusti, ino jim spovednik dovolijo.

stih ponishnosti, pokorshine, priprostoiti ino ljubeshni, ino v' samim djanji spovedi vezh zhednost ispolnila, ko v' vsakim drugim. Imej vselej veliko gnusenje nad grehi, kterih se spovesh, naj ti bodo she tako majhini, ino terdno naprejšvsetje, se v' prihodnje poboljšhati.

Mnogiteri, ki se odpušljivih grehov le tako poverhi in le is navade spovedujejo, bres misli, se savoljo tiga poboljšhati, ostanejo zelo shivljenje s'njimi oblosheni, in se savoljo tiga ob veliko sadu ino gnad spravijo.

Se torej obtoshish, de si légala, zhe ravno nisi nikomur s' tim shkodovala, alj de si kako nespodobno besedo isrekla, alj predolgo igrala: tak obudi grivengo zhes vse to, in skleni, se v' tim poboljšhati, sakaj ref se s' spovedjo flabo ravná, zhe bi se veljkih alj odpušljivih grehov obtoshili, pa ne imeli volje, se njih ozhifiti, ker spoved vender nima drusiga kouza, ko nasho zhifhenje.

Sdershi se tudi tistih neravnih in prasnih obtoshb, ktere markteri is navade napréj perneso. Ne rezi: Nisim Boga tako ljubila, kakor bi ga bila iméla: nisim s' toljko serzhnostjo molila, kakor se spodobi, nisim svetih Sakramentov s' spodobno poboshnostjo prejela, i. t. d.; sakaj skos to nizhefar posamesniga ne povesih, is zhefar bi spovednik sposnati samogel, kakshna, de je tvoja vést, ko ni zhloveka na semlji, she svetnika v' nebesih ne, ki bi ne samogel ravno to rezhi. Pajishhi torej, kaj te napeljava, de se tak toshish, in zhe si najdla, potim sposnaj svoje grehe priprosto ino na ravnost. Tak se, postavim, obtoshish, de nisi blishniga tako ljubila, kakor bi ga mogla: alj pride to kjé is tiga, de si vbogiga v' veliki fili vidila, kterimu bi bila lahko pomagala, in ga potolashila, in se ga vender nisi vsmilila? Zhe je timu takó, obtoshi se po famesnim in rezi: Vidila sim vbogiga v' veliki fili, kterimu nisim perpomogla, desi bi mu ravno bila lahko, in sim ta greh storila is neškerbnosti, is terdobe serza, alj is sanizhovanja,

po tim, kakor te vešt preprizha. Tudi se ne obtoshi samo, de nisi s' spođobno poboshnostjo molila; ampak ali si bila prostovoljno v' molitvi rastresena; ali zhe nisi is nekernosti se na zhas; kraj ino stavo spomnila, ktere so k' premisleni molitvi potrebne, in se potém zelo prosto obtoshi, kakor si svoj greh sposnala, in ne padi v' tajisto splošnost, ktera v' spovedi k' nizhefarju ne peljá.

Ne bodi ti sadošti, de svoje odpustljive grehe povéšb, kakor so sami na sebi, ampak potoshi se tudi zhes nagib, kter te je v' nje napeljal. Tak ti ne bodi došti obtoshba, de si legala, bres de bi bilo komu kaj shkodovalo; ampak she perloshi, ali se je sgodilo sato, de bi se hvalila ali sagovarjala, ali is obotniga veselja ali is lastnomisli. „Si se per igrah pregreshila, tak rasloshi, ali se je is dobizhkarije ali is veselja nad kratkim zhasam sgodilo, i. t. d. Rasstavi she, alj si dolgo zhasa sapored v' hudim saostala, ker dolgošt zhasa po navadi greh slo poviksha; ker je prav velik raslozhik med hitro nezhimurnostjo, ki je kje shtertizo ure nashe misli vnemala, ino med drugo, ki je nashe serze kje zel dan, ali dva, tri dni madeshovala. Rasodeti se mora tedaj djanje, vsrok in dolgota grehov; sakaj de si ravno nismo dolshni, v' obtoshenju odpustljivih grehov bojezhi biti, in zló ne vesani, se jih spovedovati, tak vender naj tisti, kteri shelijo, svoje dushe prav izshifiti, de bi se s' tim vislje h' kerfhanški poboshnosti vsdignili, fkerbijo, dushnimu sdravniku tudi majhino bolesen dobro rasloshiti, od ktere shelijo osdraviti.

Ne spregleduj si tudi rasodevanja tistih okoljshinj, ki so rasloshiti potrebne, de se bo tvoj dolg bolj raslozhno pokasal, in povej postavim vsrok, ki te je v' jeso do koga perpravil. Mi sna kje en zhlovek, ki mi je soperu, besedo is fhale povedati, in slo mu samerim, in se nad tim jesim, ker bi mi bil drugi, ki mi je vshezh, smel bolj kaj ojstriga rezhi, bres, de bi mu bil sameril. Torej se bom zhres to tako ob-

toshil: Dal sim se od jese premagati, tako, de sim proti nekomu sanizhlive besede vsdignil, ker sim mu sameril, kar mi je rekel, ne toljko savoljo besed, ktere je sgovoril, kakor veliko bolj sato, ker ga nisem terpeti mogel. In ker je k' saftopnimu rasloshenju potrebno, tudi besede raskladati, tak jes mislim, de bi dobro bilo, povedati, ktere besede so bile, sakaj zhe se tako bres vsiga sadershka obtoshimo, tak ne odkrijemo kar storjenih grehov, ampak tudi hude nagnjenja, navade ino druge korenine grehov, in tako si spovednik popolno snanje nashiga serza perdobí, kteriga poravnava, kakor tudi, s' kterimi sdravili bi se osdraviti dalo. Vender pa mormo, koljkor je le mogozhe, smeraj tistiga sakrivati, ki je kaj k' nashimu grehu permogel.

Tudi posi na marfktere grehe, ki zhisto na fkrívoma v' vesli tizhijo ino gospodarijo, de se jih spovésih ino od njih ozhístih; in beri v' ta namén lepo pasno 6. 27. 28. 29. 35. ino 36. postavo v' tretjih, ino 8. postavo v' shtertih bukvah. Zhres vse to si tudi ne smésih sa kar bodi drugiga spovednika iskati, ampak, si si enkrat eniga isvolila, tak bodi stanovitna, ino odgrinjaj mu v' odshtetih dnevih svojo vést; odkrij mu storjene grehe bres vsakiga sadershka, ino od zhafa do zhafa, kje vsaki mesez, alj vsaka dva mesza enkrat, mu odkrij rasen grehov tudi svoje nagnjenja, zhe te ravno niso v' greh perpravile, postavim, ali te kjé shalost mika, ali kje otoshnost na tvojim serzu gloda, ali mikanje k' veselju, ali k' perdoblenji zhasniga blaga v' sebi ofledisih i. t. d.

DVAJ, STA PO, STAVA.

Od pogoſtiga ſv. Obhajila.

Se perpoveduje, de je Mitridates, kralj v' Pontu, ki je sdravilo, po njem Mitridat imenovano, isnajſhel, ſvojo teló s' tajitím tako možno okrepzha, de, ko je poſneje ſi hotel s' ſtrupam ſam ſhivljenje vſeti, de bi ſe rimſke luſhnoſti reſhíl, to ſpeljati ni ſamogel. Naſh ljubezni poln Odreſhenik je previfo-ki Sakrament altarja vpoſtavit, ki njegovo preſveto meſo ino kri v' reſnizi v' ſebi ſapopade, de bi vſak, ki ga vſhiva, vekomaj ſhivel; torej tudi vſak, ki ga pogoſto s' pobošnoſtjo prejme, sdravje ino ſhivljenje ſvoje duſhe tako oterdí, de je ſkoraj nemogozhe, de bi ga, kaka ſi bodi ſkuſhnjava oſtrupila; ſakaj ni mogozhe, od tiga meſá ſhivljenja ſhiveti, ino na duſhi vmirati; in kakor ſta v' ſemljíſkim paradíſhi per-va zhloveka ſkos mozh ſadu ſhivljenja, kteriga je Bog v' ſredo paradíſha vſadil, na teleſu bila nevmérjozha, tako tudi uni, ſkos mozh tiga preſvetiga Sakramenta ſhivljenja, nikdar duhovne ſmerti vmreti ne more-jo. Ako ſe narmehkeji ino gnilobi narbolj podverſhen ſad, kakor zhreſhnje, flive ino jagode, lahko zelo leto obdershijo ako ſe s' ſladkorjam (zukram) ali medam povrejejo tako, ſe ſa reſ ni zhuditi, de ſe naſhe ſerza, tako ſlabe ino revne ko ſo, gnilobe gre-ħa obvarjejo, ako ſe s' netrohlivim meſam ino kervjo ,Sina boſhjiga prezukrajo ino preſlajſhajo. O moja Filoteja! kaj drujiga, ko omolkniti bodo morli kriſt-iani, kí bodo v' pogublenje pahnjeni, kedar jim bo pravizhen ſodnik pokasal, kako nepotrebno jim je bilo, po duſhi vmreti, ker jim je ſkos jéd njegovi-ga preſvetiga Teleſa, kteriga je ravno ſato ſapuſtil,

tak lahko bilo, shivljenje ino sdravje obderhati! „Sakaj ste vmerli, o nefrezhni,“ jim porezho, „ker sta fad ino shivesh shivljenja v' vashi oblasti stala?“

„Sveto obhajilo vsaki dan prejeti, nozhem ne hvaliti, ne odgovarjati; vsako nedelo k' obhajilu perstopiti, pa svetujem, ino opominam vsakiga, zhe le drugazhi ferze obeniga nagnjenja h' grehu nima.“ To so lastne besede svetiga Avgufhtina, s' katerim tudi jes ne hvalim in ne odgovarjam, vsaki dan sveto Obhajilo prejeti; to prepustim modrinu ras-fodku duhovniga ozheta, tistiga, ki to storiti misli; sakaj ker je k' tako pogostimu obhajilu velika svetost dushe potrebna, tak ni varno, ga vsm sploh perporozhiti, ker se pa ta svetost, de si ravno kaj silno visokiga, per marškateri brumni dushi najde, tudi ni dobro, vsakimu ga odrezhi ino prepovedati; tukaj se mora nar snotrajni stan vsakiga posebej gledati, in nemodro bi bilo, pogostno vshivanje presvetiga Sakramenta vsakimu bres raslozhka perporozhiti, nasproti pa ravno tako nemodro, vsakiga sa to grajati, sosebno, zhe se po svetu svestiga ino svuzheniga spovednika ravná. „Silno lep je bil odgovor, kteriga je sveta Katarina is „Siene tistim dala, ki so ji pogosto sveto obhajilo ozhitale, ter rekli, de sveti Avgufhtin ne hvali in ne graja (odgovarja) vsakdanjiga obhajila. „Prav,“ je odgovorila, „zhe ga sveti Avgufhtin ne graja, ga tudi vi ne grajajte: in s' tim sim sadovoljua.“

Ti pa vidish, Filoteja! de sveti Avgufhtin slo možno opomina ino svetuje, vsako nedelo k' svetim Obhajilu perstopiti; stori tedaj to, koljkor ti je mogozhe. Sakaj, ker nikakshne ljubesni do velikiga, in sbe do majhniga greha nimash, kakor biti mora, tak si ravno v' takshnim stanu, kakor sveti Avgufhtin hozhe, in sbe v' imenitnishim, ker nimash le obeniga nagnjenja greshiti, ampak tudi obene ljubesni do greha, tako de bi sbe vezhkrat, ko vsako nedelo smela k' pridu svoje dushe sveto Obhajilo prejeti, ako bi se tvojimu dushnimu vodniku koristno vidilo.

Per vřim tim, bi pa vender lahko, zhe ne od tvoje strani, tak pa od strani tajistih, s' kterimi shivish, nekteri pravizhni saderski v' meh prishli, ki bi svojiga modriga spovednika napeljali, ti to pogostno obhajilo prepovedati. Ako si, postavim, pod kako pokorřhino, ljudjé pa, kterim si pokorřhino in sposhtovanje dolřhna, bi tak flabo poduzheni ali tako zhudni bili, de se nad tim spotaknejo ino pohujřhajo, zhe te toljkorat per svetim obhajilu vidijo, tak je, vse prav prevdariti, dobro, nekoljko se njihovi flabořti vdati, in po tim takim le vsake shtirnajřt dni k' svetimu obhajilu perřtopiti; to je, zhe se ta so-pernořt s' nobeno rezhjo premagati ne da. In sploh se, kar to sadene, ne da nezg gotoviga sa vsakiga naprej piřati, in ravnati se je le po tim, kar duhovni ozhe sa dobro sposna; de si ravno sa gotovo rezhi samorem, de tiřti, ki Bogu poboshno flushiti hozejo, svetiga obhaji'a nikdar dalej, ko od meřza do meřza odlořbiti ne smejejo.

Zhe se modro vedeřh, tak te ne bodo, ne ozhe ne mati, ne mosh ne shena od pogostiga obhajila nasaj derskali. Sakaj, ker dan svojiga obhajila dolřhnořt svojiga řtanu s' obeno manjřho řkerbnořto ne opravljajřh, in tudi niř manj pohlevna ino perjasna proti njim, in jim tudi obene dolřhnořti, naj si bo kakřhna hoze, ne odrezheřh, tak bo nar bersh, de to od tiga svetiga opravila ne bodo nasaj derskali, ktero jim nikake řhkode ne pernese, drugazhi, zhe so zhes vezh spazheni ino neumni, v' kteri okoljřhini bi se jim she morala, kakor řim she rekel, na svetovanje duhovniga vodnika nekoljko podati.

Tukaj she morem eno besedo sa savesane alj sakonřke govoriti. Bog je prepovedal v' řtari saveři posodovavzam, ob prasnikiř dolg tirjati, vender pa dolřhnikam ni prepovedal, de bi ne řmeli svojiga dolga tajistim plazhati, ki ga tako dan tirjajo. De si ravno ni kak velik greh, je pa vender nespodobno, dan svetiga obhajila dolřhnořt saveře tirjati, ni pa nespodobna, ampak she k' saflushenju, tirjanju se podati.

Toraj savoljo ispolnenja te dolžnosti nihzhe ne sme svetiga Obhajila obropan biti, zhe ga drugazhi njegova poboshnost k' timu vshiga. V' sazhetku zerkve so bili Kristjani vsaki dan per svetim obhajilu, de si so bili ravno savesani ino s' sadam savese oblagodarjeni. Torej sim rekel, de pogofno obhajilo ne pernese obene nadleshnosti, ne ozhetam, ne shenam ne moshem, ako se drugazhi dusha, ki sv. Obhajilo prejema, modro ino pametno vede, Dalej tudi med telesnimi bolesni nobene ni, ki bi to sveto opravilo vstavljala, drugazhi, ko bi se komu prevelikokrat vsdigovale.

Vsaki osmi dan k' svetimu Obhajilu vredno perstopiti, je bres isvsetja potrebno, de je dusha smertniga greha zhisti, ino vsakiga nagnjenja k' odpustljivimu grehu prosta, in de she povérh veliko sheljo po svetim obhajilu v' sebi obzhuti; vsaki dan perstopiti, pa morajo zhres vse to vse hude nagnjenja vezhi del she premagane biti, tudi se to sme le na besedo duhovniga Ozheta sgoditi.

ENAJNODVAJ, STA PO, STAVA.

K a k o s e j e o b h a j a t i.

Vezherko pred svetim Obhajilam sazhi svojo prpravó s' sdihleji svete ljubeshni ino s' povsdigovanjam svojiga duha: podaj se nekaj poprej k' pozhitku, de bi samogla bolj sarano vstati, in zhe se prebudish po nozhi, o tak si napolni serze ino usta s' blagodushezimi besedi poboshnosti, de se bo tvoja dusha s' dishavo napolnila. nebeshkiga shenina prejeti. Povsdigui se sjutraj s' visokim veseljam zhres frezho svo-

jiga savupanja, in stopi po spovedi, s' veliko sanesbli-
 vostjo pa tudi v' globoki ponishnosti kje, in prejemi
 tisto nebesko jed, ki te k' nevmirjozhnosti redi. „Si
 sgovorila svete besede: „Gospod!“ nifim vreden
 (vredna) i. t. d. po tém ne smesi vezh ne glave
 ne jesika ne k' molitvi ne k' sdihovanju, am-
 pak spodobno ino smerno odpri svoje vsta, svojo
 glavo pa toljko povsdigni, koljkor je potreba, de bo
 masnik lahko videl, kaj opravlja, prejmi polna ve-
 re, vupanja ino ljubesni Tistiga, v' kateriga verujesh,
 v' kateriga vupash, in kateriga ljubish. Omoja Filo-
 teja; misli si, de, kakor zhebeliza, ki si roso nebes
 ino shlahtni sok semlje is roshiz nabéra, in ga v'
 med spreobernivshi v' lizhno posodvizo nese, masnik
 Odrefhenika sveta, praviga „Sinú boshjiga, ki je ka-
 kor rosa is nebes perfhel, ino skupej pravi sin Dive-
 ze, kakor rosha is semlje nashiga zhloveshtva is-
 zvedel, is altarja, vsame, in ga — narprijetnishi jed
 v' tvoje usta poloshi.

In si ga prejela, o tak oferzhi svojiga duha, de
 se vsdigne, ino kralja svelizhanja povelizhuje! Po-
 govarjaj se s' njim od tvojiga snotranjiga stanu, in
 premishljuj ga v' svojim snotravnim, ki se je savoljo
 tvojiga svelizhanja kjekej podal. Posdravi ga s'
 lepsho poboshnostjo, ko ti je mogozhe, ino v' vsm
 svojim vedenji se tako ravnaj, de se bo vidilo, Bog je
 s' tebo.

„Se pa frezhe, v' refnizi obhajati, per sveti
 masni ne moresh vdeleshiti, tak se obhajaj pa faj v'
 duhu, ino s - edini se v' gorezhih sheljah s' poshiviv-
 nim mesam Odrefhenika.

Tvoj posledni namen per svetim obhajilu ti bo-
 di, v' ljubesni boshji rasti, in se v' njéji krep-
 zhati ino tolashiti; sakaj v' obzhutji ljubesni morash
 sprejeti; kar ti edina Ljubesen deli. Pazh v' no-
 benim svojih delj se nemore Svelizhar toljko ljubes-
 niv ino perferzhen fkasati, kakor v' tim, v' kterim
 sa kakor v' nezhdene ino v' jed spreoberne, de bi

nam dušbo prešhnil, in se s'ferzam ino truplam vernih na tenko fklenil.

Te prashaj otrozi svetá (Kristjani le po imenu) sakaj se toljkokrat sveti misi perblishash, rezi jim de to storish, se svojih napak zhistiti, svoje revshine snebiti, v' svojih teshavah tolashiti, v' svoji slabosti podpirati. Povej jim, de dvojnim ljudem je pogostniga obhajila potreba; po polnim, ki bi toljko dobro perpravljene, zhres vse nespametno ravnali, ko bi se isvirku ino studenzu vse popolnosti ne perblishovali; ino nepopolnim, de bi sa prav popolnost ifkali; krepkim (mozhnim) de ne oflabé, slabim, de se okrepzhajo; bolanim, de osdravijo; sdravim de ne sbolijo; de torej ti, ker si nepopolna, slaba ino bolna, silno potrebuješ, se mnogokrat s' svojo Popolnostjo, svojo Mozhjo ino s' svojim Sdravnikom fkleniti; rezi jim, de se tisti, ki niso prevezh s' posvetnimi opravki oblosheni, naj veliko krat k' sveti misi perblishajo, ker jih delo ne vstavlja, in de pa tudi tisti, ki so v' mnoge posvetne rezi samotani, to sato naj storijo, ker jim je silno slo potrebno, sato, ker tisti, ki veliko dela in se slo s' delam obija, tudi bolj tezhne jedi, ino vezhkrat ko drugi vshivati mora. Rezi jim, de previfoko sveti Sakrament sato prejemaš, de bi se ga prav prejeti navuzhila, ker se le redko kdaj delo dobro opravi, v' katerim se vadili nismo.

Obhajaj se mnogokrat, moja Filoteja! koljkor krat ti je le mogozhe, vender le vselej s' pervoljenjam svojiga duhovniga ozheta, in veruj mi, de kakor v' nashih hribih (okolj Geneve) sajzi po simi belo dlako dobijo, ker drujiga ne vidijo in ne vshivajo (sa pijazho) ko sneg, tak boš tudi ti po vednim zheshenju ino vshivanju Lepote, Dobrote ino Zhistote vsa lepa, vsa dobra ino vsa zhistá pošala.

Tretje bukve.

Mnogiteri nauki sa vadbo
v' zhednostih.

PERVA POSTAVA.

Od sverstenja zhednost.

Zhebeljska matiza se nikdar na ogred ne spu-
sti, de bi jo zel roj ne spremljal, tako se tudi del-
javna ljubesen nikdar ferza ne poloti, de bi s' zelo
tovarshijo vsih drugih zhednosti v' na-nj ne stopila,
in bi jih v' njem, kakor vajvoda svoje podloshne voj-
fhake, ne vadila ino jim oprāvka ne dajala. Ven-
der jim pa oprāvka ne daja, ne vsm na enkrat, ne
vsm enakiga, ne ob vsakim zhasu, ne na vsakim me-
stu. Pravizhen je podoben drevesu, ob dravah rek
(per odtekanju vode) safajenimu, ki sad ob svojim
zhasu perrodi, ker ljubesen, zhe dusho ofhkropi, sad-
je zhednosti, in sizer vsake ob njenim zhasu pernese.
„Musika“ veli modri, „desi je fama na febi prijetna,
je ob zhasu shalovanja nadleshna.“

Velika popaka je, v' katero jih dosti pade, ki so eno alj drugo posamesno zhednost zhišlati fklenili, ino od nje per vsaki perloshnosti, she prav po svoji termi, sad is-shuliti, in se kakor tisti stari modrivzi ali ob enim jokati, alj ob enim smejati hoté. „She hujšhi je ta sleg, zhe druge grajajo ino krivo sodijo, ki se ne dershijo, kakor oni bres preneha ravno tajiste zhednosti. „Veselite se s' veselimi, ino jozhite se s' jokajozhimi,“ je nauk apostelna, „sakaj ljubesen je poterpeshljiva, dobrotliva, radodarna, modra ino perpravna.“

Vender so pa nektere zhednosti take, de se fkoraj vedno ino povsod opravljati morjo, in de niso kar fame na sebi vse prijetne, ampak tudi sad vsih drugih zhednost polepshati morjo. Le po redkim se perloshnost nakljuzhi, visokodushnost, serzhnost ino radodarnost fkasati; drugazhi je pa s' krotkostjo, smernostjo, spodobnostjo ino ponishnostjo, sakaj to so zhednosti, od kterih se vsakonashih djanj svetiti mora. „So réf nektere zhednosti, ki so bolj imenitue, ko té, vender je pa bolj potrebno, te ispolnovati. Tak je fladkor shlahtnejšhi ko solpa vezhkrat ino bolj sploh je solipotreba. Torej moramo tih zhednost vedno lepo rezh perpravljenih ino smeraj per redi imeti, ker jih je fkoraj smeraj ino povsod treba.

Med zhednostmi si moramo sa vadbo tiste pred vsimi drugimi odbrati, ki ispolnovanje nashih dolshnost sadenejo, ne pa tiste, ktere so nashimu serzu zhes vse vfhezhe. „Sveta Pavla je bila sosebno vlézhena, svojo telo s' veliko ojštrostjo pokoriti, de bi fkos to fladkosti duhovniga shivlenja toljko vezh obzhutila. Potrebnišhi ji je pa bila pokorshina proti predpostavljanim. Torej jo je sveti Hironim grajal, de je soper svetovanje svojiga fhkosa fkos nesmerne pokorila svoje telo flabila. Nasproti so pa aposteljni, poklizani, sveti evangelj osnanovati, ino dušham nebesški kruh deliti, prav modro sodili, de bi ne storili prav, ko bi svoj sveti pokliz sanemarshi, se s' fkerbjo sa vboge

pezhali, de si je ravno ta zhednost sama na febi vfa imenitna. V fakimu ftanu je potreba kake posebne zhednosti; sakaj drugakfhne zhednosti se jifhejo per duhovnim vikfhim pastirji, drugakfhne per desheljnim oblafniku, drugakfhne per sholuirji, drugakfhne per sakonki, in spet drugakfhne per vdovi; in de si ravno v fako v fako zhednost imeti mora, tak vender v fako ne smé v fako enako ispolnovati, ampak v fako naj vse posebno tisto zhednost ispolnuje, ki je v' ftani, v' kateriga je poklizan, narpotrebnifhi.

Med zhednostmi, ki ne flifhijo fofebno k' nafhimu ftanu, se morajo narbolj fhe, ne narimenitnifhi isbrati. Tifte svesde, ki se le vzhafi vse posebne vidijo, ino se repazhe ali kometi imenujejo, se nam sploh sdijo vezhe, kakor ftanovitne svesde, vender pa ftanovitnih svesd ne dojdejo ne v' velikofhi, ne v' vrednofhi, in vidijo se velike le sato, ker je njih ftefa blifhej naf, in ker fo is bolj porednih rezhi ftorjene. Ravno tako je nekaj zhednosti, ki fo savoljo tuga, ker fo blifhej, bolj vidne in fkoraj sa prijeti, od ljudftva visoko, ino vse bolj obrajtane, kakor te druge. Tak ljudftvo polaga fkoraj v felfj vezho vrednost na telefno kakor na dufhno milofhno (almofhno), vezho na oblazhila pokore, po fte, nagoto, bizhanje ino drugo pokorjenje shivota, kakor na krotkofhi, dobroto, fpodobnofhi ino drugo pokorjenje ferza, ki fo vender vse bolj fhe ino shlahtnifhe. Sberi si torej, moja Filoteja! narbolj fhe, in ne narbolj flovezhe, narshlahtnifhe, in ne narvidnifhe, koriftnifhe (uuznifhe) in ne narzhudnifhe zhednosti.

Dobro je tudi, de si v fako eno fofebno zhednost odbere, in se v' nji vadi; ne, de bi savoljo tuga druge opuftil, ampak de loshej fvojiga duha prav ravna, in ga mlazhnofhi prevarje.

Perkasalo se je enkrat svetimu Janesu, Aleksandrijskimu fhkofu prelepa ino zhes vse prijatna diviza, svetlej fhi ko fonze, kraljevo oblezhena ino obzirana, s' venzam is oljhinih verhizov opledena, in

je k' njemu tako rekla: „Jes sim naristarihi hzhi kralja, me hozhesi si prijatlizo isvoljiti, tak te bom pred njegovo oblizhje pelala.“ In svetnik je sposnal, de je milost do vbogih, ki mu je od Boga perporozhena, in vdal se je tej zhednosti tako savsim, de je savolje tiga po zeli zerkvi perimik „Janes milofhnik, to je almoshnik“ dobil. Ko je sveti Evlogi is Alekfandrije možhno sheljo v' sebi obzhutil, Bogu sofebno flushiti, in ni sadosti mozhi v' sebi najdel, ne po puhavnifhko shiveti, ne pod pokorfshino drnjiga zhloveka se podati, je vbogiga, sapufheniga, ino od gob vfiga strateniga zhloveka k' sebi vsel, de bi se per njem v' ljubesni ino satajevanji famiga sebe vadil. In de bi to delo ljubesni bolj popolnoma opravljal, se je s' oblubo savesal, revesha, kakor hlapez svojiga gospoda spofhtovati, zhediti ino postrezhi. Ko sta pa posneje obadva, gobov namrezh ino Evlogi bila skufhana, eden drujiga sapufhiti, sta se obadva s' svetim Antonam savoljo tiga posvetovala. On jima je pa djal: „Nikarta, moja deteta! de bi eden drujiga supustila; sakaj, ko sta she obadva bliso kraja, bi se v' nevarnost postavila, svoje venze sgubiti, ko bi vaj Gospodov angelj sdrushena ne najdel.“

„Sveti Ludovik, franzofhki kralj, je bolnifhnize objifkaval, ino bolnikam s' lastno roko stregel, kakor de bi se bil k' timu ponishovanju s' pismam saperfegelel.

„Sveti Franzifhk (Seraffhki) je pa vboshnost zhes vse zhiflal, tak, de jo je svojo Gospo imenoval; ravno tako je bil sveti Dominik v' pridgovanje ves saljubljen, tak je njegova tovarfhija (red, orden) perimik pridgarfka tovarfhija dobila. „Sveti Gregor Veliki je v' tim imel sofebno veselje, de je po sgledu velikiga ozhaka Abrahama popotnike sprejemal, in je frezhe deleshen postal, kralja zhafiti, v' podobi popotnika postrezhi. Tobija je opravljal delo ljubesni, merlizhe pokopati, „Sveta Elisabet, tak visoka gospa ko je bila, je po tim kopernela, kak bi se samogla bolj ponishati. Ko je sveta Katarina is Genove vdova

poštala, se je savšim šreshbi po bolnišhnizah vdala. Kafján perpoveduje, de je bila neka Bogu vdana diviza, ki se je polna shelj, se v' poterpeshlivoſti vaditi, k' svetimu Atanasju podala, in de ji je on na nje- no profhno neko vbogø, svaven tiga pa reshozho, ferditno, soperno ino vſo neljudno vdovo v' hiſho pe- flal, ki je poboshniga dekleta na eno drashila, in ji tako mnogo perloſhnoſti dala, se v' krotkoſti ino po- hlevnoſti popolnoma sbrihtati. Tak se eni timu vda- jo, de bolnikam ſreſhejo, drugi, de vboge preſker- blajo, drugi, de male otroke kerſhanſkiga nauka uzhijo, drugi, de smotene ino sgublene ovzhize v' krilo ſvete zérkve nasaj ſpravljajo, ſhe drugi, de zérkve ino altarje kinzhajo (zirajo), drugi sadnizh, de mir ino lepo ſaſtopnoſt med ljudmi delajo. In v' tim vſhivavze (ſhtikarje) polnemajo; ki na mnoge dna ino v' prijetni raſlizhnoſti ſvilo (ſhido), slato ino ſrebro vſhivavajo ino ene ino druge roſhe v' nja ſpravijo, ſakaj enaka tako se vdajo une poboshne du- ſhe eni laſtni ino ſoſebni zhednoſti, in jo imajo ſa duo ſvojiga duhovniga vſhivavanja (ſhtikanja) na kteriga v' prijetni raſlizhnoſti vſe druge zhednoſti vſhivavajo, ker tako ſvoje opravila ino obzhutleje na ſoſebni namen ſvoje perve ino poglavitne zhednoſti obrazhajo, in jih tak lizhniſhi ſverſtijo ino ſoſtavijo, ino ſvojiga sbrihtaniga duha v' opravljanju vſake zhednoſti ſkos to raſodevajo,

„De lizhno vſe ſtoji v' obleki ſvatovſki,

In roſhza roſhizi ſvetlobo podeli.“

Zhe nam kako pregreha ſlo naganja, tak ſe mormo, koljkor je kolj mogozhe, v' naſprotni zhed- noſti vaditi, druge zhednoſti pa tako opravljati, de vſe na to zhednoſt obrazhamo, tak ſe bo ſgodilo, de bomo ſovraſhnika premagali, ſraven pa tudi v' drugih zhednoſtih lép pot naprej perſhli. Zhe ſim, poſtavim k' napuhu ali jeſi ſkuſhan, ſe moram v' vſih rezheh k' ponuſhnoſti ino krotkoſti nagibati, ino k' timu vſe po- boshne opravila, kakor ſo, molituv, ſveti ſakramenti,

modrost, ferzhnost ino sdershnost obrazhati, sakaj kakor divji prafhizhi, si popadavne sobe obojstriti, tajiste na drugih sobeh glodajo ino brusijo, in si tako sbe une druge sobe ojsire ino reshézhe storijo, ravno tak tudi poboshna dusha, ki je terdno fklenila, popolna postati v' eni zhednosti: ktere kakor mozhniga orodja potrebuje, naj tajisto fkos fkerbno vadbo na drugih zhednostih gloda ino brusi, katire bodo ravno fkos to, de uno pervo brusijo, same bolj popolnoma ino lishezbe postale. To se je sgodilo s' Jobam, ki je, se fosebno v' poterpeshlivofti soper toljkanjfhue fkushnje, ki so od vsih strani nad-nj pertifikale, vadivfhi, popolnoma svet, in vsih zhednosti bogat postal, Tak se je, kakor sveti Gregor Nazjanski perpoveduje, neka dusha, ki se je v' fami eni zhednosti resnizhno ino popolnoma vadila, verh kerfhanfke popolnosti vsdignila.

V' to napelja on sgléd Rahabe, ki je, popotnike s' veliko ljubesnjo sprejemavfhi v' zhasiti sluv perfhla. Vender, se tak vé, de se takfhno posamesno dobro delo pazh vse posebno ino s' veliko gorezhnostjo ino ljubesnjo opravljati mora.

DRUGA P O , S T A V A .

Daljšé ravno tuga nauka od is-
biranja zhednosti.

Zhes vse lepo pravi sveti Avgufhtin, de sa-
zhetniki v' poboshnosti nektire pogresfke storijo, ki
fo, zhe jih ojštro po pestavah popolnosti sodimo, sa
savrezhi, vender pa hvalo saflushijo, ker so napo-
vedovavzi velike poboshnosti, kateri she pot naprav-
ljajo. Tak je tista poredna in hlapzhovska plashnost,
ki nesmérno bojezhnost v' dušhah tajistih naredi, ki
fo she le pred nekaj zhasa pregresfno steso sapuřili,
v' tim sazhetku vsiga perporozhenja vredna zhednost
in gotovo snamnje prihodne zhiřtote vesti; pa ravno
tista bojezhnost bi se morala na tistih grajati, ki so
she dober zhas na pravim potu, in v' kterih se bi
ljubesen morla gospodariti, ki ta hlapzhovfki strah
izhafama odpravi.

,Sveti Bernard je bil od kraja ves hud ino oj-
řter proti tajistim, ki so se njegovi vodbi podvergli,
in jim je poprej, ko je kaj s' njimi sazhél, napovedal,
de morajo shivot islezhi, in kar s' duham k' njemu priti.
Zhe je njih spoved sprejél, tak jim je s' neisrezhe-
no ojštrořtjo vse njihove slabosti ozhital, zhe so she
tako majhine bile, in je te vboge sazhetnike s' tolj-
ko filo k' popolnosti spodbadal, de jih je, nameřto,
de bi jih bil njéj blishe perpeljal, le od nje odpla-
řhit: sakaj vsa serzhnost in mozh jim je vpadla, ker
fo se po toljko vořki ino řtermi poti s' toljko filo per-
ganjane vidili. Moja Filoteja! ognena gorezhnost k'

popolni zhistoti je tiga velikiga svetnika k' takfhnimu ravnanju nagula, in saref je bila ta gorezhnost velika zhednost, pa vender taka zhednost, ki sa hvalliti ni. Tudi ga je sam Bog v' sveti perkasni od tiga osdravil, in je v' njegovo serze toljko pohlevniga, perjasniga in prijetniga duha vlil, de je fkos to ves drugazhen postal, in se je v' veliki shalosti zhes svojo preveliko resnost ino ojsirost obtoshil; in toljko vsmilen ino ljubesniv je postal, proti vsakimu, de je vsm vse bil, de bi vse Bogu perdobil.

Potim, ko je sveti Hironim povedal, de je njegova ljubesniva duhovna bzhi Pavla, ne le v' teléfnim pokorjenji zhes vezh ojsira, ampak she tako vsa svoje terme bila, de se she nasprotnimu svetovanju svojiga fhkofa, svetiga Epifanja podati ni hotla, in de se je zhes vse to od shalosti zhes smert svoje shlah-te tako slo premagati pustila, de bi bila skoraj od nje vmerla sklene sadnizh s' timi besedami: „Lehko bi kdo mislil, de namesto hvalo te svetnize popisati, kar nje-ne popake ino slabosti popisujem; pa Jesufa, kterimu je ona flushila, in kterimu jes flushiti shelim, sa prizho poklizhem, de v' tim ino unim nezih ne rezhem, kar bi ref ne bilo, ampak priprosto, kakor kristjan od kristjane perpovedujem, kar je od nje povedati, popisujem njeno shivljenje, in jo ne povsdigujem zhes resnizo, in fkasujem, de bi njene popake bile zhednosti per kakim drugim zhloveku.“ S' timi besedami rezhe, de bi bile slabosti ino popake svete Pavle v' manj popolni dufhi ime visoke zhednosti saflushile; kakor je tudi v' resnizi marskako djanje, ki je per polnih nepopolnost, ki bi pa per nepopolnih sa visoko popolnost velalo. Dobro snamnje je sa bolnika, zhe mu proti iskonzhavanju bolesni noge otekajo, sakaj to prizha, de se pokrepzhana natura preobilnih mokrot in shlés isprasnuje; ravno ta nakljuzhba bi pa per sdravim shivotu bila slo huda; prizhala bi namrezh, de natura nima dosti mozhi, mokrote in shlese rasdeliti ino rasdjati.

Moja Filoteja! dobro misel moramo imeti od ljudi, ktire vidimo, se v' zhednosti, de si ravno nepopolnana vaditi, ker so sami svetniki vezhkrat ravno v' takih okoljshinah bili; ti bodi pa le neprenehana vsa skerbna, se v' zhednostih ne le s' vso svestobo, ampak tudi s' modrim premislilkam vaditi, in se torej savsim podvershi svetovanju modriga, in se ne vpiraj na modrost lastne glave, ampak na sastopnost tistih, ktire ti je Bog sa vodnike dal.

,So tudi nektire rezhi, ktire marskdo med zhednosti shiteje, ki pa nikake zhednosti niso; in od tih ti tudi moram nekaj povedati. Med te slishijo: samaknenje, neobzhutnost shivota, prostost vsiga terplenja, sklenituv dushe s' Bogom, odsdignenje shivota od semlje, spremenenje in druge takshne visoke rezhi, od kterih nektire bukve govorijo, obetaje, dusho do sgol vidivniga premishlovanja, k' resnizhnimu perbli-shanju duha ino k' previshokimu zhesnaturnimu shivlenju perpeljati. Te visoke rezhi, moja Filoteja! niso nobene zhednosti: so le sgol plazhila, ktire Bog sa ispolnjene zhednosti deli, alj she bolj prav rezhi, so okuski sladkosti prihodniga shivlenja, ktire Bog zhloveku vzhast pokashe, de bi njegove shelje po dosegi zeliga svelizhanja vshgal, ki mu je v' nebesah perpravleno. Pa nihzher naj takshnih gnad ne ishe ino ne posheli, ker jih zeló nizh ni potreba, Bogu dopadejozhe flushiti ino ga ljubiti, kar je samo edino ji kati.

Tudi so te gnade vezhkrat take, de se skoz zhloveshko persadevanje perdobiti ne dajo, in se zhloveka same od séb' polotijo, tak de jih pa sam v' sebi sbuditi ne samore. K' vsimu timu she perstavim, de smo le sklenili, pravizhni, poboshni ino brumni ljudje biti, in de se, ta namén dosezhi, slo gnati moramo; naf pa hozhe Bog do tiste angeljske popolnosti vsdigniti, prav: potim bomo she tudi dobri angelji; sa tazhaf se pa vadimo lepo priprosto, pouishno ino poboshno v' majhnih zhednostih, kterih si perdobiti, je Bog nafhimu persadevanju isrozhil, namrezh

v' poterpesblivosti, krotkosti, pokorjenji serza, ponishnosti, pokorshini, vboštvi, zhistosti, vsmilenji do vbogiga blishniga, persaneslivoſti njegovih slabosti, fkerbnoſti ino sveti gorezhnoſti. Prepaſtimo tiſte nad ſemeljske popolnoſti duſham, ki ſo nad ſemljo povsdignjene, mi ne ſafluſhimo nobene tako viſoke ſtopnje v' boſhji fluſhbi, in ſhe to ſa viſoko zhaſt derſhimo, de mu v' kubini ino kruharuſizi ſtrezhi, ino njegovi hlapzi, ſtreſheti ino vratarji biti ſmemo; per njemu je po tim leſhozhe, alj naſ hozhe ſhe viſlje povsdigniti, ino v' ſvojo laſtno prebivaſhe, ino k' ſvojimu ſkrivimu poſvetovanji perpuſtiti. In to ſe tudi lahko ſgodí; moja Filoteja! ſakaj ta kralj zhaſti ne plazhuje ſvojih fluſhabnikov po imenitnoſti fluſhbe, v' kateri ſtojijo, ampak po ljubeshni ino ponishnoſti, po kateri ſvojo fluſhbo opravljajo. Ko je Savel ofle ſvojiga ozheta iſkal, je najſhel iſraelfko kraljeſtvo. Ko je Rebeka Abrahamove velblude (kamele) napajala, je ſhena njegoviga ſina poſtala; ko je Ruta ſa ſhenjzami Boza klaſje poberala, in ſe pred njegove noge ſpuſtila, je bila nanjegovo ſtran vſeta ino ſa njegovo ſheno iſvoljena. Je gotova reſniza, de tiſti, ki napuhnjeno ino predersno po tiſtih viſokih ino poſebnih gnadah hrepenijo, ſilno lahko v' smotnjave, ino ſleparije ſabredejo; in ne pergodí ſe redko, de taki, ki ſe angeljze domiſhljujejo, ſhe pridni ljudje niſo, in de ſe po vſih ſtraneh vezh imenitnoſti v' njihovih srekah ino beſedah, kakor pa v' njihovim obzhutku ino djanji ſnajde. Vender pa ne ſmemo nikogar ſanizhovati, tudi ne predersno ſoditi; ampak moramo ſe Boga ſavoljo viſokih zhednoſti drugih ljudi hvaliti, ino v' ponishnoſti po ſvoji poredni ſteſi naprej iti, ki je fiſer niſiſha pa bolj varna, ne tako imenitna, pa ſa naſhe flabe možhi ino naſho revſhino bolj pripravna, ino iſ katire naſ bo Bog na imenitne viſhave perpeljal, zhe drugazhi v' ponishnoſti ino ſveſtobi naprej gremo.

TRETJA POŠTAVA.

O d p o t e r p e s h l j i v o s t i ;

„Potreba vam je poterpeshljivosti, de boshjo voljo dopolnivshi, obljubo dofeshete.“ Tako govori apostelj, ino prav tako je kakor je tudi nash Isvelizhar govoril: „V' svoji poterpeshljivosti bodete svoje dushe ohranili.“ Velika je zhlovekova frezha, moja Filoteja! de svojo dusho ohrani, in popolnivshi, ko je nash poterpeshljivost, toljko popolnivshi ohranimo svoje dushe. Prevdari, de nash je nash Svelizhar terplenje ino bolezhine odrefhit, de torej ravno tako tudi mi svoje svelizhanje v' terpljenji ino teshavah kovariti, ino ras-shalenje vstavljanje ino vse soperno s' nar vezho krotkostjo, ko samoremo, prenesti moramo.

Tvoja poterpeshljivost ne obsegaj kar voljno prenesenje tiga alj uniga ras-shalenja, té alj une teshave, ampak rastegni se na vsako, kakorshna si budi, sopernost, ktero ti Bog poshle. alj perpušti, de te sadene. „So nekteri, ki so le takih teshav voljni, katere so s' zhasijo fklenjene. Radi prenesajo, de so v' vojfki ranjeni ali vlovleni, de savoljo svete vere pranganjanje terpe, alj v' pravdi oboshaje, de jo le ne sgrabijo; taki ne ljubijo teshave, ampak le zhasi, ki is teshave is-haja.

Pravi flushabnik boshji pa vsako teshavo mirno prenesa, naj bo s' njo oframotenje alj zhasi fklenjena. Veselje naredi serzhuimu zhloveku, de ga hudobni sanizhujejo, grajajo ino slabo sodijo, pa grajanje, flabe sodbe ino preganjanje od poboshnih s' mirn.m serzam prenesti, k' timu flivshi dusha, ki je v' rezulzi velika. Sa vezh dershim krotkost; s' ktero je veliki sv. Karel

Baromej ozhitno grajanje nekiga prigarja is filno oj-
 friga reda, is kanzeljne prenefil, kakor vse, kar je od
 drugih prenefil moral. Sakaj kakor veliko bolj boli,
 zhe zhebela pikne, kakor de komar vbode, ravno
 tako naf vse huje vterne, zhe naf poboshni ljudje sa-
 nizhujejo ino nam nasprot govorijo, kakor vse, kar
 nam kdo drugi stori. Ni nezh kaj redkiga, zhe dva zhlo-
 veka, ki obadva eden in dober namen, pa vsak svo-
 jo misel imata, ojstro eden drugimu nasprot stopita ino
 se med sebo griseta.

Bodi poterpeshljiva, ne le, kar narhujfho te-
 shavo sadene, ampak tudi, kar sadene okoljfhine ino
 doletke, ki so s' teshavo sklenjeni. Marfkdo bi she
 rad kaj terpel, ko bi se le bres fitnob samoglo sgo-
 diti. Ne déne mi teshko, de sim oboshal, pravi eden,
 le to mi teshko pride, de mi savoljo tiga ni mogo-
 zhe, svojim prijatlam firezhi, svoje otroke dobro
 ofkerbeti, ino spodobno shivéti. En drugi bo pa re-
 kel: Sa to se malo smenim, le to me pezhe, de bo-
 jo ljudjé te misli, de sim si sam tiga kriv. „She dru-
 gi bi bil prav vesel, de ga obrekujejo, ko bi le ni-
 bzher besedazham ne verjél.

„So she drugi, ki pravijo, kakor se jim sdi,
 de bi she radi prenefil nekaj tiga, kar terpijo, le
 zelo terplenje jim je soperno, Tiga niso nevoljni,
 pravijo, de so bolani, le to jim hudo dé, de dnarjov
 nimajo, se sdraviti dati, alj de so ljudém nadlesni,
 ki so per njih. Jes ti pa pravim, moja Filoteja! de
 moremo, ne le v' bolesni sploh, ampak tudi ravno
 v' tej bolesni, v' kateri Bog hozhe, ravno ondi, kjer
 on hozhe, med ljudmi, med kterimi on hozhe, ino s'
 vfimi sopernostmi, s' katerimi on hozhe, sadovoljni
 biti. Ravno to se rezbe od drugih britkost. Ti doleti
 kaka teshava, tak si jifhi po boshji volji fkerbno na-
 spradne perpomozhke; sakaj drugazhi ravnati, je
 boshjo velizhastvo skufhati; je pa to storfeno, po tim
 perzhakuj s' popolnim vdanjam, kaj bo Bog nare-
 dil. Je njegova volja, de najdena pomozh teshavo
 premaga, tak se sahvali Bogu s' narvezho ponish-

nošjo; je pa njemu dopadljivo, de teshava perpozhez premaga, tak hvati Boga v' poterpeshlivoſti.

Svetujem ti, kar sv. Gregor svetuje: „Te po pravizi kakiga pregreſhka obdolshijo, kteriga ſi v' reſnizi ſtoril, tak ſe globoko ponishaj, ino ſpoſnaj, de vezh kakor to obdolshenje ſafluſhiſh. Je pa obdolshenje krivizhno, tak ſe iſgovori v' kratkoſti, in odkritoferzhno pové, de ſi nedolshen, ſakaj toljko ſpoſhtovanja ſi reſnizi ino pa dobrimu ſgledu bliſhniiga dolshen; te pa po tvojim reſnizhuim ino pravizhuim iſgovori ſhe le naprej dolshijo, potim oſtani pa mirn, in ne persadevaj ſi, de bi tvoj iſgovor bil, poterdjen; ſakaj zhe ſi dolshnoſt do reſnize dopolnil, tak jo dopolni ſdaj do ponishnoſti. Tako ne ſhkodjeſh ne ſvojimu dobrimu imenu, pa tudi ne lepi ſhelji, ktiro morde po pokoju, krotkoſti ino ponishnoſti ſerza imaſh.“

Pertoshi ſe manj ko je mogozhe, zhes krivizo, ktero ti je kdo ſtoril; ſakaj gotovo je, de kdor toſhuje, tudi ſploh greſhi; ſoſebno, ker nam naſha laſtna ljubesen ras - ſhalenje vſelej vezho ino obzhatniſhi kaſhe, kakor je v' reſnizi; narbolj ſe pa vari, ſvojo toſhovanje pred uſheſa takſhnih ljudi perneſti, ktire lahko jeſa prime, in radi hudo miſlijo. Zhe vupaſh, de ſe s' toſhovanjam ſlega ſnebiſh alj potolaſhiſh, tak ſe pertoshi per mirnih duſhah, ki ſerzhno ljubesen do Boga imajo, ſakaj drugi bi, nameſto tvoje ſerze potolaſhiti, ga ſhe le bolj rasdrashili, in nameſto tern, ki te bôde, iſpotegniti, ti ga ſhe le globokeje v' nogo vtifnili.

Nekteri bolniki, ſhaloſtni ali ras - ſhaleni ſe ſkerbno varjejo toſhovati ino ſvoje ſlabe ſerze pokasati; ſakaj to bi v' njihovih ozheh (kakor je tudi v' reſnizi) ozhitno veliko ſlaboſt, ino pomanjkanje mozhi ino ſerzhnoſti na ſuanje dalo, vender pa prav ſlo ſhelijo, ino s' vſimi umetnimi ovinki beſedo tako oberniti jiſhejo, de bi jih vſak prav iſ ſerza pomiloval, in jih, ne le ſa ſlo pobite ampak tudi ſa poterpeshlive ino ſerzhne derſhal. To je ſareſ poterpeshljivoſt, pa ſlozheſta poterpeshljivoſt, ki drujiga

ni, kakor filno slo premetena ino islishpana hvalesheljnost ino prevsetnost. „Imajo zhašt,“ pravi Apostelj, „to de ne pred Bogam.“ Pravi poterpeshljivez ne toshi zhes svojo terplenje, ne sheli, de bi ga kdo pomiloval, bres ovink, resnizhno ino priprosto od nje-ga govori, in sraven ne sdihuje, ne toshuje, in terplenja vezhiga ne kashe, kakor je, prenes fizer voj-ljno, zhe ga kdo pomiluje, to pa ne, de bi ga kdo zhes krish pomiloval, ki ga ne fiska; sakaj v' tim kar na ravnost pové, de tiga krisha nima, in ofiane tako miren med resnizo ino poterpeshljivostjo, ker svojo teshavo sposná, vender pa zhes njo ne toshuje.

Per fesikanji, ki se te per poboshnih opravilah ne!bo sognilo, se spomni besed nashiga Gospoda Jesusa: „Shena v' porodi ima shalost, zhe je pa poro-dila, posabi na njo, savoljo veselja, de je en zhlo-vek na svet rojen.“ Sakaj v' svoji dushi si nar zha-fistlivfhi dete zeliga sveta, Jesusa Kristusa spozhela. Prej ko se raszveti ino vleshe, bosh gotovo teshave ino bolezhine terpela, pa serzhna bodi, sakaj so enkrat te bolezhine prestane, potim te zhaka vezhna radošt (narvezho veselje), ker si takfhniga zhloveka na svet porodila. Savsim ti bo pa porôjen, zhe si ga zhisto v' svojim ferzi ino v' svojih djanjih fkos posnemanje njegoviga shivlenja isobrasila.

„Si bolna, tak daruj vse svoje bolezbine ino teshave v' boshjo flushbo, in ga profi, de bi jih s' velikim terplenjam sdrushil, katero je On sam sa te prestal. Vbogaj sdravnika, jemli rada sdravila, jedi ino druge perpomozhke savolj Bogá, in spomni se na sholzh, kteriga je on is ljubesni do tebe pil. Sheli osdraviti, de bi mu flushila, ne brani se ter-peti, de bi mu pokorshnost fkasala, in perpravi se, zhe je tako njegova volja, vmreti, de bi ga hvalila ino vshivala. „Spomni se, de zhebele, ob zhasu, ko med delajo, od slo britkih selish svoj shivesh dobi-vajo, in de tako tudi mi nikdar delov vezhe krot-kosti ino poterpeshljivosti opravljati, in tudi medu

zhaftilivih zhednosti bolj delati ne samoremo, kakor zhe kruh britkosti vshivamo ino v' teshavah shivimo. In kakor je med is timijana (timesa) majhniga pa gorjupiga selifha, narbolj med vsimi, tako je tudi zhednost, ki se v' britkosti nar ponishavnifhieh teshav opravlja, nar imenitnifhi med vsimi.

Premifhluj vezhkrat s' snotranjimi ozhmi svojiga duha Jesufa, krishaniga, goliga, preklinjaniga, opravijaniga, sapusheniga, ino od vsakofhne teshave, shalofhi ino bolezhine stifkaniga, in premifli, de vse tvoje terplenje ni njegovimu nasproti dershati ne po velikosti, ne po shtevilu; in de vse, kar le sa njega kdaj terpeti samorefh, v' nobeno shtevilo ne pride, eproti teshavam, ktere je on sa te preterpel.

Premifli, de so muke (martre) ktire so nekdej muzhenzi preftali, ino teshave, ktere premnogi ljudje prestojijo, bres vsiga tehtanja vezhi, ko vse, kar ti terpifh, ino rezi: Oh! moje terplenje je tolashba, moje bolezhine so roshe, zhe jih terplenu ino bolezhinam tajfih nasproti dershim, ki bres pomozhi, bres tolashenja, bres polajshanja od nekonzhno vezhieh teshav stifkani v' vedni smerti vsahnujejo.

,SHTERTA POSTAVA.

Od ponishnosti v' sunanjim.

„Idi,“ je rekel prerok Elisej k' neki vbogi vdovi, „vsemi na posedvo veliko prasnih posodvi, ino vlij olja v' nje.“ Mitost boshjo v' nafhe serza sprejeti, moramo tajfite prasne od vse nezhimurue

hvalsheljnosti imeti. Zhe sidovni fekolizh druge roparske tizhe sapasi tak slo savreshí, ino jih oplafhi s' neko njemu lastno ino skrito mozhjo, toraj ga globji zhes vse tize ljubijo, ino shivijo bres vse fkerbi bliso njega. Tako isplafhi ponishnost fatana, in ohrani gnade ino darove svetiga Duha v' nashih serzih, satoraj so tudi vsi svetniki, fosebuo pa kralj vsih svetnikov ino njegova prezhasita mati to imenitno zhednost zeló posebno spofhtovali, ino pred vsimi drugimi zhednostmi ljubili.

Nezhimerno imenujem hvalo, ktero sam sebi kdo lastí, ali savoljo zhefar, kar ni v' naf, ali savoljo zhefar, kar je fizer v' naf, pa vender od naf ni; ali sadnizh savoljo zhefar, kar je fizér v' naf ino nafhe, pa nesaflushi, de bi se tiga kdo hvalil. Shlahtnost imenitniga rodu, veliko velanje per imenitnéh ljudih, spofhtovanje ljudi, so rezhi, ki niso v' naf, ampak ki v' nashih dedzih alj v' spofhtovanji drugih ljudi leshé. Eni se napihujejo, de je grosa, ko na salim konji sedijo, verl kóp (perushko, pufhliz) is pisaniga perja sa klobukam imajo, ino so prav fhtimano oblezheni. Pa kjé je she kdo, de bi to sa golo neumnost ne sposnal? sakaj ko bi she per tim kaj zhasí bilo, tak gotovo nikomuri, ne flifhi, ko konju, tizhu ino shnidarju. In kaj je drugiga ko béba, ki si zhasí od konja, tizha alj shivanke pofodi? Drugi mislijo, kdo vé, kaj so, ker imajo filne berke, gofó ino salo raszhefano brado, zhedno israhlane lafe, bele ino mehke roke, urnost ino spodobnost v' plesu, snajdenost v' igri alj petji; alj pa niso ti vsi navdarjeni in slo persmojeni, de s' toljko prasnimi rezhmi svojo serzhnost povsdigniti ino svojo zhasí pomnoshiti ishejo? Drugi hozhejo, de bi jih savoljo nekoljko plitviga snanja ves svet spofhtoval ino zhasítil, kakor de bi moral vsak se od njih uzhiti, in jih sa svoje mojstre dershati; in prav po provizi jih sholjke lesjake imenujejo. Drugi se shopirijo savoljo svoje lepote, kakor pavi; in menijo, de ga ni, ki bi se v' nje ne saljubil. Vse to je prav neflano, prav

neumno ino prevsetno, ino zhaft, ktere si kdo savoljo toljko minjozhih ino porednih rezhi pervlasti, se imenuje nezhimerna, prasna ino nespametna zhaft.

Kar je v' refnizi dobro, se sposná kakor dober palsam. Palsam se poskuhá, ali je dober, ako se po kaplizah v' vodo spusá; pade po tim takim na dnu, in se tamkje vsede, tak ga sa narboljshiga in narshlahtnifshiga dershimo.

Ravno tak se da sposuati, ali je en zhlovek v' refnizi moder, vuzhen, visokodushen ino dober; pogleda se namrezh na to, alj se njegove dobre lastnosti na ponishuost ino podloshnost obrazhajo; sakaj v' refnizi dobre so, zhe se tako najde; zhe pa poverh plavajo, in se hozhejo ozhém kasati, po tim so toljko porednifhi, koljkor bolj sunanjiga lishpa ishejo. Bifari (perlni) ki se ob vetru alj gromenju strijo, nimajo drujiga, kakor sunanjo lupino bifarja, snotraj so pa prasni, in nimajo nezhi v' sebi; ravno tak imajo zhlovefshke zhednosti, ki is napuha, prevsetnosti ino nezhimernosti is-hajajo, le sunanjo lishobo dobriga, so pa bres jedra, bres musga ino bres terdnosti.

Zhaftljive flushbe, visok stan ino imenitnost so kakor safran, ki lepshi israfte, bolj ko je teptán. Ni vezh zhaft, lep biti, zhe se kdo sato sam seba ogleduje ino baha, lepota le dopade, zhe se ne kinzhi (zira); snanje tudi tistimu obene zhafti ne pernese, ki je savoljo nje napihnen ino se v' sholjshkiga lesjaka spridi.

Kdor je lahko ras-shalen, zhe se mu savoljo njegoviga stanu dosti velika zhaft ne skashe, si le napravi, de je on s' svojo zhaftjo vred sanizhovan ino safnehovan; poverh she pa rado pride, de ljudje poprashkujejo, sodijo ino naganjajo (kljubjejo), spodobno spofhtovanje pa odrezhejo; sakaj tak lepa, ko je zhaft, zhe se kakor dar dobi, tak gerda je, zhe se ishe, tirja, ino perfiliti hozhe. Kedar se pav ras-shopiri, de bi se gledal, se vstrafshi; med tim, de svoje lepo perje rasprostri ino kashe, nad drugimi

deli svojiga trupla, in tak od vsih strani pokashe, karkolj gerdiga na svojim truplu imà. Reshe so lepe dokler v' semlji korenino imajo, pa ofahnejo, ako v' roko pridejo. In kakor se tisti, ki spavne jabuke le memo gredé ino od delezih dubajo, od prijetniga duha oshivijo, drugi pa, ki ravno to jabuko od blishej ino dolgo vohajo, omoteni, suspani ino belebni postanejo: tak rasveselijo zhafti tudi tajiste prav prijetno, ki jih le od delezih ino le memo gredé vohajo, bres de bi se sraven mudili, alj se sa nje gnali, ker si nasproti tajisti, kdor svoje ferze na-nje navéshe in se na njih pase, le oframotenja ino grajanja na njih nashanje.

S' ljubesnjo do zhednosti ino hrepenenjam po nji se nasha zhednost sazhae, in s' ljubesnjo po zhafti ino hrepenenjam po nji se sazhae nasha porednost ino malopridnost. Dufhe, ki so v' refnizi shlahtne, ne bodo dragi zhaf tratile s' nezhimernim jiskanjam visokiga stanu, zhafti ino sunajne visokosti; one druge opravke imajo, sa uni prasen blishe se le postopazhi tergati samogo. Kdor si samore bisarov navlastiti, se ne bo po ofrigah saganjal; in kdor po zhednosti hrepeni, ne bo zhafti jiskal: Ref je fizer, de si samore vsak svojo posvetno imenitnost okovariti, in se v' nji ohraniti, bres de bi ponishnost le kolzhakaj ofkrunil, zhe le to vse priprosto ino bres prepira stori.

Sakaj, kakor tisti bogati barantavzi, ki se is Peruankke deshele nasaj v' Europo uvernejo, rasen slata ino srebra, kteriga so si tankje perdobili, tudi she kako opizo (merkevzo) ali papigo s' sebo perpelajo, sato ker je taka rezh tam dober kup, in tudi barko malo obteshi, ravno tako tudi tistim, ki po zhednosti hrepenijo, ni prepovedano, de bi ne smeli svoje posvetne imenitnosti, ino zhafti, ktera jim sa tega voljo flishti, s' sebo vseti, zhe jih le drugazhi te rezhi prevezh ne mudijo ino motijo, in zhe jim obene prevsetnosti, obeniga nepokoja, prepira ino krega ne naredijo. Vender jes ne govorim tukaj od moshov, kterih imenitnost deshele sadeva, tudi ne od

nekterih posebnih okoljshin, ki velike nastopke imajo; sakaj v' tih okoljshinah mora vsak kovariti, kar mu flifhi, in se mora s' modrostjo, s' premislilkom, pa tudi s' ljubesnjo ino perljudnostjo vesti.

P E T A P O , S T A V A .

O d s n o t r a j n e p o n i s h n o s t i .

Vender pa hozhefh, mōja Filoteja! de bi te jes na poti ponishnosti she dalej naprej spravil; sakaj kar fim ti do sdaj od njé povedal, je bolj posvetni prekanjenosti kaker ponishnosti podobno. Eui so, ki nekaj nezhejo, nekaj si pa ne upajo milost (gnado) prevdariti, ktere jim je Bog sosebno podelil, de bi kjé po tim ne postali prevsetni alj sami seb sebi dopadljivi; alj v' tim se silno slo motijo. Sakaj, ker po besedah angeljskiga uzhenika (svetiga Tomasha Akv.) nargotovishi perpomozh, se k' boshji ljubesni vsdigniti, v' premishlovanji boshjih dobrot obstoji, tak bomo tudi Boga toljko serzhnishi ljubili, koljkor bolj njegove dobrote sposnamo; in ker nas verh tiga posebne dobrote bolj spodbodjo, kakor sploshne, tak jih moramo tudi teljko pasnishi premishlovati. Gotovo, de nas pred boshjim vsmiljenjam nizhesar toljko ne ponisha, ko preveliko shtevilo boshjih dobrot, pa tudi pred boshjo pravizo nizh toljko ne oframoti, ko veliko shtevilo nashih hudobij. Premislimo, kaj je on sa nas, in kaj smo mi proti njemu storili; in ker mi svoje grehe po samim premishljujemo, spreglejno she po samim njegove dobrote. Ne bojmo se,

de naf bo sposnanje boshjih dobrot k' napuhu spodbodlo; de le drugazhi resnize spred ozhi ne sgubimo, de dobro, kar je v' naf, ni od naf. Alj so mu le sato manj lene ino smradlive shivali, ker drago ino dufhezhe orodje kralja tavorijo (nesejo)? „Kaj pa imamo dobriga, de bi ne bili prejeli, in ako smo prejeli, sakaj bi se hotli s' tim prevsetiti?“ Nasprot naf s'he le shivo spregledanje prijetih gnad k' ponishnosti spodbada; sakaj sposnanje storil, de smo hvaleshni. Ko bi naf pa vender, zhe gnade boshje spregledujemo, kakshna prevsetnost navdala, tak bo kmalo po nji, zhe se osremo na svojo nehvaleshuost ino na svoje grehe in slabosti. Zhe spregledamo, kaj smo storili, ako Bog s' nami ni bil, tak nam bo zeló lahko sposnati, de dobro, kar dopernesemo, niti ne isvira od naf, niti nafhe ni; in tako bo perfhlo, de se bomo sizer svojiga dobriga veselili, to dobro veseló vshivali, per vsmim tim pa le Bogu zhasht dajali, ker je On sam sazhetnik vsiga dobriga.

Tak sposnà preblashena Diviza, de je Bog velike rezhi nad njo storil, te sposnanje jo pa vender le kje saoverne, de samo sebe ponisha, in Boga povelizhuje. „Moja dufha,“ sapoje, „povelizhuje Gospoda, sakaj velike rezhi je storil s' meno.“

Toljkokrat rezhemo, de smo golo nizh, de naf ni drujiga, ko revfhina, de smo smet svetà; kak bi naf pa vshinilo, ko bi naf ljudje per besedi obdershali, in povfod rasglafili, de smo v' resnizi tak poradni, kakor sami pravimo, de smo. Pazh tak ravnamo, kakor de bi béshali ino se poskrili, pa le sato, de bi ljudje sa nami tekli, in naf pojiskali; se spakamo, kakor bi hotli narsadnji biti, in na sadnim konzi mise sedeti, sato, de bi s' toljko vezho zhashtjo na spredni konez bili posadeni. Prava ponishnost se ne napové kakor ponishnost, in ponishnih besed nima v' ustah; sakaj ona ni le skerbna, druge zhednosti skriti, ampak samo sebe bi rada skrila, in ko bi sméla legati, se hliniti, alj blishuiga pohujshovati, tak bi s'he napuhjeno ino gisdavo delala, de bi se le

med takimi deli bolj dobro skrila, ino zelo nesnana ino fhegurna shivela. Jes toraj tako le mislim, moja Filoteja; ali ne govorimo zelo nobenih ponishnih besed, alj jih pa govorimo s' pravim snotrajnim obzhtkam, ki se s' nashimi besedi zhisto sedini. Ne ponishajmo nikdar ozhi, zhe ne ponishamo s' njimi tudi serza, in ne delajmo se nikdar, kakor bi hotli nar sadnishi biti, zhe v' resnizi biti nozhemo.

Po tim nauku se je tako sploh ravnati, de po moji misli obeniga isvsetja ni, drugazhi ko bi savoljo perljudnosti bilo, is katire vzhafi komu zhast pred sebo ponudimo, de si ravno vemo, de jo sprejeli ne bo. V' tim pa ni ne svijazhe ne hinavske perishnosti; sakaj v' tej okoljshini je priprosta ponudba spredne zhasti le sazhetek zhasti, in ker mu zelo zhasti dati ne moremo, ne storimo slabo, zhe mu njen sazhetek damo. Ravno taka je s' nekterimi besedi is spofhtovanja, ktire, zhe ravno prav sa prav niso videti resnizhne, si vender dosti na resnizi menjijo, zhe ta, ki jih isgovori, vender resnizhni namén ima, tajistiga spofhtovati, h' hterimu jih je govoril; sakaj, de si ravno takshne besede vezh v' sebi imajo, kakor rezhi hozhemo, tak vender s' njimi nezh kriviga, zhe je fhega, sploh tako govoriti.

Rés bi pa jes silno rad, de bi nashne besede nashim mislam bile, koljkor mogozhe, enake, sato, de bi se mi povsod ino v' vsih rezhéh po priprosti ino ljubi ravnoserzhnosti ravnali. Zhlovek, ki je v' resnizi ponishen, bi rajshi, de bi mu kdo drug rekel, de je reven ino poreden, kakor de se sam pravi; saj besede ne odbija, zhe vé, de ljudje ref tako pravijo, ampak s' zelim serzam poterdi, sakaj, ker sam to terdno vérje, je vesel, de drugi ravno tako od njega mislijo. Koljko jih je, ki pravijo, de snotrajno molituv tim prepuštijo, ki so bolj popolni, ker oni niso vredni, se njé dershati, fhe drugi so, ki terdijo, de si ne upajo, pogosto k' svetimu obhajilu hoditi, ker se ne sposnajo sa dosti vredne, ti pravijo, de se bojijo brumnost ofkruniti, ko bi tudi oni,

toljko poredni ino flabi ljudjé, hotli brumni biti, ino uni se branijo, svoj talent k' flushbi boshji ino svojiga blishniga obrniti, ker, kakor pravijo, svojo flabost dobro posnajo, in se prevseti: bojijo, ko bi postali orodje sa eno alj drugo dobro, in de bi kjé, ker druge ras - svetijo, fami ne bili pogubljeni. Vse to je svijazhnost ino taka ponishnost, ki ni le kar lashniva, ampak tudi hudobna; skos katero se podstopijo sprivno in prav svito boshje darove sanizhovati alj faj pod kasanjam ponishnosti sosebno ljubesen sa svoje lastne dosdevke, alj svojo lenobo sakrivajo.

„Posheli snamnje od Boga, ali v' vishini nebes, ali v' globozhini morja,“ je rekel prerok k' malo-
lopidnimu Ahazu; ta mu je pa odgovoril: „Jes ne poshelim oberiga, in nozhem skufhati Gospoda.“ Oj ga hudobnasha! ali se ne dela, kakor bi narvezbe spofhtovanje do Boga imel, in vender se brani, kakor, de bi ponishen bil, se sa gnado persadevati, h' kteri ga boshja milost vabi. Ali ne ume, de, ako naf hozhe Bog s' blagri obdarovati je gotova prevsetnost; zhe se jim odpovemo; de naf boshji darovi k' sprejetju saveshejo, in de je ponishnost, se temu, kar Bog sheli, koljkor samoremo, podvrézhi? Shelje nafhiga Boga je pa ta, de bi mi bili popolni, de bi se s' njimi sklenili, in ga posnemali, koljkor le samoremo. Prevsetnesh, ki sam na - se savupa, ima refnizhno dosti vsrokov, se bati, kaj sazheti; alj ponishen toljko ferzhnishi, bolj ko se flabiga sposna, in po tej meri, ko sam sebe malo obrajta, ferzhneji postane, ker je zelo svojo savupanje na Boga postavil, kterimu dopade, svojo vsigamogozhnost v' nafhi flabosti povelizhati, ino svojo vsmilenje zhes nafho revshino povikshati. Torej smemo v' ponishnosti ino svetosti s' savupanjem vse sazheti, kar kolj tajisti, ki nafhe dushe vodijo, sa nafh dufhni prid korishniga sposnajo.

„Se modrovati, de to vemo, kar ne vemo, je ozhitna neumnost; in ako se kdo v' kaki rezbi vuzheniga dela, od katere je dobro preprizhan, de je ue

saftopi, tak je to prevsetnost, de ni sa prenesti; kar mene sadene, bi se s he notel v' rezbeh vuzheniga delati, ktire vém, nasprot bi se pa tudi notel nevedniga delati. Ako ljubesen tako hozhe, ni le kar to nasha dolshnost: de odkrito ino ljubesunjivo blishnimu povemo, kar mu je k' poduzhenju potrebniga, ampak tudi to, kar mu sa potolashik prav dojde. Sakaj ponishnost, ktira zhednost fkriva de bi si jih perhranila, jih rada pufi svetiti, kakor hitro ljubesen sapove, de se tako pomnoshijo, povikshajo in bolj popolne posianejo. In v' tim je enaka drevesu, ki na otoku Tilos rafte, ki zhes nozh svoje lépe, vertuizam enake roshe sapre, in jih le juternimu fonzu odpre, tak, de prebivavzi tistiga kraja pravijo, de te roshe po nozhi spijo. Sakaj, ravno tak sakriva ino sapira ponishnost nashe zhednosti ino zhloveshke popolnosti, in jih odpera le sami ljubesni, ktira se lesni, ne kakor zhloveshka, ampak kakor nebeshka, ne kakor sadershanska ampak kakor boshja zhednost, ino je pravo fonze vsih zhednost, ktira jih veselej gospodiniti mora nasprot pa ponishnost, ktira ljubesen sadershuje, nikdar ni prava ponishnost.

Jes bi se notel nevedniga pa tudi ne modriga delati, sakaj; zhe mi ponishnost ne perpufi, se modriga kasati, tak mi priproft ino ravnoferzhnost brani, se nevedniga delati; in zhe je prevsetnost ponishnosti nasproti, tak je svijazha, saroblenost ino pazhenje priprofti ino ravnodushnosti ravne tak nasproti. In so se tudi nekteri veliki flushavniki boshji nespametne kasali, de bi v' ozhéh sveta sanizhlivi bili, tak jih moramo vender le obzhudovati, pa nikar posnemati; sakaj, gotovo so imeli svoje vsroke, po tako nenavadnih potih hoditi, kteri so jim toljko lastni bili, in so tako zhisro posebni, de si jih nizhe v' isgled obrniti ne smé. David je plesal ino fkakal pred fhkrinjó savese bolj kakor se je po sploh fhegi spodobilo, ino s he missil ni, de bi se bil nespametniga delal; sakaj ravnal je tako v' vsi priprofti ino bres vsiga kriviga namena, in njegovo

sunajno gibanje je le nesmerno veselje njegoviga ferza snanilo. Ko mu je toraj Mihola, njegova shena te sadershanje kakor neumno ravnanje ozhitala, ni bil ras-shalen, zhe se je ravno sanizhovaniga videl ampak je kar naprej svojo refnizhno ino ferzhno veselje na snauje daval; in fhe veseliga se je skasal, de je savolj svojiga Boga nekoljko sanizhovanja prenesti smel.

Ko bi toraj preshlo, de bi te savoljo del prave ino ferzhne brumnosti sa neumno alj sanizhливо der-shali, bo ponishnost v' tebi storila, de se bosh zhes to sanizhovanje veselila, kteriga nisi ti kriva, ampak tajisti, ki te sanizhujejo.

,S H E , S T A P O , S T A V A .

**Ponishnost stori, de svojo lastno
niskost ljubimo.**

,She napréj grém ino ti rezhem, moja Pilot-ja! de v' vsih rezheh ino po vsih krajih svojo lastno niskost ljubish. Me kjé vprashash, kaj se pravi, svojo lastno niskost ljubiti, tak ti odgovorim, de Latinzi pravijo niskosti ponishnost, ponishnosti pa niskost. Zhe torej preblashena Diviza v' svoji boshji hvalljni pesmi pravi, de je Gospod na ponishnost svoje dekle ogledal, in de bode ona sa to od vsih narodov ko blashena hvalena, tak hozhe s' timi besedi rezhi, de je Gospod s' milostjo na njeno ponishanje, njeno majhino ino niskost pogledal, de bi jo s' gnadami ino nebeshkimi blagri napolnil.

Vender je pa zhednost ponishnosti zhifto kaj drugiga kakor nifkosti. Sakaj nifkosti ni drugiga, kakor majhnost ino nevrednost, ki v' nas tezbi, bres de na to mislimo; zhednost ponishnosti je pa nasproti pravo sposnanje ino prostovoljno obstojenje nafhe navrednosti. Visoki verh ponishnosti obstoji po tim takim v' tim, de svojo nifkosti ne le prostovoljno obstojimo, ampak, de jo she poverh ljubimo, ino si v' nji depademo, in to ne kje sato, ker nimamo serzhnosti ino sposnave, kaj je imenitno, ampak, le samo sa to, de bi boshjo svetlost toljko vislje povelizhovali ino blishniga vse vezh ko same sebe obrajtali. In k' timu te nagovarjam; in de me bosh bolj saftopila, tak vedi, de jih je med teshavami, ki nas sadevajo, nekaj takih, ki nas ponishajo, nekaj pa takih, ki nas storé flavovite.

Kdor svetiga pushavnika sagleda v' ras-stergani obleki, ki od mrasú dergezhe, tak zhafsti njegovo obleko, in njegovo terplenje gré v' serze; naj pa kdo vbogiga rokodeljza, sboshaniga shlahtnika, revno gospodizhno v' taki obleki sagleda, tak ga sanizhuje ino sasmehuje; in tako vboshtvo ponisha. Ako menih od svojiga vikshiga, ali otrok od svojiga ozheta ojfiro grajanje poboshno ino pohlevno poslusha, tak to vsak satajenje, pokorshino ino modrost imenuje; naj se pa kak shlahtnik alj kaka visoka gospa proti komu drugimu, ki ji take besede rezhe, ravno tak nosi, tak ne bo te poterpeshljivosti, de si ravno is sgol ljubeshni do Boga pride, nihzhe drugazhi klizal, ko plashnost ino bres-serzhnost. In to je spet terplenje, ki zhloveka ponisha.

Eniga rak je na rami! koga drugiga pa na obrasi; un je kar reven; ta pa reven in she poverh sanizhován, sasmihovan ino ponishován. Pravim torej, de nimamo kar revshino sa ljubo imeti, kar se s' poterpeshljivostjo stori, ampak de imamo poverh revshine she ponishanje ljubiti, in to stori zhednost ponishnosti. Dalej so med zhednostmi ene take, de ponishajo, druge pa, de k' zhafsti perpomorejo.

Tak so poterpesljivost, krotkost, priprostost ino fama ponishnost, zhednosti ktire otrozi tiga sveta sa peredne ino sanizhlive dershijo, nasproti pa modrost, ferzhnost ino radodarnost zeló visoko zenijo. „So tudi djanja ene ino tajiste zhednosti, od kterih so ene sanizhovane, druge zhislane. Milodariti ino rashaljenje odpuhhati grejo med take djanja. Pervo djanje vsak povsdiguje, drugo pa svet sanizhoje. Mlad shlahnik alj kako mlada gospa si naj bodeta svesta, de bodeta od ljudi svojiga stanu sanizhovana ino flabo opravljana, ako se od rasvujsdanih drushinj ne dasta v' napzhnost sapeljati, ne k' pjanzhovanju, k' fhtimani noshi ino plesu perpraviti; saj bojo she njihovo lepo sadershanje s' imenam hinavshine ali hlinljivosti ogerdili; to krivizo ljubiti, se pravi svoje ponishanje ljubiti. Alj pa postavim: Dolshni smo bolnike objiskovati, poshlejo me pa k' bolniku, ki je narrevnishi, po misli sveta je to nekako ponishanje same, in to ponishanje bom ljubil; me pa poshlejo k' bolniku imenitniga stanu, tak je to le ponishanje po duhu, ker sraven ni, ne toliko zhednosti, ne toliko saflushenja, in ljubil bom torej tudi to ponishanje. Kdor v' sredi sela pade, ima rasen shkode she saframovanje, in to ponishanje imamo ljubiti. „Saj she pogreshkov je nekaj takih, per kterih ni druge shkode, ko ponishanje, in ponishnost nam fizer ne nalaga dolshnosti, de bi nalash v' take pogreshke padali; to dolshnost pa nalaga, de nimamo zbes vezh shalovati, zhe smo jih vender storili. Med take pogreshke fhtejem neke nepremishlenosti, neperljudnosti ino opushenja, kterih se is modrosti ino perljudnosti varvati moramo. „Smo se pa vender prenaglili, ino v' eniga takih pogreshkov padli, tak se moramo tudi v' ponishanje, ktero is njega isvira, vdati, ino ga savoljo svete ponishnosti poterpesljivo prenesti. „She vezh rezhem: ko bi se jes bil v' jesi ali v' rasmishlenji tako dalezh sposabil, de bi bil kaj nespodobniga rekel tako, de bi bil Boga ino blishniga rasshalil, tak bom to fizer ferzhno sgrival, ino tesh-

ko mi bo ta greh padel, tudi si bom persadjal, koljkor bom le samogel, to hudo popraviti; pa ravno tako bom ponishanje, ktero me bo savoljo tiga sadélo, s' ljubesnjo sprejél, in ko se to dvoje lozhiti dalo, tak bi greh is ferza sgrival, ponishanje pa v' ponishnosti prenesel.

De si pa ravno ponishanje ljubimo, ki is-haja is pogreska, vender ne smemo sraven opustiti, pogreshek vrazhati, ki je ponishanje napravil, in fizer s' perpomozhki, ki so pravizhni eno po pameti, sefebno, ako bi is tiga pogreska hudi nastopki isvirali. Ako bi jes na obrasi kako zhudno rano imel, bom gledal, jo osdraviti, pa vender ne tako, de bi sraven na svoje poprejshno ponishanje posabil. Sim kaj napzhuiga storil, kar pa nikogar ni shalilo, se tudi isgovarjal ne bom; sakaj, de si je ravno kaj napzhuiga, pa kmalo samo od séb' mine; torej bi per tim isgovarjanji drujiga namena imeti ne mogel, kakor de bi svoje ponishanje isgovarjal, to pa ponishnost nikdar perpuštiti ne more; drugazhi je pa, ako sim is nepasnosti alj nepremishlenosti koga ras-shalil alj pohujshal, tedaj moram fhkodo s' refnizhnim isgovoram popraviti, sefebno ako pogreshek dolge naslopke imá, in me sapoved ljubezni veshe, pogreshek satreti. Po vsm tím naf pa tudi vzhafi ljubesen veshe, de v' prid blishuiga katerimu je nafhe dobro imé potrebno, vzhafi ponishanje odpraviti ishemo; kedar je pa tako, pa moramo med tim, de ponishanje spred ozhi spravimo, tajisto v' lastno duhovno raft v' svoje ferze sakleniti ino fkriti.

Ali hozhefh vediti, moja Filoteja! ktero ponishanje je narboljshe? Tisto je, ti prav raslozhno povém, sa nafho dusho k' nar vezhnimu pridu, Bogu pa nar bolj dopadljivo, ki naf sadene, de na nja ne mislimo, alj ktero je she s' nafhim stanam fkenjeno; ker si ga nisno sami isbrali, ampak ga preje-li, kakor nam ga je Bog poslal, ki vselej vse bolj isbere, kakor mi. Ko bi pa mi sami imeli sa isbirati, tak je narvezho smeraj narboljshe; tisto je

pa sa narvezho dershati, ki je nashimu nagnenja narbolj nasproti, zhe je drugazhi po nashim pokli-
zu; sakaj (de enkrat sa vfeokrat povém): nasho
lastno isbranje pokasi ino pomanjsha fkoraj vse na-
she zhednosti. O kdo nam bo milost podelil, de bi
vender enkrat s' tistim velikim kraljam rezhi samo-
gli: „Svolil sim si, rajshi v' gospodovi hishi sanizh-
liv biti, kakor v' fhotorih gresbnikov prebivati.“
Nihzher tiga ne samore ljublena Filoteja! rasen tisti-
ga, ki je, de bi naf povikshal, tako shivel ino
vmerl, de je v' sanizhovanje ljudi; ino v' safmeho-
vanje ljudstva postal. Povedal sim ti sdaj eno ino
drugo, kar se ti bo teshko sdelo, ako vse prav prev-
darish; pa le verjami mi, flajshi ti bo, ko fladkor
ino med, ako bofh sazhela tako ravnati.

,S E D M A P O , S T A V A.

**Kako se v' ponishovanji dobro ime
ohraniti imá.**

Hvala, zhaft ino fluv ne bo zblaveku savoljo
kake priproste, ampak le savoljo kake imenitne zhed-
nosti. Sakaj s' lvalo hozhemo koga s' visokim sa-
popadkam od imenitnosti kakiga posamesniga dobri-
ga dela navdati, s' zhaftjo mu na snanje damo, de
ga tudi mi visoko obrajtamo, fluv pa po moji misli,
druziga ni, kakor neki lish dobriga imena, ki se is
všga spofhtovanja ino povikshovanja skupej svéti,
ker sta spofhtovanje ino povikshovanje enaka shlaht-
nim kamjam visoke vrednosti, is kterih, zhe se

sklenejo, flav kakor slitek is - haja. Ker pa ponishnost tuga ne preneše, de bi sami od sebe kaj veliki-ga mislili, alj de bi hotli kaj vezh biti, kakor kdo drugi, tak tudi ne bo dovolila, de bi bili hvale, zhafti ino flava lakomuf, ki le imenitnosti, flifhijo. Vender se pa vda nauku modriga, ki naf opomina, de naj sa svoje dobro imé fkerbimo, ker dobro imé ni spofhtovanje savdjo ene alj druge imenitnosti, ampak le savoljo navadne poshtenosti ino pridnosti, ktire nam ponishnost ne prepoveduje na sebi sposnati, tudi ne, savoljo njih dober flav sheljeti. Ref bi se ponishnost sa dobro imé malo menila, ko bi ljubesen bres njega obftati samogla; ker je pa dobro imé lepa podpera zhloveshke drashine, tako de bi ji bres njega ne le v' noben prid ne bli, ampak bi ji bili poverh she savoljo pohujshanja fhkodljivi, tak hozhe ljubesen, ino ponishnost perpufti, de dobro imé shelimo, in de ga fkerbno kovarimo.

In po tim, kakor pérje drevja, ki famo na sebi malo veljá, vender veliko perpomore, ne le drevje lepfhati ampak tudi njegovo mlado sadizhe kovariti ravno tak tudi dobro imé, ki famo na sebi nima toljko v' sebi, veliko sadene ne le sa lepfhanje shivlenja, ampak tudi sa kovarstvo nafhizh zhednost, in she zeló, ako so she majzine ino rahle. Dolshnost svoje dobro imé ohraniti, ino biti, kar drugi od naf mislijo, spodbada salo ferze možhno ino s' prijetno filo k' vřimu dobrimu. Ohraniva, najne zhednosti, ljuba Filoteja! ker so Bogu, velikimu ino narvikshimu zilu vřih nafhizh del dopadljive. Kakor pa ljudjé, ki sad perhraniti shelé, nimajo s' tim sadovolj, de ga v' fladkorji ovrejejo, ampak ga she povérh v' posodve saprejo, ki so sa branjenje prilizhne, tak samoremo tudi mi, de si je ravno boshja ljubesen narperva zhvarka nafhizh zhednost, vender tudi dobro imé, ker je k' temu slo hafnovito ino prilizhno, oberniti.

,Se pa tak saftopi, de se v' ti rezhi ne smémo zhes vezh gnati, siliti, ino preskerbni biti; sakaj kdor je sa obranjenje svojiga dobriga imena preobzhutliv

ino preskerben, je tistim enak, ki saveljo narmanjshe bolesnize sdravila pijejo, ter menijo sdravje kovariti, ker ga vender le ravno s' tim kvarijo, ino do kraja podkoplejo. Ravno tako tajisti, ki s' vso preveliko skerbjo svoje dobro ime obraniti ishejo, poslednizh ob vso zhaft zhisto ino zelo pridejo. Sakaj ta preskerbna obzhutnost stori, de so polni prepira, lastne terme, in de niso sa prencsti, in tak sami podkurijo hudobijo obrekovavzov.

,Spregle danje ino sanizhovanje ras-shalenja ino obrekovanja je sploh vse boljshie vrazhilo, kakor obzhutnost, prepir ino mshovanie: sanizhovanje zelo potlazhi sopernika, jesa ga she pa le oferzhi. Krokodili shkodjeje le tistim, ki strah pred njimi imajo, in v' resnizi tudi obrekovanje le tistim shkodje, ki se ga boje.

Nesmerni strah, svoje dobro ime sgubiti, osnanuje, de se na njegovo terdnost malo sanesimo, namrezh, de se nam samim nasho shivljenje dobriga imena vredno ne sdi. Mesta, ki zhes velike reke le lesene moste imajo, so vedno v' strahi, de jim jih bo perva povodnja pobrala; mesta pa, ki so s' sidanimi mostmi previdene, se le nenavadno velikih povodni bojijo. Tako tudi kershanfke v' zhednosti dobro vterjene dushe vse napadke hudobnih jesikov sanizhujejo; ki pa fame svojo malovrednost obzhatijo, per vsakim doletku nepokojne postanejo. Kdor, moja Fileteja! to ishe, de bi per tebi v' zhafti stal, bo gotovo ob njo perfhel; pa, kdor svojo zhaft per ljudéh isbrazhiti sheli, kterim je pregreha zhaft no postenje vsela, po pravizi saflushi, do kraja vso zhaft sgubiti.

Dobro ime se ima le sa sanajni napis dershati, ki iskasuje, kjé zhednost prebiva; zhednost mora torej smeraj pervo zhaft imeti. Rezhe torej kdo, de si hinavez, ker poboshno shivish alj de si shléva, ker ras-shalenje odpuhshh, tak ni drujiga treba, ko smejati se. Sakaj, rasen tiga, de takshne sodbe le od neumnih ino malopridnih jesikov pridejo, tudi

zbednosti zeló nikdar opustiti, ino od njene ftese odstopiti ne smemo, de bi se ravno sraven dobro imé sgubilo, fosebno, ker sal smeraj pred perjam, to je, snotrajno, duhovno blago pred vsakim sunajnim blagam vsakokrat zhišlati moramo. Veliko nam mora sa nafhe dobre imé biti, malika pa vender ne smémo is nja narediti; in kakor ne smemo ozhefa dobriga zhloveka ras-shaliti, tak si tudi nikolj ne smemo persadevati, de bi ozhefu hudobnesha sfregli. Brada je lepota na obrasu moshá, ino lasji na glavi shene, naj se pa brada is podbradka, in lasje is glave is korenine populijo, in teshko bodo kdaj vezh na novo israflizhe se pale poreshejo alj postrishejo, kmalo se bodo spet obrafli, in she le terdneji ino gosteji; kakor poprej.

Ako nam tedej jesiki opravljivzov, ki so po befedah Davida sbrufhenim fhkarjam enaki, dobro imé poreshejo alj zhišto postrishejo, bodimo bres fkerbi; sakaj kmalo bo spet vnovizh, in ne le kar tako lepo kakor poprej, ampak shlahtnifhi ino terdneji israfló. Ako nam pa nafhe pregrehe, nafha lenoba ino nafhe flabo shivlenje dobro imé odvsamejo, potim bo pazh teshko kdaj vezh vnovizh israfló, ker je is korenine isruto. Korenina pa dobriga imena je dobrotá ino poshtenje, ktera, dokler se v' refnizi v' naf snajde, gotovo zhaft, ktera se ji spodobi, isroditi samore.

Sapustiti moramo tisto nezlimerno tovarshijo, tiste nepridne shege, tisto neumno prijasnost, kakor hitro bi nafhimu dobrimo imenu fhkodvati samogle; sakaj boljše je dobro imé, ko jesero prasnih krotkozhasov. Zhe naf pa kdo savoljo opravljanja poboshnih del, savoljo vifhiga persadjenja po brumnosti ino savoljo pota proti vezhnim sakladam sovrashi, obrekuje, alj savoljo tiga gondrà in nam kljubje, po tim le pustimo, naj ti psjé nad mezzam lajajo, in zhe bodo tudi samogli, flabe mifli od nafhiga dobriga imena narediti, ino tako lafe ino brado nafhiga dobriga flutja poresati ino postrizhi, sej se bo vnovizh spet obrafla, in fhkarje obrekovanja bodo nafhi zhafti rav-

no tako dobro pomagale, kakor vinjek vinfki terti, ktera savoljo njega dober in mnogi sad obilno poshene.

Le vselej se na Jesufa Krishaniga obrnimo, in hodimo v' savupanju ino priprosti, vender pa modro ino s' premislkam, v' njegovi sveti flushbi; on bo varh nashiga dobriga imena; in naj tudi perpufti, de nam dobro ime vsamejo, tak nam bo namesto njega she boljshiga dal; pa tudi savoljo tiga perpufti, de v' sveti ponishnosti rafemo, od ktire je en sam lot vezh vréden, ko jesero liber zhafti. Nas kdo krivizhno obrezhe, tak obrekovanju mirno resnizo nasprot postavimo, zhe po tim obrekovanje pa le napréj gré, pa tudi mi ostanimo v' lastnim ponishovanji, in nikdar ne bomo dobriga imena bolj okovarili, kakor, de ga tako s' nasho dusho v' boshje roke poloshimo. „Slushimo Gospodu v' dobrim ino slabim flutji, de bomo po tim s' Davidam rezhi samogli: „Moj Bog! savoljo tebe se je sgodilo, de sim bil saframovan, in de je oframotenje moje oblzhje pokrilo.“

Od tiga pa vender odvsamem nektire gerde ino nemarne pregrehe, kterih obdalshenja nihzher terpeti ne smé, ako se ga le snebiti samore, kakor tudi nektire perfhone, kterih dobro ime je mnogim ljudém k' rasti v' dobrim potrebno. Sakaj v' takshni okoljshini se mora po nauku svetih uzhenikov poverenje dobriga imena mirno ifkati ino tirjati.

O ,S M A P O ,S T A V A.

Od krotkosti proti blishnimu, ino' od
vrazhb soper jeso.

,Sveta krisma, ktero po apostolskim isrozhili sveta zerkuv per sveti birni ino per drugim blagoflovljeni imeti mora, obstoji is oljkiniga olja ino palsama, ktire dve rezhi med drugim dve preljube zhednosti pomenite, ki ste se v' presveti zhlovezhnosti. Jesusa Kristusa svetile, in ktire je nam zeló posebno perporozhil, kakor de bi moralo nafhe serze narbolj skos tajiste njegovi flushbi posvezheno ino njegovimu nasledovanju darovano biti. „Uzhite se od mene,“ je rekel, „sakaj krotek sim ino is serza ponishen.“ Popolne naf stori ponishnost proti Bogu, popolne krotkost proti blishnim; palsam, kater kakor sim she rekel, med drugimi mokrotami vselej na dnu pade, pomeni ponishnost; ino oljkino olje, ki smeraj poverh plava, pomeni prijasnost ino krotkost, ki vse preмага ino vse zhednosti presvetli, ker je rosha ljubesni, ktira, kakor sveti Bernard govori, v' svoji popolnosti zveti, zhe ni le poterpeshljiva, ampak tudi krotka ino prijasna.

Dobro glej, moja Filoteja! de bo ti fkrivni, is krotkosti ino ponishnosti obstojezhi palsam resnizhno v' tvojim serzu; sakaj ena nar vezbih smotojav sov rashnika je ta, de jih dosti le v' besedah ino na lizu te dve zhednosti imá, snotravnih nagibov pa ne prejiskujejo, in se sa ponishne ino krotke fhtejejo, de si ravno nikak niso. To se sposná is tega, de se per vsi svoji sladkasti krotkosti ino ponishnosti, ki se lepe

kashete, vender na enkrat strašno napuhirjeni po konzi vsdignejo, ako le na bodezho besedizo alj narmanjshe rasshalenje sadenejo. Pravijo, de kdor vrazhbo sa strup, masilo svetiga Pavla imenovano, v' se vsame, ne otezhe, ako je od gada piknjen, zle je le drugazhi to masilo shlahтно; tak naf tudi krotkost ino ponishnost, zhe so drugazhi te zhednosti shlahtne, pred otokam ino vrozhino, ktire rasshalenje rado v' ferzi naredi, obvarjete. Ako otezhemo, kedar naf jesiki opravlivzov ino sopernikov piknejo, od jese, nevolje ino napuha, tak je to snamnje, de nafha ponishnost ino krotkost niste shlahtne, ampak vnifhlene ino pohlinjene.

Ko je sveti ino kraljevi ozhak Joshef svoje brate domu k' svojimu ozhetu nasaj ispuštil, jim je le ti nauk na pot dal: „Ne jesite se na poti.“ To tudi jes tebi, moja Filoteja! pravim. To otoshno shivljenje je le popotovanje proti vezhno — frezhnimu; ne jesimo se torej med sebo po poti; hodimo kratko, mirno ino perjasno s' mnoshizo svojih bratov ino spremljavzov. In prav raslozhno ino bres vsiga isvsetja ti povém: Nikolj se ne jesi, zhe je le koljkanj mogozhe, in nikdar se ne daj pregovoriti, de bi jesi duri svojiga ferza odperla; sakaj vse priprosto ino bres vsiga sadershka govori sveti Jakob, „de jesa zhloveka ne opravlja boshje pravize.“ Ref se je treba hudimu vstavlja, ino pregrehe podloshnih stanovitno, ferzhno, pa vender tudi krotko ino mirno odganjati.

Nizhesar ne vkroti ferditiga stona toljko, kakor pogled jagneta, in nizhesar mozh strela toljko ne vstavlja ko ovna. Nikdar ne bo svarjenje, ki je fizer po pameti, pa vender tudi s' jeso dano, toljko opravilo, kakor svarjenje, ki le is same pameti is-haja. Sakaj, ker je umna dusha po svoji naturi pameti podloshna, tak si jo jesa le po fili samore podvrezhi: ako se torej pamet v' tovarshiji s' jeso dushe loti, tako stori samo sebe seperno, sato ker pride v'

slabi družini tiranstva nad njo. V' veliko zhaft ino pa tolašbo si ljudstva shtejejo, ako njihovi vajvodi s' mirno drushbo h' njim pridejo; ako jih pa obiščejo v' drushbi armad, naj so armade she toljko potrebne sa frezbo deshele, tak je njihov prihod neprijeten, ino shkodliv; sakaj, naj she takò sferbno na poshte-no sadershanje vojakov gledajo, tak vender ne bodo samogli prevarvati, de bi se kaj napzhuiga ne permerilo, kar ljudem teshko dé. Ravno takisto bo, dokler dolgo bo pamet sama gospodarila, ino svoje kašne, svarila ino ozhitbe, de si ravno ojštro ino matanzhno, pa vender mirno delila, vsak bo tajiste s' dobrim ferzam sprejel ino sa pravizhne terdil; naj pa s' sebo kreg, jeso ino togoto perpelja, ktire fv. Augushtin njene vojshake sove, potim se je bodo fizerbali, pa ne jo ljubili, ino njeno lastno ferze bo s' tim slo stiskano ino tlazheno. Boljšhi je, pishe ravno tajisti sveti Augushtin Profuturu, pravizhni ino drugazhi perpusheni jesi nastop vbrantiti, kakor ji ga, naj bo she tako majzena, dovoljiti, ker se, zhe je enkrat snotraj, sa kar bodi isgnati ne da, ker, kakor zeló majzen sadeshzhok nastopi, kmalo pa korenine dobi, in préj, ko na to mislimo, v' veljko drevo israfte. Samore jesa le eno samo nozh per nas oftati, in zhe zhes njo souze doli gre (kar nam apostel prepové), kmalo se bo v' sovrashtvo sprevergla, in hudo bo po tim, se je snebiti; sakaj jesero podpihavzov se bo k' nji perdrushilo, ki ji bodo mozh in raft dajati, ker serditen zhlovek nikdar svoje jese ne dershi sa krivizhno.

Boljšhi je tedaj, persadevati si, de bres jese shivimo, kakor de bi se je smerno ino modro poslushili; ako se nas pa vender le savoljo nashe nepopolnosti ino slabosti tvegama loti, tak je boljšhi, jo na enkrat odpoditi, kakor se en zhaft s' njo modrovati; sakaj, ona je she taka, de si, zhe ji le prostorzhok damo, kmalo zel sagrađ posvoji, enaka kazhi, ki je kmalo s' zelim truplam fkos, kjer je enkrat s' glavo prebóda. Kako jo bom pa ispodila? me morde v-

prafhafh. — Morafh, moja Filoteja! hitro, kakor se smesi, vender ne nepokojno, in tudi ne s' filo, ampak krotko, vender pa refno svoje dafhne mozhi sbrati, sakaj kakor ob s-hodeh ni nizeh redkiga take viditi, ki s' mozbnim krizham: „Per miru!“ vezhi hrufh naredijo, ko ljudje, kterim tihoto vkasujejo, tak se tudi vezhkrat pergodi, de mi, ko fitno jeso pofiliti ifhemo, vezhi nepokoj v' nafhim ferzi sproshimo, kakor bi ga fama jesa bila raredila; in ferze, v' tak nepokoj poftavleno, ni v' fiani, vezh febe pregofpodariti.

Po tim mirnim persadjanji fitori, kar je v' svoji vifoki ftarofiti fveti Augufhtin mladimu fhkofu Avkfiliju fvetoval: „Stori, kar se mofhu ftoriti fpodobiti.“ Ko bi fe ti pa permerilo, kar se je mofhu po ferzu boshjim pergodilo, ki v' svojih pfalmih tako govori: „Moje oko je favoljo file moje jese okalneno,“ perbeshi k' Bogu, ino rezi: „Vfmili fe me, o Gofpod!“ de bo svojo defnizo istegnili, in tvojo jeso vkrotili. Boga moramo tedej v' pomozh klizati, zhe nam jesa naganja, kakor fo ga apoftelni v' valovih burje ino vetrov klizali; in fapovedal bo valovam nafhiga ferza, de fe bodo vlegli, ino velika tihota bo poftala. „She enkrat te pa opomnim, de molituv foper prizhejozho fitno jeso pohlevna ino mirna, nikdar pa nepokojna biti mora; in to velja od vfih vrazhb, ktire foper ta sleg obrazhamo.

Zhes vse to, kakor hitro fe savefh, de fi kaj v' jesi pozhela, hitro popravi ta pregreffhk s' kakim djanjam krotkofiti proti zhloveku, zhes kteriga fi fe rafjesila; sakaj, kakor foper lash vselej pomaga, ako hitro befedo nasaj vsamemo, kakor hitro sagledamo, de nifmo refnize govorili, tak bo tudi foper jeso vselej pomagalo, ako na enkrat fkos nafprotno krotkofiti ta pregreffhek popravimo, ker fe kakor prigovor pravi, nove rane loshej sdravijo, (ko faftarane).

Rafen tiga fi tudi ob zhafu mirniga pokoja, v' kterim nikakjga mika k' jesi v' febi ne obzhutifh,

Iep saloshik krotkoſti ino dobrote ferza naberi, ino vse ſvoje dela, majhine ko velike s' narvezho mirnoſtjo opravljaj. „Spomni ſe sraven, de nevesta v' v'ſoki peſmi nima medú kar na jesiku, ampak tudi pod jesikam, to je v' perſah; ino, de nima ſam méd ampak tudi mleko; ſakaj ravno tak ni doſti, de bi kar naſh jesik, to je naſha beſeda ſladka proti bliſhnimu bila, ampak ſladke morajo biti tudi naſhe zele perſi, to je. zelo ſnotranje naſhe duſhe. In ni doſti, de imamo ſladkoſt medu, ki je veſ duſhez; to je prijaſnoſt, kedar ſmo v' druſhini s' ptujimi ljudmi, ampak moramo tudi imeti prijetnoſt mleka do naſh domaznih ino bliſhnih ſoſedov; zhes kar ſe vſi tajiti groſno pregreſhijo, ki ſo po drugoti angelji vidi, doma pa ko ſhivi ſlodeji.

DE V E T A P O , S T A V A .

Od krotkoſti do ſamiga ſebe.

Narlepſhi pa s' krotkoſtjo ravnamo, ako jo na ſami ſebe obrazhamo, de nikdar zhes naſ ſame, in zhes naſhe nepopolnoſti ne reſhimo; ſakaj, de ſi ravno pamet tirja, de moramo zhes ſtorjene grehe grivengo ino ſovraſhtvo iméti, tak ſe vender ta grivenga nikdar ne ſmé v' raſkazhenje, britkoſt, ſerd ino jeso prevrezhi. In v' ti rezhi jih doſti napzho ravná, ki ſe po ſvoji jesi jeſijo, de ſo ſe raſjesili, ki ſo nevoljni, de ſo nevoljni bili, ino gondrajo, de ſo gondrali, ſakaj ravno s' tim redijo ino obdershujejo v' ſvojim ferzi jeso; in zhe ſe ravno vidi, de

druga jesa prvo jeso isganja, tak vendar ta druga jesa sa drujiga ni, kakor, de per nar prvi perlosh-nofii novi jesi duri odpre in ji pot naravnà, de nizeh od tige ne rezhem, de ta jesa, ta togota ino raskazhuast famiga do sebe le napuh sa svoj zilj ino lano ljubesen sa svoj sazhetek imà, kí je nepokojna ino huda, de naf she nepopolne vidi.

Nafhe sovrashtvo do storjenih grehov mora torj mirno, pokojno ino terdno biti, sakaj, kakor sodnik hudobne vse bolj prav shtrafa, ako pametno ino mirno sodbo zhes nje sklene, kakor de bi jih v' jesi ino togoti obfodil, ker, zhe v' jesi sodi, ne shtrafa hudobijo kakorshna je, ampak kakorshen je on sam, tako tudi mi sami sebe vse bolj prav shtrafamo skos mirno ino stanovitno grivengo, kakor skos bridko, togotno ino serdito kfanje, kteriga ne obudavljamo toljko po velikosti greha, kakor po nagibu svojiga nagujenja. Tak se bo postavim, tajisti, ki zhistost sosebno ljubi, savoljo narmanjshiga prégreshka, ki se mu je zhes to zhednost permeril, neisrezheno sam zhes sebe jesil, nad velikim opravljanjam, s' kterim se je soper blishniga pregreshil, se bo pa le smejal. Nasproti se bo pa tisti, ki opravljanje sovrashti, zhes narmanjshe godernjanje proti blishuimu jesil, pa nezhi porajtal na veliko prelomljenje soper zhistost. Takshnih perpetilj je dosti. Vse to pa od tod pride, de taki ljudje ne sodijo svoje vesti po pameti, ampak po naklonu svojiga serza.

Verjami mi, moja Filoteja! de kakor poblevno ino preferzhno opominvanje ozheta veliko vezh zhes otroka samore, in ga vse bolj k' poboljshanja spodbode, kakor njegova jesa ino togota, tako tudi nafhe serze, oko se je pregreshilo, ino mu mi njegov pogreshkek s' krotkostjo ino poblevnostjo ozhitamo, mu vezh pomilovanja kakor jese pokashemo, vse vezho grivengo obzhutilo ino bolj globoko presunjeno bo, kakor bi raskazhena, serdita ino nagla grivenga kedaj storiti samogla.

Ko bi jes, postavim, ljubezho sheljo imel, ne v' pregreshek nezhimernosti pasti, in bi bil vender le globoke padel, bi ne ozhital svojimu serzu nja pregreho s' tim le besedami: Ali nisi gerdo ino nemarno, de si se po toljkih fklepih vender pustilo v' nezhimernosti sapotegniti! Vsemi konez v' svoji framoti, in ne povsdigni mi vezh kdaj svojih ozhí proti nebesam, ti slepo, neumno, golufno ino svojimu Bogu nesvesto serze! — alj s' zhem drugim takim; ampak jes bi ga s' pametnimi besedi in kakor s' pomilovanjam tako le nagovoril: Vsdigni se, revno serze moje! glej v' jamo sva padla, ktere sva toljkokrat sklenila, se isogibati. O, vsdigniva se, sapuštiva jo na vselej! sdihujva k' boshji milosti, ino imejva terdno savupanje, de nama bo pomagala, v' prihodno bolj stanovitnia' biti; in podajva se spet na steso ponishnosti nasaj. Le serzhno! bolj fkerbna bodiva odslej; Bog naj bo podpiral, ino terdna bova; — in po tim ozhitanji bi jes resnizhni ino terdni fklep storil, nikdar vezh v' ta pregreshek pasti, in bi k' timu prave perpomozhke, in tudi svetovanje svojiga duhovniga vodnika obrazhal.

Bi pa vender kdo najdel, de s' tim krotkim ozhitanjam svojiga serza dosti ne omezhá, tak sna fizer ojstreje ozhitanje ino mozhneje opominvanje v' to obrniti, de bi svoje serze k' vezhimu framovanju naguil, vender pa naj po tim ojstrim ravnanji s' krotkejim opominanjam sklene, ino naj svojo shalošt in ferd s' ljubesnivim ino fladkim savupanjem na Boga iskonzhá, kakor tisti velik spokornik, ki je, veliko shalošt svoje dushe gledáje, jo s' timi besedi pokrepzhal: „Sakaj si shaloštna, moja dusha! in sakaj me motish? Savupaj na Boga, sakaj, fhe ga bom hvalil, njega veselje mojiga oblizhja, svojiga Boga!“ Vsdigni torej svoje serze, ako je padlo, mirno ino krotko, ino se ponishuj savoljo sposnanja svoje revshine globoko pred Bogam; in se zhes svoj padez, kar nizh ne zhudi; sakaj per tim se ni nizh zhuditi, de je bolesen bolana, flabošt flaba, ino

revfina revna; vender pa obshaluj is vse mozhi rasshalenje, kteriga si Bogu storila; obudi veliko ferzhnost ino savupanje na njegovo milost, in stopi vnovizh na fteso zhednosti, od ktire si odstopila.

DE, S E T A P O, S T A V A.

De fvoje dela s' fkerbnostjo, vender bres prenagljivosti ino bojezhnosti opravljati moramo.

Skernost ino pridnost, s' kterimi fvoje dela opravljati moramo, se od fkerbi, bojezhnosti ino prenagljivosti zhisto raslozbite. Angelji fkerbijo sa nafhe svelizhanje ino to fkerbnost s' veliko pridnostjo opravljajo, pa vender savoljo tiga niso ne v' fkerbi, ne bojezhi, ne prenagljivi, sakaj fkerbnost in pridnost flifhijo k' njihovi ljubesni, fkerbi pa, bojezhnost ino prenagljivost bi bile njihovimu svelizhanju zhisto nasproti, ker se fkerbnost ino pridnost s' miram ino pokojam duha sdrushiti daste; ne pa tako fkerb ino bojezhnost, fhe manj prenagljivost.

Bodi torej fkerbna ino pridna v' vsih delih svojiga pokliza, moja Filoteja! sakaj Bog, ki ti jih je isporozhil, hozhe, de jih s' veliko fkerbnostjo opravljash; vender pa zhe je drugazhi mogoze, ne bodi bojezha ino preskerbna, to se pravi, ne sazhi jih s' nepokojam, bojezhnostjo ipo s' naglizo, ino ne preseni se v' delu, ker vfako prenagljenje pamet ino

presodnik moti, ino naf vstavlja, rezh, ktire smo se s' prenaqlenjam perjeli, dobro iskonzhati.

Ko je nafh Gospod Marti ozhital, ji je rekel: „Marta, Marta, ti si skerbna, in se shenesh sa veliko rezhi.“ Vidish! ko bi bila kar skerbna, bi se ne bila gnala; ker je bila pa bojezha ino nepokojna, se je prenaqlila in je smotena postala. In savoljo tiga jo je Gospod kregal. Vode, ki pohlevno po ravninah tezhejo, nesejo velike ladje ino dosti blaga, in desh, ki pohlevno na travnike pada, jih stori rodovitne na travi in jagodih; reke pa ino derezhe vode, ki v' velikih valovih hrushijo, pokonzhajo blishne okoljze, in ne veljajo sa kupzhovanje, de bi po njih xosili, ravno tak nalivi ino plohe hudo shkodo po polji ino po travnikih naredé. Nikdar ni delo, ki se prenaqló opravlja, dobro ofkerbleno.

„Se sheni, pa se ne presheni (Tezi pozhasi)“ je star pregovor. „Kdor jo vlíva,“ pravi Salomon, „je v' nevarnosti pasti ali se sadeti.“ Doki hitro delamo, zhe dobro delamo. Zhmerli vse vézhi hrup napravijo, ino so veliko naglishi ko zhebele, vender le kar vojfk naredé ne pa medu; tako tudi tajisti, ki s' fklezhimi skerbmi ino s' hrupezhó delavnostjo delajo, ne opravijo, ne dobro ne veliko. Komarji nam niso nadleshni savoljo njih mozhi, ampak le savoljo njihove mnogosti; tak naf tudi velike opravila ne motijo toljko, ko male, zhe jih je veliko. Sprejmi torej dela, po verstí, kakor nastopijo, mirno, ino ishí jih po verstí, kakor pridejo, opraviti. Sakaj, ko bi ti hotla vse na enkrat, alj vse krisham ofkerbeti, potim bi se toljko s' njimi trudila, de bi se vpehala ino pod njih tesho opehala, bres de bi kaj opravila.

V' vsih svojih delih se vpiraj le na boshjo previdnost, in le skos nje se naj vse skonzhá, kar si sazhela; ravno tako si pa tudi persadevaj, de bosh v' vsi krotkosti tudi storila, koljkor samoresh; po tim si pa bodi svesta, de, zhe je bilo tvoje savupanje

terdno, tudi sa tebe vse dobro istezhe; naj se tebi dobro alj slabo dosdeva.

Majhinim otrokam enako, ki se s' eno roko sa svojiga ozheta dershijo, med tim de s' drugo per germoviznih jagode alj malino tergajo, primi tudi ti, med tim, de si s' eno roko blago tiga sveta sberash alj ofkerblujesh, s' drugo roko vselej nebeshkiga Ozheta, in vzhafi gorj k' njemu poglej, jeli mu je tvoj opravik dopadljiv. In le varí se, de njegove roke ino njegove brambe ne ispuštish, ali menish, de bi bres njega vezh nabrala alj samogla. Sakaj, zhe te ispušti, she šopinje ne bošh vezh storila, de bi se ne sadela alj padla. Alj, de s' drugimi besedi rezhem, moja Filoteja! ako imash navadne opravila alj dela ofkerbeti, per kterih ni posebne pashke ino vpehanja treba, tedaj glej vezh na Boga kakor na delo. „So pa opravila boljimentne, tako de vso tvojo pashko potrebujejo, tedaj pa le vzhafi vmes povsdigni svoj pogled k' Bogu, kakor ladjárji na morji, ki, de bi spet na suho prifhli, vezhkrat na nebo ko na morje pogledajo, po kterim se vsijo; in tak bo Bog s' tebo, v' tebi ino sa tebe delal; ino tolashba te bode po delu krepzhala.

EDNAJ, STA PO, STAVA.

O d p o k o r f h i n e.

Le ljubesen je, ki popolnomaš došeshe, pa pokorfhina, zhištoš ino vbošhtvo so te prave tri pomagavke, ki jo došezhi pomagajo; pokorfhina daruje nafhe serze, zhištoš nafho telo, in vbošhtvo nafho premoshenje ljubesni ino flushbi boshji. To so tri mladike duhovniga krisha, vzeplene vender vse tri na fhterti, ki je sveta pouishnost. Ne rezhem tukaj nizhefar od tih treh zhednost, kar oblubo sadene; s' ktero se jim saveshemo, ker to le osebe (perfhone) kakiga reda (ordna) sadene, tudi ne, kar sadene priproste oblube od njih; sakaj, de si ravno obluba vřim zhednostam obilniřhi gnade ino saflushenja peridobi, tak vender ni potrebno, de bi se jim řkos oblube savesali, zhe řmo jim le drugazhi vdani. In zhe ravno, posebno po zhařitlivi (ozhitni) oblubi, zhlouveka na pot popolnosti spravijo, tak je vender, sa došego popolnosti řhe dořti, de jih řploř ispolnujemo, ker je med potam k' popolnosti ino řamoj popolnořijo velik velik raslozhek; tak je vřak, ki v' duhoven řtan alj duhoven red řliřhi, na poti popolnořti, sa to řhe pa ne popolnoma, kakor ře, de bi tak ne, vezhkrat viditi řamore. Persadevajva ři torej, moja Filoteja! de te tri zhednosti, po tim, ko najin pokliz perpuřti, dobro dopolniva, sakaj zhe naj ravno na pot popolnosti ne pořtavijo, tak naj vender peljajo k' řami popolnosti; po vřim ti. n řmo tudi vři od kraja dolřhni, te tri zhednosti ispolno-

vati, de si jih ravno niso vsi enako izpolnovati dolžni.

Dvojna je pokorshina, ena je potrebna; druga je prostovoljna. Po potrebni pokorshini si dolžna svojim duhovnim naprejpostavljenim, papeshu, škofu, fajmošnjem, ino njihovim namestnikom pokorna biti, kakor tudi deshefskim naprejpostavljenim, svojimu vajvodu (zesarju) ino gosposkam, ktere oni zhes deshele postavijo, pokorna biti morash sadnizh hihni gosposki, svojimu ozhetu, svoji materi, svojimu gospodarju, svoji gospodinji. To pokorshino imenujemo potrebno, ker se nihzher ti dolžnosti, svojim naprejpostavljenim pokoren biti, odrezhi ne smé, ker jim je sam Bog po raslozhnosti stanu oblast dal, nam vkasovati ino sapovedovati. Vbogaj torej vsako njihovih povelj, sakaj to je dolžnost ino potrebnost, vbogaj pa, zhe hozhesh popolna biti, tudi njihove svéte, ino zhe ljubesen ino modrost drugazhi ne svetujete, tudi njihove shelje ino nagnjenja. Vbogaj jih, zhe ti sapovejo jesti, alj si kak kratek zhas narediti, sakaj, zhe se tudi vidi, de bi ne bila kaka posebna zhednost v' takih rezheh vbogati, bi bil pa vender velik pogreshek, ako bi ne vbogala.

Vbogaj v' rezheh, ki veljajo vse eno; ako ti postavim, sapovejo, to alj uno opravo oblezhi, po tim alj unim potu iti, peti alj molzhati; in velike hvale vredna je ta pokorshina. Vbogaj v' teshkih, neprijetnih ino teshavnih rezheh, in tvoja pokorshina je popolnoma. Vbogaj poslednizh s' krotkosti bres vsiga isgovarjenja, hitro bres odlashka, veselo bres zhmernosti ino is ljubesni do tistiga, ki je is ljubesni do nas pokorn postal do smerti krisha, in ki je, kakor sveti Bernard govori, „raj hotel shivljenje kakor pokorshino sgubiti.“

De se bojh navadila, lahko svojim rapréjpostavljenim pokorna biti, podavaj se rada v' voljo tajistih, ki so tebi enaki, ino vdaj se njihovim dosdevkam v' vsih rezheh, ki niso hudobne, in fizer bres vsiga prepira ino lasne terme; stori tudi rada to, kar tvoji

podlošnji shelijo, dele pamet perpušči, in vari se, jih s' oblastjo gospodariti, dokler dolgo so dobri.

Slo se moti, kdor méni, de bi kakor menih alj nuna lahko pokorn bil, ako se brani, tistim pokorshino fkasati, ktire je Bog mu naprejpoštavil.

Prostovoljno pokorshino pa tisto sovemo, v' ktero se kdo is lastniga isvolenja savéshe, in ktire nam nihzher ne nalaga. Sploh si nihzhe ne isvolji svojiga vajvoda (zefarja), tudi ne fhkofa, tudi ne ozheta ino mater, in she vselej ne svojiga fosakonfkiga; s' isvolimo si pa sami svojiga spovednika ino dušhniga vodnika. Alj se pa kdo, kedar si ga isvoli, s' oblubo mu v' pokorshino saveshe, (kakor beremo, de se je sveta Teresija rasen ozhitno obljublene pokorshine do vikhnih svojiga reda (ordna) she s' priprosto obluboj k' pokorshini do patra Grazjana savesala), alj se bres oblube pod pokorshino kakiga zhloveka podá, tak se ti pokorshini pravi, de je prostovoljna, ker is nashe proste volje, is nashiga lastniga isvolenja is-haja.

Sploh moramo vsakimu napréjpoštavlenimu, kar oblast sadene nam sapovedovati, pokorni biti. Pokorni moramo biti vajvodu v' vsih rezheh, ktire deršanje deshelne fhgurnosti ino druge ozhitne naredbe sadenejo, duhovnim naprejpoštavlenim v' vsem, kar duhovno vladanje sadéne; starisham, gospodarjam, fosakonfkim v' vsih hifhnih opravilih; spovedniku ino dušhniku v' posebni vodbi nashe dušhe.

Puši si vse dela poboshnosti, ktire imash opravljati, od svojiga duhovniga ozheta naprejpisati; to bo storilo, de bodo vse vezh vredne, ino s' dvojnoj dobrotoj ino gnadoj obdelene; eno she imajo fame v' sebi, ker so brunne, drugo dobijo fkos pokorshinost, ktera jih je naloshila, ino fkos ktire mezh se bodo opravljale. Blagor pokornim; sakaj nikdar ne bo Bog perpuštil, de bi si sajfhli.

DVANAJSTA POSTAVA.

De je zhiſtoſt potrebna.

Zhiſtoſt je lilija vſih zhednoſti, ino povſdigne zhloveka ſkoraj do angeljov; nizh ni lepiga, ko ſe ſavoljo ſnage, ſnaga zhloveka je pa zhiſtoſt. Pravi ſe tudi zhiſtoſti, de je poſhtenoſt, ino njeno ohranjenje ſe imenuje zhaſt; tudi ji pravimo, de je bresmadeshnoſt, in njej naſprotni pregrchi, popaka. S' kratkoma, ima to vſo poſebno flavo, de je nar lepſhi ino nar ſvetlejſhi zhednoſt duſhe ino teleſa.

Nikdar in nikolj ni perpuſheno naſhe teló v' kaj ſi boſi ſa eno nezhiſto veſelje oberniti, kakor v' pravizhni ſakonſki ſaveſi, ktire ſveloſt po pravizhain povrazhili pogreſhek popravi, ki ſi hladnoſti ſi-haja Pa zeló v' ſakoni ſe mora zhiſta miſel ohraniti, de, zhe ravno v' iſpolnovanji tajiſte kaj neſpodobniga Ieſhi, vender volja zhiſta ino ſnaſhua oſtane.

Zhiſto ſerze je kakor bifariza, ki niti kaple vode ne ſprejme, ako ne pade od neba; obeniga meſeniga veſelja ne ſamore vſhiti, raſen v' ſakonſki ſaveſi, ktira je ſi nebeſ iſporozhena. Sunaj ſaveſe mu ſhe ni perpuſheno v' proſtovoljnih ino poſtajozhkih meſenih miſlih na to miſliti.

Kar ſadene pervo ſtopnjo te zhednoſti, tak ſe varji, moja Filoteja! pred vſako prepovedano hladnoſtjo, naj ſi bo, ktira hozhe; prepovedana je pa vſaka ſunaj ſakona, ino zeló v' ſaveſi ſakonſki ako je ſapovedam ſakonſkim naſproti.

Kar ſadene drugo ſtopnjo, ſi prepovéj, koljkor je kolj mogozhe, vſako nepotrebno raſveſelenje, zhe je tudi perpuſheno.

Kar sadene tretjo stopnjo, tak si ne naveshi svojih obzhlukov na sporozhene ino vstvarjene fladi v' sakonu; sakaj, de si ravno so v' zilj in konez svetiga sakona potrebne, tak se vender ferze in misel na nje nikdar navesati ne smé.

Po tim pa tudi nikogarja ni, de bi mu ta zhednost filno slo potrebna ne bila; ki v' vdovskim stanu shivijo, potrebujejo možno ferzhne zhifosti, ki ne sovrashi kar prizhejozhnih ino prihodnih perloshnost, ampak ki se tudi mistam vstavlja, ki se lahko savoljo spomina na perpusheno veselje pretezheniga sakona v' glavo vsadijo; in torej so takshni sa nezhiste nagibe bolj pripravni. Satorej obzhuduje sveti Augush-tin zhifoto svojiga ljubleniga Alipa tako slo, ki je me-fene fladi sovrashil in si jih poposhnama is misli spravil, de si mu ravno v' njegovi mladosti niso nesnane ostale. In ref., kakor se popolnoma sdravo ino srelo sadje v' flami, v' pesku, tudi v' svojim lastnim perji ohraniti da, oskrunjeno sadje se pa skoraj nikak ne obvarje, ako se ne povreje v' fladkorji ino medu, tako se tudi zhifto nepokvarjena zhifost da lahko ohraniti s' enim ino drugim perpomozhkam; nizhefarja pa ni, kar bi pokvarjeno ino oskrunjeno zhifost obvarvati samoglo, rasen brumnosti, ki pa prav velika mora biti, in ki je, kakor sim she vezhkrat rekel, fladkor ino med ferza.

Mladini je priproste ino prav natanzhne zhifosti potreba, tako, de vsako radovedno misel is svojiga ferza odshene ino s' resnim sovrashtvam vsako nezhisto veselje sanizhuje, ki v' resnizi vredno ni, de bi ga ljudje posheleli, ker so ofli ino syinje bolj pripravne sa-nj, kakor oni. Varvati se torej morajo le té zhiste dushe, de ne bodo nikdar dvojile, de je zhifost vse in vse boljshi, kakor vse, kar ji je nasproti. „Sakaj sovrashnik,“ pravi veliki sveti Hiro-nim, „drashi divishke ljudi slo slo k' poshelenju, fladokufiti, ino jim jo vse boljshi ino veselshi naprej postavljaja, kakor je, kar jim veliko nepokoja napravi, ker si nesnano rezh toljko prijetno mislijo.“ Kakor

pa vefha, plamen sagledáje, radovedno okolj nja léta, okusiti, ali je tudi sladek, ker je tak lep, ino od te misli gnana, ne neha, dokler se v' nja spuští, in se per pervim naletu osmodí: tak se tudi vezhkrat puští mladina od golufne ino hudobne shelje po plamenu mefene fladi prijeti, de po muogoterih radovednih mislih sadnizh svojo pogubo v' nji najde; v' katerim pa bolj neumno ravna ko vefha, sakaj vefhe si lahko mislijo, de je ogenj sladek in prijeten, ker vidijo, de je lep in svétel, mladina pa vé, de je to, kar jifhe, nespodobno in neposhteno, in per vřim tim vender ne nehà visoko vrednost na neumno ino shivinsko sladnost polagati.

Kar sakonfke posebej sadene, tak jim je, (kar se pa, de bi tak ne, vse premalo prevdari) zhistost slo slo potrebna; ker njihova zhistost ne obstoji v' popolnim sdershanji, ampak le v' pravizhni smernosti. Kakor je pa, po moji misli, sapoved: Jesite se, pa nikar ne greřhite, veliko teshji, kakor zelo nezah se ne jesite; in je loshej, se jese sa vřim sdershati, kakor ji prave menike vřtavljati, tak je tudi loshej, se mefene fladi savřim sdershati, kakor jo med meniki smérnosti ohraniti. Ref imà posvezhena prořtost sakonfkiga řtanu sosebno mozh, ogenj posheljenja pogasiti; pa slabost tih, katerim je dana, lahko od perpuřhenja v' rasvusdanje, ino od pravize v' krivizo sajde.

In kakor se bogatini najdejo, ki ne kradejo is potrebe, ampak is lakomnosti, tak tudi sakonfkih ni malo, ki se s' famo nesmérnostjo ino s' greřhnim posheljenjam pregreřhijo, de si ravno po pravizhnim perpuřhenji sebi savesaniga imajo, s' katerim bi samogli ino morajo sadovoljni biti; ker je njih posheljenje hitrimu plamenu enako, ki femtertje divja, vse poshgé, in nikjer ne obstoji.

Smeraj nevarna rézh ostane, mozhe sdravila piti, sakaj zhe se vezh vsame, kakor je treba, in zhe niso prav napravlene, tak ne bo nikolj bres velike řhkode. Savesa sakonfka je bila sapovedana,

in nekaj tudi sa perpomozhek soper hotivnost namenjena, in ref je prav dober perpomozhek soper njo, per vsm tim pa vender možno sdravilo, ki torej tehke fhkodje, ako se s' njim prav pametno ne ravna.

Rasen tiga se dostokrat nakljuzhi, de savoljo marfkakiga opravka alj savoljo dolgih bolesni savesani vsak sebe biti morajo. Torej je savesanim dvojne zhistosti potreba, ene savoljo popolne sdershnosti, ako so, kakor sim rekel, eden od drujiga; druge, smernost med febó imeti, ako so po navadno skupej. Sveta Katarina is Siéne je med pogubljenimi veliko dush vidila, ki so grosne muke (martre) terpéle, ker so svetošt sakona ofkrunile, in sizer ne savoljo velikosti greha, pravi ta svetniza, ker ste vbijanje ino preklinjanje Boga she vse huje pregrehe, ampak savolj tiga, ker tisti, ki take grehe délajo, si obene vesti is tiga ne storijo, ino dolgo v' njih ostanejo.

Vidish tedej, de je zhistost vsm stanovam potrebna. „Imejte mir s' vsakim,“ pravi apostel, „ino svetošt, bres ktire nihzher Boga gledal ne bo.“

Pod svetoštjo se pa po raslaganji svetih zerkvenih ozhetov Hironima ino Krisoftoma, zhistost saštopi. Ne, ne, moja Filoteja! bres zhistosti nihzher ne bo Boga gledal, nihzher ne bo v' njegovih svetih fhotorih prebival, kdor zhistiga ferza nima, in kakor Isvelizhar sam govori: „Pfi in nezhistniki bodo is njega saperti.“ Blagor njim kí so zhistiga ferza, sakaj oni bodo Boga gledali.

TRINAJSTA POŠTAVA.

Nauki, zhiſtoſt ohraniti.

Bodi prav slo urna, se vsake perloſhnoſti, ktira k' meſeni gladnoſti vabi, isogniti, ſakaj ta ſleg ſe poloti zhloveka, de ne miſli na-nj, in ſazhetek, ki zelo malo v' ſebi imá, imá hude hude naſtopke. Smeraj loſhej ſe mu je isogniti, kakor ſe kdaj ſa-
vſim od njega iſsdraviti.

Zhloveſhke teleſa ſo poſodvam is ſtekla (glasha) narejenim ſlo enake, kterih ne mormo noſiti, de bi ſe ena v' drugo ſadevale, zhe nozhemo, de bi ſe nam ne pobile, enake tudi ſadju, ki, zbe je ravno bres vſe rane, kmalo madesh dobi, ako ſe eno dru-
jiga dotika. „ſaj ſhe voda, naj bo zhiſta kakor ho-
zhe v' kaki poſodvi, ne bo vezh ſa piti, kakor hi-
trokuka ſhivad do njé pride. Ne perpuſti nikdar, moja Filoteja! de bi ſe te kdo alj is nerodnoſti, alj kar is ſhale (ſhpafa) alj le is prijaſnoſti, doteknil, ſakaj ko bi ravno ref s' takim pezhanjam, ki je bolj neſpametno kakor hudobno, zhiſtoſt zelo nepokvarje-
na oſtala, tak je vender le ſhkodlivo, ino roſhi zhi-
ſtoſti njeno ſhivnoſt ino prah zveta odvſame, neſpo-
dobno ſe pa dotikati puſtiti, ſe pravi, zhiſtoſt do kra-
ja podkopati.

Zhiſtoſt ſtanuje v' ſerzi, imá pa telo ſa ſvojo
vlaſt. Satorej ſe ſamore ſgubiti ſkos vſe ſunajine
pozhuſke teleſa, kakor tudi ſkos vſe miſli ino ſhelje
ſerza. Nezhiftoſt je, nezhiſte rezhi gledati, poſlu-
ſhati, govoriti, duhati ino tipati, ako ſe ſerze tiga
veſeli. Apoſtel to vuzhí s' kratkimi beſedi: „Nezhi-
ſtoſt ſe med vami ſhe imenovati ne ſmé.“ Zhebele

fe ne le merhe ne dotaknejo, ampak she pred vsakim smradam beshijo, ki od ondod pride, in ga slo sovrashijo.

Nevesta v' visoki pefmi imà roke, is ktirik mira kaple, ki strohnenja ino gnjilofiti prevarje; nje uftnize so s' sveskom fklenjene, lepoto ino framoshlivoft v' njenih besedah pomenivfhi; njene ozhi so golobizhne ozhi savoljo njihove snashnofti, njene ufhefa s' slatimi trakzi prepletene, v' snamnje njene zhistote, njenin nos je Libanonfkimu zedru podoben, kteriga les nikdar ne strohni. Taka mora biti zhistà dufha, snashna ino framoshliva v' rokah, uftnizah, ufhefah, ozheh ino na zelim shivoti.

Semkaj flifki tudi beseda, od ktore stari uzhenik Kafijan perpoveduje, ino ktero je is uft fvetiga Basilija flifhal, ki je sam od sebe perpovedaje enkrat tako le djal: „Nevém, kaj je shenfka, pa vender nisim divifhki.“ Ref se zhistofit toljkoftno sna sgučiti, koljkorfihna je nezhistofit, ktira, po tim, ko je vezha alj manjfihi, zhistofit oflabí, orani alj vmorí.

So nektire nepremifhlene, neumne ino mesene prijasnofti ino perpushenja, ktire fizer prav sa prav zhistofiti ne rasranijo, ki jo pa vender oflabijo, omaknejo ino njeni lepi belôti lifh odvsamejo. So she tudi druge prijasnofti ino perpushenja, ki niso le kar nepremifhlene, ampak pregresfhne, ne le kar neumne, ampak nespodobne, ne le telesne ampak tudi mesene; in s' timi se zhistofit vsaj slo orani ino pokvari, pravim vsaj, ker tudi vmerje in popoluama konez vsame, zhe te hudobne neumnofti sadno mozh mesene fladi v' telesu obudijo; in zhistofit she nevrednifhi, gerfhi ino nesrezhnifhi s' tim konez vsame, kakor fkos kurbanje, preshestvo ino kervone framnoft, ker so te sdaj imenovane gnufobe le grehi, une pa, kakor Tertuljan v' bukvah od zhistofiti govori, poshafiti, hudobije ino pregrehe. In take misli je Kafijan ravno tako, kakor jes, de sveti Basili, od take poshafiti méní, ker sdihuje, de divifhki ni; sakaj jes mislim, de on s' tim besedi le hude ino fladne misli

méni, ktere, de si mu ravno niso telefa omadeshevale, so pa vender mu serze ofkrunile, nad kteriga zhistofijo lepe dushe toljko fkerbno zhujejo.

Ne prijasni se nikdar s' nezhistimi ljudmi, fofebno zhe fo tudi neframni, kokor fo fkoraj vselej, fsakaj, kakor kosli, ako se fladkih jedrov s' svojim jesikam dotaknejo, njih fladkost v' grenkobo spremenijo, tako tudi tisti nezhisti ino smradlivi ljudje fkoraj s' obenim zhlovekam ne govorijo, naj bo svojga alj drugiga spola, de bi njegovo zhistof kakor si she bodi, ne flabili; basiliskam enako imajo fstrup v' svojih ozhéh, she zeló, njih sapa je fstrupna.

Nasproti se pa rada dershi ljudi, ki zhistof in zhednost ljubijo, beri ino premifhluj velikokrat poboshne ino brumne rezhi, sakaj befeda boshja je zhistá, in ftori zhiste tajiste, ki imajo dopadenje nad njo; satorej jo David pergliha to pasu, shlahtnimu kamenu, ki imá lastnost, plamen poshelenja satreti.

,Sklepaj se vedno, po duhovno fkos premifhlovanje, ino v' refnizi fkos sveto obhajilo s' krichanim Jesufam. Pravijo, de kdor na selifhu, agnus káfus (zhisto jagne) imenovanim, lesli, zhist in framoshliv postane, gotovfhi bosh pa ti, ako tvoje serze na nafhim Svelizharji pozhivalo, ki je pravo ino neomadeshano jagne, isvedla, de se bota tvoja dusha in tvoje serze fkoraj od vfiga blata nefuashnosti ino nezhistofii ozhedila.

,SHTIRNAJ, STA PO, STAVA.

Kako se vbofhtvo v' duhu v' fre-
di bogastva ohraniti da.

„Blagor jim vbogim v' duhu, sakaj njih je ne-
beshko kraljevó.“ Gorjé torej bogatim v' duhu,
sakaj njihov je pekel. Bogat v' duhu je, kdor svo-
je bogastvo v' ferzi, alj svoje ferze v' svojim bogast-
vi imá; vbog v' duhu je, kdor nobenga blaga v' svo-
jim ferzi; in tudi svojiga ferza v' bogastvu ni-
ma. Tize, simorodzi imenovane, si delajo gnesde, de
fo jabelki podobne, ino puftijo na njih le èno famo
majzeno odpertino proti sgoraj, in potim jih spravijo
na breg morja, in jih drugazhi tako mozhne in ne-
premozhivne, napravijo, de zhe valovi perderejo,
kaplize vode v' nje ne pride. Smeraj plavajo po-
verh, ino morje gospodarijo na morji ino v' morji.
Tako, moja Filoteja! mora tvoje ferze smeraj nebe-
sam odperto, bogastvu ino minjozhim rezhém pa sa-
perto biti. „Si bogata, tak obvari svoje ferze fkerb-
no pred vfo ljubesnjo do bogastva, smeraj mora per-
vo oblast obdershati, in v' fre di bogastva bres bogast-
va, in gospod bogastva biti. O ne fili svojiga duha,
ki je is nebéf, pod bogastvo semlje, smeraj mora
nad njim, nikdar pa v' njim biti.

„Strup imeti, ino s' strupam savdan biti fo dve
zhifto raslozhne rezhi. Mende kolj vfi sdravilzharji
(apotekarji) imajo strupe, de jih v' eni alj drugi nak-
ljuzhbi v' prid obrniti samorejo; pa savoljo tiga ni-
fo s' strupam savdani, ker strupa nimajo v' telefu am-

pak v' f-brambi; tak samorešh tudi ti bogastvo imeti, bres, de bi bila od njega savdána, zhe ga namrežh imash v' svoji hišhi, alj v' svoji mošhni, pa ne v'ferzi. V' refnizi bogat, sraven pa vbog v' duhu biti, je prava frezha sa kristjana, sakaj tako ima frezho bogastva sa ta svét, in saflushenje vbošhtva sa uni svet'

Moja Filoteja! nihzhez nebo kdaj obstal, de je lakomen; vsak odriiva to porednost ino vmasižo ferza od sebe; eni se isgovarjajo s' potrebno škerbjo sa mnogo otrok, s' modroštjo, ktera svetuje, de naj nekaj premoshenja imamo, in de ga nikdar prevezh ni, ker smeraj kake potrebšhine nastopijo, ki potrebo štorijo, šhe vezh iméti: in zelo tajšti, ki so zhes vse škopi, šhe ne verjamejo, de bi lakomni bili, in šhe v' svoji vesti ne mislijo, de so; sakaj lakomnost je mozhua, mozhuva ognenza (léger) ki zhloveka zhedalje bolj neobzhutniga štori, vezha in bolj vrozha ko je.

Shelišh štanovitno, gorezhe ino nepokojno blago, kteriga nimash, tak pravish saštonj, de ga ne shelišh krivizhno: sakaj savoljo tiga nisi nizhefar manj lakomna. Kdor štanovitno, gorezhe ino s' nepokojo piti sheli, zhe ravno drujiga ne, ko vodo, saštopno kashé, de vrozhiuško bolesen imà.

O moja Filoteja! v' refnizi nevém; ali bi bila pravizhuva shelja, ako bi bogastva po pravizi posesti somogli, ktire so po pravizi koga drujiga; sakaj sdi se, de bi mi škos neprirozhnost blishniga prirozhuo radi imeli. Ali štiti, ki kaj po pravizi posede, nima vezh pravize, to kar imá, po pravizi obdershati, ko mi, po pravizi sheléti? sakaj sdaljšhamo našho sheljo noter do njegove prirozhnosti, ob ktero bi ga radi špravili? To poshelenje, ko bi se šhe dalo rezhi, de je po pravizi, šaj ni po ljubeshni; sakaj mi fami bi nikak ne hotli, de bi kdo, zhe tudi po pravizi, blago shelél, ktero mi po pravizi obdershati hozhemo. To je bil greh Ahaba, ki je Nabotov vinograd po pravizi imeti shelél, ko ga je ta šhe po pravizi ob-

dershati hotel; uni ga je shelel gorezhe, stanovitno ino s' nepokojam, in s' tim je Gospoda rasshalil.

Satéri, svoje shelja po blagu blishniga tako dolgo v' svojim ferzi, moja Filoteja! de bo on sam sazhel sheleti, se ga snebiti, sakaj tako njegova shelja ne bo le kar tvoje shelje opravizhila, ampak jo tudi v' djanje kerfhanfke ljubeshni spremenila. Rad perpuštim, de svoje blago ino premoshenje pomnoshish, zhe ga le drugazhi ne le po pravizi, ampak tudi krotko in po ljubeshni pomnoshish. Zhe na pofestvi svojiga blaga prevezh vishish, zhe si slo fkerbna sa-nj; svoje ferze in svoje misli na-nj obeshish, in le s' trepetanjam na to mislish, de bi ga snala sgubiti, po tim mi pa gotovo verjami, de na vrozhnizi bolehash; sakaj ki so vrozhnizhni, pijejo vodo, ki se jim podà, s' nekoj goštnostjo, urnostjo ino sadovoljnostjo, ki se per sdravih ne najde sa kar bodi. Ni mogozhe, de bi komu kova rezh dopadla, de bi ljubeshni do njé ne dobil. Ako ob svoje blago prideish, in tvoje ferze savolje tiga slo shaluje, in se otolashiti ne da, potim, verji mi, moja Filoteja! slo na njem vishish; sakaj nizhesar ne prizha toljko od nagnenja do sgublene rezhi, kakor shalost zhes njeno sgubo,

Ne posheli torej uikdar s' velikim poshelenjam blagá, kteriga nimash, ne obeshi tudi prevezh svojiga ferza na tisto, ktero imash; ne bodi nevtolashлива nad shkodoj ino sguboj, in po tim snash vupati, de si per resnizhnim bogastvi vboga v' duhu, in torej frezhna, kër je nebeshko kraljestve tvoje.

PETNAJSTA POSTAVA.

Kako se v' pravim bogastvi ref-
nizhno vboshno shivi.

Obrasnik (malar) Parasi je popisal Aténfko ljudstvo prav v' shivo, kakor ljudi ne enake in ne stanovitne nature: jesne, krivizhne, spremenlive, perljudne, dobrotljive, vsmilene, prevsetne ino ponishne, ferzhne ino bojezhe fkupej. Jes, moja Filoteja! bi ti ravno tako rád bogastvo in vboshtvo, veliko fkerbnost sa zhasno blago ino ravno tako veliko sanizhovanje tajistiga na serze poloshil.

Bodi bolj fkerbna, ko posvetni ljudjé, s' svojim blagam dobro ino pridno obrazhati; sakaj, povej mi, ali niso vertnarji kraljov ino velikih gospodov veliko bolj fkerbni ino pridni v' ofkerblenji ino lepshanji njim isrozhenih vertov, kakor, de bi njim v' last fli-fhali? Sakaj to? Ref sato, ker si te verte kakor verte svojih kraljov ino gospodov mislijo, per katerih se fkos te flushbe vstrezhi shelijo. Moja Filoteja! blago, kteriga mi posedemo, ni nashe; Bog nam ga je isrozhil, de ga ofkerbimo, in hozhe, de sad in prid is njega dobimo; torej mu s' to fkerbnostjo dopadljivo flushbo storimo.

Bolj velika in bolj resna mora torej nasha fkerbnost biti, kakor je fkerbnost posvetnih ljudi sa njih posestva, sakaj oni si persadevajo le is ljubesni do famih sebe, mi pa moramo is lubesni do Boga delati. Kakor je pa ljubesen do famiga sebe ljubesen polna nepokoja ino file, tak je tudi fkerb, ki is te ljubesni isvira, nepokojna ino presilena; in kakor je na-

proti ljubesen boshja krotka, mirna ino pokojna, tak je tudi ljubesen, ki is nje is-haja, krotka, mirna ino prijasna. Imejmo torej to ljubesni polno fkerbnost sa ohranjenje, ju zeló tudi sa pomnoshenje svojiga zhasniga blaga, ako se k'timu perloshnost nakljuzhi, in ako nash stan to dopustí, sakaj Bog hozhe, de is ljubesni do njega tako ravnamo.

Glej pa tudi, de te lastna ljubesen ne ogoljufa; sakaj velikokrat se v' podobo boshje ljubesni tako slo enako prevershe, de jo je teshko od nje raslozhiti. De te tedej ta smota ne vname, in se fkerb sa zhasno v' lakomnost ne prevershe, morash rasen tiga, zhesar sim te v' posledni postavi opomnil, vezhkrat v' fredí refnizhniga premoshenja ino bogastva shivlenje refnizhniga vboshtva peljati.

Odlozhi tedaj smeraj en del svojiga premoshenja, ino ga daj s' ferzhno ljubesnjo vbogim, sakaj od posestva tiga prozh dati, kar je nashé, se pravi, sa ravno toljko vboshnisthi postati, in vezh ko dash, vboshnisthi bosh. „Sizer ti Bog ne bo le na unim, ampak she na tim svetu povernil, sakaj nizhesar ne pernese zhasnimu blagu toljko blagoslova (shegna), ko Bogi v' imé dajati; pa do zhafa, de ti Bog poverne, postanesh toljko vboshnisthi. Oj ga, sveto ino bogato vboshanje, ktero miloshna pripelja!

Ljubi vboge ino vboshtvo, sakaj s' to ljubesnjo bosh v' refnizi vboga postala, „ker smo“ kakor sveto pismo pravi, „enaki rezhém, ktire ljubimo.“ Ljubesen si stiri ljubezhe enake. „Kdo je bolen de bi tudi jes s' njim ne sbolel?“ Klizhe narodov apostel. Rezhi je pa tudi samogel: Kdo je vbog, de bi tudi jes s' njim vboshen ne bil? sakaj enakiga ga je stori-la ljubesen tistim, ktire je ljubil.

Ljubish torej vboge, tak bosh njihoviga vboshtva deleshna, in vboshna, kakor oní.

Ljubish pa vboge, tak se vezhkrat spravi med nje, sprejmi jih rada, ino obishi jih rada: govori rada s' njimi, in bodi vesela, ako se ti v' zérkvi, na poti, alj drugde kjé perblishajo. Bodi vboshna s' jesikam

proti njim, to je: govori s' njimi, kakor bi med nje flifhala; bodi pa bogata s' rokami, in podeli jim, kakor bogatejšha, svojiga premoshenja.

Hozhefh she vezh storiti, moja Filoteja! tak ti ne bodi dosti, de si vboshna, ko vboshni, bodi vboshnišbi, ko vboshni. Kako to? „Slushabnik je manj ko gospod; bodi tedej dekla vbogih, postreshi njim v' njihovih postelah, ako so bolni, in sizer, s' lastnimi rokami, bodi jim kuhariza, in sizer s' lastnimi istrofhki; bodi njihova shivila (masfhkra) ino periza. O moja Filoteja! slavnišhi je takfhna flushba, ko oblast zhes zelo kraljestvo. Nikdar se ne morem nazhuditi zhes gorezhnost, s' ktero je sveti Ludovik, eden narvezhkih kraljev pod sonzam, in sizer v' vsih imenitnih rezheh, ta svêt dopolnil. Velikokrat je stregel per misi vbogim, ktire je preredit, in skoraj vsaki dan jih je nekaj k' svoji lastni misi vsél; vezhkrat je she s' ljubesnjo, de je teshko verjéti, jedel, kar je njim ostalo. Ako je bolnišhnize (shpitale) objiskal (kar se je velikrat sgodilo), tok je navadno tistim bolnikom stregel, ki so bili s' nargrosovitnišhimi bolesni, s' gohami, ranami ino enakimi slegi navdani, ino Sveli-zharja svetà v' njih sposhtovàje, jim je stregel klezhé, odkrit, in je ravnal s' njimi s' toliko sladko ljubesnjo, ko komaj narboljšha mati s' svojim perferzhno ljublením otrokam ravná.

„Svéta Elisabet, hzhér vogerškiga kralja Andreja, se je velikokrat vbogim perdrushila, se je vezhkrat v' fredi med sovjimi gospodizhnami kakor kakfhna vboga shena oblekla, ino jim je rekla: „ko bi jes bila vboshna, bi se tak lé nesila.“ O moja Filoteja! kako vboga šta bila ta kralj in ta vajvodnja v' svojim bogastvi, in kako bogata v' svojim vboshtvu!

Blagor tistim, ki so tako vboshni; sakaj njihovo je nebeshko kraljestvo. „Jes sim bil lazhen, in nastili ste me, sim bil nag, in vi ste me oblekli; posedite kraljestvo, ki vam je bilo pripravieno od sazhetka svetá.“ Tak bo veliki dan sodbe kralj vbogih ino kraljev rekel.

Nikogar ni, de bi ga per marfkaki prilobnosti, kakšna pomanjkanje alj fitnoba ne sadela. Vzhaf pride kak gôst, kterimu bi radi lepo postregli; in kar bi tudi dolshnost bila, pa ravno tedaj nimamo s' zhem. Snamo imeti kjé prashno oblazhilo; pa bi ga kje drosi morali iméti, kjer se spodobno oblezheni perkasati moramo. „Se pergodi, de vse dobro vino v' kleti flaj spremeni in sahne, in le to flabo ino kifelo she oftane. Lehko smo v' kakim ptujim kraji, alj na kaki pristovi, kjer vsiga pomanjka, in kjer ne najdemo, ne postele, ne prebivalnize, ne mise, ne postreshbe. „Sploh, vezhkrat pride, de nam je zhefar treba, ko bi drugazhi she tak premoshni bili. Tedaj smo v' refuzi vboshni v' tim, kar nam je potreba. Veseli se takšnih nakljuzhib, moja Filoteja! sprejmi jih s' pripravnostjo, in prenesi jih s' veselim ferzam.

Te sadenejo nesrezhe, fkos ktire vezh alj manj oboshafh, postavim, hudo vreme, ogenj, povodnje, sufha, tatvine alj kriviza, tedaj je pravi shetuvni zhaf vboshstva, zhe tako manjšhanje svojiga premoshenje pohlevno prenesesh, in se potérpeshljivo ino ferzno v' to vboshanje vdafh.

Esav je stopil pred svojiga ozheta s' kosnatimi ino dlakastimi rokami, tak je floril tudi Jakob, ker pa dlake na Jakobovih rokah niso v' koshi, ampak kar v' rokavizah tizhale, so se mu lahko dlake ispulile, bres de bi ga bilo kaj sabolelo alj vrasilo; Esavove dlake so nasproti bile njegovi koshi prirafhene, kteru mu je debela in kosmata she prirojena bila, in kdor bi mu jih bil puliti hotel, bi ga bil gotovo slo vrasil, in slo bi bil on vpil se, jesil ino branil. Zhe nam je nafhe blagó kakor na ferze perrafheno, in nam hudo vreme, tolovaj ali kak goljuf kaj od njegoga odterga, tak toshovanja ino nevolje ne bo noben konez. Zhe pa blago, kar na fkerbi leschi, ktero nam je Bog naloshil, ne pa na nafhim ferzi, potim s' njim ne sgubimo, zhe nam je vseto, ne ferza ne rasuma. To je, kar obiazhilo sadene, raslozhek med ljudmi ino shivino, de je shivini obla-

zhilo perrafheno, zhloveku pa kar od sunaj na telefeshí, de ga po svoji volji oblezhi alj iflezhi samorejo.

,SHE,STNAJ,STA PO,STAVA.

Od duha bogastva v' refnizhnim vboshtvi.

Si pa v' refnizi vboshna, oj potim tudi vboshna bodi po duhu. Naredi is file zhednost, ino oberni si ta shlahten bifar vboshtva po njegovi zeli vrednosti. Njegova svetloba se ne sveti bres sagrainala na tim svetu, pa sato ni nizeh manj neisrezheno lep in shlahten.

Poterpi, sakaj v' dobri drushini shivish; nash Isvelizhar, preblashena Diviza, apostelni in premnogi svetniki obojiga spola so bili vboshni, in so blago sanizhovali, de bi si ravno lahko bogati bili. Koljko imenitnih tiga sveta je bilo, ki so v' narvezhim bogastvi rojeni, vender s' narvezho fkerbjo sveto vboshtvo jiskali po klofhtrih ino bolnifhizah, de si se njim je ravno vse vstavljalo! Veliko so si persadeli, de bi ga najdli; prizhe te refnize so: sveti Aleksh, sveta Pavla, sveti Pavlin, sveta Angela, ino toljko drugih. In glej, moja Filoteja! vboshtvo tebe bolj ljubi, ko une, ker je samo k' tebi perfhlo, de ga ni bilo treba jiskati, in bres vfiga persadevanja si ga najfhla: o tak objami ga kakor dragigaprijatela Kristufa, ki je

v' boshtvi rojen bil, v' boshtvi shivel ino vmerl, in ga je zelo shivlenje sa tovarfha ino rednika imel.

Dvoje pa je, moja Filoteja! kar tvojo oboshtvo posebno dobriga v' febi imá, in kar te lahko k' velikimu saflushenju perpeljá. Pervo, de te ni is svojiga lastniga isvoljenja, ampak po samim perpushenju boshjim sadélo, de te je tedaj Bog, bres, de bi bila ti s' svojo voljo le kolzhkanj perdjala, v' boshtvo postavil. Kar pa mi po sami volji boshji prejmemo, mu je vselej slo slo dopadljivo, de le tajisto s' voljnim serzam ino is ljubesni do njegove svete volje sprejmemo. Kjer je manj nashiga, tam je vezh boshjiga; in priprosto ino voljno sprijetje kakiga terplenja, ker nam ga boshja volja poshle, tajisto nesrezeno dobro stori.

Drugo posebno dobro tvojiga vboshtva je pa to, de je v' refnizi vbogo vboshtvo. Vboshtvo, kteriga hvalijo, povsdigujejo, spofштуjejo, podpirajo, in skos perpomozh manjshajo, imá marfkaj nad febo, kar po bogastvi dahne, saj ni zeló vbogo; alj vboshtvo, ki je sanizhovano, sametovano, ozhitano ino sapusheno je pazh v' refnizi vbogo vboshtvo imenovati. In takfho je vboshtvo tistih, ki sunaj klofhtrov shivijo; sakaj ker si ga niso sami isvoljili, jim ga tudi nihzher sa kaj ne sarajta. In ravno sato, ker jim ga nihzher sa kaj ne sarajta, je oboshnifhi, ko vboshtvo Klofhtarfkih, de si ravno klofhtarfko visoko vrednost imá; in savoljo oblube ino naména, is kteriga je isvoljeno, vse hvale vredno je.

Ne toshi toraj zhes svojo vboshtvo, ljublena Filoteja! sakaj mi le toshimo zhes kaj takiga, kar nam je soperno, in zhe ti je vboshtvo soperno, potim nisi vezh vboga ampak bogata v' duhu. Ne toshi, de nimash potrebne pemozhí, sakaj, ravno v' tim obstoi imenitnost vboshtva. Kdor bi vboshen fizer rad bil, do bi le nobene sitnobe v' tim ne obzhutil, bi bil slo napuhnjen, sakaj, kaj drujiga hozhe, ko zhasht vboshtva in dobroto bogastva.

Ne framuj se, vboshna biti, tudi ne Bogi v' imé profiti. Sprejmi, kar se ti da, s' ponishnostjo, in prenesi s' krotkostjo, zhe te prasno odpravijo. Spomni se gostokrat pota, kteriga je naša ljuba Mati, presveta Diviza s' svojim ljubim Det. tam v' Egipt storila: in koljko sanizhovanja, vboshtva in teshav si je tamkaj vshila! Zhe tako shivish, bofh v' svojim vboshtvi neisrezheno bogata.

,SEDEMNAJSTA POSTAVA.

Od prijateljstvom, in pervizh od
hudobnih.

Med nagibi dushe stoji ljubesen na pervim mestu; ona je kraljiza vsih gibljejev ferza, vse jih prestvari po svoji lastni podobi, in naš stori enake tisti rezhi, ktero ljubimo. Glej torej dobro, moja Filoteja! de tvoja ljubesen ne bo hula, sakaj, kmalo bi ti farna bila vfa huda. Ni jo pa ljubesni, ki bi toljko nevarna bila, kakor je perjateljstvo, sakaj vfaka druga ljubesen samore bres nasprotniga podelenja obstati, perjateljstvo je pa na famo nasprotno podelenje sasidano, in torej se fkoraj nikdar perjateljstvo s' kom imeti ne da, de bi se nagnjenja ne sprijele (sedinile.)

1) Vfaka ljubesen ni perjateljstvo, sakaj lahko koga ljubimo; ki naš nasprot ne ljubi, ino tukaj se našimu obzhutku pravi ljubesen, in ne perjateljstvo, ker perjateljstvo v' nasprotni ljubesni obstoji, in perjateljstvo ni perjateljstvo zhe ni ljubesen nasprotna. 2.) Tudi she ni sadofti, de je ljubesen nasprotna; perjатели, ki

en drugija ljubijo, si morajo tudi nasprotniga nagujenja svești biti, in zhe si ga niso, tak je le ljubesen, pa ne perjateljstvo. In zhes vse to mora 3) kakšna drushba med njimi biti, na kateri dno njihoviga perjateljstva pozhiva.

Po tim pa, kakor so drushbe mnogitere, so tudi perjateljstva same mnogitere, te drushbe se pa raslozhijo po mnogiterih rezheh alj lastnostih, ktire se nasproti podelijo. So leté krive ino nezhimerne, potim je perjateljstvo samo krivo ino nezhimerno, so pa prave ino resnizhne, tak je tudi perjateljstvo pravo ino resnizhno, in boljše ko so te rezhi, boljše je tudi samo perjateljstvo. Sakaj kakor je med, is zvetja narboljših rosh nabran, boljhi ko vsak drugi, tak je tudi ljubesen, ki is dobre drushbe ishaja, silno dobra. In kakor je (v' Heraklii na' Ponti) nek med, ki je strupen, de tisti, ki ga vshijejo obdivjajo, ker se is strupniga selišha, volzhji koren alj lisjak imenovaniga nabira, ki v' tistim kraji slo raste, tak je tudi perjateljstvo, ki je na nasprotno podelenje krivih ino hudobnih rezhi sa-fajeno, fkos in fkos krivo ino hudobno.

Sdrushenje mesenih flad je nasprotni nagib in shivinski spodbadik, ki imé perjateljstva ravno toljko saflushi, kakor obzhina konjov ino oflov v' enakih okoljshinah, in ko bi v' sakonfki savesi ne bilo druge drushbe, ko taka, tak bi v' nji tudi obeniga perjateljstva ne bilo, ker je pa v' nji tudi sdrusheno shivljenje, sdrushena pridnost, sdrusheno blago ino nagjenje in pa neraslomeljiva sveštoba, tak je sakou pravo ino sveto perjateljstvo.

Perjateljstvo, ki je na podelenje posvetniga veselja sasidano, je vselej neobtesano, ino ne saflushi imena perjateljstvo, ravno tak perjateljstvo, ki je sasidano na popolnosti, ki so nezhimerne, ino v' resnizi popolnosti niso; ker le od sunajnih pozhutkov svojo vrednost dobivajo. Posvetno veselje imenujem jes taji-sto, ki na ravnost in posebno sunajne pozhutke sade-va; kakor veselje, lepoto gledati, prijetno zhlovesh-

ko gerlo flifhati, potipanje i. t. d. Nezhimerne popolnosti, in take, ki v' resnizi popolnosti niso, imenujem neke urnosti ino nezhimerne lastnosti, ktire flaba pamet popolnosti imenuje.

Le poslušhajmo vezho fhtevelo dekliz, shen ino mladih ljudi, ne sakrivajo in ozhitno rezhejo: ta mlad zhlovek je filno popolnoma, dobro pleshe, igra v'fako igro prav prebrifano, hodi verlo oblezhen, pôje, de je kaj; je poln shalj (norzov) in se salo vêde. In vreshaki dershijo narvezhe perfmode sa narpopolnishi ljudi. Ker vse té lastnosti le pozhutke sadevajo, tak perjatelstva, ki is njih is-hajajo, pofvetne, nezhimerne, minljive imenujemo, in bolj prav bi se jim reklo, de so neumnosti, ko perjatelstva.

Takshne so vezhi del perjatelstva mladih ljudi, ki imajo svoje veselje nad resafsto, neobrito (mustazhafsto) brado, nad konjmi, nad saljubljenimi pogledi, nad oblazhili, nad salim vêdenjam, ino nad bedafsim zhenzhanjam; pazh nikomur ne flifhi takshno perjatelstvo kakor med mladost, ktire zhednost se she ozimila ni, in kterih rasum she v' zimi leshti; tudi so take perjatelstva minljive ko flana ki se raszedi, ko le sonze persije.

O, SEMNAJ, STA PO, STAVA.

Od nezhimerniga ljubovanja.

Ako se take neumne perjateljstva med pershona mi nasprotniga spola sazhuejo, ki se ne mislijo vseti, tak se imenuje nezhimerno ljubovanje (neframna ljubesen), sakaj ker so le nesrel sad, alj she bolj pravfenza perjateljstva, tak jih savoljo njihove prevelike nezhimernosti ino nepopolnosti nemoremo ne perjateljstvo ne ljubesen imenovati. „Serza moshkih ino shenskih so fkos nje vnete, premreshene in med se bó sapletene v' nezhimernih ino neumnih nagnjenjah, ki so vse na tiste neumne drushbe ino minlive prijetnosti sasidane, od kterih je bilo popréj govorjeno. In de si ravno vse to neumno ljubovanje s' neframnostijo ino gerdo loternijo nehá, tak vender v' sazhetki to ni bila misel tistih, ki so se v' enako perjateljstvo podali; drugazhi bi se nikdar ne bilo ljubovanje (vesovanje), ampak gola nezhistost ino gnusoba imeovalo. In vzhafi ze le leta pretezhejo, préj de taki, ki so fkos to neumnost oflepleni, kaj sazhuejo, kar bi zhifost trupla savsim ofkrunilo; ker jim je dosti, de si ferza le s' sheljami, sdihovanjam, ljubovanjam in drugim takimi neumnostmi, in fizer is mnogiterih namenov nastitijo.

Eni namrezh nimajo obeniga drujiga namena, kakor de si volzhjo lakoto svojih ferz s' ljubesnjo ino nasprotno ljubesnjo potolashijo, in taki per isvoljenji svoji ljubesni ne gledajo na drujiga, kakor na svoje pozhutke, in se spuštijo, kakor hitro s' kako prijetno vsebo (pershono) vkup pridejo, s' tajisto v'

tako ljubovanje, bres, de bi njeno serze alj sader-shanje prejiskovali, in se potim v' te nefrezhne sanjke tako hudo samotajo, de se posnej le s' tesha-vo isvosljati samorejo. Drugi se dajo is fame prevsetnosti v' take rezhi sapeljati, in menijo; de je velika zhaft sa nje, ako serza s' ljubesnjo vjamejo ino sakujejo. Ker takfihni per svojim isvolenji le zhaft sa svoj namén imajo, tak nastavijo svoje mreshe ino sanjke na imenitne, visoke ino flovezhe kraje. „She druge goni saljubljeno nagnjenje ino prevsetnost fkupej; in, de si je ravno tudi njihovo serze k' ljubezni nagnjeno, tak so vender ne dajo v' ljubesen sapeljati, zhe se tudi kaka zhaft sraven ne perdobí.

Vse take perjateljiva so savfim hudobne, neumne ino nezhimerne: ker se s' greham soper zhistost konzhaajo, in po tim takim svoje serze Bogu, sheni alj moshu vkradejo, kterim po pravizi flifhi; neumne: ker so bres pametniga sazhetka ino vsroka; nezhimerne: ker ni sraven ne dobizhka, ne zhaftí ino vtolashenja. Nasprot pokvarijo zhaft, podkoplejo dobro imé, in ne pernesó drugiga veselja, kakor neko tifhanje, nekaj hoteti ino vupati, bres, de bi se prav vedilo, kaj se hozhe, in kaj se sheli. Vedno se dosdéva tim smotenim firotam, kakor de bi v' rasodevanji nasprotne ljubezni; ktira se jim iskasuje, kaj fkrivniga, vfliga posheljenja vredniga fkrito leshalo; in vender prav sa prav nikdar povedati ne mogo, kaj njihove shelja bres kouza shive obdershi, in njihovo serze vedno s' nesavuplivostjo, ftraham pred sgubo nasprotne ljubezni in nepokojam grení.

„Sveti Gregor pishe v' enim spifu soper prevsetne shene zhudno lepo od te rezhi. Tukaj ene besede, ki zhe so ravno na shene pifane, vender tudi moshém v' prid biti samorejo. „Lepota, kakor ti jo je Bog dal, je sadosti sa tvojiga moshá, ako she pa shelish, de bi tudi drugim dopadla, in jo hozhefh, kakor rasprostreno mreshe sa vlovljenje ptizhov nastaviti, kaj bo pa perfhlo is tiga? Dopadel bo tebi

tajfifi, kterim bo tvoja lepota dopadla, saljublene poglede bofh s' saljublennimi pogledi povrazhovala; potim se perdrushi od kraja neko perjasno nasmejanje, potim na fkrivnim besede ljubeshi; pa fkorej bo nasprotna ljubeshen saneflivfhi, in se prevershe v' bolj safopno ljubovanje. Vari se, moj besedliv jesik perpovedovati, kaj potim pride; vender she pa moram te le besede pervrezhi: Nezh kar mladi ljudje ino shene v' takim neumnim ljubovanji pozhuo, ni bres velikiga napeljovanja v' greh. Vse to hudobno ljubovanje se dershi fkupej, alj eno drugo na se vlezhhe, kakor sheleso, ki je bilo od magneta na se potegneno, she vezh drujiga shelesa na se vlézhhe.“

O kako prav govori ta veliki fhkof! Kaj misliff sazheti? K' ljubeshi vneti? — Poflufhaj me: Nihzhe ne vname koga s' ljubeshjo, ki bi poflednizh sam od ljubeshi vnet ne bil. Kdor v' tej igri lovi, se vloví. Selifhe Aprokfis prime ogenj, kakor ga bliso sebe obzhuti, in je v' tim prava podoba nafhih ferz, ki so tuli kakor hitro obzhutijo, de kdo od ljubeshi do njih gori, kmaio od enakiga plamena k' nasprotni ljubeshi perjete. Kaj pa je she, sna kdo rezhi, zhe tudi ta plamen en trenlje obzhutim, de se le od njega prijeti ne dam? O kako slo se motiff! ta ogenj ljubeshi je mozhneji ino vse globokeje feshe, ko ti misliti samorefhi: le eno ifkro misliff ti v' ferze sprejeti, pa se zhudivfha bofh sagledala, kako se na enkrat zeliga tvojiga ferza poloti, vse tvoje fklepe v' pepel spremení, in tvoje dobro ime savfim v' dim rasshene (raskadi). „Kdo bo pomiloval fleparja,“ pravi modri, „kteriga je kazha piknila?“ In sa njim vpijem jes: O neumni tepzi! ali kje mislite, de ljubeshen tako sarotiti samorete, de bi s' njo steriti samogli, kar se vam ljubi? Igrati si hozhete s' njo, pa nevarno vaf bo piknila ino vgrisnila. In veste, kaj bodo ljudje k' timu rekli? Vfaf vaf bo saframoval ino safmihoval, de ste ljubeshen sarotiti hotli, in de ste is bedafstiga savupanja

v' nederje nevarno kazho vseli, ki vaf je ranila, ter ob dušno ino zhašt spravila.

O Bog! koljka slepota je vender, narshlahtnišhi blago nafhe dušhe tako bres fkerbí v' igro postaviti, in sa toljko miuljive saštave ga v' nevarnošt sgube djati? Pazh v' refnizi, moja Filoteja! sakaj Bog hohze zhloveka le savoljo dušhe, dušno pa savoljo volje, in voljo le samuzh savoljo ljubesni

Joj! koljko manj imamo ljubesni, kakor nam jo je treba, nefkonzhno vezh bi je she imeti morli, de bi samogli Bogo tako ljubiti, kakor ga je ljubiti dolshnošt, in, kakor bi je imeli preobilno, sapravimo ino sametujemo mi neumni ljudjé svojo ljubesen sa miuljive ino nevredne rezhi! Pazh bo ta veliki Bog, ki si je edino ljubesen nafhíh dušh, v' hvalo in sahvalo sa njeno švarjenje, ohranjenje ino odrefhenje perdershal, enkrat ojštro rajtengo od tiga neumniga perterganja ljubesni od naf tirjal, kteriga smo na toljko nezhimerne rezhi napravili: in zhe bo she vřako nepotrebno besedo v' ojštro rajtengo vsél, kak bo she le tiste nespametne, nespodobne, neumne in fhkodljive perjateljstva sodil?

Oreh vinogradam ino poljam filno slo fhkoduje; sakaj, ker se delezh ras-fhiri, ino veliko prořtora vsame, semlji vef fok odvsame, in ona potim ne more vezh drugiga seliřha dořti preshiveti. Verh tiga je tudi njegovo listje tako gořto, de fhiroko ino možno senzo napravi, sadnizh tudi vmem gredozhe vabi, ki, njegovo sadje dobiti ino isklatiti, vse okolj njega pokvarijo ino pomandrajo. Ravno tak fhkodljivo je tisto ljubovanje duřhi, sakaj tako možno se je poloti, ino vse njene svete pozhutleje tako do zhřtiga ispije, de je njena mozh po tim k' vřakimu dobrimu delu preřlaba; listja pa, to je, zhenzhanja, drushovanja, ino saljubléniga fhalobarjenja je tako fhtevilo, de ji vef dragi zhař poshre, potim je toljko skafshujav, rastřesenja, neumnih miřli ino drugih fhkodljivih nastopkov, ktire vedno k'

sebi klizhe ino vabi, de se od njih zelo ferze strati ino pomandrá. „Skratkoma, to ljubovanje prepodi ne le kar nebesko ljubesen, ampak tudi strah boshji, oflabi ferze, in potere dobro imé, je igrazha postopazha, pa kuga ferza.

DE V E T N A J , S T A P O , S T A V A .

Od praviga perjateljstva.

O moja Filoteja! ljubi vsakiga zhloveka s' veliko, s' ferzhno ljubesnjo; pa le s' tistimi perjateljko drushino skleni, s' katerim se posvetovati samoreh od tuga, kar k' zhednosti pomaga; in vezhe, ko so zhednosti, ki se v' ti drushini opravljati samogo, bolj popolno bo tudi perjateljstvo.

Ako se uzhene snauosti nasprot delijo, tak je perjateljstvo ref hvale vredno; pa she vezho hvalo saflushi, ako eden drugiga k' zhednostam', k' modrosti, ponishnosti, ferzhnosti ino pravizhnosti ferzhite. Ako se v' ti tovarsbiji od svete ljubeshni, od poboshnosti, od kerfhanške popolnosti pogovarjate, o kak shlahtno je potim vashe perjateljstvo! Visoko je, ker od Boga pride; visoko, ker je njegova sklenitva v' Bogu sklenjena; visoko, ker bo vekomaj v' Bogu obstalo. O kak dobro je, she tukaj ljubiti, kakor se v' nebesah ljubi; she tukaj na tim sveti eden drugiga sa ljubo iméti, kakor se bomo gori na drugim svetu vekomaj sa ljubo iméli! Jes ne govorim tukaj od kerfhanške ljubeshni sploh, ktero smo de vsakiga zhloveka imeti dolshui, le du-

hovno perjateljstvo sadene, kteriga tukaj menim, po kterim si dvé alj tri, alj vezh dušh svojo poboshnost, svoje brumne obzhtljeje nasprot detijo, in kakor eno ferze, kakor ena dušha med seboj postanejo. Kak po pravizi samorejo takšne dušhe s' pfallmistam péti: „Glej, kak dobro, kak prijetno je, kjer brati vkup prebivajo.“ Pazh ref, sakaj shlahten palsam poboshnosti tezhe po vednim nasprotnim podelenji is eniga ferza v' drugo, in v' refnizi se da rezhi, de je Bog svoj blagoslov ino svoje shivljenje sa vezhne zhas zhes to perjateljstvo rasil.

Vse druge perjateljstva so, po moji misli, le senzé proti letim, ino njihove vesí proti veliki vse slati vesí svete brumnosti le fteklaste (glashovne) alj gipfaste verige (ketne).

Ne fklepaj nikdar drugazhniga perjateljstva, ako ga fklepati misliš; sakaj perjateljstva, v' ktire te natura ino poprejshna dolshnost véshete, postavim, periatelške savese s' shlaho, forejenzi, dobrotniki, fofedi ino drugimi se nimajo savoljo tiga nikdar ne savrezhi ne povegrati. Tukaj se govori le od perjateljstvom, ktere ti fama fklepash.

Snal bi ti kdo rezhi, de nimamo zeló nobeniga posebniga nagnjenja alj perjateljstva do koga posebej imeti, ker to prevezh ferze nadlegje, dušha rastrefe, in vezhkrat tudi vméf she nevosflivost obudi. Alj tiga svéta se ni prijati; sakaj, ker so takšni v' pisnih nekterih svetih ino brumnih moshov brali, de je posebno perjateljstvo ino neuvadno nagnjenje klosterkim slo fhkodljivo, tak fklenejo, de je ravno taka tudi sa druge ljudi. Pa velik raslozhék je tukaj. Sakaj v' dobro vredenim kloshtri, kjer je vsih eden in tajisti zilj ino konez le brumnost, ni obenih posebnih drushb potreba: drugazhi bi se lahko, ker bi se to, kar vse sadene, posebej fskalo, od odlezhjenja v' rashedertje sajshlo.

Tim dušham pa, ki med svetam shivijo, in po pravi zhednosti brepenijo, je bres raslozhka potrebnost, de se v' brumnim ino svetim perjateljstvi med se-

bó sklencjo, in tako serzhijo, podpirajo ino nasprot k' vsimu dobrimu spodbadajo. In kakor popotnikam, ki po ravnini fkupej gredo, ni ravno potrebno eden drujiga sa roke dershati, de bi manj nevarno naprej fhli; potrebno pa tistim, ki po sternih ino polskih potah potujejo; tak tudi tistim, ki so po klofhtrih, obeniga perjateljiva posebej ni potreba; alj potreba ga je tistim brumnim, ki v' fredi svéta shiveti morajo, de po mnogih sternih ino polskih potah, po kterih hoditi morajo, eden drujiga kovarijo, ino eden drujimu naprej pomagajo. Na sveti ne hrepenijo vsi po enim in tajistim zili; tudi nimajo vsi enakiga nagnjenja; torej se je treba odlozhiti, in si posebne perjateljiva po svojim nameni delati; in to je v' refuzi odlozhenje, pa sveto odlozhenje, ki obeniga rasedertja ne napravi rasen tiga, dobriga od hudobniga, ovz od koslov, zhebelj od of, kar je gotovo slo potrebno.

Ne da se nikak tajiti de je nash Isvelizhar svetiga Janesa, Lazarja, Marto ino Magdaleno s' bolj serzhno ino posebno ljubesnjo ljubil; sakaj famo sveto pismo naf tiga preprizha. Tudi vemo, de je sveti Peter svetiga Marka ino sveto Petronilo perferzhno ljubil, in ravno tak sveti Pavel svojiga Timoteja ino sveto Teklo. Vezh ko stokrat se hlvali sveti Gregor Nazijanžhàn svojiga perferzhniga perjateljiva s' velikim svetim Basilijam, ino tajisto s' tim le besedami popisuje: „Je bilo, kakor de bi bila v' nama obéh le ena dusba, ki bi dvoje truplo shivila. In, de si ravno tistim nimamo verjeti, ki pravijo, de je vse v' vsim, tak se ima vender nama verjéti, de sva bila oba v' enim, ino vsak v' drugim; obedva sva imela edin namen, po zhednosti shiveti, hrepenjenje najniga shivlenja v' savupanji prihodniga bogastva ravnati, in se tako sbe pred najno smertjo od tiga vmirjozhiga shivlenja lozhiti.“ „Sveti Avgushtin sprizhuje, de je sveti Ambrosih sveto Moniko savoljo posebno imenitnih zhednosti, ktire

je na nji vidil, zelo fosebno ljubil, in de je tudi ona njega kakor angelja boshjiga ljubila.

Pa bres potrebe se sadershujem tak dolgo iper ti rezhi, ktira je fama na febi tak saftopliva. ,Sveti Hironim, sveti Avgufhtin, sveti Gregor, sveti Bernard in nar vezhi flushabniki boshji so imeli bres vfiga perterganja svoje popolnosti, zelo posebne perjatelstva. ,Sveti Pavel, ki ajdam njihovo raslozhenje ozhita, jih dolshi, de so ljudje bres vse perferzhnosti, to je, bres vse pripravnosii sa perjatelstvo; in sveti Tomash dershi, kakor vsak dober modrijan, perjatelstvo sa zhednost. On govori pa od posebniga perjatelstva, ker, kakor on sam pravi, popolno perjatelstvo le majhino fhtevilo ljudi obsezhi samore. Popolnost po tim takim, ne obstoji v' tim, de obeniga perjatelstva nimamo, ampak, de obeniga drujiga, ko dobro, brumno ino sveto perjatelstvo imamo.

DVAJ,STA PO,STAVA.

Od raslozhka med pravimi ino
krivimi perjatelstvi.

Poflufhaj sdaj, moja Filoteja! prav potrebno opombo. Méd is Heraklee, ki je toljko firupen, je na vides sdravimu medu enak; preslo nevarno je pa, eniga namesto drujiga alj obojiga vkup vseti, sakaj dobrota eniga ne odvsame drugimu strupa. Vrano se moramo v' takfhnih perjatelstvih vésti, fo-

sebnó, ako so bile is kakeršhniga si bodi namena med osební (peršhonami) nasprotniga spola vpeljane; sá kaj marškrat ogolufa ozhe lashí serza ljubezhíh. Sazhne se s' ljubesnjo zhednošti, ako pa ni varnošt velika, se bo kmalo neumna ljubesen sraven permetla, ki potim v' posvetno in poslednizh v' meseno ljubesen isdivjà; faj she zeló duhovna ljubesen ni bres vse nevarnošti; ako se došti ne okovari; de si se ravno smota tukej ne móra tako lahko vdrushiti, ker zhištôta in belôta te ljubesni vsako marogo in vsak madesh raslozhnišhi pokashete, ktere fatanova svi-jazhnošt permétiti hozhe. Ako mišli kaj takiga sazheti, se zhes zhuda svito véde, in škušha štrup nesnage prav fkrivaj; de fkoraj ni posnati, vméš spraviti.

Posvetno perjateljstvo samorešh od svetiga perjateljstva, in ki je po zhednošti, s' tim raslozhiti, s' zhim se méd is Heraklee od sdraviga medu raslozhi. Heraklejški méd je flajšhi na jesiki kakor navadni méd, ker ga volzbji korén preflají, in posvetuo perjateljstvo je s' premnogimi medenimi besedami, s' sreki saljubljenih obzhutlejov ino s'prehvalenjam lepote, prijetnošti in drugih lastnošti, ki v' ozhi padejo, preflajeno; sveto perjateljstvo je nasprot v' besedi priprošto ino resnizhno, in ne móre drugiga hvaliti, ko zhednošt ino gnado boshjo, edino podpero, na kateri pozhiva.

Heraklejški méd naredi, ako se vshije, omotizo v' glavi: krivo perjateljstvo naredi omotizo duha, po kateri se omoten v' zhištošti ino brumnošti omahovati sazhe, si nezhište, saljubljene ino rasvujsdaue poglede perpušti, se od ljubovanja vname, se tihim sdihovanju po nasprotni ljubesni prepustí, svoje truplo nekak posebno napravlja, s' katerim v' ljubesen vabi, se v' saljublene pogovore, kushovanje in druge grešhne perjasnošti potegniti da, ki so gotove snamnja ino resnizhni nepovedovavzi blishe smerti predrage zhištošti. „Sveto parjateljstvo imé le priprošto ino framoshlive ozhi, le zhišto ino resnizhno rasodevanje

dopadenja, le sdihleje sa nebefa, le fkrivnosti sa lepoto v' duhu, le sdihovalje savoljo premajhine ljubesni do Bogá; fame gotove snamnja zhistosti.

Heraklejski méd temni oko telefa, posvetno perjatefsivo pa oko dubá, in fizer tako slo, de ti, ki se v' nja podajo, dobro délati menijo, med tim de hudo delajo, ino svoje isgovore, sagovore ino nezhimerne besede sa refnizhne vsroke imajo. „Se sogibajo ljuzhi, in ljubijo temo; sveto perjatefsivo je pa nasprot bistriga ozhefa, in se ne skriva, ampak se rado pred brunnimi ljudmi pokashe. Poslednih heraklejski méd veliko grenkobo v' ustah pusti, ravno tako se skonzhajo krive perjatefsiva s' nezhistimi besedami ino sheljami, alj per odreki, s' rasshalenjam, opravljanjam, golufijo, shalofijo, oframotenjam ino straham savoljo nesvestobe; ktero se vse vezhkrat s' shivinško divjostjo ino raskazhenjam dodeluje; zhisto perjatefsivo je pa vedno enako spodobno, enako perljudno ino perjasno, in se nikdar v' kaj drugiga ne spremeni, kakor v' zhedalje popolnishi ino zhistishi fklenitvo serz; lepa shiva podoba presrezniga perjatefsiva med nebeshkimi prebivavzi.

„Sveti Gregor is Nazijanzen pravi, de pav, kedar svoje perute prevsetno rasprostí ino vrefhi, pavize, ki ga poslufhajo, slo k' posheljnosti alj hotivnosti nagiba.

Ravno tak zhlovek, ki se kakor pav shopiri ino lepotizhi, in bres framoshlivofti s' kako shensko ljubuje in shepta bres namena, v' spodoben sakon s' njo stopiti, gotovo druge misli nimá, kakor jo v' kako nezhistost sapeljati. Shenfka, kteri ni zhast prasno imé, si bo ufhefa samafhila, de ne bo vrésh tiga pava poslufhala, ne glafu zopernjaka sastopila, ki jo svito omotiti ishe; ga pa poslufha, potim gorjé! sakaj, v' refnizi je to hudo predsnamnje blishne potrate njeniga serza.

Mladi ljudjé, ki se tako védejo, napravljajo, ljubujejo ino pogovarjajo, de bi si ne upali, v' tim od svojih starishov, moshov, shen alj svojih spovednikov

sapaseni biti, dosti na suanje dajo, de nobene rezhi tako malo med seboj imajo, kakor spodobnosti ino poboshnosti. Presveta Diviza je osterméla, ko je angelja v' zhloveshki podobi sagledala, ker je bila fama, in jo je angelj s' preveliko, de si ravno nebeshko hvalo povsdignil. O Svelizhar svétá! zhiftota ostermi pred angeljam v' zhloveshki podobi, in nezhistota bi se zhloveka ne bala, ki jo, naj bi se tudi v' podobi angelja perkasal, s' posvetno ino zbloveshko hvalo povsdiguje?

ENINDVAJ, STA POSTAVA.

**Svaríla in vrazhíla soper hudo
perjatelstvo.**

Ktíre vrazhíla so pa soper mergolivo ljuljko tígá nespametnígá vesovanjá ino nezhistígá neumovanjá? Hitro ko se te lotíti hozhe, obérni svoje ferze na drugo stran, in beshí, to nezhimernost refnizhno sanizhováje, h' krishu, Odreshenika, vsemi njegovo ternjovo krono in si spleti is nje, po besedah svetígá písmá, ográjo okolj svojígá ferza, de tiste male lesíze ne bodo do-nj mogle. Bodi varna, in se ja níkak ne pusti v' kako barantíjo s' tim sovrasnikam.

Ne rezi: poslušhala ga bom fízer, pa nezhi vsígá tígá ne bom storila, kar mi porezhe; uho mu she odprem, ferze mu bom pa terdno saklenila, O moja Filoteja! okovari se sa boshjo voljo, s' ojštrofíjo v' takih nakljuzhbah; ferze in uho sta prevezh med seba saresana; in kakor je vse saftonj, reko vřaño-

viti, ki je zhes odvisle (na vdol) kake gore svoj ték vsela, tak je tudi zhes vse teshko vbrani, de bi ljubesen, ki je fkos ufhesa perderla, v' ferze ne vtekla. Kose fopijo, kakor vuzhen Alemeon terdi, fkos ufhesa in ne fkos nosnize; ker pa Aristoteles to ne poterdi, tak ne vé, kater imá prav. To pazh dobro vem, de nafhe ferze fapo fkos ufhesa dobiva, in kakor svoje misli s' jesikam ven veja, tak fapo fkos ufhesa dobiva, fkos ktire se mu misli drugih ljudi dopeljavajo. Varvajmo torej svoje ufhesa pred fapo nespodobnih besedi, sakaj kmalo bi bilo nafhe ferze od njih ostrupnjeno. Nikdar in nikak ne vsemi kake nespodobne ponudve (vabe), le v' ti edini fami okoljshini ti je perpuheno, de smesh neljudna, zhudna in groba biti.

Spomni se, de si svoje ferze Bogu darovala, in svoje ferze njemu v' dar pernefla. *) Boshji rop bi bil, mu ga nar manjshi del sadershati. Daruj mu ga raji s' jesero fklepami ino naprevsetjami v' novizh, in se dershi v' njih, kaker jelen v' gofhavi; klizhi Boga v' pomozh, in pomagaj ti bo, in bo tvojo ljubesen varval, de bo le v' njem in sa njega gorela.

,Si pa she v' mresho te nespamétne ljubesni samotana; o Bog! kak teshko se bosh premagala ino isfnula! ,Stopi kje pred svetlost boshjo; sposnaj pred njoj velikost svoje revshine, svoje slabosti ino nezhi-mernosti, in s' narvezhim persadetjam, kteriga tvoje ferze samore, sanizhuj sazhetek tiga ljubovanja; odroti se jim, odpovej se vfaki oblubi, ktera ti je v' ta namén dana bila, in stori terdni fklep, se nikdar vezh v' tako tovarshijo spuštiti.

*) Ali s' oblubo, vedno nesavesana (diviza) ofšati, ali s' mislijo, poshteno ino kerfhanfko v' sakon stopiti, ali zhe si v' sakoni, tajistiga v' edini sa-vesi s' svojim fosakonfkim, poshteno peljati.

Kar ti narbolj svetujem, je to, de kraj sapustih, ako je le kolj kanjmogozhe, sakaj kakor pravijo, de se tisti, ktire je gad pizhil, teshko dajo v' prizhotistih osdraviti, ki so zhe tudi kdaj od njega piknjeni bili, tak bo tudi, kdor je od ljubesni ranjen, teshko od te bolesni osdravil, dokler dolgo je blisotistiga, ki je s' enakim piknenjam ranjen bil. „Spremenenje kraja slo perpomore, ogenj in fkerb alj bolezhine alj ljubesni pregnati. Mladenzh, od kteriga sveti Ambrosh v' drugih bukvah od pokore govori, je pershel po dolgim popotvanji, ki ga je storil, od neumne ljubesni, v' kteri je poprej samotan bil, ves osdravljen ino prost in tako spremenjen nasaj, de, ko ga je njegova nespametna ljubka frezhala, ino vprafhala: Alj me ne posnash? glej, smiraj sim she ta perva; ji odgovoril je: „Res, de bi tak ne! jes pa vezh nisim ta prvi.“ Oddalshanje od svojiga kraja je takshno frezhno spremenjenje v' njem naredilo. Tudi sveti Avgustin sprizhuje, de, si shalost zhes smert svojiga ljubiga perjatela vkrotiti, je Tegaste sapustil, kjer je perjatel vmerl, in se v' Kartago podal.

Kaj ima tisti storiti, kter prozh ne more? Sogibati se mora zeló vsakiga posebniga pogovarjenja, vsakiga fkrivniga zhenzhanja, vsakiga saljubljeniga pogleda, vsakiga nafmejanja, in sploh vsake drushbe in vsakiga napeljvanja, ki bi ta suradliv in sopazhen ogenj ohraniti alj podpihati samoglo; alj zhe je perfiljen, s' nekdejnim tovarsham pregrehe govoriti, tak mu naj k' vezhim s' kratkimi, ferzhnimi ino resnimi besedi na vekomaj fklenjeno slovo napové. Glasno klizhem vshim, kj so v' tih nefrezhnih sadergah samotani: rasreshite, ras - sekajte, rasdrobite jih! Ne pozhasi narasen parati se morajo take neumne fklemitve; rastergati se morajo; ne pozhasi odpenjati te savese, ampak raszesniti alj rasresati se morajo, ker so traki in vesi sa nizh, Ne smé se rahlo ravnati s' tako ljubesnjo, ki je boshji ljubesni tako slo nasproti.

„De si pa ravno po takim vervi te framotne fushnosti raslomim, tak mi she vender nek pozhushek

saostane, in fledi in maroge bodo sbe smeraj mi na nogah, to je v' spominu vtisnjene ostale!" Ne, ne, moja Filoteja! tiga ne bo, ako toljkshino grivengo zhes svoj dolg obudish, koljkorshne saflushi; sakaj potim te ne bo obeden obzhutek spodbadal rasen velikiga gnusenja nad to gerdo ljubesnjo, in na vsm, kar k' nji flishi, in prosta bosh ostala od vsakiga nagnjenjajo sapušeniga tovarsharasen de ga is gole zhisite kershanfke ljubesni savoljo Boga ljubish.

Zhe pa savoljo nepopolnosti tvoje grivenge she kaki hudi nagibi v' tebi savstanejo, tak peli svojo duho v' duhovno samoto, tak kakor sim te spredi uzhil, in dershi se v' nji, kakor dolgo le samoresh, in se odpovej s' stó-ino stokratnimi povsdigovanji svojiga duha vsimu svojimu nagnjenju, sataji jih is vse mozhi! beri vezhkrat, ko po navadi, duhovne bukve, idi pogosto k' sveti spovedi ino obhajilu, se pogovarjaj ponishno ino odkrito s' svojim duhovnim voditelam, alj zhe to ni mogozhe, faj s' kako drugo svesto in modro duho zhes svoje snotranje ganjenja ino skushnjave. Ne boj se; Bog te bo gotovo od vsake strasti rehil, ako le drugazhi svesta in stanovitna v' vadbi tih zhednosti ostanesh.

Alj pa ni nehvaleshnost, mi morde nasproti rezhesh, tak naglo in tako nevsmileno snauje rasdreti? O jo blago nehvaleshnost, ki perdobi boshjo dopadjenje! Ne, ne, moja Filoteja! ni ne nehvaleshnost, (Bog je moja prizna, de resnizo govorim) ampak le dobrota je, ktiro svojimu tovarshu podelish; sakaj svoje vesí raslomivshj, raslomish njegove, ker so bile obéh, in zhe tudi svoje frezhe na enkrat ne sposná, jo bo pa kmalo po tim sposnal, ino s' tebo, s' hvaleshnim serzam pé: „O Gospod! rasdjaj si moje vesí, daritve hvale ti bom daroval, in v' tvoje sveto ime klizal.“

DVEINDVAJ, STA PO, STAVA.

,She nektiri nauki od perjateljstva.

,She ti moram od perjateljstva eno potrebno stvarilo podeliti. Perjateljstvo potrebuje med ljubezhim terdno sdrushbo, drugazhi se ne more, ne sazheti, ne obdershati. Torej se velikokrat pergodi, de s' nasprotnim perjateljstvom, po nasprotnim odpiranji ferza, ino samenanji obzhutlejev, nagnjenj ino vtiskov tudi she kaj drujiga is ferza v' ferze prestopi. ,Sosebno se to tedaj rado permeri: zhe tistiga tudi visoke obrajtamo, kateriga ljubimo; sakaj odpremo njegovimu perjateljstvu ferze tako slo, de s' perjateljstvom tudi njegove misli ino nagnjenja, ravno take kakorfhne so, jeli dobre ali hudobne v' ferze pertifnejo. Zhebele, ki heraklejski med berejo, ishejo réf le méd, pa, de ne sprevidijo, sesajo ob enim tugi strupne lastnosti volzhjiga korena v' sebe, ker na njem medéno rofo berejo. Tukaj, moja Filoteja! moramo sosebno besedo pred ozhmi obdershati, ktiro je Svelizhar nashih dush toljkokrat v' ustah imel: Bodite modri menjavzi in barantavzi; to je: ne vsemite s' dobrim dnarjam tudi takiga, ki nezh ne veljà, tudi ne s' shlahtnim slatam poredno slato isberite vselaj le dobro ismed slabiga; sakaj, kolj redek je, ki bi kakfhne nepopolnosti na sebi ne imel. In sakaj bi morli pogreške in slabosti svojiga perjatela s' perjateljstvom vred hranjevati? Ljubiti ga saref moramo per vsih njegovih slabostah, slabosti pa ne smémo ne ljubiti, ne prevseti; sakaj perjateljstvo réf hozbe podelenje dobriga,

ne pa hudiga; Kakor tisti, ki is reke, Tajo imenovane, pések lovijo, slato is peska odberejo ino s' febó vsamejo, pesek pa na brodi puftijo, tak tudi tisti, ki drushbo dobriga perjateljstva vshivajo, naj perfek nepopolnosti odberejo, in nikdar de perpuftijo, de bi se jim v' ferze vtisnil. „Sveti Gregor Nazijanski perpoveduje med drugim, de so nekteri, ki so svetiga Basilija ljubili ino obzhudovali, v' posnemanji tako delezh shli, de so ga zeló tudi v' njegovih sunanjih nepopolnostah, v' pozhasnim govorjenji, per katerim je globoko mislil, v' podobi njegove brade, ino v' njegovi hoji posnemali. Tako vidimo tudi sakonfke otroke, ino perjatele, ki veliko spofhtovanje do svojih perjatelov, starishov, ino fosakonfkih imévshi, jeli is perjasnosti ali is posnemvavnosti bres - fhtevilne majhine nepopolnosti v' nasprotnim perjateljstvu eden od drugiga na se vsamejo.

To se nikak ne smé sgoditi. Sakaj, vsak she imá dosti svoje lastne nepopolnosti nositi, pokaj si bo she ptuje slabosti nalagal? in perjateljstvo ne le kar tuga ne tirja, ampak naf she savesuje, eden drugimu pomagati, de bi eden drugiga od vsakofhne nepopolnosti refhili. Moramo ref s' nepopolnostmi perjatelya poterplenje imeti, pa ne jih zhiflati alj zeló posnemovati.

Jes govorim tukaj le od nepopolnost, sakaj grehov ne smemo na perjatelyu ne zhiflati ne terpeti. „Slabo in hudobno je perjateljstvo, ki vidi perjatelya konez jemati, in mu ne pomaga; ga na rani vmirati vidi, in se britve svarjenja boji, ga refhiti. Pravo ino shivo perjateljstvo ne more s' greham obstati. Pravijo, de mazharád ogenj vgasne, ako se v' nja vleshe; gotovo pa gréh perjateljstvo rasdere, med ktero prebivaljshe postavi. Zhe greh hitro prejde, tak ga perjateljstvo s' svarjenjam splafhi, de se ne uverne nasaj; ako se pa sazhne sadershavati, in si hozhe prebivaljshe postaviti, tak bo perjateljstvo gotovo nehalo, sakaj nikdar ne more bres prave zhednosti obstati. Koljko manj je she le perpufheno, is ljubesni do perjatelya

greshiti? Ni vezh perjatel, ampak sovrashnik, ako naf hozhe v' gréh napeljati, ako perjatelya spazhiti in v' pogubljenje spraviti ifhe; ino nargotovfhi snamnje hudiga perjateljstva je, ako vidimo, de se s' kakim zhlövekam dershi, ki je kaki pregrehi vdán, naj bo kakorfhna si hozhe. Ako je tisti, kteriga ljubimo, pregrehi vdán, je gotovo tudi nafho perjateljstvo pregresfhno; sakaj ker perjateljstvo le na pravi zhednosti pozhivati samore, mora tukaj gotovo kako neumno le dosdevavno zhednost alj pa kako posvetno lastnost v' ozhesi imeti.

Perjateljstvo, v' kteriga barantavzi med sebo stöpijo, je le kar po sunanjim pravimu perjateljstvu podobno, ker ni sklenjeno is ljubesni do poseb (perfhon), ampak is ljubesni do dobizhka.

Poslednih ste tiste dve boshje isreke dva terduña stebra, ki kerfhansko shivljenje podpirata: ena je isreka modriga, ki pravi: „Kdor se Boga boji, bo dobro perjateljstvo imel.“ Druga pa je beseda svetiga Jakoba: „Perjateljstvo tiga sveta je sovrashstvo boshje.“

TRINODVAJ, STA POSTAVA.

Od del sunanjiga pokorjenja.

Nekteri, ki so naturne mozhi prejifkovali ino od kmetijstva pisali, terdijo, de, ako se na zelo in she mlado mandelnovo jederze kaka beseda sapishe, in potim spet v' koshizo poloshi ino dobro saperto v' semljo vsadi, vsi mandelni tistiga drevesa, ki is nja

israfte, tisto besedo vpisano ino vtisnjeno imajo. Kar pa jes terdim, je to, moja Filoteja! de nisim nikdar sa tistimi potegnili, ki, zhloveka spreoberniti, s' sunanjim, s' vedenjam trupla, oblazhilam ino lasmi sazhuje.

Veliko vezh, se mora, po moji misli, od snotraj sazheti. „Spreobernite se k'meni,“ pravi Bog, „is vfiga svojiga serza; moje dete, daj mi svoje serze!“ Sakaj ker je serze studenz v'fakiga djanja, tak bo v'fako djanje takf'no, kakorf'no je serze. Boshji shenin v' visoki pefmi govori, ker duho k' svoji ljubeshni vabi, tako le: „Poloshi me, kakor pezhad, na svoje serze, kakor pezhad v' svoje narozhje.“ Po pravim govori; sakaj, kdor kolj Jesufa Kristufa v' serzi ima, ga bo skoraj tudi v' v'fih sunajnih djanjih imel. Torej sim ti hotel, moja ljublena Filoteja! pred v'fimi rezhmí to sveto ino prezhasito besedo: Jesuf naj shivi!“ v' serze sapifati ino vtisniti, ker sim zelo preprizhan, de bo potim tvoje shivljenje, ki is tvojiga serza, kakor mandelnova drevo is jederza ishaja, v' v'fih svojih djanjih, njegovim sadu, te besede svelizhanja vpisane ino vtisnjene perneflo; in, de kakor fladki Jesuf v' tvojim serzi shivi, tudi v' v'fih tvojih djanjih ino v' v'fim tvojim sunajnim vedenji shivel, in se v' tvojih ozheb, v' tvojih ustah, v' tvojih rokah, ino zelo na tvojih lasih rasodeval bode, de bosh samogla s' svetim Pavliam rezhi: „Shivim, pa ne vezh jes, ampak Kristuf shivi v' meni.“ „Skratkoma kdor si je serze zhloveka perdobil, si je zeliga zhloveka perdobil. Vender pa tudi potrebuje samo to serze, s' kterim sazheti hozhemo, de ga poduzhimo, kako svoje sunanje sadershanje v'rvnati ino sverstiti mora, de se ne bo le sama brumnost v' njem perkasala, ampak tudi velika modrost in premishlenost. Torej ti hozhem tukej nektere kratke nauke popifati.

Ako samorefh post prenesti, tak bosh prav storila, ako se bosh, ne le sapovedane postne dni, am-

pak tudi sbe ob drugih dnéh postila; sakaj raseu navadniga sada, ki duha povsdigne, ino meso vkrotí, zhednost pomnoshi, in veliko plazhilo sa nebefa peridobi, je tudi lep dobizhek, ako poshreshnost premagamo, ino teló pod postavo duhá spravimo, in zhe se tudi zhes slo ne postimo, se naf vender sovrashnik vse vezh boji, ako vé, de se postiti samoremo. Srede, petki ino sabote so dnevi, ob kterih so si prvi kristjani v' jedi pertergovali. Isberi si torej is tih dnevov nektire sa post, potim, ko te tvoja poboshnost nagiba, in ti moder presodik tvojiga duhovniga vodnika svetuje.

Rad tukaj rezhem, kar je sveti Hironim brumni gospéj Leti rekel: „Dolgi in zhesmerni postí mi zhisto nizh ne dopadejo, sosebno per tistih, ki so sbe mladi.“ Is lastne skushnje sim se isvuzhil, de, zhe se mlad ofel na poti ispeha, is stese stopiti isbe; in mladi ljudje, ki si savoljo preojstrijh postov boleshnosti nakoplejo; se radi od ojstrosti na mehkushnost obernejo. V' dvéh okoljshinah se jeleni k' teku nepripravne storijo: ako so namrezh savoljo predobre pashe predebeli, ali kedar so savoljo preflabe pashe presuhi. Narbolj smo od fkušnjav nadlegvani, ako teló prevezh redimo, in zhe ga prevezh oflabimo, perva ga stori prevsetniga, drugo pa savoljo flabiga pozhutnja otoshniga; in kakor ga mi nositi ne moremo, ako je predebelo, tako telo ne more naf nositi, ako je presuho. Ta nesmernost v' postih, v' bizhanji, v' noshi spokornih oblazhil is shime in v' drugih spokornih delih stori, de narboljshe leta marskteriga brumniga v' flushbo ino ljubesen boshjo nepripravne postanejo, kakor se je svetimu Bernardu sgodilo, ki je shaloval, de je s' svojim truplam tako ojstro ravnal; in ojstreji ko so taki od sazhetka proti svojimu shivotu, bolj so na konzi persileni, mu spregledovati. Ali bi ne bili bolj prav storili, ko bi bili smeraj enako, kakor se njihovimu poklizu ino njihovi flushbi perleshe, s' njim ravnali.

Post in delo slabita in krotita mesó. Ti je tvoje delo potrebno, alj povikfhuje boshjo zhaft, tak mi je ljubfhi, de teshavo dela voljno prenafafh, kakor de se s' postam vbijafh. To je tudi misel svete zerkve, ki savoljo opravil ki so Bogu dopadlive, in blishnimu korifine, takfhne delovze fhe od sapovedanih postov proste isgovori.

Teshko enimu pride, se posfiti, drugimu, bolnikam sfrezhi, jetnike objifkati, spovedovati, pridgovati, shalofine tolashiti, moliti, in druge takfhne dela opravijati; bolj koriftno je pa to persadevanje, ko uno; sakaj rasen tiga, de oboje enako vpéha, pernese to bolji sad, kot uno. Torej je, vsploh govoriti, bolj fhe, truplo bolj, kakor je ravno potrebno, per mozhi obdershati, kakor ga zhes pravizo slabiti; sakaj, mozh mu fhe smeraj lahko odvsamemo, kedar hozhemo, dodjati mu je pa ne moremo, kedar in kakor bi hotli.

Po moji misli bi morali besede, ktere je nash boshji Odrefhenik Jesus Kristus k' svojim vuzhenzam govoril: „Jejte, kar te pred vas postavi,“ v' veliki zhafti dershati. Missim, de je vezha zhednost, jesti bres vsiga isbirka, kar se pred te postavi, in po verfi, po kateri se postavi, naj ti dishí, alj ne, kakor pa, de bi si vselej le narprednisthi jed isbrala. Sakaj, de si te ravno to posleduje vidi, kakor de bi ojstreje bilo, tak je vender per pervim vezh satajenja, ker se ne odpové kar svojinu flaju ampak tudi svojinu isvoljenju; to pa ni majhino pokorjenje, svoj flaj po volji vfakiga oberniti, in ga per vfaki perloshnosti premagati. Rasen tiga je to tudi takfhno pokorjenje, de ga nihzher ne sapasi; ni nikomuri soperno, in se v' shivljenje zhloveshke drushne posebno lepo pertéshe. Eno jed odriniti, po drugi sézhi, vse okufiti ino nazheti, in nikjer kaj najti, de bi dobro napravleno alj dosti snashno bilo, od vfakiga grishleja kaj povédati, je snamnje mehkushnosti, ki je le v' okroshnike (talerje) ino fkléde samifhljena.

Vezh obrajtam svetiga Bernarda, de je namesta vode alj vina olje pil, kakor de bi bil isnaprejssetjo

pelinovez pil; sakaj s'tim je na snanje dal, de ni na to mislil, kar je pil. Ino v' ti neskerbnosti na to, kaj bi jedli alj pili, obstoji popolnost izpolnenja tistih svetih besedi: „Jejte, kar se pred vas postavi.“ Med to pa ról jedí ne shtejem, ktere so sdravju shkodli-ve, alj bi zeló nashiga duhá slabo navdale, kakor se to nekterim pergodí, ako tople, slo dishezhe, okajene ino napihajozhe jedí vshivajo; tako tudi perloshnosti od - isvsamem, v' kterih natura polajshanja ino pomozhi potrebuje, de bo samogla kako vezhe delo k' zhasi boshji prenesti. Stanovitna ino spametna mernost je bolji, kakor dolga posilena sdershuost, ktera se pa vezhkrat s' velikim polajshanjem ino verlim gostovanjam preterga.

Bizh, (gajshla) s' smernostjo v' pokorjenje ober-njen, imà prezhudno mozh, hrepenjenje po brumnosti spet oshiveti. Spokorno oblazhilo is shime krotí teló slo, vender sakonfskim ljudem, in takim, ki so bolj slabiga shivota, in tudi tistim, ki teshke dela opravljati imajo, ni perporozhiti. Vender se snajo taki ob nar imenitnifnih zhasih pokore s' njim pokoriti, ako moder spovednik k' timu svetuje.

Nozh imámo v' spanje obrazhati, in fizer v'fak po potrebi svojiga trupla, in koljkor je potrebno, de se po tim zhes dan bedeti da, in potrebne dela opravljati samorejo. In ker nam sveto pismo v' mnogih krajih, sgled svetnikov, in sdrava pamet juterne ure kakor narbolje in nar rodovitnifni zeliga dné tako slo perporozhajo, in ker je zeló Kristuf, nash gospod, souze pravize imenován, preblashena Diviza pa juter-na daniza svana, tak dershim sa lepo navado, de se svezher sarán spat podamo, de bo mozhi drugi dan svet sarán vstati. Gotovo je ta zhas narperjasnifni, narprijetnifni in narpokojnifni, she zeló tize naf tedaj klizhejo vstati in Bogu hvalo dati. Vsgodaj vstajati ni torej le k' sdravju ampak tudi k' svetosti,

Balaam je na svoji oflizi jesdaril ino kralja Bala-ka iskal, ker pa ni nizh dobriga v' misli imel, ga je perzhakal angelj boshji na poti s' nagim mezham, de

bi ga vmoril; ofliza pa, ko je angelja sagledala, se je splahbena trikrat nasaj savernila. Alj Balaam jo je nevmileno s' svojo palizo pretepal in jo je naganjal naprej, tak dolgo, de se je ob tretjim pod Balaamom na tla isdrusnila, in ga po velikim zhudu tak nagovorila: „kaj sim ti storila, de me she v' tretje pretepasth?“ In sdaj so se Balaamu ozhí odperle, in sagledal je angelja, ki ga je tak nagovoril: „Sakaj pretepasth svojo oflizo? ko bi se ne bila meni vmaknila, bi bil tebe vbil, njo pa shiveti pustil.“ Balaam je pa rekel k' angelju: „Gospód! gresnil sim, sakaj nisim vedel, de si se soper mene na pot vstavil.“ Glej, moja Filoteja! Balaam je tiga slega kriv, in pretepa vbogo oflizo, ki je vender v' vsmim tim zhisto nedolshna. To se mnogokrat v' nashim shivlenji najde. Tam je shena, ki vidi svojiga mosha alj svoje dete bolano, in kar se sazhne positi, spokorno oblazhilo nositi, se bizhati, kakor je nek-daj David v' takshni okoljshimi storil. Oj perjatelj-za! pokaj tepesth svojiga vbogiga ofla, pokaj trudish svoje telo? Saj je nedolshno nad slegam, ki te je sadel, de je Bog svoj mezh zhes tebe vsdignil; poboljshaj le svoje Serze, ki je tiga mosha kakor malika molilo, ki je timu otroku jesero napzhnost spregledalo, in ga k' napuhu, nezhimernosti ino prevsétnosti redilo. Uni mosh sposná, de je vezhkrat v' greh nezhistosti hudo padel; njegova vest se kakor nevmiljena mashovavka s' nagim mezham zhes njega vsdigne, ga s' svetim straham prebósti. Hitro se sam v' se oberne, ino savpije: De bi te, nesvesto mesó! de bi te, isdajavez od shivota! ti si me sovrashniku isdal! In glej, ves raskazhen se loti shivota, in ga ojstro terpinzhi s' nesmérnim postam, s' hudim bizhanjam s' nepreneflivimi spokornimi oblazhili. O vboga dusha! ako bi samoglo tvoje mesó govoriti, kakor Balaamova ofliza, reklo bi ti: Sakaj tepesth mene, vbogiga revesha? Soper tebe samo, moja dusha! vsdiguje Bog svojo mashovavno roko, ti fama si prelomljivka! Pokáj me vodish v' tiste flabe perlshnosti?

pokaj obrazhah moje ozhí, moje roke, moj jesik k' nezhistosti? pokaj me vmasheh s' neframnini misli? Imej dobre misli, in obena hudobna shelja se ne bo v' meni vsdignila. Pajdashi se s' zhistimi ljudmi, in nikdar me moje poshelenje ne bo v' greh fkuhalo. Oj te, ti sama me mezheh v' plamen, in hozheh, de bi ne gorel; mi pihah dim v' ozhí, in hozheh, de bi ne otekle. In gotovo tudi Bog v' ti okoljshini k' tebi govori: Pretepajte, vbijajte ino rastrobite fosebno svoje serza, sakaj soper nje se je moja jesa vshgala.

,Serbenja se snebiti in ga is-sdraviti, ni toljko treba, se vmivati ino kópati, kakor veliko vezh, hi kri in jetre iszhistiti. Ravno tak, ako se hozhemo pregreh refbiti, in jih issdraviti, je fizer dobro, de teló pokorimo, vender je pa fosebno potrehno, de si ferze prav iszhistimo. Satoraj se nikdar ni podati k' pokorjenju telefa, drugazhi, de duhovni vodnik kaj takiga svetuje.

,SHTIRNODVAJ,STA PO,STAVA.

Od drushne ino famote.

Sa drushnoj tekati, in se je sogibati, nobeno ni pametno nobeno se ne perleshe brunnosti, ki imá dolshnosti zhloveshke drushbe lepo réditi. Drushin se sogibati, kashe neko sanizhovanje ino sametovanje blishniga, jih nalash jiskati je snamuje lenobe in vtraglivosti.

Blishniga moramo ljubiti, kakor famiga sebe; mu to ljubesen fkasati, se ne smemo njegove tovarshije sogibati, v' snamuje pa, de fami sebe ljubi-

mo, moramo sami per sebi ostati, kedar smo per sebi. Per sebi smo pa, kedar smo sami. „Misli sam na-se“, pravi sveti Bernard, „potim na druge.“ Ako te tedaj nizhefar ne veshe, v' drushino iti, alj drushino sprejeti, tak ostani v' samim sebi, in se pogovarjaj s' svojim serzam. Pride pa drushina k' tebi, alj te kak pametni vsrok vahi, drushino obiskati, potim, moja Filoteja! idi s' Bogam, in gledaj svojiga blishniga s' veselim ozhefan ino serzam.

Slabe drushine se sovejo tiste, v' ktire se s' slabim namenam s-haja, pa tudi, ako so tisti, ki se s-hajajo, hudobni, nepremišljeni ino rasvujsdani; in tih se je isogibati, kakor se zhebele of in obadov isogiblejo. Sakaj kakor so put, sapa ino flina tistih ljudi, ki so od isteklih pšov vgrisuje ni, sosebno otrokam ino ljudém drobniga shivota nevarne; tak se tudi ne dá s' hudobnimi ino rasvujsdanimi ljudmi pezhati; sosebno naj bodo tisti prav slovarni, kterih zhednost je she rahla ino neverterdena.

So tudi take drushine, ki k' nizhemuri niso, ko le, si po vtrudivnih opravkih oddehniti. In, de se jim ravno ne smémo zhisto ino savsim vdati, tak vendar toljko zhafa smemo na nje obrniti, koljker ga je sa odehniti si, treba.

She druge drushne so, ki nimajo drujiga namena, ko perljudnost. Takshne so obiskovanja ino nekteri s-hodi, ki se blishnimu v' zhast storé. In zhe nam tudi ni treba, kar to sadéne, zhes vezh skerbim-biti, tak vendar tudi ne smémo tak neperljudni biti, de bi se nézh sa-nje ne smenili, ampak dolshnost perljudnosti se mora priprosto dopolniti, in varvati se je sraven vse neobtesnosti ino lahkomišlenosti.

Sdaj je she govoriti od koristnih drushin, v' ktire se brumne ino poboshne dushe sberajo. O moja Filoteja! sa veliko frezho si shtej, ako v' takshne drushne vezhkrat priti samoresh. Vinfke terte, ki med oljkami rastejo, oljuate in po oljki dishezbe grosdje nosejo; in dusha, ki se rada med brumnimi ljudmi sadershuje, mora njihove lastnosti na-se vseti. Troti

fami ne mógo nobeniga medu narediti, pomagajo pa, ga zhebelam napravljati. Ravno tak sadershovanje s' brumaimi duhami nashi brumnosti možno k' rasti pomaga.

V' vsaki drushini mora vse odkrito, priprosto, pohlevno ino spodobno biti. „So nekteri, ki nizhefar ne pozhejejo, kar bi ne bilo tako perfileno, de vsakiga nadlegje. In kakor bi zhlovek, ki bi nikdar drugazhi ne pregovoril a'j ne prestopil, kakor de bi pel ino svoje foplinje fitel, s' tim vsakim sopern bil, ravno tak so tisti zeli drushni filno na poti, ki se ne smesijo drugazhi, kakor le perfileno, in bi rekel, kakor de bi bili na skripze; in kaj jih drujiga tako ravnari, kakor skriti napuh! Smer-na dobroveljnost mora smeraj na pervim mestu v' drushini biti. Svetimu Romualdu ino svetimu Antonu k' veliki zhafti perpovedujejo, de so nju oblizhja per vsi njuni ojstri spokornosti vedno s' veseljam, dobro voljo ino perljudnostjo olepfhane bili. „Smejjajte se s' smejjozhimi, in veselite se s' veselimi,“ ti sopet pravim s' apostoljnam, „veseli se vedno, to de v' Gospodu, in tvoja spodobnost naj bo vsm ljudem snana.“ De se v' Gospodu veselish, mora podloga tvojiga veselja ne le perpushena ampak tudi vsa spodobna biti; to rezhem sato, ker je nekaj rezhi, ki so fizer perpushene, to de ne savsim spodobne; in de bo tvoja spodobnost snana, varj se vsake napake, ki nikjer ni perpushena. Enimu sanjko nastaviti, de bi padel, drujiga ozherniti, tretjiga sabavljati, nespa-metnemu kaj hudiga storiti, joneumna in divje veselje, in smejjati se savoljo kaj takiga, je veselje slo nerodno.

Rasen snotrajne samote, v' ktiro se tudi is fre-de narglasnisthi drushine podati samorefsh, kakor sim te she v' 12. postavi drugih bukev vuzhil, ljubi tudi refnizhno samoto; ne de bi morala v' pushavo beshati, kakor sveta Marija Egipzhanka, sveti Pavel, Anton, Arseni ino drugi brumni ozhaki, ampak sadershi se nekaj zhafa v' svoji jilpi, v' svojim verti, alj drusi kjé, kjér se v' narsnotranje svojiga serza podati ino svojo

dušno s' brunnimi ino svetimi misli, alj s' poboshnim branjam rasjafniti samorefš; in posnemaj v' tim sgled velikiga svetiga Gregorjais Nazijanža, ki sam od sebe tako perpoveduje: „Proti sonžnemu sabodu sim se sam s' febó po brodu morja sprehajal; sakaj treba mi je tiga polajfhanja, de si duha rasjafnim, in butaro navadnih opravkov od - tresem.“ In potim rasklada tisto svelizhavno misel, ktiro sim jes she nekidrusi v' misel vsél. Tudi sveti Avgufhtin pokashe od tiga en isgled od svetiga Ambrosha, ino rezhe, de je vezhkrat v' prebivavnizo tiga velikiga mosha stopil, (sakaj to je bilo vsakim perpušheno), in de ga je tamkjé premišloval, kak je bral; in de se je zhes nekaj zhaša prav tiho ven podal in mislil, de se ti-mu velikimu dušnimu pastirju ta kratek zhaš vseti ne smé, kteriga mu je po pretoljškinih opravilih potreba, de si duha podshivi ino rasjafni. Tudi Gospod Jesus je enkrat rekel aposteljnám, ki so mu perpovedovali, kak so pridgovali, in kaj so she drugiga opravili: „Pojdite v' samoto, in si eno malo odahnite.“

PETINDVAJ, STA PO, STAVA.

Od spodobnosti v' oblazhilih.

,Sveti Pavel narozha brunnim shenškam (in to sadene tudi moshke) de bi se spodobno oblazhile in se poshteno, in le kar je prav, lishpale. „Spodobnost v' obleki ino lishpanji se pa ravná po tim, is zhaša, de je, kak je vresana, in potim, kak je fuashna. „Snaga mora v' vsakim našim oblazhili bi-

ti, in na obenim ne smemo, kolikor je le mogozhe, kakšno vmasanje alj neshashnost terpeti. „Sunajna suaga nekoljko odkriva snotrājno zhištoto. Bóg sam sapoveduje flushabnikom altarja, in tistim, kterim je perva škerb sa brumnost isrozhena, telešno shashnost.

Is zhefa, de naj bo oblazhilo, in kak naj bo vresano, to naravnava keršhanška modrost po mnogih okoljščinah, namrežh, po tim, ko je zhaš letá, štarost ali štan zhloveka, in kakor pernese s' sebo družhina alj perloshnost. Zhaštitiivšhi se sploh opravljajo ob prasnikih, in toljko bolj, ko je prasnik velik ino imeniten. Ob zhaš pokore, kakor v' pošti se oblazhijo priprošto, na shenituinah nosijo svatovške oblazhila, in per pokopalishah obleko shalovanja. Na dvori oblašnika se obleka povikšla, ki se doma per svojih špet ponishati mora. Sakonška se smé ino imá, kedar je per moshu, špodobno lišhpati, ako se pa lišhpa, kedar mosha ni v' prizho, tak bi jo bilo dobro vprafhati, komu s' svojim lišhpam dopašli sheli. Divizam se smé nekaj vezh lišhpanja perpušiti, de ne bojo savoljo sanemarjenja suage v' nošhi špregledane, bres mosha ostale.

Tudi vdovam, ki bi se špet rade omoshile, nihzber ne bo sameril, ako se šhe nekoljko lišhpajo, to de ne bodo kake otrozharije na se navešile, ker so šhe gospodinje bile, in jih šhe vřak sa bolj řesne dershi, ker so šhe shalošt vdovštva pokušile. Vdovam pa, ki nišo kar po telešu ampak tudi po řerzi vdove poštale, se ne špodobi drugo lišhpanje, ko ponishnost, špodobnost ino brumnost. Sakaj, nišo prave vdove, ako na to grejo, moshé s' ljubeshno navdati; ako pa tiga noto, pokaj pa orodje ljubeshni s' sebo nosijo? Kdor goštov nozhe, naj ofhtarijno snamnje is švišli vsame. „Starim ljudém se vřak smeji, ako se lišhpajo, ta neumnost se le nad mladim šhe nekak prenešti da.

Bodi shashna, moja Filoteja! in nezhefar ne smé v' tvoji obleki rasterganiga alj neshpodobnigabiti. Snam-

nje je, de tiste malo obrajtamo, s' kterim se drushimo, ako nespodobno pred-nje pridemo; vari se pa ravno tak, de se ne bofh venzharla, shopirila ino gisdavo oblazhila, kakor de bi ti ob pamet fhlo. Dershi se smeraj, koljkor se kolj da, priprosti ino spodobnosti, ki v' resnizi narbolj lepoto povsdigne, in neprilizhen obras narbolj sagovarja.

Sveti Peter sofebno mlade shenfke opomina, de si nimajo lasov ferklati, kroshtati, spletlati, ino kodrati. Moshkimki so se tak omehkushili, de to nespametno lihparijo ljubijo, v'fak pravi, de so se pobabili. In ako zhifost shenfek, ki se shopirijo, nizher visoko ne obrajta, tak se saj toljko rezhi samore, de jo v' tej lihpariji ino v' tih norostih sagledati ni. „Se fizer isgovarjajo, de nizhefar hudiga ne mislijo. Jes pa odvishzham, kakor sim she nekdi drusi, de pa hudizh vedno kaj hudiga misli. Jes bi rad, de bi moji brunni, kakor tudi moje brunne smeraj, narboljshi, pa ne narbolj imenitno in narbolj slishpano v' zeli drushini oblezheni, in kakor v' buk vah prigovorov stoji, s' prijetnostjo, spodobnostjo ino zhastitostjo olishpani bili. „Sveti Ludovik pravi s' kratkimi besedi, de se imam po svojih stni nositi, de modri ino brunni ne porezhejo: ti storish prevezh; pa tudi ne mladi ljudje: ti storish premalo. Ako pa mladim ljudem s' spodobnostjo ni sadofti, tak se je po mislih modrih ravnati.

„SHE, STINDVAJ, STA PO, STAVA.“

Od pogovarjenja, in fizer pervizh, kakor od
Boga govoriti moramo.

„Sdravniki si po spregledanji jesika veliko snanje perdobijo, kak s' sdravjam zhloveka stojí, ravno tak so tudi nafhe besede refnizhne kasavke, kak se nafha dufha pozhuti. „Po svojih besedah“, pravi Isvelizhar, „bofh opravizhen, in po svojih besedah bofh pogubljen! Hitro seshe roka po tistim deli telefa, ki naf boli, hitro jesik po rezhi, ktero ljubimo.

Ako torej Boga perferzhno ljubifh, moja Filoteja! tak se bofh velikokrat s' svojimi domazhimi, fosedi ino perjateli od nja pogovarjala. Ne dvomim, de bi ne, „sakaj ufta pravizhniga bodo modrosti premifhlovale, in njegov jesik bo sodbo osnаноval.“ In kakor se s' svojimi majzhknimi uftmi zhebele le medu dotikajo, tak bo tudi tvoj jesik vedno od prevelike fladkosti svojiga Boga oflajen, in nikdar ne bo vezhe fladkosti obzhutil, kakor, ako zhaft ino hvala boshjiga imena zhes tvoje uftnize tezhe; kar se od svetiga Franzifhka (Seraffhkiga) pravi, ki je vedno svoje uftnize is-sesaval ino oblesaval, ako je fladko ime boshjiga Gospoda isrekel, kakor de bi is svojih uftniz narvezhi posemelfko fladkosti is-sesal.

Govori pa vselej od Boga, kakor se boshji svetlosti spodobi, to je s' podobnostjo ino s' poboshnostjo in ne s' lastno dopadljivostjo, tudi ne s' glasam pridgarja, ampak v' duhu krotkosti, ljubeshni ino ponishnosti, in rófi, kakor dobro saftopifh, (po isgledu neveste v' visoki pesmi) zhudno fladek med poboshnosti ino nebeskhkih rezhi, po kaplizah, sdaj v' uho eniga, sdaj drugi-

ga, in proti Boga is dna svojiga serza, de bi to sve-
to rofo v' serze tajistih vtisnil, ki te poslufhajo.

Zhes vse pa, to angeljsko opravilo krotko ino
ljubesnivo opravljaj, ino ne s' hndimi besedi, ampak
veliko vezh takofhno, kakor Bog nebesfko prijetne
besede duham vdaja; sakaj zhudno mozh imá lju-
besnivoft ino prijasno dopovedovanje dobre rezhi,
in filno vabi ino vlezhe serze na se.

Ne govori torej nikdar hitro in le is kratkiga zhasa
od Boga ino brumnosti, ampak, ako govorish, tak
bodi vsa poboshna, in misli dobro, kaj govorish.
To ti rezhem, de se pred neko prevsetnostjo, ktira
je nekterim ljudem lastna, ki se med brumne shte-
jejo, in per vsaki perloshnosti, bres, de bi na to
mislili, v' svete ino gorezhe besede is-hopernijo in
potim sbe mislijo, de so ref takshni, kakor njihove
besede kashejo, kar pa v' resnizi ni tako.

,SEDEMINODVAJ,STA POSTAVA.

**Od spodobnosti v' besedi, ino od sposhtovanja,
kteriga smo ljudém dolshni.**

„Kdor se v' besedah ne pregresfhi,“ pravi sveti
Jakob, „je popoln zhlovek.“ Bodi slo slo skerb-
na, de ti nikdar kaka nespodobno beseda is tvojih
ust ne ujide; sakaj ko bi jo tudi ti is obeniga hudi-
ga namena ne isgovorila, si jo snajo pa tisti, ki jo
flifhijo, vse drugazhi rasloshiti. Nespodobna beseda,
ki pade v' flabo serze, se v' njem ras-fhiri ino
fi proftor perdobi, kakor kapla olja, ki na sukno pa-
de; in vezhkrat se serza tako poloti, de ga s' tav-

shenterimi nemarnimi misli ino skušnjavami napolni. Sakaj, kakor telefni štrup škos ušta noter pride, tak pride štrup ferzà škos uho, in vsmertenja je jesik kriv, ki je štrupno besedo isgovoril, in ko bi tudi ispljuvan štrup ne bil ferza poslušavzov oštrupil, ker je dobro okovarjeno bilo, tak ni štrupu perpifati, de ferza niso bile po njem vmorjene.

Nihzher mi naj nasproti ne rezhe, de v' tim nizhesar hudiga ne misli, sakaj vezhna resniza, kateri so gotovo vse zhloveshke misli snane, na ravnoft pravi, „de ušta to govorijo, zhesar je ferze poluo.“ In naj bi she mi nezhdudigane mislili, pa gotovo sovrashnik nashiga isvelizhanja veliko hudiga misli, in vse fkrivaj te hude besede na to oberne, de ferze zhloveka s' njimi prebòde. Pravijo, de kdor od angelizhnih korenin vezhkrat kaj vshiva, vedno lepo ino dushezho sapo imá, ravno tak so besede tistih, katerim spodobnost ino zhifost v' ferzi prebivate, vedno spodobne prijasne ino zhiste. Nespodobne ino nerodne rezhi nam she isgovarjati apostelj prepoveduje, in nam pové, de „dobriga sadershanja nizhesar toljko ne popazhi, kakor nespodobno govarjenje.“

Pa vse štrupnihi so le te nespodobne besede, ako se sakrivano, tenko ino, na dvojo stran isgovarjajo; sakaj tenji ko je pfhiza, loshej gré v' telo; in bolj ko je nezhistà beseda isglajena, globokeje se bo v' ferze vtisnila; in kdor meni, de se s' tazimi besedi ko obtesan v' družni škashe, v' resnizi ne vé, sakaj so družhne. Sakaj družhne morajo biti zhbèlnimu roju enake, ino se morajo sa to skleniti, de méd prijasniga ino spodobniga pogovarjenja vkup spravljajo, ne pa kakor broj óf, ki se sa to sklenejo, de gnilo merho is-sisájo. Ako ti bedak nespodobne besede blodi, daj mu obzhutiti, de je tvoje ushesa rashalil, in se kam drugam oberne, in štòri kaj družiga, kar te umnost uzhi.

Ena ismed narflabhkih lastnost, s' kterimi samore ferze navdano biti, je lastnost saframovavzov. Bog preslo to pregreho sovrashi, ino jo je she vezh-

krat ojštro kasnil (šhrafal). Nizhefar ni ljubesni, šhe vezh po brumnosti tako nasproti, kakor sanizhovanje blishniga. Nikdar pa safmehovanje ino saframovanje ni profito od tiga sanizhovanja; torej je velik greh, in po pravizi pravijo bogoflovi (to je v' boshjih rezheh svuzheni), de je saframovanje narhujšhi rasshaljenje, ki se blishnimu s' besedo storiti samore; ker je drugo rasshaljenje šhe vender s' nekakim spofhtovanjam rasshaleniga spremljano, to se mu pa s' ozhitnim sanizhovánjam naredi.

„Shale (šhpafi) ino opletene besede, ktire si družina s' spodobno dobrovoljo ino s' veselim serzam med sebó dovolji, flishijo k' zhednosti, ktéro so štari gerki cvtrapelja imenovali, mi bi ji pa vesela kratkozhafnosti rezhi samogli; s' njo si kratkozhaf delamo spodobno ino prijasno nad nakljuzhbi, ktire is zhloveshke nepopolnosti is-hajajo. Vender je pa gledati, de to spodobno veselje v' saframovanje ne isdivjá. Saframovanje naf namrezi nagiblje, se is sanizhovanja blishniga smejati; dobrovolja pa ino shala napravite prijasno smejanje is dobriga serza ino is prijasnosti sdrusheno s' kako snajdeno shaljno besedo. „Sveti Ludovik je rekel svojim duhovnáam, ako so po kofilu od visokih rezhi s' njim govoriti hotli. „Sdaj ni zhaf vazheno govoriti, ampak si fkos kako veselo besedo kratkozhaf narediti, vsak naj spodobno kremlja, kar se mu ljubi.“ To je rekel is prijasnosti do imenitnih gostev, ki so kako veselo besedo is ust svojiga kralja flifhati sheleli. Pa, moja Filoteja! dopernesimo ure kratkozhafa vselaj tako, de svete vezhnosti sraven ne sapravimo, ampak si jo s' brumaofijo oko varimo.

O, SEVINODVAJ, STA POSTAVA.

O d k r i v i z h n i g a s o j e n j a .

„Ne sodite, de ne bote sojeni,“ pravi Odreshenik nashih dush, „nepogublajte, de ne bote pogubljeni.“ „Ne sodite,“ pravi sveti apostelj, „ne sodite pred zhasam, dokler Gospod pride, ki bo skrivnost teme rasodel, ino svete ferz odkril.“ O, kak slo so serperne Gospod-Bogu predersne sodbe! Predersne so sodbe zhloveshkih otrók, ker obeden ni sodnik drugiga, in ker si s' svojimi sodbi oblast nashiga Gospoda in nar vikshiga sodnika lastijo. Predersne so dalej njihove sodbe, ker narvezha hudobija greha v' nameni ino shelji ferza lesi, kar je pa sa ref nam popolnoma skrito. Predersne so dalej, ker vsak imá s' tim dosti opraviti, de sam sebe sodi, ni mu torej potrebno si sodbo zhes blishniga po krivizi lastiti. Ako nozhemo enkrat sojeni biti, je ravno tak potrebno, de drugih ne sodimo, kakor, de sami sebe sodimo. Sakaj, kokor nam Jesus, nash Isvelizhar, eno prepové, tako nam njegov apostelj drugo sapové s' tim besedmi: „Ako bi mi sami sebe sodili, bi ne bili enkrat sojeni.“ Pa delamo, de bi tak ne! ravno nasprot; nikdar ne henjamo delati kar je prepovedano, in sodimo svojiga blishniga per vsaki perloshnosti; in nikdar ne storimo kar nam je sapovedano, nikdar namrezh sami sebe ne toshimo.

In tako moramo na vsroke gledati, is kterih nashie krivizhne sodbe isvirajo de jih vstavimo. „So ljudje, kterim je gorupo, britko ino neperljudno ferze kakor perrasheno; in takshni ogrenijo vse, kar vidijo ino slishijo, in spremenijo po besedah preroka sodbo v' pelin, ker od blishniga nikdar drugazhi, kakor s' ojtrostjo ino grenkostjo ne sodijo. Slo potrebno je takim, de v' roke dobriga duhovniga sdravni-

ka sdravnika pridejo; sakaj ker jim je ta grenkoba ferza natorna, tok je slo teshko premagati, in de fi ravno sa nje ni greh ampak le nepopolnost, tak je vender le nevarna, ker predersno sodbo ino opravilivost v' duhno vpeljà, in jima gospodarstva prepusti. Predersno sodijo eni, ne is grenkobe, ampak is napuha, ker mislijo, de svojo zhasi sa toljkor pomno-shijo, sa koljkor zhasi blishuiga pomanjshajo. Napuhnjeni predersni duhovi so ti, ki se sami sebe obzhudujejo, ino v' spofhtovanji famiga sebe tako visoko stavijo, de vse kar niso oni, sa majhino ino nezhvredno dershijo. „Jes nisem tak, kakorfhni so drugi ljudje,“ je rekel tista persmoda od fariseja. „So sbe drugi, ki pa niso tako ozhitno napuhnjeni, ampak kar s' nekim lastnim dopadjenjam hudo na drugih gledajo, tako, de to dobro, ktero mislijo, de na sebi imajo, s' preferzhnim veseljam okushajo ino drugim okushati ponujajo. In ta dopadljivost nad famim sebó je tak skrita in nenajdljiva, de, kdor nima prav bisiriga ozhesa, jo ne bo sapasil, in sbe zelo tiste re vejo sa-njo, ki so od njé vneti, ako jih tiga ne preprizhamo. Eni so, ki se sami sebi perlisujejo, sami sebe isgovarjajo, ino fi svojo hudo vést s' tim tolashijo, de sodijo, de imajo drugi ravno tako pregreho nad sebó, alj sbe pa kakfhno vezbi, ko oni, in menijo, de njihov gréh savoljo velikiga fhtevila hudodelnikov ne bo tako hudoben.

Nekteri pa kar savoljo tiga veselja radi preder-sno sodijo, de bi se modre iskasali, ki sadershanja ino nagnjenje drugih ljudi s' famo sastopnostjo istuh-tati samorejo. Ako vzhasi k' nefrezhi s' svojim sojen-jam refnizo sadenejo, potim raste njih predersnost in veselje, se v' ti hudi navadi sbe bolj isbrihtati, tako slo, de je teshko, jim jo vstaviti. Drugi sodijo is hude strasti, in mislijo smeraj dobro od tistih, ktire ljubijo, in smeraj flabo od tistih, ktire sovrashijo, rasen v' eni sami zhudni pa vender refnizhni rezhi ne, namrezh, kjer jih preobil-na ljubesen k' hudi sodbi zhes rezh napelja, ktero

ljubijo. In to je saref nerodni nastopik [nezhiste, nepopolne, smotene ino bolne ljubescni, namrezh ajfran-ja, ktero, kakor je vsakimu snano, savoljo eniga famiga pogleda, kakiga maliga nafmejanja druge nesvestobe in preshestva obdolshi. Poslednizh tudi bo-j-zhnošt, zhaftishelnošt ino druge dufhne slabosti veliko k' natolzovanju ino predersnim sodbam perpo-morejo.

Vender, kako se da tukaj nasprotiravnati? Pravijo, de se tistimu, kdor je foka od selishta ofiusa pil, ki v' Etiopi rase, sdi, de povsod kazhe ino strahne poshafti vidi. Tak tudi tisti, ki so strup napuha, nevoshljivosti, zhaftisheljnosti, ino sovrashtva posherli, obeno rezhi ne vidijo, ki bi se jim ne vidila hudobna ino nizh vredna. Ki so un fok pili, morajo potim vino is palmoviga sadja piti, de jim smota prejde, tim poslednim pa naprot vpijem: Pijte, koljkor samerete od vina svete ljubescni, pregnal vam bo gerdifok, ki val h' kazhjim sodbam napeljuje. Ljubescen se boji, na hudo sadeti, veliko manj ga bo fama iskala, in ako v' njega sadene, tak odverne od nja oblizhje, kakor, de bi ga ne vidila. In she per pervim perkasanji saklene ozhi, poprěj kakor ga she savfim vidi, in misli potim v' sveti priprosti, de ni hudo, ampak le kar senza hudiga. Ako je pa vender perfiljena, ga sposnati, tak se hitro prozh oberne, in si persadeva, njegevo podobo is spomina spraviti. Ljubescen je gotovo sdravilo sa vsak sleg, posebno pa sa tiga. Slatenizhnimu se vsaka rezh sdi romena, in kdor se te bolesni snebiti sheli, pravijo, de si mora pnsiti na podplate selishte kelidonium imenovano, pervesati in ganekaj zhasa nositi. V' resnizi, navada, predersno soditi je duhovna slateniza, ki ozhém bolnih, ki so s' njo navdani, vse rezhi hudobne predpostaviti. In kdor od nje osdraviti sheli, mora sdravilo, ne na ozhi, ne na um, ampak na ferze, ki so prave noge dufhe, poloshiti. Je tvojo ferze krotko, tak je tudi tvoja sodba polna krotkosti, je ljubescni

polno, tak bo tudi tvoja sodba. Tri prežhedne sglede ti od tiga prejštopavim. Isak je rekel, de je Rebeke njegova sestra. Abimeleh je pa vidil, kak je s' njo prijasno ino preferzhno ravnal, in kmalo je obfodil, de je njegova shena. Hudobno oko bi bilo raji sodilo, de le njegova vlazhuga, alj pa, de zhe je njegova sestra, njuna prijasnost po pravizi ni; Abimeleh je pa vse bolj s' ljubesnjo sodil. Tudi mi, moja Filoteja! moramo smeraj tako ravnati, in koljkor je mogozhe, vse v' prid blishniga raslagati. In ko bi imela ena rezh sto strani, tak jo moramo smeraj od nerlepszé strani pogledati. Marija Diviza je bila blagoslovleniga telefa, ni si samogel sveti Joshef tiga sakrivati, ker jo je pa od druge strani polno svetosti ino angeljske zhifosti vidil, mu nikak ni bilo mogozhe verjeti, de bi bila ena samogla s' prelomljenjam dolshnosti svoj stan spremeniti, in je sklenil, ko jo je od se ispušiti hotel, sodbo Gospod-Bogu prepušiti. De si je imel veliko vsrokov slozhefsto od presvete Divize misliti, tak vender ni hotel, sodbo zhes njo skleniti. Sakaj to? — Ker je bil, kakor sveti Duh od nja prizha, pravizhen. Ako si pravizhen ne more sakrivati ne djanja ne namena kaviga zshloveka, kteriga drugazhi sa poboshniga posna, tak si vender nikdar sodbe zhes njega ne ofvoji, ampak jo prepušti samimu Bogu. Tak je tudi krishan Isvelizhar, ker pregrehe tistih, ki so ga na krish perbili, ni samogel sagovarjati, vender njihovo hudobijo pomanjshal, in jih je s' nevednostjo isgovarjal.

Ako tedaj greha isgovarjati ne moremo, tak ga vsaj v' pomilovanje saobernimo, in ga perpishimo vsroku, ki je she narloshje prenesti, nevednosti alj pa zhlovefshki slabosti.

Alj pa zelo nikdar ne smemo svojiga blishniga soditi? — Nak, v' resnizi, nikdar. Bog sam sodi krivizhne v' pravizi. „Sizer svojo sodbo tudi skos glaf gosposke nashim ushesam snani, gosposke so njegovi flushavniki ino tolmazhi; pa tudi té ne smejo drugazhi

isgovoriti, kakor, kar so se ko njegovi raslagavzi od njega navuzhili. „Sodijo drugazhi, in ravnajo po svojim lastnim nagujenji tak ref sami sodijo, in bojo torej tudi sami obfojeni. Sakaj zhloveku samimu na sebi je prepovedano, druge soditi.

Pogledanje alj sposnanje ene rezhi fhe ni obena sodba, sakaj sodba mora, faj po jesiku svetiga pisma, vselaj kak vsrok imeti, ki je majhin alj velik, refnizhen alj le dosdevan, ki se mora popréj prejiskati, kakor, de se samore ino finé soditi. Torej tudi sveto pismo pravi: „kdor ne vérje, je shé sojen,“ sato ker zhes njegovo pogubljenje ni obeniga dvoma. Ali torej ni oben greh, ako zhes svojiga blishniga dvomimo? — Ne, sakaj ni prepovedano dvomiti, ampak le soditi je prepovedano, vender pa tudi ni perpusheno dvomiti ino natolzovati, ako naf ne filijo prav imenitni vsroki ino sprizhanje na to; drugazhi bi bilo dvomenje ino natolzovanje predersno. Ko bi bilo kako hudobno oko Jakoba gledalo, ko se je per fhtepihu perljudno s' Rahelo menil, alj vidilo, kako je Rebeka uhalnize ino rozhne vesila od ptujiga Eleazarja v' tisti desheli sprejela, bilo bi gotovo od tih dvéh sgledov zhifosti flabo miflilo, ino vender le bres vřiga vsroka. Sakaj, ako je djanje tako, de famo na sebi nezh ne pomeni, tak je predersno natolzovanje, kaj hudiga is njega fkle-niti, drugazhi, zhe fhe vezh takih okoljshinj sraven pride, is kterih se to djanje bolj gotovo isprizha, kak-fhno, de je. Tud je predersna sodba, ako se is eniga samiga djanja fklepa, kakfhen je drugazhi zhlovek. „Skoraj se bom pa zhes to rezh bolj saftopno isgovoril.

S' kratkoma, komur je sa lastno vest refnizhna fkerb, se v' predersne sodbe zhes blishniga ne bo lahko ispuftil. Sakaj, kakor se zhebele, ako v' megle-nim vremeni oblake sagledajo, v' svoje panje nasaj povernejo, ino svoj spravljén med predelavajo, tak se tudi mifli brumnih dufh ne spuiftijo v' kalne ino samotane pravde ino v' meglene djanja svojiga blishniga, ampak, de si svojih ozhi ne nafmetijo, se potegnejo

v' svoje lastne ferza nasaj, de dobre fklepe svojiga lastniga poboljšhanja oskerbijo ino izpolnujejo.

Le dušha, ki jo ni nezahprida, se s' fodbimi shivljenja drugih pezha. Pa ne smesh misliti, de to tudi tiste sadene, ki imajo dolshnost na svojo hišho, alj pa zeló na zele okoljze alj deshele gledati, sakaj ena narvezhih dolshnosti, ktire na vesti imajo, jih ojštro vésho, vedno zhujezho oko nad drugimi imeti. Takšni naj svojo dolshnost s' ljubesnjo ino krotkostjo is polnujejo, drugazhi pa naj bodo sami v' febi saperti.

DEVETINDVAJSTA POŠTAVA.

O d o p r a v l j a n j a.

Is predersnih fodb is-haja nepokoj, sanizhovanje blishniga, napuh, lastna dopadljivost ino jesero drugih slo slo shkodljivih nastopkov, med kterimi je opravljanje, prava kuga zhloveshkih družinj na pervim mestu. O de bi jes imel sherezh ogel od svetiga altarja, de bi se dotaknil s' njim zhloveshkih ust, jim njihovo hudobijo odvset, in njih greho ozhistit, kakor Serafin ki je usta preroka Isaia ozhistil! Kdor bi opravljivost is semlje spravil, bi vezho shtevilo pregreh krivize odvsel.

Kdorkolj dobri fluv svojiga blishniga po krivizi perkrajsha, je, rasen greha, ki ga stori, k' povernjenju savesan, in to povernjenje se spremenuje kakor se opravljivost raslozhi; sakaj nihzher ne samore s' ptujim blagam v' nebefa, in med vsim zhasnim blagam je dober fluv narboljšhe. Opravljanje je nekakshen vboj. Sakaj trojno je nashe shivljenje: duhovno, ki v' gnadi bosbji obstoji; telefno, ki se po dušhi obdershi,

in družinsko, ki se le v' zhafti ino v' dobrim flutji ohrani. Opravljiviz vezhi del s' samim enim vbodlejam svojiga jesika ob enim trojni vboj | dopernese: vmori po duhovno svojo lastno dušho, dalej dušho tistiga, ki ga poslušha, ino spravi tistiga, nad katerim jesik brusi, ob družinsko shivlenje. „Sakaj,“ kakor sveti Bernard govori, „imata obá hudizha per sebi, opravljivez ino njegov poslušhavez; enimu težhi na jesiku, drugimu zhepi v' vshefu.“ David pravi ud opravlivzov: „Oshpizhili so si jesike, kakor kazhe.“ Kazhe imajo, kakor Aristoteles pravi, vilzlnat jesik, ki se v' dva konza nehà. Ravno tak jesik imá opravljivez, sakaj, kakor ga poshene, prebode ino ostrupi uhó poslušhavza ino dobro imé tistiga, od kteriga govori.

Sarotim te torej, moja preferzho ljubljena? Filoteja! de nikar kdaj koga ne na ravnoft, ne po ovinkih ne opravljash; vari se vunder zhes vse skerbno, de ne bofh nikdar koga ne ismishlenih pregréh in hudobji obdolshila, pa tudi ne njegovih skrivnih ino skritih grehov rasnashala, in de tudi tistih ne bofh povikshala, ki so snani, ne dobrih del v' hudo raslagala, alj dobro, ki ti je od koga snano, tajila, alj s' hudobnim namenam sakrivala alj s' besedo pomanjshala. Sakaj, dvojin greh je, legati, in sraven tudi blishnimu shkodovati.

Tisti, ki popréj de koga opravljati sazhnejo, hvale vredne rezhi od njega kvafijo, alj pa kakshno majhino lizhno besedo alj kvanto vmes vèrshejo, so narbolj sviti ino narbolj strupni opravljivzi is med vsih, kar jih je. „Povém, de ga ne ljubim eno malo, pravijo postavim, in de je drugazhi, moder zhlovek, pa kar j: ref, je ref, gerdo je ravnal, de je tako nesvestobo dopernesel. Ona je ref dekle lepiga sadershanja, pa sapéjati se je dala,“ — in druge take opletene besede. Kdo ne vidi tukej svijazhe? Kdor s' lokam strelati hozhe, potegne pshize k' febi, kar samore, pa le sa to, de jo po tim s' vezho mozhjo isstreliti. Tak se tudi sdi, de taki opravljivzi pshizo opravljanja k' febi vlezhejo, pa le sa to, de

se bo po tim terdneji pognala, in globokeje v' ferze poflufhavzov vtifnila. Opravljanje, ki se v' fhalah dopernafha, je fhe bolj nevfmleno, ko vfako drugo. Zikuta *) fama na febi ni obeden hitri ftrup, ampak le pozhaf fhkoduje, in se fhe da s' vrazhili pregnati, alj zhe se s' vinam smefhana fpije, potim je vfako vrazhtvo faftonj.

Tako tudi opravljanje, ki bi bilo drugazhi per enim ufhefu noter, per drugim ven fhlo, kakor prigovor pravi, terdno v' ferzih prizhejozhkih oftane, ako se s' premeteno ino fmefhno befedo oflajfha. „On imajo,“ pravi David, „gadji ftrup na svojih jesikih.“ Ako gad pikne, fe od kraja obena nevarnost ne perkafhe, in ta ftrup napravi neko prejetno shegetanje, fkos kteriga fe ferze ino oferzhje rasteagne, tako de vef ftrup v' fe pofifá, in potim je vfako vrazhenje prasno délo.

Ne rezi; un je pijanz, tudi, ako fi ga pijaniga vidila, tudi ne, de je prefhefnik, ker fi ga v' tim grehi fapafila; tudi ne, de je kervoframnesh, ko bi ga bila v' ti pregrehi fapafila, fakaj eno famo djanje fhe ne ftori imena. „Sonze je enkrat obftalo, de je Josuetovo premaganje povelizhalo, enkrat fe je pa otemnilo, de je fmert Odrefhenika ohfhalovalo, pa komu bo v' glavo padlo, rezhi, de fe fonze ne mefi alj de je temno. Noe fe je enkrat vpijanil, Lot en drugi krat, in pofledni je fhe enkrat kervoframnost dopernefel; vender ni bil pijanz, ne eden, ne drugi, in pofledni nobeden kervoframnesh, tak malo kakor fveti Peter kervofhejen, ko je enkrat kri prelil; alj pa boshji preklinjovavez, ko je enkrat po krivim pofegel. De kdo od ene zhednosti alj hudobe imé fadobi, fe je moral v' njé she koj vterditi ino fe navaditi. In fhe tedej, ako bi bil kdo v' eni pregrehi dolgo fhivel, bi fhe lahko lash go-

*) Trobelika, neko seleno, veliko felifhe, ki po fenzah rado rafte, ino hud ftrup imá.

woril, kdor bi ga hudobniga imenoval: „Shimon, go-
bov, je Magdaleno grefhnizo imenoval, ker je she
pred kratkim grefhniza bila; vender je ozhitno legal,
sakaj, ni bila vezh grefhniza, ampak sveta spokorni-
za, satorej jo je Odrefhenik sagovarjal.

Tifti bedaft farisej je dershaf zoljuarja sa ve-
fikiga grefhnika, in she morde sa krivizhnika, pre-
fheftnika ino tatu, pa kak se je motil, sakaj ob tajifti
uri je bil opravizhen. Kako samoremo sa gotovo
terditi, de je tajifti, ki je vzheraj grefhnik bil, she
donef, ker je dobrota boshja tako velika, de je en
trinik sadofiti, gnado boshjo sprofiti ino dobtiti? —
Vzherajfhní dan ne smé nikdar denafhniga soditi, pa
tudiñ danafhní zhes vzherajfhniga ne sodbo fkleniti;
sadni dan je tajifti dan, ki zhes vfe druge fklene.

Torej ne samoremo nikdar rezhi, de je ktér
zhlovek hudoben, de bi se ne postavili v' nevarnost,
krivizo govoriti. Kar rezhi samoremo, ako govoriti
moram o, je, de je to alj uno hudo delo ftoril, de je
ta alj ta zhaf flabo shivel, de sdaj flabo ravná, nik-
dar pa ne moremo od vzheraj na donef, alj od do-
nef na vzheraj, veliko manj pa na juter fkleniti.

Ako je pa ravno treba slo fkerbeti, de blifhni-
ga ne opravljamo, tak se nam nizh manj ni treba
nafprotniga greha varvati, Sakaj eni grejo tako da-
lezh, de, se opravljjanja isogniti, zeló hudobije hva-
lijo, ino dobro od nje govorijo. Ako je kdo v' refnizi
opravljivez, tak ga ne isgovarjaj s' tim, de bi ga
odkritoferzhniga imenovala; ne rezi od perfhone,
ki je ozhitno nezhiherná ino prevsetna, de je vif-
kofferzhna ino fnashna, in ne imenúj nevarne tovar-
fhije nedolshno prijasnost. Ne lepotizhi nepokorfhi-
no s' imenam ferzhnost, alj napuha s' imenam odkri-
toft, alj nezhistoft s' imenam perjastvo. Ne, ljuba Fi-
loteja! ako se hudobije opravljjanja isogniti bozhemo,
tak ne smemo drugim hudobijam potubo dajati in jih
sagovarjati, ampak moramo na ravnost ino bres ovink
hudo imenovati, kar je hudo, in grajati kar je gra-

janja vredno; tako damo Bogu zhaft. To de se ima vse to tako, le goditi.

De se hudobije drugih po pravizi ino v' prid grajajo, mora frezha tistiga, od kteriga se govori, alj frezha tistih, k' kterim se govori, tako potrebovati. Perpoveduje postavim kdo pred mladimi dekletzi nespodobno perjasnost med tim ino to, nju ozhitno neframne besede ino védenje; ako sdaj te hudobije odkritoserzhno ne grajam, ino ishem sagovarjati, tak bodo nedolshne dushe, ki me poslufhajo s' tim napeljane, kadar perloshnost pernese, tudi kaj takfhniga pozheti. Njihova frezha torej potrebuje, de te rezhi kar na enkrat ravno grajam, ako ne previdim kako perloshnost, ob kteri bi to dobro delo sbe k' vezhimu pridu ino k' manjshi shkodi tistih storiti samogel, od kterih se govori.

Verh tiga sbe tudi moram pravizo imeti, zhes kaj takiga govoriti. Ako sim eden narimenitnistih v' drufhni, ino molzhim, tak se vidi, kakor bi jes to hudobijo poterdil, sim pa eden poslednih, tak mi ne gré, druge soditi. Naj bo pa drugazhi, kakor hozhe, tak moram vender vselej vfako besedo dobro dobro pretéhtati, de ne bom fame ene prevezh govoril. Grajam, postavim, prijasno pezhanje tistiga mladenzha s' uno deklizo, o Filoteja! kak natenzhno moram tehtnizo dershati, de se sa en sam las ne sarajtam. Je le kar majzeno dosdevanje, tak ne bom drujiga, ko to rekel; je le ena priprosta nepremishlenost, tak tudi besedze ne perstavim; ako pa ni nenepremishljenost, ne resnizhno dosdevanje hudiga, ampak rezhi stojijo le tako, de bi kakimu hudobnimu ozhesu perloshnost k' opravljanju dati samogle, tak bom, alj zhisto molzhal, alj pa drujiga ne rekel, ko to, kar je. Jesik v' mojih ustah je, med tim, de od blishniga govorim, kakor kopjize (sulzhiza ojster nosbizh) v' rokah sdravnika, ki med zhutnimi nitkami ino shilami resati hozhe. Vrés, ktero delam mora tako natenzhno premerjena biti, de ne rezhem manj ne vezh, kakor je. Poslednizh sbe

morefh pa na 'to dobro gledati, de, ako hudobije tepefh', zhloveku, ki jo je storil, koljkor morefh, persanafhafh.

Ref se smé od nemarnih, rasnefhnenih ino ozhitnih grefhnikov ravnoferzhno govoriti, ako se to drugazhi v' duhu ljubesni ino vsmiljenja, ne pa s' predersnim napuham alj s' dopadenjam nad ptujimi popaki godi; to pofledno je snamnje poredniga ino sanizhliviga ferza. Ismed tiga odvſamem pred vſim ozhitne sanizhovavze Boga ino njegove svete zerkve; ſakaj take moramo v' hudſlav ſpravljati koljkor kolj ſamoremo, to ſo odlozheni ſdrushki krivoverzov ino odpadnikov ino njihovih poglavarjov; ljubesen naſ fili, de ſoper volka ſa pomozh vpijemo, ako je med ovzami, de ſe odpodi, naj bo, kjér ſi hozhe.

Koljko ſe jih tudi predersne, kralje ino oblaſtnike prezenjati ino ſoditi, ino zeſe ljudſtva obrekovati, po tim, ko ſe jim ſdi. Moja Filoteja! ne ſtore te napake nikdar, ſakaj raſen raſſhaljenja boſhjiga, ki je veſelej ſraven, bi ſe lehkó tudi v' jeſero ſaderg in ſitnob ſ' tim ſamotola,

„Slifhifh zhes koga flabo govoriti, tak ſe ſheni, koljkor ſe po pravizi ino ſpodobnoſti da, de ſe ta obdolshba ne bo ſa gotovo verjéla; ako ſe to ne da, tak iſgovarjaj namen obdolsheniga; in ko bi ſhe to ne bilo mogozhe, tak pa raſodeni pomiljovanje do njega, in opomni druſhne, de kdor ne pade, to le goli gnadi boſhji ſahvaliti ima, Vravnavaj ſ' kako pohlevno beſedo alj djanjam, de ſe bo opravljivez ſpoſnal, in povéj kaj dobriga od raſſhaleniga zhloveka, ako ti je le kaj dobriga od njega ſnano.

TRIDE, SETA PO, STAVA.

„She nekaj naukov od pogovarjanja.

Nafhe besede morjo biti pohlevne, priproste, odkritoserzhne, ravne, neoblédne in pa refnizhne. Vari se pred dvojestranskimi, svijazhastimi ino hinavskimi besedami; de si ravno ni dobro, vfelej refnizo rasodeti, pa vender ni nikdar perpusheno, soper refnizo govoriti. Navadi se, nikdar s' premislikam legati, ne, de bi se isgovarjala, ne is kakiga drugiga vsroka, in ne posabi, de je Bog — Bog refnize. „Si kjé is nepremislika kaj lashnjiviga rekla, in samorefsh pogrefhek s' nasaj-vsetjam besede popraviti, tak hitro popravi, refnizhni isgovor inà veliko vezh prijetnosti ino mozhí, se isgovoriti, kakor lash.

De se ravno s' umno obrazhbo refniza vzhafi modro ino pametno sagerne, tak tiga vender drugazhi ne smemo, kakor v' takih ókoljshinah, v' kterih je to savoljo boshje zhasti ino flushbe potrebno. Prasen te okoljshine so take premetenosti nevarne; sakaj sveto pisno pravi, de „sveti Duh ne prebiva v' lashnjivim ino dvojnim ferzu.“ Obena premetenost ni tak lepa in ljuba, ko pripostoft. Posvetna modrost ino mesena svijazhnost ste blago otrok tiga sveta, boshji otrozi pa ne hodijo po ovinkih, in bres vfake gerbe je njihovo ferze. „Kdor pripostoft hodi, hodi varno,“ pravi moder. Lash, dvojnost ino spakarija so smeraj gotovo snamnje slabiga ino poredniga ferza.

„Sveti Avgushtin pishe v' shtertih bukvah svoje ozhitne spovédi, de ste njegova dusha in dusha njegoviga perjatela le ena dusha bile, in de mu po

smerti tuga perjatela shivljenje ni bilo sa prenesti, ker s' polovizo dušhe ni hotel dalej shiveti, ravno tak se pa vmreti bal, de bi njegov perjatelj do kraja ne vmerl. Vender so se mu posneje (ko je še moshki kristjan postal) presnajdene in preprijasne sdéle, torej jih je v' bukvah nasajvsetja nasaj vsel, in jih imenuje golo neumnost. Vidish, ljuba Filoteja! kako ojštro je ta velika ino lepa dušha od posilenih besedi mislila. Sveštoferzhnost, priprošto ino ravnoserzhnost so réf sala sala lepota kerfhanšhiga shivljenja, David pravi: „Djal sima pasiti hozhem: na svoje pote, de se s' jesikam ne bom spoteknil. O Gospod! postavi strasho pred moje usta, in s' duri sapri moje ušnize.“

Prav korisna opomba svetiga Ludovika je ta le: nobenimu sopergovoriti, drugazhi ko bi is pervoljenja kak greh alj kaka druga škoda vstala, to je rekal, v'fakoshen kreg ino prepir prevarvati. Ako bo pa potrebno, de komu sopergovorimo, alj svojo misel njegovi nasprot postavimo, tak se moramo s' veliko krotkostjo ino snajdenostjo védeti (vésti), bres, de bi hotli ferzu blishniga silo storiti, in shé zelo, ker se s' silo nizm ne opravi.

Malo govoriti, kar stari modri toljko perporozhajo, ne obstoji v' tim, de se malo besedi isgovori, ampak, de se malo nepotrebnih besedi rezhe. Sakaj v' govorjenji se ne gleda toljko na fhteвило kakor na veljavo besedi, in meni se dosdeva, de se je per obema nesmernosti treba varvati. „Se premodriga ino prereshniga kasati, ino v' drushni nizm k' nasprotnimu pogovori prirezhi, kashe, kakor se meni sdí, nesavupnost v' drushno, alj kako sanizhovanje is napuha; nasproti pa smeraj zhenzhati ino norze predajati, ino drugim nobene perloshnosti perpušiti, de bi se po shelji nakramljali, je snamuje nepremishljenosti ino otrozhnosti.

„Svetimu Ludoviku se je teshko sdélo, ako so se v' drushni skrivaj pogovarjali, kakor de bi se kaj posvetovali, fosebno per misi, de bi kjé kdo ne mislil, de

se od drugih slabo govori. „Kdor je per misi v' dobri družni, je rekel,“ in imá kaj veseliga alj kratkozhafniga povedati, naj glasno pové, de bo vsak slifhal; je pa kaj imenitniga, tak naj molzhi, in ne govori od tiga.

ENINTRIDE, SETA POSTAVA.

Od kratkozhafa ino sprelajfhanja, in lizer pervizh kar je perpušheniga ino poshteniga.

Vzhasi moramo svojimu dubu nekaj pozhitka dati, in svoj shivot s' kakim kratkozhafam poshive-ti. Svetiga Janesa Evangelista je enkrat, kakor Kasi- jan dopoveduje, nek lovezh sapasil, ko je ravno je- rebizo na roki dershaf, in si s' tim kratkozhaf delal, de si je prijasno s' tim tizham igral; in tak ga je lovez vprafhal, sakaj on, toljko imeniten ino svet mosh s' toljko porednimi ino nevrednimi rezhmi zhaf trati. Namesto odgovoriti, ga je nasprot sveti Janes vprafhal: „Sakaj ne nosish smeraj svojiga lozna na- petiga? Sato, mu je odgovoril lovez, ker bi sme- raj napet ino vkriven svojo urnost sgubil, kadar bi mi narbolj potreben bil. Tak se pa tudi ti ne zhudi, mu je rekel apostel, ako jes svojimu duhu nekaj po- zhitka od dela ino persadevanja dovoljim, in se ne- koljko sprelajfham, de se po tim toljko vishi k' premifhlovanju (sagnati samorem. Gotovo je to napzhno, ko bi tako ojstri, neobtesani ino neperljud- ni bili, de bi ne perpuštili ne sebi, ne drugim kak- shniga sprelajfhanja.

Jasniga sraka se nadihati, sprehajati, v' veselim, prijasnim pogovori se rasveseliti, piskati ali brenkati, peti, na lovstvo iti, so takšni kratkozhafi, de se s' njimi sprelajšhati drugiga ni treba, ko se po modrosti ravnati, ktera vsaki rezhi njeno versto, njenin zhaf, kraj ino mero odložhi.

Igre, v' kterih se urnost shivota ino sbrifanost saftopnosti brihta, kakor palm metati, palm isbijati ino perštegati, v' zilj letati, šhpane vlezhi, so fami na sebi nedolshni ino perpušheni kratkozhafi. Le se je treba sraven nesmernosti varvati, v' tim kar sadene zhaf, ki se na to oberne, ino v' tim, kar se na igro šhavi; sakaj, ako se prevezh zhafa v' kaj takiga oberne, tak ni vezh sprelajšhanje, ampak golo delo, tako de si sraven ne oddehne ne duh ne truplo, ampak oba se šhe le bolj vtrudita ino omotita. Ako se pet ali zelo šhest ur šhpani vlezhejo, tak bo igravz ves vtruden, kedar od igre vstane. Predolgo s' palman igrati, ne isbrihta shivota, ampak ga le vpeha. Se prevelik dnar v' igro postavi, tak lahko igravza v' lakomnost sagne, in rasen tiga ni po pravizi, na take poredne ino malovredne sbrifnosti velik dnar postaviti, kakor je prebrifnost v' igri. Pred vsm pa dobro glej, moja Filoteja! de si na take rezhi duha ne navešesh; sakaj, naj bo shé igra poshtena kakor hozhe, tak vender smeraj napzhno ostane, svoje zelo ferze ino vse svoje pozhutleje tajisti nanagniti. Ne rezhem, de bi ne smeli per igranji svojih misli per igri imeti, (sakaj drugazhi bi nam ne bil kratek zhaf per njih) ampak le pravim, de ji ne smemo zeliga ferza podati, velikiga posheljenja po nji imeti, se nesmerno sraven veseliti, in po nji koperneti.

DVENOTRIDE, SETA PO, STAVA.

Od prepovedaniga igranja.

Kozkati (kobrati, burflati), kvartati, ino s' drugi t'f takimi igri se pezhati, per katerih le tisti dobi, katerimu se permeri, niso le, kakor ples, nevarni kratkozhafi, ampak so she same na febi hudobne alj kasljive, in torej tudi po desheljskih ino duhovskih postavah prepovedane. Me morde vprafhafh: Kaj je pa she toljko hudiga sraven? — tak odgovorim: dobizhek per tih igrah ne pade f pameti, ampak po frezhi, in vezhkrat tift dobi, ki po svoji sbrifnosti ino premetenosti nizh ne saflusbi. Pamet je torej sraven-safamovana. „Pa fmo se tako med febo pogodili,“ pravifh. — Ref je, alj to je le toljko sadelo, de dobizhkar drugim obene krivize fstoriti ne fme; in is tiga she ne is-haja, de bi ta pogodba s' igro vrednespametna ne bila; sakaj ftava, ki bi menifa plazhilo sbrifanosti biti, postane tukaj plazhilo frezhe, kateri obeno plazhilo ne flifhi, ker ne is-haja od igravza.

Verh tiga imajo te igre ime, de fo kratkozhafi, ino fo sato tudi ifnajdene; vender nifo nizhefar manj, ko kratkozhafi, ampak fo le posilno trudenje. Sakaj, ali ni to trudenje, ako je duh fkos vedno pasljivoft napet, alj fkos vedno nepokojnoft, bojezhnoft ino jeso ftfkan? Ali se najde bolj shalofna in bolj otoshna pasljivoft, kakor je pasljivoft igravzov? She govoriti ne fmejo med igro, ne se fmejati, ne kaslhati, de bi jesa med njimi ne vftala.

Poslednizh obftoji veselje per igri v' edinim dobizhku; ali pa ni to veselje zhes vse hudobno, ki le is fbkode ino nevolje foigravza is-hajati samore?

Sramotno saref je tako veselje. Is tih treh vsrokov so torej igre prepovedane. Ko je veliki sveti kralj Ludovik sasilihal, de njegov brat, Anshuvski knes s' Balteram, Nemurfskim Gospodam igra, se je per vsi svoji bolesni is postele vsdignil, se je sapotikáje v' njihovo jispo podal, je popadel desko, na kateri sta igrala, s' kobri ino dnarmi vred, in je vergel use fkupej, v' veliki jesi nad obema skos okno v' morje. Ko je sveta ino zbista diviza Sara s' Bogam od svoje nedolshnosti govorila, je rekla: „Ti vésh, o Gospód! de se nikdar nisim s' igravzi pezala.“

TRINOTRIDE, SETA POSTAVA.

Od plesov in drugih perpušhenih, vender nevarnih kratkozhasov.

Plesi, de si ravno niso sami na sebi pregreshni, se vender h' grehu slo nagnujejo, kakor se sploh imajo, in so torej slo slo nevarni. Napravljajo jih po nozhi, v' temi se pa prav rado kaj temniga ino hudiga med veselje pertepe, ki je po svoji naturi silno slo k' hudimu nagujeno. Tudi se sraven ob enim naprej bedí, in tak se júterne ure prihodniga dneva, in s' njimi perloshnost sgubi, Bogu v' tim zhafi flushiti. In s' kratkim je in ostane neumno, dan v' nozh, ljuzh v' temo, in dobre dela v' napzhnosti spremenjati. Vlak si persadeva, de bi vezh nezhimernosti k' plesu pernesel, in nezhimernost je tako velika priprava h' greshnimu shivlenju ino k' nevarnimu ino greshnimu sesnanju, de se per plesu vezhi del sazhne.

Rezhem ti, od plefa, Filoteja! kar sdravniki od gob. Narboljšhi, pravijo, so sa nizh; tudi jes ti rezhem, de narboljšhi plef veliko ne velja; ako pa morash gobe jesti, tak glej, de bodo dobro napravljene. Ako ti is kakiga vsroka, soper kteriga se ne moresh lahko isgovoriti, na plef iti morash, tak dobro poglej, de bo plef dobro perpravljen. — „S' zhim bi pa moral perpravljen biti?“ S' spodobnostjo, resnobo ino dobrim namenam. Malo jih vshij ino malo kdaj (pravijo sdravniki od gob), sakaj, kakor dobro so shé napravljene, tak je she to strup, ako jih je mnogo. Plefhi malo ino malokdaj; sakaj, ako drugazhi ravnash, se postavish v' nevarnost, de ti bo plef prevshezh postal.

Ker so gobe polne sesävk ino majhniñ odper-tin, tak lahko ves strup posesajo, ki se bliso njih snajde; in so bliso kazh, tak lahko njihov strup na se potegnejo. Plefi ino drugo enako ponozhno s-ha-janje vlezhejo sploh vse grehe ino napake, ki so v' enim kraji domá, na se, kakor prepire, nevoshljivost, saframovanje ino greslhno ljubesen. In kakor se skos telefno premesenje plefavzov potne odpertine odpre-jo, ravno po tej meri se odpirajo tudi njihove ferza. Se perblisha torej ob taki perloshnosti strupna kazha, in vshepezhe nesramno besedo alj saljubljen perlisik v' uhó, alj pogleda kak mazharad s' nezhistim pogle-dam alj saljubljenim kimanjam, kak lahko se da ferze vjeti alj ostrupiti.

Ti nespodobni kratkozhasi, moja Filoteja! so sploh silno nevarni; odpodijo duha brumnosti, oflabi-jo dushne mozhi, ohladijo sveto ljubesen, in isbudi-jo jesero hudobnih nagujenj v' ferzi; torej je slo slo velike modrosti timu potrebá, ki shé mora sraven biti.

Sdravniki pravijo, de kdor je gobe jedel, mora pred vsm drugim možno ino dobro vino piti; jes pa pravim, de se po plefu morajo svete ino svelizhávne rezhi premishlovati, ki so v' stani, nevarne vtifke ras-gnati, ktere je veselje plefa v' ferze lahko vtifnilo. „Kaj si pa moramo pred duha perpeljati?“

1. Med tim, de si plesala, je veliko dušh v' pekli gorelo, savoljo grehov, ktire so per plesu alj savoljo plesa dopernesse.

2. Veliko menihov ino brunnih dušh je bilo ravno v' tisti uri pred Bogam sbranih', so prepevali njegovo hvalo, in so obzhudovali njegovo neskonzhno lepoto. O koljko blashnisthi so obernili leti svoj zhaf, kakor ti svojiga!

3. Med tim, de si plesala, se je veliko dušh v' veliki smertni sili lozhilo, in veliko jesero ljudi vbojiga spola je terpelo hude bolezhine v' postelah, bolnisthnizah in pod milim nebam na kerzhu, pesku ino kamnu, ino na hudi ognenzi. Oh, obeniga pozhitka niso imeli, ali te ne gane to k' pomilovanju? — In ali se zeló nizeh na to ne opomnisthi, de bosh ravno tako enkrat sama jezhalo, med tim, de bodo drugi plesali?

4. Nafh Gospod Jesus, presveta Diviza, angeli ino svetniki so te vidili na plesu. O kak si se jim vsmilila, ko so tvoje serze vidili, de se je toljko veliki neumnosti vdalo, in je toljko na to otrozhnost pasilo.

5. Oh, med tim, de si tam bila, je zhaf naprej tekel, in smert je blishej nastopila. Glej, kak se ti smeji, in te na svoj ples vabi, ker bodo sgrivani sdihleji zhes tvoje grehe tvoja musika, in kjer bosh le en skok storila, skok od shivlenja v' smert, ker prestop od zhafa do vezhnosti veselja alj terpenja le en sam trenk terpi. Te rezhí sa pervo prevdari, vezh in boljshih ti jih bo Bog vdahnil, ako je njegov strah v' tvojim serzi.

,SHTIRINOTRIDE, SETA PO, STAVA.

V' kterih okoljshinah se igrati
alj plesati sme.

Plesati ino igrati se sme le is sprelajshanja, ne is nagnjenja, malo kdaj in le na kratko, ne pa do vtudenja ino omotenja. Sakaj, kdor bi si nju navado naredil, bi sprelajshanje v' delo spremenil, „Pa ktere so okoljshine, de se v' njih igrati ali plesati sme? „Spodobnih perlshnosti k' plesu, kakor tudi k' igram, ki fame na sebi niso greshne, je vezh; alj malo jih je k' prepovedanim igram, sato ker so te vezh grajanja vredno ino bolj nevarne.

Satoraj s' kratkimi besedami rezhem: Pleshi she ino igraj ob takih nakljuzhbah, kakor sim ti povedal, ako namrezh, se poshteni drushni vstrezhi, modrost in perljudnost tako svetjete; sakaj is dobri-ga namena volji drugih se vdati, spreoberne rezhi, ki fame na sebi nezhi ne veljajo v' dobre, nevarne v' perpushene, in she tistim hudobijo odvsame, ki so od ene alj druge strani kolj hudobne.

Satoraj tudi igre frezhe, ki fame na sebi niso bres graje, grajljive biti nehajo, ako naf pravizhno podvershenje v' voljo drugih v' nje perpeljá. Poto-lashilo me je, ko sim v' shivlenju svetiga Karelna Baromeja bral, kako je „Shvajzerjam mnoge rezhi dovolil, v' kterih je drugazhi ves ojster bil; in kako je sveti Ignazi, k' igri vabljen, se v' tajiste spustil.

Tudi sveta Elisabet, vogerška prinzesija je vezhkrat plesala ino igrala, ako je bila v' kratkozhasnih drushnah, bres de bi bila svojo poboshnost kaj po-

fhkodovala, ki se je tako globoko v' njeni dushi okoreninila, de je, enaka skalam, ki jéser, Reate obdajajo, in rastejo, ako jih valovi pluskajo, v' fredu posvetne visokosti ino nezhimernosti rasla, v' kterih jo je njenin stan dershal. Veliki ogenj se vishi vsdigne, ako ga veter podpihuje, majhin pa ravno fkos pihanje vetra vgasne, ako se ne saflone fkerbno s' pokrivavko.

PETINTRIDE, SETA POSTAVA.

De moramo v' velikih kakor v' majh-
hilih rezhéh svesti biti.

Boshji shenin v' visoki pesmi pravi, de mu je njegova nevesta s' enim svojih ozhi ino s' enim svojih lasov serze vropala. Med vsimi sunarjimi udi zhlovefbkiga trupla, naj si bo, kar vmetno softavo alj njih opravila sadene, ni obeden toljko shlahten ko oko, obeden nasproti, tako poreden ko las. S' tim nam hozhe boshji shenin pokasati, de mu niso kar imenitue opravila brumnih ljudi dopadlive, ampak tudi njihove poredne ino niske deliza, in de, kdor mu po njegovim dopadenji flushiti hozhe, s' veliko fkerbjo na to gledati mora, de mu bo ne le v' visokih ino velikih, ampak tudi v' priprostih ino porednih delah flushil, ker mu s' obojimi enazhno fkos ljubesen njegovo serze prijeti samoremo.

Perpravi se torej, moja Filoteja! velike ino mnoge teshave in she zelo muke sa Boga terpeti.

Bodi perpravljena, ako bi njegovi sveti volji dopadlo, ker ti je narljubšhi ino nardrajšhi, ozheta, matter, fosakonškiga, otroke, in zeló svoje ozhi ino svoje shivljenje mu prepustiti. Dokler dolgo pa vendar tebi boshja previdnost toljko obzhutnih in tako velikih teshav ne poshlje, in tvojih ozhi ne terja, ji faj lafe darúj; to se rezhe: terpi s' krotkostjo majhino rasshalenje, tisto majhino sgubo, tiste majhine fitnobe, ki te skori vsak dan sadevajo; sakaj ako si take majhine okoljšhine v' duhu ino v' obzhutku ljubesni k' pridu obrazhafh, si bosh njegovo serze savsim predobila, in si ga v' svojo vlast spremenla. Tiste vsakdanje dela keršhanškiga vsmilenja, tisto glavno bolesea sobje pobolenje, nahod, zhmerenje fosakonškiga, potrup kakiga stekla (glasha), tisto saframovanje alj gondranje, una sguba rokovize ali robza, una majhina fitnost, sarano se k' spanju podati, de bo vsgodaj mogozhe poboshne dela molitve alj svetiga obhajila opravlati, tista majhina framota, nektire dele poboshnosti ozhitno opraviti, sploh, vse tiste majhine fitnobze ino terplenje, so boshji dobroti slo dopodljive, ako jih v' duhu ljubesni sprejmemo ino preterpimo, ki svojim sveštim flushabnikam sa fam kosarez vode morje neskonzhne radošti ob ta; in ker se takšhne perloshnosti skoraj vsaki dan nakljuzhijo, tak imamo, ako jih pametno oberujemo, s' njimi velik perpomozhek, si veliko blaga sa svojo dušho nabrati.

Ko sim v' shivljenji svete Katarine is Siene bral, koljkokrat je bila v' duhu samaknjena, kakšhne vifoke besede modrosti je govorila, kakšhne prezhudne pridge je dershala, mi je bilo bres vfiga dvojja, de je s' ozhefam snotranjiga gledanja serze svojiga nebeshkiga shenina ropala; pa obeniga manjšhi tolashenja nisim obzhutil, ko sim bral, de je ravno ona v' kuhni ozhetove hišhe v' ponishnosti pezhenko sukala, jogen vpihala, sakurila, kuhala, moko kvafila, in narparednišhi hišhne dela opravljala, s' velikim veseljam, ki je bilo s' perferzhno ljubesnjo do Boga

oshivleno. In nezh manj ne fhtejem kratke ino pri-
 proste premishlovanja, ktire je v' fredi svojih niskih
 ino porednih opravkov deršhala, ko samaknjenja ino
 viſoke ras-svetlenja, s' kterimi je toljko mnogokrat
 bila od sgorej oblagodarvana, in ki ſo ji bile mor-
 de ravno ſavoljo tiſte njene ponishnoſti ino ſame
 ſebe ſanizhovanja podelene. Njene premishlovanja
 ſo bile pak takſhne le: Miſlila ſi je, ko je ſa
 ozheta kuhala, de kakor druga Marta Goſpodu Je-
 ſusu obed napravlja; v' ſvoji materi je gledala
 preblasheno Divizo, in v' svojih bratih apoſteljne, in
 ſe je po takim v' duhu ſerzhila, zelimu nebeſhkimu
 dvoru ſluſhiti, ter je vſe rezhi s' prezhudno ljubes-
 nivostjo opravljala, ker ji je bilo gotovo, de je
 tako volja Narvikſhiga. Ta ſgled, ſim ti, moja Fi-
 loteja! ſato pred ozhì poſtavil, de vidish, koljko
 veljá, ako vſe naſhe opravila, naj bodo ſhe toljko
 poredne, ſa v' ſluſhbo beſhje ſvetloſti opravljamu

Toréj ti perporozham; kar narvezh ſamorem,
 de tiſto jako ſheno poſnemafh, ktéro veliki ,Salom-
 on tako mozhuo hvali, in ki je ſvoje roke na
 mozhne, ſhlahrne ino imenitne rezhi poloſhila, per
 vſim tim pa ne opuſtila, ſhpulizo verteti. Na mozh-
 ne rezhi je poloſhila roko, in s' ſvojimi perſtimi je
 ſhpulizo vertéla; tak tudi ti ſvojo roko na mozhne
 rezhi poloſhi; vadi ſe v' molitvi ino premishlovanji,
 v' pogoftnim ſavſhitji Sakramentov; bodi gorezha,
 ljubesen boſhjo v' duſhah obuditi, njih ſerza s' do-
 brimi miſli navdati, in velike ino imenitne rezhi,
 po tim, ko tvoj ſtan dopuſti, opravljati; pa ne po-
 ſabi per tim na ſvojo ſhpulizo, to ſe rezhe: oprav-
 ljaj une niſke ino poredne zhednoſtize, ki lizhnim
 roſhizam enako iſpod kriſha raſtejo, kakor ſo: vbo-
 gim poſtrezhi, bolnike obifkati, domazhe preſker-
 beti, s' vſimi opravki, ki ſravén fliſhijo, in s' ko-
 riſtno pridnoſtjo, ki te ne bo nikdar bres dela po-
 ſtopati puſtila; ino med timi opravili ſtôri premishlo-
 vanja, kakor ſim ti jih ravno od ſvete Katariue
 raſkaſal.

Perlošnost, Bogu v' velikih rezheh flushiti, je malo, navadne so pa take, v' kterih mu v' majhnih rezheh flushimo. „Kdor bo pa v' majhnih rezheh svešt snajden,“ pravi Odrešenik, „bo zhes velike postavljen.“ Stôri torej vse v' imenu boshjim, in vse bo prav storjeno, naj jêfh, alj pijesh, spish alj si oddêhnefh, pezhenko vertish, alj kaj drugiga pozhnefh; de si le vse pametno uravnash, bofh zhedalje vezha v' boshjih ozheh perhajalà, to se pravi, ako le sato vse storish, ker Bog hozhe, de storish.

,SHE,STNOTRIDE,SETA PO,STAVA.

De moramo pravizhnih ino pametnih misli biti.

Ljudjè se nam le sato rezhe, ker pamet imamo, vender je zhlovek, resnizhno pameten slo kaj redkiga, ker naf lastna ljubesen sploh od pameti odtesuje, in naf v' stotere in stotere krivize in hudobije sapeljà, ki enako tistim majhinim lesizam, od kterih se v' visoki pesmi govori, vinograde pokonzhajo; sakaj ravno sato, ker so majhine, se ne menimo sa nje, ker jih je pa grosno shtevilo, pa le veliko fhkodo napravijo.

Alj ni to Ludobija in nespamet, kar ti bom sdaj le povedal? Savoljo kake male stvarize obfodimo blishniga, sami sebe pa isgovarjamo v' mnogih rezheh. Predali bi radi vse drago, kupili pa sa majhino zéno. Hozhemo, de bi se s' blishnim po ojstri pravizi ravna-lo, nam pa vse spregledalo ino persaneslo. Sheli-

mo, de bi nam nashih besed nihzhe flabo ne raslagal, smo pa filno pikri, zhe kdo kaj zhes naf sine. „Silimo, de bi nam blishnipredal, kar je famimu vfhezhe; alj bi ne bilo bolj spodobno, de obdershi svoje drago blago, mi pa svoj dnar? Sa hudo mu vsame-mo, de se nashifitnosti ne vda, ali bi ne imel on bolj prav, de bi nam sa hudo vsel, de ga nadlegjemo?

Ako se v' kakim opravilu poboshnosti dobro uvadimo, vse drugo sanizhujemo, in vse drugo dershimmo sa nezhe, ker se s' nashim dosdevkam ne slega. Ako kdo nashih podloshnih ni tak, kakorshniga mi shelimo, alj, ako smo enkrat nevoljo soper njega dobili, po tim nam vezh ne vstreshe, naj pozhne, kar hozhe; ne nehamo ga shaliti, in vedno mislimo, kak bi ga isplazhali. „Se nam je pa enkrat kdo is kake naturne prijetnosti perkupil, po tim vse sogovarjamo, naj sazhe, kar hozhe. „Se najdejo ljubeshnivi otrozi, kateri pa sato nikdar dobriga ozhefa od starishev ne dobijo, ker kak telefni popazhik na febi imajo; nasprot se pa tudi prav hudobni otrozi naletijo, ki so savoljo telefne lepote ljublenzhki starishev. Povsod bogate vezh zhislamo, kakor vboshne, ako tudi niso, ne imenitnishiga stanu, ne boljshiga sadershanja; faj she tisti v' nashih ozhéh vezh velja, ki bolje obleko na febi ima. „Svojo pravizo tirjamo natenzhno, nasprot pa hozhemo, de bi vsak, ki per naf kaj iskati ima, ves dober bil. Nihzher nam nima nafhe zhasiti sa en las iskrajshati, in hozhemo, de bi se nam vsak pouishen in pohleven skasal. Le preradi se zhes blishniga pertoshimmo, zhes naf bi se pa ne smel nikdar nihzher pertoshiti.

Kar mi drugim storimo, visoko zenimo, kar pa drugi sa naf storijo, se nam pa skorej nezhe ne sdi. S' eno besedo, taki smo, kakor jerebize is Passigonije, ki dvoje ferze imajo. Krotko, ljubeshnijvo, perjasno ferze imamo sa se, terdo, ojstro in bodezhe ferze imamo sablshniga. Dvoje tehizmo imamo: eno, de svojo prirozhnost in lasten dobizhek bolj dobro, ko

je mogoče, s' njo odtehtamo (odvagamo), drugo pa, de priroznost ino dobizhek blishniga v' narvezho njegovo shkodo s' njo odmerimo. Kako pa sveto pismo govori? Vsta hudobnih so is eniga in she eniga serza govorile, "to se rezhe, hudobni imajo dvojno serze; in gnusoba je pred Bogam dvojno tehtnizo (vago) imeti, eno ki zhesobilno vaga, s' ktero kupujemo, drugo pa prelehko, s' ktero dajamo ino predajamo.

Moja Filoteja! bodi enoserzhna ino pravizhna v' svojih djanjih; misli se vselej na mesti blishniga, in blishniga na svojim mesti, in pravizhno bofh vse rasfodila. Bodi kupovavka, kedar predajash, in predjavka, kedar kupujesh, in pravizhno bofh kupovala ino predajala. Vse te krivize se dersijo sa majhine, sato ker k' povrazhilo ne veshejo, in sraven med menjiki natenzhnost tiga ostanemo, kar naf v' fitnobe ne perpeljã; vender naf pa te krivize k' poljshanju veshejo; sakaj veliki pogreshki pameti ino ljubesni so to, in ref tudi krivize; in nikdar nam ne bo to shkede preneslo, de dobro serzhno, poshteno ino prijasno ravnamo, in se s' pravizhnim, dobrim ino pametnim serzam vedemo. Ne posabi torej, moja Filoteja! svojiga serza vezhkrat prejiskati, jeli je proti blishnimu tako kakor shelish, de bi serze blishniga proti tebi bilo, ko bi ti bila na njegovim mesti, sakaj to je poglavitnost, kar nafho pamet sadeva. Ko so zesarju Trajanu njegovi perjатели ozhitali, de svojo visokost prevezh na nezsh deva, ker prelehko vfakiga pred se pusti, jim je odgovoril: „Kaj, ali ne bom proti podloshnim tak zesar, kakor bi si sam zesarja shelel, ko bi jes podloshen bil?“

,SEDEMINOTRIDE, SETA PO, STAVA.

O d p o s h e l j e n j a .

Koj vsak vé, de se moramo poshelenja po grešnih rezheh varvati; sakaj poshelenje hudiga naf stori same hudobne. Jes ti she pa poverh tiga rezhem, moja Filoteja! ne posheli nezh kaj takiga, kar bi tvoji dushi lahko shkodovalo, med to slifhijo plefi, igre in maskteri drugi kratkozhafi; kakor tudi nezh manj: visok stan in zhaštitljive flushbe, in she zeló perkasni ino samaknjenja. Sakaj mnogo nevarnosti, mnogo nezhimernosti ino smote se rado med take rezhi permete. Ne posheli tudi takih rezhi ne, ki so she predalezh, to je takšnih, ki se she le zhes veliko zhafa sgoditi samorejo. Koljko jih je, ki si bres vsiga prida s' takimi sheljami svoje ferze rastrefejo, in se v' nevarnost velikiga nepokojja spravijo. Kaj pernese mladenzhu, de se s' sheljo po kaki flushbi vbija, poprej de zhaf pride. Ako sakonfka shena po nunftvu sdihuje; kaj ji njeno hrepenenje pomaga? Ali ne sapravim nepridno zhafa, ako blago blishniga kupiti shelim, poprej, ko ga v' pródaj spusti? Ako sim bolen, in slo shelim pridgovati, alj sveto masho brati, belnike obiskovati, alj niso takšne shelje prasne, ker ne stojí v' moji oblasti? Tak pa takšne shelje je proftor prevsamejo drugim sheljam, ktere bi moral iméti; namrezh, shelje, de bi slo poterpeshliv ino Bogu vdan bil, de bi sam sebi odmerl, pokorn ino pohleven v' svojim terplenji bil, ker to je prav sa prav, kar volja boshja od mene hozhe. „Sploh so pa nafhe shelja, kakor nosezhnih,

ki v' jeseu vnovizh nabranih zhefhen, in v' spomladi vnovizh naterganiga grosdja posheljijo.

Nikdar ne bom poterdil, de bi, kdor je k' dolshnostam eniga stanu savésan, kako drugazhno shivljenje shelel, ki se s' njegovim stanam fklepati ne da; alj de bi kake poboshne dela opravljal, ki so njegovimu stanu vse nasproti, sakaj to moti ferze, in mu odvsame mozh k' potrebnim opravilam. Ko bi jes po kartajсарski samoti poshelaval, se saftonj tèmrem s' posheljenjam, in to posheljenje je na mesti tiftiga, kteriga bi v' refnizi imeti moral, namrezh, dolshnosti svojiga prizhejozhiga stanu natenzhno ispolnovati.

In jes bi she notel, de bi kdo boljshi saftopnost in raslozhnishi ras-fodik, imeti shelel; sakaj saftonj so take shelje, in jemljejo prostor tiftim sheljam, ktire bi vsak imeti moral, svojo saftopnost in ras-fodik, kakor jih imá, v' dobro oberniti; tudi bi notel, de bi kdo, Bogu flushiti, perpomozhkov shelel, kterih nima, ampak, de tiste, kteri so v' njegovi oblafsti, prav oberne. To sadene pa le hrepenjenje, ki ferze saftonjterga; sakaj priproste shelje ne pernefo obene shkode, de jih le prevelikrat nimamo.

Ne posheli tudi nobeniga krisha, rasen po velikofsti, poterpeshljvofsti s' ktero si dosdajuje teshave preftala; sakaj smota je, si martro sheljeti, ako nimamo ferza, rasshalenje prenefti. Vezhkrat obudi sovrashnik velike shelje po takih rezheh, ki so delezh, in naf nikolj sadele ne bodo, de nam ferze od prizhejozhih rezhi odverne, ki nam, take majhine, ko so, vender veliki dobizhek pernefti, samorejo. V' nafhim dosdevanji pobijamo poshasti v' Afrifhkih pushavah, med tim, de naf savoljo neskerbnofti majhine kazhe vmarijo, ki so na nafhah potih.

Ne sheli si sknfhnjav; sakaj to bi bila gola perdernost, perpravi si pa ferze, de jih bofh ferzhno perzhakala, in se jim vbrantiti samogla, kadar se te lotijo.

Mnegitere jedi per enim obedi vshivati, posebno ako jih je veliko, stiskajo vselej shelodez, in ga poterejo, ako je slab. Ne napolni svoje dushe s' premnogimi sheljami, ne s' posvetnimi, sakaj bi te do kraja vgonobile, pa tudi ne s' duhovnimi, sakaj te bi te prevezh smotile. Ako je tvoja dusha dobro ozhifhena, in se vsih shkodljivih sokov prosto obzhuti, tedaj ima prav veliki glad po duhovnih rezheh, ino v' svoji veliki lakoti shelj stotere opravila poboshnosti, pokorjenja, ljubesni ino molitve. Dobro snamnje je saréf le ta glad, moja Filoteja! vender pa tudi prevdari, ali bosh samogla vse dobro preshvezhi, kar vshiti hozhefh. Isberi si torej po svetu svojiga 'duhovniga ozheta is med toljanjih shelj tajilte, ktire sdaj ispeljati ino ispolniti samorefh, in tistih se stanovitno dershi, potim ti bo Bog druge poslal, ktire bosh ob svojim zhafu ispeljati samogla: in tak si ne bosh zhafa s' prasnimi sheljami sapravljala. Jes ti pa s' tim ne rezhem, de bi iméla kako dobro sheljo sanemariti; ampak moramo shelje po redi ispolnovati, in tiste, ki se sdaj ispeljati ne dajo, tako dolgo v' kotez serza tirati, dokler njih versta pride, do tih malov pa liste ispolnovati, ki so she srele sa ispolniti. In to ne gré kar od duhovnih, ampak tudi od takih shelj, ki posvetno sadevajo, ker bi mi dragazhi nikdar ne samogli bres nepokoja in bojezhnosti shiveti.

O, SEMINOTRIDE, SETA POSTAVA.

Poduzhenje sa porozhene.

„Sakon je velik Sakrament, (jes rezhem) v' Kristufu ino v' njegovi zerkvi.“ Od vsih, v' vsih, ino v' vsm, to je, v' vsih svojih delih je sakon v' zhafti dershati. Od vsih; sakaj tudi divize ga imajo v' ponishnosti zhislati. V' vsih; sakaj enako svet je sakon med vbogimi, kakor med bogatimi. V' vsm, sakaj svet je njegov sazhetek, njegov zilj in konez, njegov prid, njegovo snamuje in njegov sapopadik. On je fadni vert kerfhanstva, ki semljo s' vernimi napolnuje, de bo fhtevilo isvoljenih v' nebesih enkrat polno. Ohranjenje sakonfkiga stanu je torej nari-
menitnishi rezh sa deshelo, ker je sazhetek ino is-
virk vsih njenih potokov.

O ko bi vender „Sin boshji na vse shenitnine bil povablen, kakor je bil povablen na tisto ki so jo v' Kani na Galilejskim obhajali! V' nobenim sakonu bi po tim vina tolashb in blagoflovov ne grefhali. De se pa, rasen kjé v' sazhetki, sploh grefha, pride le is tiga, ker Adona (nezhimernost) namesto boshjiga Odrefhenika, in Venero (neframnost) namesto visokohvalene Divize v' svatovfhino vabijo.

Pravijo, de kdor lepe ino pisane jaguizhe imeti sheli, jim pisane fhbize naprej dershati mora, kadar se drushijo: kdor pa v' sakonu frezho in blagoflov imeti sheli, si mora per shenitvi svetoft in visokost tiga Sakramenta naprej postaviti. Namesto tiga se pa rado nesmerno rasvujsdanje med svatovfke kratkozhasfe, pojedine ino pogovore pertepe. Ni se torej zhuditi, de tak mnogi hudi nasledki is tiga nastopajo.

Bolj ko vse, perporozham sakonskim nasprotno ljubesen, ktero jim sam sveti Duh na premnogih krajih svetiga pisma perporozha. O sakonski! nizeh ni to, ako vam klizhejo: Ljubite se med seboj s' naravno ljubesnjo, sakaj to stori tudi dvoje gerliz; tudi nizeh ni, ako vam pravijo; Ljubite eden drugiga s' zhloveshko ljubesnjo; sakaj tudi ajdje so to storili. Jes vam pa rezhem s' velikim aposteljniam Pavlam: „Moshje! Ljubite svoje shene, kakor Jesus svojo zerkuv ljubi, in vi shene, ljubite svoje moshe, kakor zerkuv Kristusa, svojiga Isvelizharja.“

Bog sam je Evo nashimu pervimu ozhetu Adamu perpeljal, in sam Bog je tudi, ki je s' svojo nevidno roko posvezhenno saveso vajniga sakona fklenil, in vaj eniga drugimu perpeljal. Sakaj torej ne ljubita eden drugiga s' popolnoma sveto, zhisto boshjo ljubesujo?

Pervi nastopik te ljubeshni je neraslozhлива fklenituv vajnih ferz. Ako se dvě hojove dili s' limam fklenete, tak se bote na vsakim drugim mestu poprej rasklati dale, ko ondi, kjér so stimane, de je le lim sa kaj. Jesus sam je fklenil s' svojo lastno kervjo mosha ino sheno, torej je tudi ta fklenituv tako mózhna, de se popréj ima telo od dushe, ko mosh od shene lozhiti. In ta fklenituv ne veshe toljko telca, kaker ferza, nagnenja ino ljubesen.

Drugi nastopik te ljubeshni mora biti ne raslomliva svefloba obéh sakonskih eniga proti drugimu. Pezhatniki so bili svoje dni v' perstane vresani, kakor she famo sveto pismo sprizhuje. To je tedaj fkrivnost zerkveniga opravila perporoki. „Skos roko mafhnika blagoslovi zerkuv perstan, ter ga narpréj sheninu poda, in ga s' tim opomni, de sdaj fkos mozh Sakramenta njegovo ferze na vselej sapezhati, tako de sdaj in nikdar, ne imé ne ljubesen kake druge shenske dari v' njega najti ne smé, dokler dolgo bo ta shivela, ktera se mu je sdaj sa sheno dala. Potim poda shenin perstan nevesti, de nasproti naj tudi ona vé, de nikdar ne smé svojiga ferza

drugimu moshkimu odpreti, dokler dolga bo ta na semlji shivel, kteriga ji je ravno sdaj Bog dal.

Tretji sad sakona je radovolin sarod ino rejenje otrók. Vifoka zhaft sa vas, o vi sakonfki! de Bog, ko fhtevilo dufh mnoshiti hozhe, ki fo poklizane, ga vekomaj zhaftiti ino hvaliti, vas sa fsheshte te vifoke skrivnosti, vsame, de is vashe sklenitve trupla is-hajajo, kterim kakor bifar nebeshke rose fkos fthvarjenje dufho vdahne, kakor jo fkos svojo fapo v' truplih fthvari.

Imajte torej, o moshje! blago fthanovitno ino preferzhno ljubesen do svojih shen. Satorej je bila shena od rebza perviga mosha vséta, ki je narblishjerza, de bi jo blago ino perferzhno ljubil. K' nika kimu saframovanju, ne sanizhovanju vas nimajo dra shiti reve alj flabofiti vaflih shen; naj si bodo na telef alj na dufhi, ampak vas fhe le morajo k' krotkimu, ino ljubeshni polaimu vsmileja nagniti, ker jih je Bog tako fthvaril, de vam fkos svojo podloshnost vezh zhafti ino fposhtovanja dorafte, in de bi jih vi tako sa tovarfbize imeli, de fhe si ravno njihova glava ino njihovi prepofthavljeni. In vi, o shene! ljubite moshé, ktire vam je Bog dal, s' blago, perferzhno, pa vender tudi s' fposhtovavno ljubeshnjo; sakaj ravno sato je fthvaril Bog moshe mozhnejiga in vifhjiga fpolala, in je hotel, de bi shena, koft od njegove kofiti, in mefo od njegoviga mefa, bila moshu podloshna, in ker is njegoviga rebra, ispod njegove rame ishaja, od njega peljana bila. To podloshnost vam perporozha sveto pifmo filno ino slo, alj ravno to sveto pifmo vam polajfha vafho butaro, ker ne sapové famo, de fe vi s' ljubeshnjo podvershete, ampak tudi vafhim mosham sapove de morajo svojo oblast s' veliko ljubeshnjo, dobroto ino perferzhnofhjo ispolnovati. „Vi moshje,“ govori sveti Peter, „ravnajte pametno s' svojimi shenami, kakor s' rablini posodvami, in jih dershite v' zhafti.“

Tako slo pa, ko vas, opominam to nafprotno ljubeshen, ktero fhe eden drugimu dolshni, veduo vik-

šhati ino mnoshiti, se vender varjite, de se ne bo v' strah sa sveštobo (v' ajfranje) sprevergla; sakaj nizh redkiga ni, de kakor se v' narshlahtnifnih ino zhifto srelih jabukah zhervi saredé, se tudi is nargorezhifhi ino perferzhnifhi ljubesni dvoje sakonfkkih ajfranje szimi, fkos ktero se prava ljubesen šrati ino popazhi; sakaj szhafama israfteta prepir ino lozhenje is njega. Gotovo se ne bo ondi nikdar ajfranje saznelo, kjér se prijasnost na zhednost vpira; torej je tudi gotovo snamnje sgol mesene ljubesni, ki se je v' ferze vkradila, kjer ji je pregresfna, nestanovitna, in k' nesavuplivosti nagnjena zhednost naprot prifhla.

Torej je bedašta hvála perjasnosti, ako jo kdo s' ajfranjam povikšhati hozhe. Sakaj ajfranje je fizer fprizhovanje velike, ne pa poshtene ino popolnoma prijasnosti, ker se popolnamast perjasnosti na terdnost zhednosti per ljubljénim zhloveku sanafha, ajfranje pa nad njo dvómí.

— Ako shelite, o moshje! de bi vam vafhe shene svešte bile, tak jih uzhite to zhednost s'lastnim sgle-dam. „S' kakšnim zhelam“ pravi sveti Gregor is Nazijanža, „samorete framoshljivošt od svojih shen tirjati, ako sami neframno shivite? Kako tirjate od njih, kar jim ne podelite? Hozhete, de bodo zhifte? Sadershite se sami zhifsti proti njim, in vsak naj oh-rani po besedah svetiga Petra svojo posoduv k' posvezhenju. Ako jih pa vi sami gnufobo uzhite, tak ni zhuda, de vam njihovo rasvusdanje framoto naredi. Vi pa, o shene! kterih zhast je s' vafho zhiftošt-jo in lepim sadershanjam na tenko fklenjena, ohranite svojo velizhast in se persadevajte sa njo, in ne perpuštite nikdar, de bi rasvusdanje lifh vafhiga do-briga imena otemnelo.“

Boj se vsakiga salesovanja, naj se ti fhe tak majhino sdí, in ne terpi nikdar krivizhniga perlisa-vanja bliso tebe. Kdor kolj tvojo lepoto in lepo postavo hváli, tiga se varji. Sakaj, kdor blago hváli, in ga kupiti ne more, je v' veliki nevarnosti, ga ropati. Ako pa kdo rasen tvoje hvále fhe flabo od tvo-

jiga mosha govori, ta te hudo rasshali; sakaj ozhitno je, de tak nima kar misli, te sapeljati, ampak te she tudi sa napol premagano dershi, ker je kupzhija s' drugim barantavzam she napol fklenjena, ako perviga vezh nozhemo. Shé v' starih zhashih, kakor she sdaj nosijo shene veliko fhtevelo bifarjov v' svojih usheshih, in fizer, kakor Plinius meni, savoljo veselja, jih roshlati flifhati, kadar se sadevajo. Jes pa, ki vé m, de je veliki flushabnik boshji Isak divishki Rebeke sa pervo sastavo svoje ljubeshni, bifarjev poslal, mislim, de ta fkrivni lishp pervo pravizo pomeni, ktero mosh zhes sheno imeti, shena pa svesto ohraniti imà, namrezh uho; de se nikdar v' njega ne bo druga beseda alj drugi glas spréjél, kakor le prijetni ino perjasni glas zhifnih besedi, ki so prav sa prav evangeljski bifarji juterne deshele. Sakaj nikdar se ne smé posabiti, de se dusha fkos uho ostrupi, kakor telo fkos usla.

Ljubésen ino svestota, med febó fklenjene, storige veselej nasprotno savupanje. Satoraj so sveti moshje ino svete shene nasprotno ljubovanje v' svojim sakonu smeraj visoko zhiflali. Tako je bilo viditi Isaka ino Rebeke is okna v' takim perferzhnim ljubovanji sapopadene, de, ako ravno nezh nespodobniga v' mes ni bilo, je vender Abimeleh kmalo fklenil, de moreta sakonfka biti. Veliki sveti Ludovik, ravno tako ojster proti svojimu telesu, kakor perferzhnen v' ljubeshni do svoje shene, je bil fkoraj savoljo tiga grajan, de se je filno slo takfhnimu ljubovanju prepustil, de si je v' refnizi she le saflushil hvalen biti, ki je svojiga vojashkiga ino ferzhniga duha v' take majhine dolshnosti nagniti vedel, ki so sa ohranjenje sakonfke ljubeshni toljko potrebne. Sakaj, de si ravno takfhino sprizhovanje zhiste ino odkritoferzhne perjasnosti ferz ne sveshe, vender eniga drugimu blishje spravi, ino je prijetna vaba k' nasprotnim ljubeshujivim pogovarjanju.

Ko je sveta Monika s' velikim svetim Avgufhtinam nosezha hodila, ga je velikokrat kerfhanfski veri

ino flushbi boshje zhasi posvetila, kakor tudi sam prizha, „de je she pred rojstvam sol boshjo okufil.“ Lep nauk sa kerfhanfke shene, de fad svetiga sakona naj boshji svetlofi darujejo, she poprej, ko ga svetloba fonza obfi; sakaj Bog, ki daritve poni-shniga ino voljuiga ferza dopadljivo sprejema, ob takim zhasi sploh poboshne misli matere oblagodari.

Prizhe tiga so Samuel, sveti Tomash Akvin, sveti André, Fijesolski fhkof, ino veliko drugih. Mati svetiga Bernarda, vredna mati takfhniga fina, je vsela vsako svojih otrok v' narozhje, in ga je Jesufu Kristufu v' dar pernefla: in od tih malov je vsakiga ljubila s' poboshnim spofhtovanjam kakor sveto, od Boga ji isrozheno saflavo, in je tudi tako frezhna bila, de so vsih sedmér njenih otrok svetniki postali. Kedar pa te preljuje flvarize pozhasi k' pameti perhajajo, fi morajo flarifhi persadevati, de njihove ferza s' flraham boshjim nazdajo. Pazh je to dolshnost sveta Blanka s' gorezhim ajfram dopolnila, in vezhkrat je djala k' svojimu finu, svetimu kralju Ludoviku: „Rajfhi bi vidila, preljubi fin, de bi mi per prizhi vmerl, kakor, de bi kdaj kak smerten greh floril.“ In tako globoko so se te besede v' duho tiga svetiga fina vtisnile, de ni, kakor sam pravi, noben dan zeliga svojiga shivlenja na nje posabil, in fi je vedno persadeval, ta boshji nauk fi v' prid oberniti.

Rodu nafhlih predflarifhov, is kteriga is-hajamo, tudi pravimo, de je hifha, in tak tudi pravi sveto pifmo, de je Bog porodnim pomozhnizam v' Egipti hifhe sasidal; is kterih besed se naj uzhimo, de dobra hifha ne obfloji v' tim, de se mnogo zhasniga blaga sbira, ampak de se otrozi v' flrahu boshjim ino v' zhednosti odredijo, In torej naj ne bo nobena fkerb, nobeno persadevanje preveliko, ker so otrozi zhasitliva krona flarifhev.

Tak je vganjala tudi sveta Monika hudobne nagnjenja svojiga fina, svetiga Avgushtia s' tako veliko gorezhnostjo in s' tako možno flanovitnostjo, de

je zhes deshele ino morja sa njim hodila, in vse bolj frezhna bila, ko mu je s' svojimi folsami spreobrnjenje sprofila, in mu tak duhovna mati pestala, kakor tazhaf, ko ga je, kakor mati pervokrat povila.

„Sveti Pavel prepusti fkerb hishe shenam, in torej marfkter misli, in to ne bres vsroka, de njihova poboshnost domazhim veliko vezh nefe, ko poboshnost moshov, ki jih, ker so sploh od doma, ne morejo tako lahko k' zhednosti napelovati. Torej tudi „Salomon v' svojih prigovorih frezho zele hishe prevlastuje fkerbnosti ino pridnosti mozhne shene, ktero v' tih prigovorih popisuje.

Beremo v' bukvah stvarjenja, de je Isak, ker je njega ino njegovo sheno Rebeko Bog bres otrok pustil, k' Bogu sa nje molil, alj prav po hebrejskih besedah svetiga pisma, de je shtriz nje k' Gospodu molil, de sta tako v' molitovski hishi oba, eden proti drugimu obrnjena molila. Tudi je tako opravljena molituv moshu bila vslishana. To je pa tudi narvishi in narodovitnishe sdrushenje moshu ino shene, ako se oba k' sveti poboshnosti fkleneta, v' kateri eden drujiga ferzhiti moreta.

Je nektero sadje, kakor postavim kutine, ki je savoljo svojiga gorupiga flaja le dobro, ako je kuhano. „She drugo je, ki se savoljo svoje rahlobe ino mehkode ne da s-hraniti, ako se v' fladkorji alj medu ne povre. Takshne so flive ino zhefhne. Tak morajo tudi shene sheleti, de bi njihovi moshje zhes in zhes s' fladkorjam poboshnosti prevlezheni bili, sakaj mosh bres poboshnost je vpikra, gorupa in divja svér. Ravno tak bi mogli moshje sheleti, de bi njihove shene brunne bile, sakaj [bres brunnosti je shenfhka vfa preflaba, in v' vedni nevarnosti, od poshtenosti odstopiti, alj tajisto prelomiti.

„Sveti Pavel pravi: „Nevern mosh bo fkos verno sheno, in neverna shena fkos verniga moshu posvezhena,“ ker v' ti terdni fklenitvi sakona eden drujiga lahko k' zhednosti ferzhiti samore.

Pa kak velik bo blagoslov sakona, ako vérn mosh in vérna shena eden drugjga v' boshjim strahu posvezhujeta!

Po verh tiga morata eden drugimu toljko pregledati, de se nikdar oba na enkrat ne jesita, de ne bo nikdar krega in prepira med njima. Zhebde ne bodo nikdar rade tam, kjér se manjk raslega, alj drugi vresh flifhi; tak tudi sveti Duh hisho popusti, kjér se sovrashtvo, kreg, vresh in besedovanje flifhi.

Sveti Gregor is Nazijanža sprizhujje, de so v' njegovim zhasu sakonfki vsako leto obletnizo poroke obhajali. Kak slo shelim, de bi ta shega tudi dan danashen povsod bila! ne de bi se posvetni kratkozhasi in le sa pezhutik sraven snashli, ampak, de bi mosh ino shena po sveti spovedi ino obhajilu Gospod - Boga she bolj gorezbe ko sploh srezho svojiga sakona v' pomozh klizala, in svoje sklepe ponovila, svoj stan skos nasprotno perjasnost ino svetobo zhedalje bolj posvezhovati, in de bi si kakor v' Gospodu odahnila, in si tak butaro ino teshave svojiga pokliza polajfhala.

DEVETINTRIDE, SETA POSTAVA.

Od sakonfke spodobnosti.

Sakonfka postel mora po nauku svetiga Pavla bres madesha, to se pravi, bres vsake nezhistosti ino vsakiga drugiga pregreshniga omadeshjenja biti. Torej je bil sveti sakon tudi v' paradishu narnapervo vpostavljen, kamor sbe do tistokrat obeno rasvujsdanje posheljenja, in tud nizh drugiga nespodobniga ni perfhlo.

Med telef noj hotivnostjo ino posheljenjam do vshivanja jedi se najde marfkej enakiga, sakaj oboje sadeva telo, de si se ravno pervo savoljo svoje filnosti, sploh rezhe, meseno. Rasloshil bom torej po enim, kar od drugiga tak lahko ne povém.

1. Jestí je sapovedano, de zhloveka redí ino ohrani. Kakor je tedaj dobro, potrebno ino od Boga sapovedano, le sa to jestí, de se shivimo ino obdershimo, tak je tudi, kar je v' sakonu potrebni-ga otroke roditi, in zhloveshki rod ohraniti, dobro ino sveto djanje, ker je to nar prvi namen sakonfke sklenitve

2. Jestí, ne samo sato, de bi se shivlenje ohranilo, ampak de bi se nasprotna perjasnost ktiro smo eden drugimu dolshni ohranila, je zhisto spodobno ino vse hvale vredno; in tak tudi sveti Pavel nasprotno pravizhno dopolnenje v' svetim sakonu dolshnost imenuje. In tak velika je ta dolshnost, de apostel ne perpuští, de bi se ji eden is med njih zlo ne savoljo vadeb poboshnosti, bres prostovaljniga ino neperfileniga pervoljenja drugiga odrezhi smel; kar me je tudi nagnilo, v' postavi od svetiga obhajíla

nekaj od tiga rezhi. Koljko manj je sbe perpushe-
no savoljo domishlenih zhednosti, alj is jese ino ne-
volje se tajisti odtegniti.

3. Kakor tisti, ki savoljo dolshne nasprotne
perjasnosti jedó, radovoljno in ne kakor perfileno je-
sti, in sbe radojednost rasodevati imajo, tak se je
tudi v' sakonsko dolshnost vfeláj s' vfo svestobo ino
radovoljncestjo, in fizer ravno tako vdati, kakor de
bi savupanje bilo, otroke spodrediti, de bi se ravno
savoljo okoljshin kaj takiga vupati ne samoglo.

4. Ne is tih dveh prvih vsrokoy ampak le
sato jesti, de se radojednost vtolashi, je sbe fizer
persanesti, pa ne hvaliti. Sakaj sgol vefelje telefne
hotivnosti (obzhutniga pogona) sbe ni sadofti, de bi
eno djanje savoljo njé hvalo saflushilo, pa dosti, de
se faj persanese.

5. Ne kar is radojednosti, ampak s' nesmer-
nostjo ino is samogoltnosti jesti, je vezh alj manj hu-
dobno po tim, ko je rasvujsdanje vezhi alj manjshi.

6. Rasvujsdanje (goltnost) v' jedi pa ni samo
v' tim, de se prevezh jedi vshiva, ampak lehko tudi
v' tim, kako se vshivajo. Ni spregledati, de méd,
zhebelam tako lasten in toljko koristen, tajistim ven-
der fhkodovati samore, tako, de od nja sbolijo ka-
kor se sgodí, ako ga v' sponladi prevezh savshije-
jo; in ta nesmernost napravi, de naglizo dobijo ali
zelo pomerjó, fosebno ako si spredno stran glave alj
pa perutnize prevezh s' medam napolnijo. Tak tudi
sakonsko sdrushenje, tako sveto, pravizhno, perpo-
rozhlivo, in tako koristno ko je sa desbeto, vender
v' enih ino drugih okoljshinah sakonskim slo nevarno
postane; sakaj vezhkrat njihove dushe savoljo odpušt-
livih grehov slo sbolijo in ta bolesen pride is sgol
nesmernosti; vzhafi jih pa tudi popolnoma vmori fkos
smertni gréh; in to se sgodí, ako se postava, spo-
drediti otrok ofkruni alj spreoberne; in vsi taki gre-
hi nakaplejo vezhno pogubljenje, ker so sami smert-
ni in vezhi alj manjshi, potim, ko se od te postavé
vezh ali manj sogne. Sakaj ker je reja otrok prvi

in narimenitniſhi namen ſvetiga ſakona, tak nikdar ni perpuſheno, od poſtave k' timu potrebne odſtopiti, de ſe ravno ta namen vezhkrat doſezhi ne da, kakor ſe te ſgodí kedar gotova nerodovitnoſt alj pa noſezhi ſtan to nemogozho ſtori. Sakaj tudi v' takih okoljſhinah je ſhe mogozhe, de je ſdruſhenje ſveto ino pravizhno, ako ſe le naturalna poſtava ne preſtopi, ker nobena rezh tiſte poſtave ovrezhi ne more, ktero je prvi namen ſakona naloshi. Gnufoba pred Bogam je bilo tiſto neſramno ino pogublivo djanje, kar je Onan v' ſvojim ſakonu ſtoril, kakor beſede ſvetiga piſma v' 38. poſtavi bukev ſtvarjenja ſame prizhajo. In de ſi ravno nekteri krivoverzi naſhiga zhaſa, ſtokrat hudobniſhi, kakor nekdanji Ziniki, od kterih ſveti Hironim (v' raſlaganju liſta do Efeſhanov) govori, terdiſjo, de je le hudoben namén tiſtiga hudobneſha bil Bogu ſopern, tak vender ſveto piſmo vſe drugazhi govori, in na ravnoſt pravi, de je djanje ſamó na ſebi neſramno, ino gnufoba pred Bogam bilo.

Pred obedam le na jed miſliti, je ſnamnje ſlabiga, gerdiga ino neſramniga ſerza; ſhe neſramniſhi je, po koſilu na veſelje miſliti, ktero ſe je per jedi vſhivalo, in ſvoje miſli ino beſede s' ſpominam na ſladnoſt ogerditi, s' kterim ſe je vſak griſhlej poſhéri, kakor tiſti delajo, ki pred jedjo ſvoje ſerze na vrateno pezhenke po jedi pa na ſklede obefijo. Ref ſo taki ljudje pravi kuhinſki vuzhenzi, ki, kakor ſveti Pavel pravi, boga ís ſvojiga trebuha naredé. Zhedni ljudje ne miſlijo na miſo, dokler ſe k' nji ne vſedejo, in ſi iſmijejo po jedi roke ino uſta, de bi ne obdershali ne ſlaja ne duha ſavſhite jedi.

Trapaſta ſhival je ſlón, pa po ſvoji ſaſtopnoſti nar imenitniſhi, kar jih je na ſveti. Le eno ſrezh ti od njegove zhednote povém. On oſtane, bres de bi ſi ſpremenjal, smeraj per eni ſlonki, in ji je, kedar ſi jo je iſvolil, perſerzhno dober; vender ſe le vſako tretje leto s' njo ſdruſhi, in le v' petih dneh, in ſhe tazhaſ tako naſkrivſhi, de ga ni nikdar v' tim

sapasiti; vidijo ga pa s'hesti dan, ob katerim kar na ravnosti v' kako vodo hiti, kjér se ves iskoplje, ker bi, de bi se poprej vsiga ne ozhedil se nikak vezh k' svoji zhredi nasaj ne povernil. Alj niso to lepe ino zhedne lastnosti na taki shivali, ki s' tim sakoufke opomina, de ne smejo svojiga serza na sladnost obesiti, kateri se po poklizu svojiga stanu vdajó, ampak de po njéj kmalo svoje serze ino svoje misli ozhediti ino oprati imajo, de bodo potim druge, zhištejshe ino vislje zhednosti s' prostim dubam ispolnovati samogli. V' tim opominanji obstoji prelepi nauk, kteriga sveti Pavel Korinzhanam pedeli: „Zhaf je kratak, tifi torej, ki shene imajo, naj bodo, kakor de bi jih ne iméli.“ Sakaj po raslaganji svetiga Gregorja, imà tifi „sheno, kakor de bi jo ne imél,“ ki se s' njo sladnostam sakona tako vda, de se savoljo njih ne mudi po veselju duba brepeneti. Kar je tukaj od mosha rezheno, sadeva nasproti tudi sheno, kakor ravno tifi Apostel pravi: „Tifi, ki se s' tim svétam pezhajo, naj bodo, kakor bi se s' njim ne pezhali.“ Vlak se sna torej, po tim, de je njegov pokliz, s' tim svétam pezhati vender pa le tako, de svojiga serza na-nj ne perveshe, de tako s' naglim ino prostim dubam Bogu flushiti samore, kakor bi se s' svétam ne pezhál.

Prava nefrezha zhloveka, govori sveti Avgustin, obstoji, v' tim de rezhi vshivati hozhe, ktire bi si le v' prid obrazhati moral, in si tiste v' prid obrazha, ktire bi vshivati imel. Duhovne rezhi so, de jih vshivamo, telesne le sato, de si jih v' prid obrazhamo; ako pa posledne v' vshivanje spreobernemo, tak tudi svojo umno dusho poshivinimo. In tak mislim, de sim vse rekel, kar sim rezhi hotel, in nizh tiga, kar nisim hotel.

,SHTIRDE, SETA PO, STAVA.

O p o m b e s a v d o v e.

,Sveti Pavel opomina vse duhovne pastirje v' osebi svojiga Timoteja s' tim le besedami: „Spofhtuj vdove, ki so v' refnizi vdove,“ Prava vdova biti, so pa nasledne lastnosti potrebne:

1. De vdova ni ker po telefi, ampak tudi po duhu vdova, to se pravi, de je nepremaklivi fklep storila, v' stanu zhistiga vdovstva shiveti. Sakaj vdove, ki so le tak dolgo vdove, dokler perloshnosti ne najdejo, se spet omuohiti, so od moshkih le po telefu lozhene, po volji ino duhu pa s' njimi fklenjene. Ako fhe poverh tiga, se v' stani vdovstva v' dobrim vterditi, vdova Gospod - Bogu svoje telo ino svojo zhistost fkos mozh obljuje v' dar pernesti hozhe, bo svoje vdovstvo s' lepim lifhpam povsdignila, in svoj fklep fhe vse bolj okovarila; sakaj, ako vidi, de po njeni obljudi ni vezh v' njeni oblasti, se zhistosti odrezhi, ako se nozhe tudi nebesam odpovedati, tak bo svoje naprejvsetja tak okovarila, de fhe narmanjshi misli na novo moshitvo ne bo v' svojim ferzi ne sa en trenlej dolgo prostora pustila. Ta obljudba bo po tim takim sa mozhen grad med njeno dusho, ino vsimi mislimi, ki bi se nasproti vsdignile. Ta obljudba tudi sveti Avgufhtin kerfhanfkim vdovam slo perporozha. ,She dalje gré stari ino uzbeni Origenes; on svetuje kerfhanfkim shenam kerfhanfko vdovstvo fhe v' sakonu obljuditi, ko bi njihovi moshje poprój ko one fame vmerli, de bodo fhe med veseljam sakona po zhasno storjeni obljudi saflushenja zhistiga vdovst-

va deleshne. Obljuba stori skos svojo mozh, de vse djanja, ki is nje is-hajajo, Bogu bolj dopadejo; poviksha mozh, tajiste izpolniti, in ne daruje Bogu le kar vsiga sadja nashe dobre volje, ampak mu daruje tudi dobro voljo samo, ki je kakor drevo vsiga nashiga djanja. „Skos priprosto zhifost posvetimo Bogu svoje teló, vender se s' tim ne odrezhemo, ob perloshnosti v' sakon stopiti; skos obljubo zhifosti ga pa kakor popolni dar prinesemo, bres, de bi si kako oblast sadershali, to obljubo nasaj vseti, in postanemo tak frezhni fushni storjene obljube.

In saref zhafitlivshi je ta fushnost kakor vsako kraljestvo. Savsim poterdim opominanja tiga velikiga zerkveniga uzhenika; vender tudi sraven shelim, de bi se frezhne dushe, ki se jih prijete hozhejo, sraven modro, sveto ino refno védele, svoje serzhnost dobro poskusile, Boga sa ras-svetlenje profile, in se s' modrim ino brunnim spovednikam posvetovale, sakaj s' vezhim pridam se bo potim vse to sgodilo.

2. Potim mora pa tudi odrezhenje druge moshitve zhisto ino priprosto biti, de vdova svoje ferze ino vse svoje shelje s' viksho zhifostjo k' Bogu oberniti, ino svoje ferze s' vsimi njegovimi nagnjenji ino obzhutleji bosbji svetlosti darovati samore. Sakaj, ako jo shelja, svoje otroke bolj ofkerbeti, alj kak drugi posvetni namen, od drugiga omoshenja nasaj dershi tak ji sna sizer to zhast pernesti, alj per Bogu refnizhno ne, ker pred Bogam nizhesar prave zhasti saflushiti ne more, kar se savoljo Boga ne sgoti.

3. K' timu she mora vdova, ki hozhe prava vdova biti, prostovoljno se od vsiga posvetniga ino nezhimerniga veselja odlozhiti ino prozh dershati. „Vdova, ki v' nezhimernosti shivi, je shiva mertva,“ pravi sveti Pavel. Ki vdova hozhe biti, per vsim tim pa vender dopasti sheli, perlisovavne ino saljubljene besede poslufha, se po plesih ino pojedinah potika, lishpa ino kinzhi, ino sala biti hozhe, je vdova, ki sizer po telef shivi, po dushi je pa mertva. Kak-

shen raslezhek je, jeli je shkit Adona alj gresfne ljubesni na kôpu (pufhelzu) is beliga zhapliniga perja kakor na kolu isobeshen, alj de is tenkiga pajzhelana, mreshi enako obras sagrinja; sakaj vezkrat se dene k' povikfhanju nezhimernosti zherno na belo, de se bolj posna, kar je beliga. Vdova, ki je she svuzhena, kak se narloshje meshkim dopasti da, vse bolj nevarno svoje pshize v' njihove serza mézho. Vdova torej, ki v' neumni nezhimernosti shivi, je shiva mertva, in je prav sa prav le prasna podoba vdovstva.

„Naftopil je zhaf, drevje obresovati, sakaj gerlizhni glaf se je v' nashim kraji saflifhal,“ poje visoka pesem. Obresa posvetne preobilnosti je v'fakimu potrebna, ki poboshno shiveti sheli, posebno pa pravi vdovi, ki kakor zhista gerliza she folsé pretaka, in po svojim moshu sdihuje ino shaluje. Ko je Noema is Moaba spet v' Betlehem nasaj perfhla, so se shene, ki so jo v' sazhetku sakona posnale, med seboj poprafshovale: „Ali ni to Noema, (kar se pravi, sala ino lepa)?“ Ona le pa djala: „Prosim vas, nikar mi vezh ne rezite Noema, ampak imenujte me Mara (bridko), sakaj Gospod me je s' bridkosti napolnil.“ To je rekla, ker ji je njenin mosh vmerl. Tako tudi prava vdova nikdar nozhe lepa imenovana ino posvdsdigovana biti, sakaj dosti ji je, de je to, kar Bog hozhe, de bi namrezh ponishna ino majhna bila pred njegovim oblizhjam.

Lampe, ki so s' dufhezhim oljam napolnjene, filno prijetno sadifshijo, kedar plamen v'gafne, tak rasfhirijo tudi vdove, katerih ljubesen je bila zhista v' sakonu, she bolj prijetno dishavo zhednosti ino zhistorfi, ako njihova ljuzh, namrezh njihov mosh, skos smert v'gafne. Moshu ljubiti, dokler dolgo je pershivlenji, ni nézh redkiga per shenih, pa ga tako ljubiti, de po njegovi smerti obeniga drugiga nozhe, to je stopnja ljubesni, ki je le pravim vdovam lastna. Na Boga savupati, dokler je mosh hifhna podpera, to ni nizh kaj posebniga, pa na Boga vupati,

kelar ji je ta podpera odvseta, to je saref velike hvale vredno. Satorej se na vdovi popolnosti zhednosti vse loshej sposna, ktiro je v' sakonu imela.

Vdova, ki otroke imá, kterim je s'he njihove delavnosti ino voje potreba fosebno, kar njihovo svelizhanje ino zhasno ofkerblenje sadene, ne smé tajistih pod obenim isgovoram sapustiti; sakaj na ravnost pravi sveti Pavel; de je k' tej fkerbi savesana, de tak svojim otrokam dobrote poverne, ktire je od svojih starishov prejela, in ker je „tajist, ki sa svoje domazhe, fosebno pa sa svojo familio ne fkerbi, s'he hujshi ko ajd. “Kedar pa enkrat otrozi njene vóje vezh ne potrebujejo, potim naj vdova vse svoje misli ino shelja sbera, de jih bo s' vishjo zhistoto k' dobri rasti v' ljubeshni boshji obrazhala.

Ako ne bo toljke potrebe, se v' sunajue opravila postavim, pravde podajati, de bi jo, pravo vdovo vest na nje vesala, tak ji svetujem, de se jim popolnoma odrezhe, in de si naj isvolji, koljkor bo mogozhe mirno, svoje dela peljati, ko bi se ji ravno sdélo, de si tako narvezh né pomaga. Sakaj prid hrumezhiga shivlenja bi moral v' resnizi filno velik biti, de bi prid presegel, kter is velikiga ino svetiga miru is-haja; pa faj pravde in posvetni prepri ferze rastrosijo, in vezhkrat sovrashnikam zhistosti duri odprejo, ker se tistim vstrezhi, kterih perjasnosti se potrebuje, marskaj stori, kar je nespodobniga, poboshnosti nasproti ino Bogu soperniga.

Molitev naj bo vedno opravilo vdove. Sakaj, ker druge ljubeshni vezh imeti ne smé, ko le sa Boga, tak tudi fkoraj drugih besed imeti ne smé, rasen sa Bogá. In kakor se sheleso ne puisti tako slo od magneta na se potegniti, ako je demant bliso, kakor hitro se pa demant v' stran dene, hitro k' magnetu isleti, tak tudi naj ferze vdove, ki se ob shivlenju moshá ni sámoglo savfim k' Bogu vsdigniti, po njegovi smerti hitro dishavi nebeskkih rezhi naprot hiti, in s' nevesto v' visoki pesmi rezhe: O Gospod! sdaj ko sim fama svoja, si me vsemi savfim v' svojo

last; „vlezi me k' sebi, dihavi tvojih masilj naproti tezhemo.“

Zhednosti, sveti vdovi lastne, so: de je popolno spodobniga sadershanja, de se vsi zhasi, drushinam ino vsaki nezhimernosti odpové, vbogim ino bolanim freshe, shalofne tolashi, deklizhe v' brumnošti vuzhi, ino mlajšhim shenam kakor popoln sgled vsih zhednosti sveti. Potreba ino priprostost naj bo lifhp njene obleke, ponishnost ino ljubesen lepota njeniga djanja, spodobnost in perjasnost zir njeniga govorenja, zhistost ino framoshljivošt lepota njenih ozhi, in krishan Jesus edina ljubesen njeniga serza.

Ob kratkim: prava vdova je v' zerkvi kakor spomlad anška violiza, ki zhudno ljubesnjivo dushezhnost skos dihave svoje poboshnosti shiriti, in se skoro vedno pod shiroko perje svoje niskote skrivali imá. Njena temnikasta farba kashe njeno pokorjenje, dobro is-haja v' hradnih, senzhnatih ino neobdelanih krajih, de ne skos pezhanje s' posvetnimi ofkrunjena, in de hlad svojiga serza bolj okovari pred ognjam, kteriga bi shelja po bogastvi, zhasi, ali she zeló ljubesni v' nji sbuditi samogla. „In frezhna bo,“ pravi sveti apostelj, „ako tako oftane.“

Bi she imel marskei od tiga povedati, vender pa mislim, de bo dosti, ako vdovo, ki slo skerbí, zhasť svojiga stanu ohraniti na pasno branje lepih listov opomnim, ktire je veliki sveti Hironim Furií, Salvii ino vsim tistim shenam pifal, ki so to frezho imele, duhovne hzhére eniga tako velikiga ozheta biti. Nizefar ni njegovim opominjanjam dodjati, rasen to, de prava vdova ne smé tistih sanizhovati, ki se v' drugizh, alj zeló v' tretjizh alj shtertizh moshijo; sakaj v' nekterih okoljshinah Bog v' svojo vezho zhasť tako ravná. Tudi ne smemo nikdar tistiga nauka starih uzhenikov zerkve ispred ozhi sgubiti, de nima ne vdovstvo ne divishtvo druge zhasi v' nebesih, ko tisto, ktero jim ponishnost podeli.

ENIN, SHTIRDE, SETA PO, STAVA.

B e f e d a d e v i z a m.

Divize! le dve besedi vam imam povedati, drugo najdete kjé drugde. Ako gré vašha misel po zhasnim sakonu, tak ohranite s' všo fkerbjo svojo prvo ljubesen sa svojiga moshha. Sakaj, sa veliko go-ljfiyo to dershim, ako se na mesto zeliga ino odritiga serza takfhno serze poda, ki je od pregrashne ljubeshni vse sprideno (snuzano), spazheno ino vsahnjeno. Vaf pa klizhe vašha frezha k' zhifiti ino divifhki, duhovni poroki, in shelite svoje divifhtvo na veselaj ohraniti: o tak ohranite s' narvezho fkerbjo svojo ljubesen sa tiftiga boshjiga shenina, ki sam narvikfha zhiftoft, nizhesar toljko ne ljubi, kakor zhiftoft, in pervino vsih rezhi, ktera se mu spodobi, fosebno pa pervino ljubeshni.

Listi svetiga Hironima vam vse potrebne nauke od tiga podelijo. In ker vaf vašh stan k' pokorfhnofiti veshe, tak si isvoljite vodnika, pod kteriga vodbo bote v' vifhji svetofiti, svoje serze ino svoje teló savfim boshji svetlofti darovati samogle.

S h e r t e b u k v e .

Potrebni nauki soper navadne
fkufhnjave.

P E R V A P O , S T A V A .

De se nimamo meniti sa besede
posvetnjakov.

Kakor hitro otrozi tiga svetá sagledajo de si
fklenila poboshno shiveti, bodo jesero pfhiz narftrup-
nifhiga govorjenja ino opravljanja na te spustili.
Narhudobnifhi bodo tvoje spremenjeno shivljenje sa
hinavfhino, svetohlinstvo ino spakarijo rasklizali; rek-
li bodo, de je svét svoje oblizhje od tebe odvernif,
torej si savoljo njegoviga sanizhovanja, k' Bogu
potegnif; tvoji perjateli si bodo pak persadevali,
zhes vezh veliko, po njih misli, modrih ino dobrih
svetov tebi podeliti. Rekli bodo, de bofh vfa otosh-

na postala, svojo frezho per ljudem sapadla, de bosh fitna in ne sa prestati, in de bosh pred zhasam stara, in de bodo tudi tvoji hifhni opravki savoljo tuga saostajali. Poreko, de na sveti se mora s' svetam shiveti, in de je tudi mogozhe svelizhanim biti, de se ravno takih zhudnih ino majhnih rezhi ne der-shim. i. t. d.

Moja Filoteja! vse to je nezhimerno, nespametno ino neumno govorjenje. Tim ljudem ni skerb ne sa tvoje sdravje ne sa tvoja frezho. „Ko bi vi od tuga sveta bili,“ pravi Jsvelizhar, tak bi svet ljubil, kar je njegoviga; ker pa niste od tuga sveta, satorej vas svet sovrashi.“ „Smo vidili imenitne ljudi, ino gospé, ki so zelo nozh, she zeló vezh nozhi, eno sa drugo per kvartah alj kaki drugi jigri prebedeli. Ali je pa kako opravilo, de bi bilo treba tako refno, otoshno ino fitno nanj gledati, kakez na take igre? Ali zhes kaj takiga posvetni besedize ne sinejo; obeden per-jatel ni savoljo tuga nepokojin; in savoljo premishlo-vanja kako uro, alj, ker nekoljko poprej vstanemo, kakor po navadi, de bi se k' svetimu obhajilu perpravi-li, vsak v' sdravnika pertifka, naj nas od otoshnosti ino slatenize osdravi. Trideset nozhi se naj per ple-su prebedi, in nihzher se zhes to ne potoshi, savoljo prebedenja na sveti vezher drugi dan vsak kasblja ino toshi, de ga grise! Kdo ne sposna is tuga, de je svet krivizhen sodnik, mehék ino dober proti svojim otrokam, ojster pa proti boshjim otrokam?

Nikdar ne moremo v' lepi sastopnosti s' svetam stati, drugazhi, de se s' njim vred v' pogubljenje vdéremo. Nikak in nikolj ni mogozhe, de bi mu prav storili; sakaj svet se sam s' sebo ne sastopi.

„Janes je pershel,“ pravi Jsvelizhar, „in ni jedel ne pil, in pravite, de ima hudizha, po tim je pershel zhlovekov „Sin, in je jedel ino pi, in vil pravite, de je „Samarijan.“ Gotovo, moja Filoteja! se bo svet, ako s' njim krahozhemo, s' njim igramo, plesthemo, nad nami pohujshal, in nas, ako ne stori-

mo, hinavšhine alj pa otoshnosti dolshil. Ako se salo oblazhimo, tak bo ven spravil, de kak slab namén imamo; ako se pa bolj poredno nosimo, tak bo berbral, de smo revnih moshgân.

Ako se poshteno veselimo, bo djâl, de smo rasvujsdani, ako se savoljo pokorjenja veselja sdershimo, bo fklenil, de smo otoshni; in ker naf smeraj le po strani gleda, ni mogozhe, de bi mu kdaj vstrezhi samogli. Nashe nepopolnosti povikshuje, in jih isklizhe sa grehe, smertne pregrehe dela is nashih odpuštlivih grehov, in pogreshke, ki se nam is slabosti pergodijo prevershe v' pregrehe, ktire bi bili is hudobije storili. Namesto de je ljubesen po besedah aposteljna, dobrotljiva, je svet hudoben; namesto, de ljubesen nizh hudiga ne misli, misli svét le na hudo, in ako ne more nashiga djanja obsoditi, tak sodi saj nashe namene. Naj imajo ovze rogle alj ne, naj bojo bele ali zherne, davil jih bo volk, de le do njih more.

Pôzhnimo si, kar si hozhemo, svet bo soper naf. „Smo dolgo v' spovednizi, tak bo vprashal, kaj se nek toljko spovedovati imamo; smo pa le malo zhafa, tak bo spletel, de nismo vse povedali. Vfako nasho djanjize bo ispasil, in savoljo ene sameferdite besede se bo perdushil, de naf ni prestati.

„Skerb sã zhasno frezho bo imenoval lakomnost, nasho krotkost pa abotnost; nasprot pa porezhe pravi jesi posvetnjakov, de je serzhnost, lakomnosti, de je fkerbnost, pregrešnimu pajdashtvu, de so spodobni pogovori; — smeraj satirajo pajki, kar zhebele napravijo.

Pusti ga flepza, naj bóli, dokler se mu ljubi, moja Filoteja! nai se dere, ko ponozhna sova, ki podnevne ptize strafhi. Bodimo stanovitni v' svojim napréjvsetji, nespremenlivi v' svojih fklepih; nasha stanovitnost bo sprizhala, jeli nam je bilo resniza, de smo se Bogu darovali, in k' banderi poboshnosti

persegli. Slepimu ognju na nebi se vidi, de bi imel enako svetlobo, kakor prave svesde, pa le hitro sgi-
ne, med tim, de svesdam enaka svetloba ostane. Tak
šte si tudi hinavshina ino refnizhna poboshnost nav-
sunaj slo podobne, vender se daste v' kratkim raslo-
zhiti, ker hinavshina obene stanovitnosti nima, in se
kakor dim raskadi, kedar se kvishko vsdigne, med
tim, de je prava zhednost vedno terdna ino stano-
vitna. K' velikimu pridu flushi, ako se sazhetek
poboshnosti s' tim okovari, de se saframovanje ino
opravlivost zhes naf vsdigneta; sakaj tak odidemo
nevarnosti nezhimernosti ino prevsetnosti, ki šte
enake egipzhanskim babizam (porodnim pomozhni-
zam) kterim je prehudoben Farao. sapovedal, vse
Israelfke fantizhe hitro po porodu pomoriti. Mi
šno svetu krishani, ino svet mora nam krishan biti;
sa nespametne naf svet dershi, dershimo mi njega
sa neumniga.

DRUGA P O , S T A V A .

D e n a m j e f e r z h n i m b i t i
p o t r e b n o .

Ljuzh, tak blaga ino ljuba, ko je nashim-
ozhém, jih vender blefhi, ako so dolgo na tem-
nim bile, in poprėj, ko se s' prebivavzi ptujiga kra-
ja sprijasnimo, se nekaj zhasa le nekako bojezhi
nosimo, naj bodo s'he tak prijasni ino perljudni s'
nami. Sgoditi se snà, moja Filoteja! de se bo per
tim spremenjenji tvojiga shivlenja marfkak vihar v'
tvojim ferzi vsdignil, in de bo to veliko ino splošno

flovó, kteriga si svetu dala, nek obzhutik shalosti ino otoshnosti v' tebi sapustilo. Ako bi se to sgodilo, tak te profim, poterpi le nekoljko, sakaj to nizhefar ne poméni; je le majhino savsetje, kteriga nova rezh s' sebo pernese, kmalo bo po nje, in obilna tolashba ti bo serze napolnila Shalostna bofh mende od kraja, de zhaft ino hvalo pogrefhafh, ktero so neumzi, perlisovavzi ino safnehovavzi tvoji nezhimernosti dajali; ali bi pa hotla vezhno zhaft pogrefhati, ktiro ti bo Bog gotovo podélil? Sna biti; de se bodo tisti minlivi kratkozhasi ino veselja, v' kterih si poprejshne letá preshivela, k' tvojimu serzu uvernile, de bi ga spet vneli ino saovernili; ali bi pa mogla fkleniti, de bi se tisti frezhni vezhnosti odpovedala, in se toljko golufnimu veselju vdala? Verjami mi, ako si stanovitna, bo tvoje serze skoraj s' tako neisrezheno sladkim veseljam napolnjeno, de bofh sama sposnala, de je vfa sladkost sveta le pélen proti temu medu, in de en sam dan v' poboshnosti doperneshen jesero let posvetniga veselja preséshe.

Vender, ti vidish, kako nefkonzhno visok je hrib kerfhanfke popolnosti. O Bog! klizhesh, kako mi bo môzhi, na ta hrib priti? Potolashi se, moja Filoteja! Ako tiste majhine mushize, is kterih bodo zhebele, sazho neko podobo dobivljati, jih imenujemo zhervizhe, in tedej she ne mogo na zveltize, she manj na grizhe ino hribe se svdigniti, de bi si méd same brale, ampak se od tistiga medu shivijo, kteriga so jim stare zhebele napravile, in med tim jim sraftó peruta, tako, de po tim zeló okoljzo lahko obletijo. Tak smo she tudi mi mushize v' poboshnosti, in she ne moremo, se svdigniti kakor je nafha shelja, ki nizh blishje ne feshe, kakor se v' verh kerfhanfke popolnosti pognati; de pa le szhafama kako podobo dobimo fkos nafhe shelja ino nafhe sklepe, potim nam bodo tudi peruta israsle; in torej smemo upati, de bomo she tudi enkrat duhovne zhebele, in de se bomo samogli vishje vsdigniti; tazhaf pa shivimo od medu toljkanjih naukov, krire so nam poboshni stari

sapuštili, in profimo Boga, de bi nam peruta golc-
bov podelil, de nam ne bo famo mogozhe v' sedajnim
shivlenji letati, ampak tudi v' frezlni vezhnosti pri-
hodniga shivlenja pozhivati.

T R E T J A P O , S T A V A .

Od lafnoft fkuſhnjav, ino od ras-
lozhka med obzhutenjam ino pervo-
lenjam v' tajifte.

Mifli ſi, moja Filoteja! mlado, ſhlahtno knesinja (go-
ſpo), ktero njenin moſh perferzhno ljubi, in ktero ſapelja-
ti, ino biſar ſakonfke ſveſtobe ji vſeti, kakſhen hudob-
neſh'neſframniga zhloveka poſhle, ki bi ji njegovo ne-
marno miſel odkril. Narprej gerdeſh goſpej namen ſvo-
jiga goſpodarja raſodene. Po tim dopade ali merſi
ta miſel goſpej. Poſlednizh v' nja dovoli, alj ſe mu
odrezhe. Tak poſhiljajo ſatan, ſvet ino meſo duſhi,
ktero boſhjimu, Sinu ſarozheno vidijo, ſvoje fkuſh-
njave ino hude miſli, s' kterimi ſe ji 1. greh ponu-
ja; 2. ji dopade, ali ji je ſopern; 3. v' njega per-
volji, alj ſe mu odrezhe. Sakaj to ſo kakor tri ſtop-
nje, po kterih ſe v' hudobijo doli ſtopi: fkuſhnja-
va, dopadjenje nad njo, ino pervoljenje.
In, de ſi ſe ravno v' vſakim grehu raſlozhno ne ſpoſ-
najo, tak ſo pa vender zhiſto raſlozhue v' velikih
ino gnufnih grehih.

Ko bi skufhnjava do kakiga greha zelo nasho shivljenje kar naprój terpela, bi se vender, de bi nam le soperna bila, in bi v' njo ne pervolili, boshji svetlosti ne samerili. In to sato ne, ker v' skufhnjavi nismo toljko delavni kakor terpezhi, in nikakiga pervolenja v' tajisto nimamo, torej tudi nikakiga dolga ne mormo savoljo njé iméti. „Sveti Pavel je bil grosno dolgo od mefa skufshan, savoljo tuga pa ni le kar Bogu zhisto nézh sopern [bil, ampak Bog je sbe bil skos to povelizhan. Blashena Angela Folinjska je obzhutila tako strafhne skufhnjave shivota, de nashko nam jih perpoveduje, k' pomiljovanju nagne. Nezh manjshe niso bile skufhnjave svetiga Franziska (Seraffbkiga) ino svetiga Benedikta, in tako slo so nad nja pertiskale, de se je eden poternji, drugi potnegi valjal, de bi si jih odgnal, in skos to nista le kar nizhefar od gnade boshje sgubila, ampak tajista se je le nasprot veliko veliko v' njima pomnoshila.

Nikar torej v' skufhnjavah ferza sgubi, moja Filoteja! in ne misli, de si premagana, dokler so ti soperne. Imash tukaj nauk raslozhka, ki med obzhutnostjo skufhnjave ino med pervoljenjam v' skufhnjavo obstoji. Obzhutiti jo namrezh samoremo, zhenam je sbe toljko soperna; pervoliti v' njo pa ne mormo, drugazhi, de nam je poprój dopadla, ker je dopadjenje nad njo sploh stopnja v' pervoljenje. Naj nam torej sovrashniki nashiga svelizhanja sbe toljko ponudb ino obljud delajo, ko hozhejo, naj sbe tako dolgo na podvojah nashiga ferza zhakajo, de bi se jim odperlo; vse te nezh ne dé: dokler dolgo je nash naprej-vsetje terdno, in obeniga dopadenja nad tim nimamo, je nemogozhe, de bi Boga rasshalili, tak malo, kakor samore mosh tajisti gospój, od ktire sim poprej govoril, sameriti, de je bila v' nesramnodjanje vablana, ako ni obeniga dopadenja nad njim obzhutila. Vender je sbe pa med dusho ino tajisto gospo ta raslozhok, de gospa samore potim, ko je nesramen namén flifhala, zhloveka, ki ji je poslan,

sagnati in nizh vezh poslušhati; ni pa vselaj v' obla-
fki dufhe, de bi skufhnjave ne obzhutila, to mozh
pazh ima, de ne pervolji, oko nozhe. Torej nam
skufhnjava nikdar shkodovati ne more, naj she ta-
ko dolgo in tako fitno pertifka, ako nam je le soperna.

Ker poshelenje sadene, ki samore sa skufhnja-
voj nastopiti, je vediti, de nafha dufha tako rekozh
is dvéh delov obstoji, namrezh is sgorniga ino is
spodniga, in de spodni ni vselaj pokorn sgornimu,
ampak vezhkrat sam sa se ravna. In tak pride, de
spodni del bres pervoljenja sgorniga poshelenje do
greha ima, in to je tisto prepiranje ino vojskovanje,
kteriga apostelj popisuje, ker pravi, de meso soper
duha posheljuje; de je dvojna postava, ena, posta-
va udov, ino ena duha i. t. d.

Ali si kdaj vidila kup sharjavke s' pepelam po-
krito, moja Filoteja? Ako deset alj dvanajst ur posnej
pridemo, ogenj iskat, ga bomo le neko malo betvi-
ze v' fredi najdli, in she tiga po velikim iskanji. Ven-
der je pa noter bil, sato, ker se je najshel, ino s' tim
se da vse drugo ogelje, ki je she vgasnilo, spet oshi-
veti. Ravno taka je s' ljubesnjo, ki je med velikimi
ino grosnimi skufhnjavami nafhe duhovno shivljenje.
Sakaj skufhnjava rasfhiri poshelenje po spodnim deli
dufhe, pokrije, kakor se nam sdi, zelo dufho s' pe-
pelam, in ljubesen boshjo slo pomanjsha; sakaj ni-
kjer je she ni najti, ko v' fredi ferza, ino v' sadnim
kotezu volje, in zelo se she dosdeva, kakor, de bi je
she ondi ne bilo, in treba je veliko iskanja, préj,
de se ofledi. Vender je v' resnizi ondi; ker, de si je
ravno vse krisham po nafhi dufhi ino po nafhim te-
lesi; vender terden fklep imamo, ne v' greh, ne v'
skufhnjavo pervoliti, in ker je posheljenje, ki nafhi-
mu sunanjimu zhloveku dopade, nafhimu snotranjimu
soperno. In kakor she nafho voljo obdaja, vender
ni v' njé; in tako se vidi, de tako posheljenje ni pro-
fivoljno, in torej tudi nikolj greh biti ne more.

,S H T E R T A P O , S T A V A.

D v e p r a v i m e n i t n e p e r - g o d b e o d t i g a.

Ker je toljko na tim leshézhe, de vse to [prav sapopadesh, ne morem drugazhi, de ti she bolj rasloshim. Ali ni moral tisti mladenzh, od kteriga sveti Hironim pishe, pregrosno mikanje mesa obzhutiti, ki je bil na silno mehko postel djan, s' sviljuimi trakami (shidanimi pantelzi) na njo pervesan, in potim s' premnogimi neframnimi vabili, otipanjam ina poverh tiga s' lepoto neframniga shenstva, ki je nalash sato per njem leshalo, de bi njegovo stanovitnost poderlo, h' grebu drashen? Ali je moglo drugazhi biti, kakor de so vsi njegovi pozhutki bili od posheljnja presunjeni, in de je bilo njegovo dosdevanje od prizhejozhnosti famih fladnih rezhi vse vneto? Gotovo de. Vender je pa skasal med tako velikimi napadkimi, v' grosni burji skufhnjav, in v' toljko perli-sovavni fladi, ki ga je od vsih strani obdala, de njegovo serze ni bilo premagano, in de njegova volja kar nizh ni pervolila; sakaj ko je vidil, de se je vse soper njega spuntalo, in de mu obeden ud telefа ni bil vezh v' oblasti, rasen jesika, fi je svoj jesik odgrisnil, in ga je isprunil gerdi sapelivki v' obras, ki le njegovo dusho s' fladnostjo huje natesovala, kakor bi kedaj bili samogli rabeljni njegovo telš s' narhujshimi mukami natesovati. In ravno sato ga je trinog, ki je obupal, de bi ga s' telefni mi mukami premagati samogel, skos meseno flad premagati hotel.

Prezhudno je tudi popisovanje vojske, ktiro je sveta Katarina is Siene v' okoljshini, poprejshni enaki, preštala. Hudi duh je dobil prepufhenje od Boga, zhistost te svete divize s' vso grosovitnostjo, ktiro snajti samore, perjeti, rasen tuga, de bi se je dotakniti smél. Sbudil je torej v' njenim ferzi nezhistih obzhutlejev bres fhtečila, in de bi jo huje fkušhal, je vsel druge duhove teme v' pomozh, ki so se v' moshkih ino shenških podobah perkasali, in pred njenimi ozhmi vsake neframnost, ino djanja mesene sladnosti pozhenjali, ki se le misliti da, in ki so tim neframnim delam tudi narneframnihi besede, pogovore ino vabe perdrushili. In so bile tudi te neframnosti od sunaj, so vender fkos pozhutke segle globoko v' ferze divize, ki je bilo, kakor fama sposna, savsim od njih vneto, de ji drujiga ni ostalo, ko edina sgor-na volja, ki od burje pregnusniga posheljenja ni bila vnéta. In slo dolgo je ta vojska terpela, dokler se ji je poslednizh Kristuf perkasal, kterimu je djala: O kjé si bil, moj preljubesnivi Gospód! ko je moje ferze bilo vse polno teme ino nesnage? na kar ji je boshji Isvelizhar odgovoril: „V' tvojim ferzi sim bil, moja hzhí!“ In kako si samogél, je odgovorila, v' ferzi prebivati, ki je bilo tako polno nar gershe gnufobe; ali je tvoje prebivanje v' takih nesnashnih krajih? „Pové mi, je djal na to Gospod, jeli so te nesnashne misli tvojiga ferza, veselje alj shalost, bridkost alj dopadljivost v' tebi napravile?“ Oh, pregrosno bridkost ino shalost, je odgovorila. „In kdo, je na to Gospod djal, je rasfhiril to preveliko bridkost ino shalost v' tvojim ferzi, ko jes, ki sim v' fredi tvoje dushe prebival? Verjami mi, moja hzhi! ko bi ne bil jes sraven bil, bi bile te misli, ki so okrog tvoje volje bile, in jo niso premagati samogle, jo gotovo premagale; vsilile bi te bile, in s' posheljenjam bi jih bila tvoja proftovolja sprejela, in bi ti bile dushe vmorile. Ker sim pa jes v' tvojim snotrajnim prebival, sim obudil to sopernost ino premaganje v' tebi, po kterih se je tvoje

ferze vstavljalo skufhnjavi, kar se je samoglo, in ker ni toljko samoglo, koljkor je hotlo, je obzhutilo vezho sovrashtvo do njé, in do samíga sebe. Torej so ti te vojske dofhle k' velikimu saflushenju, obilnimu dobizhku, ino mnogi rasti tvoje zhednosti ino mozhi."

Vidish, Filoteja! kako je ta ogenj bil s' pepelam pokrit, kako sta skufhnjava ino posheljenje she zeló v' ferze pertisnila, ino voljo obdala, ki je s' samo pomozhjo Odreshenika skos bridkost, shaloft ino sanizhevanje hudiga, svojo pervolenje vedno grehu odrekovala, ki jo je od vsih strani obstopil. O Bog, koljka je bridkost dushe, ki Boga ljubi, pa she tiga ne vé, ali je on v' njé alj ne, ino ali je boshja ljubesen, sa ktero se vojskuje, savsim v' nji vgasnila, ali ne! Alj to je rayno narlepshi zvet popolnosti, nebeshke ljubesni, de ljubezhiga nagibá, sa ljubesen terpeti ino se vojskovati, bres de on ve, ali ljubesen imá, sa ktero in skos katero se vojskuje.

P E T A P O , S T A V A .

**Potolashenje dushe, ki v' hudih
skufhnjavah tezhi.**

Moja Filoteja! tisto silne napadke ino tako mozhe skufhnjave Bog le nad tajiste dushe perpufti, ktere hozhe k' svoji zhisti ino visoki ljubesni povsdigniti; vunder pa is tiga ni skleniti, de bi se po tim smelesanesti, do tajiste ljubesni priti; sakaj ni se pergodilo po redkim, de dushe, ki so v' tako hudih skufhnjavah bile stanovitne, potim niso tako svefte bile, kakor bi bile dolshne sa take velike gnade biti, in so

bile potim od majhnih skufhnjav premagane. To ti povem sato, de bofh vedila, de ako velika skufhnjava nad te pertifka, Bog kako posebno gnado podeliti hozhe, s' ktero ti rasodeva, de te hozhe pred svojim oblizhjam veliko storiti; in de ne smésh ob takim zhasu biti manj ponishua ino bojezha, in se tudi ne sanefesh, de bi, ako si tudi narhujfhi skufhnjave premagala, bres vedne svestobe proti boshji svetlosti narmanjše premagati samogla.

Kakor velike so tudi skufhnjave, ki te nadlegjejo, in kakor veliko je tudi poshelenje, ki sa njimi pertifne, ne bodi fkerbna sa to; dokler tvoja volja ne le skufhnjavi, ampak tudi poshelenju svoje pervolenje odréka, Bog ni fkos to rasshalen. Ako zhlovek v' omedlovzi leshí, in obeniga suamnja shivlenja vezh ne rasodeva, se mu na ferze roka poloshi; in ako se le kako majhino gibanje v' tajistim obzhuti, tak se sklene, de je she shiv, in de bi se she s' kako slo dufhezho vodo, afj s' kakim pokrepzhanjam ferza spet k' sebi ino k' mozhi spraviti samogel. Tak se tudi vzhafi pergodi, de fé nasha dusha savoljo prevelikih skufhnjav kakor v' omedlevzi snajde, in de je ob vfo mozh perfhla, in de nima obeniga duhovniga shivlenja ino obeniga gibanja vezh.

Hozhemo pa vedeti, kako s' njo stoji, polôshimo le roko na ferze; prejishimo, ali she ferze ino volja svoje dolshnosti ispolnujeta, ino se vstavljata, v' skufhnjavo ino v' poshelenje pervoljiti, in se sa njima podati. Sakaj dokler je she gibanje vstavljanja v' nashim ferzi, tak dolgo smo si gotovi, de je ljubesen, shivlenje nashé dushe, v' naf, in de je Jesus, nash Odreshenik, de si ravno skrit ino sagerujen, v' nashim ferzi; torej samoramo fkos stanovitno molituv, fkos svete Sakramente ino fkos savupanje na Boga novo mozh sadobiti, ino spet k' popolnimu ino veselimu shivlenju priti.

,S H E ,S T A P O ,S T A V A .

K a k o s a m o r e t a f k u s h n j a v a i n o
p o s h e l e n j e g r e h b i t i .

Mlada gospa, od ktere je bilo spredi govorjeno, ni nikak kriva nespodobne ponudbe ktera se ji je delala, ker je bila, kakor postavimo, soper njeno voljo. Bi bila pa ona fama s' kakim drashenjam zhloveka k' timu naklepu nagnila, ino bi nemarnesha, kijo hozhe k' ljubetni vneti, hotla, potim bi bila bres dvojenja famiga hotenja tudi kriva; in ko bi tudi bila rasshalena savoljo tiga, bi saflushila vender graje ino kasna (shtrafnige), In tak si vzhafi mi tudi pregreshimo savoljo famo - edine fkušnjave, sato, ker smo je fami krivi. Ako postavim, vem, de med igroj rad ferdit postanem, in potim rasfajam ino kolnem, in de me fama igra k' timu napelja, potim greshim, koljko-krati igram, in fim si fam kriv vsih fkušnjäv, ki se mi per igri pergodiyo. Ravno tako, ako vem, de mi je kak s-höd (tovarshija) k' fkušnjavi ino padzu, in se vender prostovoljno kjé podam, fim si gotovo vsih fkušnjäv fam kriv, ki me tam primejo.

,Se je mogozhe posheljenju, ki is fkušnjave nastopi, vbriniti, tak je vselej greh, se ji vdati, in ta greh je vezhi ali manjsi, po tim, ko je bilo veselje, ki se je savoljo njega obzhutilo, ino pervoljenja, ki se je dalo, vezhi alj manjsi, daljsi alj krajshi. Gotovo bi poprej imenovana gospa ne bila sa isgovoriti, ako bi bila nesramni naklep, ki ji je bil odkritne le posflushala, ampak she tudi, po tim, ko ga je flishala, dopadenje nad njim imela, ino svoje ser-

ze s' njim pafla; sakaj de si ravno v' djanje pervoliti ne misli, tak vender pervoli s' posheljenjam, kteriga nad ponudbo obzhuti, v' snotrajno dodelenje svojiga ferza; to je pa vselej grešno, svoje ferze alj svoje telo v' kaj nespodobniga obrniti, in nespodobnost obstoji tako slo v' podelenji ferza, de bres tajstiga obrnenje telefa oben greh biti ne more.

Ako si torej v' kak greh skufhana, tak premisli, ali si nisi te skufhnjave sama prostovoljno dopeljala. In zhe je tako, tak bo savoljo nevarnosti, v' ktero si se prostovoljno sama postavila, she sama skufhnjava gréh. To se pa vender tako saštopi, ako bi se namrezh lebko bila perloshnosti isognila, ino ako si she poprėj skufhnjavo previdila, ali bi jo faj bila previditi morla. Ako pa obene perloshnosti nisi k' skufhnjavi dala; ti tudi ne more nikdar v' greh sarajtana biti.

Ako se je bilo mogozhe poshelenju, ki po skufhnjavi nastopi, vštaviti, in se skufhnjava vender ni vštavila, tako je to smerej kak greh, in vézhi alj manjšhi, po tim ko smo se kratko alj dolgo v' njem sadershali, in po veselju, kteriga smo nad njim imeli. Zhe tudi kaka shenska ni obene perloshnosti k' vesovanju dala, pa vender dopadenje nad njim najde, tak ni bres greha, ako to dopadenje nima kakinga drugiga vsroka, kakor famo vesovanje. Ako bi pa postavim, vesovavez, ki jo hozhe k' ljubeshni nagniti, prav lepo piskal, in bi ona fizer nobeniga dopadenja nad njegovim snutjam ne iméla, ampak le nad prijetnim piskanjam, tak bi ona fizer ne imela obeniga greha, vender bi pa tudi dopadenja nad piskanjam ne sméla dolgo obdershati, de se ji kje v' dopadenje nad snubstvam ne prevershe. Ravno tako malo grešhim ako mi kdo kak svito ismishlen naklep odkrije, kako bi se nad svojim sovrasnikam mashovati samogel, in bi jes fizer nad ponujenim mashovanjam obeniga dopadenja ne obzhutil, in bi tudi v' nja ne pervolil, ampak bi mi kar svijazha ismishlenja dobro djala; vender bi bilo pa tudi nevarno, de bi se dolgo v' mislah sader-

shal, sakaj lahko bi me k' dopadjenju do mafhovan-
ja pripeljalo.

Vzhafi smo od kakiga napadka k' posheljenju
preuagleni, ki natvegama po skufhnjavi nastopi, préj
kakor se prav savémo. To je lahko vezhi, kak
dopustljivi greh, ki pa vézhi postane, ako, kedar hu-
do sagledamo, od kteriga smo obdani, is lenobe en
zhaf v' njem saofstanemo, in se s' poshelenjam tako
rekozh pogajamo, jeli bi se mu vdali, alj odrekli;
fhe vezhi srafte gréh, ako se ga spomnimo, in ne-
kaj zhasa is refnizhne lenobe v' tajistim saofstanemo,
bres vsiga naprej - vsetja; ga odpoditi, ako pa zeló
profivoljno ino s' napréj - vsetjam dopadenje nad
takim poshelenjam najdemo, tak je to naprej - vsetje
she samo na sebi slo veliki greh, ako je rezh, h'
kteri poshelenje imamo, slo huda. Velika pregreha
je sa shensko, ako neperpufheno vesovanje dershati
hozhe, ako ravno nima misli, de bi se vlazhugarju
vdala.

, S E D M A P O , S T A V A .

P e r p o m o z h k i s o p e r v e l i -
k e f k u f h n j a v e .

Kakor hitro kako skufhnjavo v' svojim serzi
obzhutih, stori, kakor mali otrozi, ki volka alj med-
veda na polji sagledajo. Kar na enkrat sbeshijo v'
narozhje svojiga ozheta, alj v' krilu svoje matere,
alj faj na vef glaf vpijejo sa njihovo pomozh-

Béshi ti ravno tako k' Bogu, in sdihúj po njegovim vsmiljenji ino njegovi pomozhi. To je perpomozhik, kteriga naf je Gospod uzhil: „Molite, de v' skufhnjavo ne padete.“

Ako pa sagledásh, de skufhnjava she le naprej terpi, alj zeló mozhnej perhaja, potim tezi v' duhu krish objet, kakor bi vidila Jesufa krishaniga pred febó. Poterduj, de nikdar nozhesh v' skufhnajvo pervoliti, in profi sa pomozh soper njo; in dokler f'kufhnjava terpi, tudi tvoje terdenje naj terpi, de ne boh v' tajisto dovolila.

Vender pa med tim terdenjam ino vstavlenjam nikdar v' obras ne poglej skufhnjavi. Sakaj, ko bi ti f'kufhnjavo pogledala, fofebno ako je mozhna, bi ona lahko tvojo mozh v'klonila,

Rastresi si svojiga duha s' kakim dobrim in poshtenim opravilam; sakaj, ako takshne opravila pridejo v' tvoje serze, in se tamkej vfedejo, tak bodo f'kufhnjave ino flabe nifli kmalo rasgnale.

Poglavitna vrazhba (arznija) soper vfako fhufhnjavo, naj si she bo velika alj majhina, je, svoje serze odkriti, in njegove misli, obzhutke ino nagnjenje svojimu duhovnimu vodítelu rasodeti. Sakaj; vtifni si to v' spomín: perva pogódba, ktero hudi fovrashnik s' dusho fklene, ktero saplujati hozhe, je, de naj molzhi, tak tudi tifti, ki sheno alj deklizo sapeljati hoto, tajistim pred vsm prepovejo, de ta naklep nimajo ozhetu alj moshu rasodeti, Bog pa sheli per svojih rasvetlenjih pred vsm, de naj tajiste svojim predpostavlenim ino vodnikam odkrijemo.

Ako nam she po vsm tim skufhnjava naganja, de naf plashi ino preganja, tak nam drugiga ne ostané, ko terdnim stati v' svojim vstavlenji, nikdar pervoliti; sakaj kakor nihzher ne samore deklizha sa sheno dobiti, dokler sama nozhe, tak tudi dusha ne more poshkodovana biti, naj she toljko plashena, dokler ne pervoli.

Ne podaj se v' nikak prepír s' svojim foverashnikam; ne odgovori mu nikdar besede, rasentiste, s' ktero mu je Kristuf odgovoril, in ga s' ejo oframotil. „Poberi se prozh Satan! le Boga svojiga Gospoda famiga moli, in njemu famimu flushi.“ In kakor zhista shena ne smé nesramnimu perlisovavzu, ki jo salesuje, ne s' famo besedo odgovoriti, alj v' ozhi pogledati, tistimu, ki ji kaj nespodobniga domishljeje, ampak ga le naglo sapustiti, svoje ferze k' svojim moshu nasaj obrniti ino mu svestobo ponoviti mora, bres de bi se s' unim v' narmanjshi pogovor spustila, tak se tudi poboshna dusha, nad ktero skushnjava pertiska, ne smé v' obeden prepír alj pogovor podati, ampak se k' Jesufu, svojimu sheninu obrniti, njemu v' novizh svestobo poterditi, ino se mu sapersezhi, de hozhe vedno in vezhno njegova biti.

O ,S M A P O ,S T A V A.

De se majhinim skushnjavam
vstavljati moramo.

De si ravno velike skushnjave s' nepremagljivo ferzhnostjo premagati moramo, in nam je njih prevojskovanje slo slo korifno, tak imamo vender vzhasi she vezhi dobizhek, ako majhine dobro premagamo. Sakaj, kakor so velike skushnjave huje ko majhine, kar mozh sadéne, tok pa tudi majhine huje ko velike, kar shtevilo sadene, tako, de se jim vbriniti, ni uizh kaj loshje, ko unim, ki so nar vezhi.

Voliki ino medvedi so saref bolj nevarni ko komarji, vender nam storijo vse manj fitnobe in nevolje, in tudi nafhe poterpeshlivosti ne drashijo toljko. Lehko se je sdershati vboja, teshko se je pa isogniti marfktire majhine jese, h' kateri smo vse fkos napeljavani. Lehko se sdershi mosh alj shena preshestvanja, ne pa tako lahko kakiga nepraviga pogleda, besedize od ljubesni, alj kake male prijasnosti. Lehko je moshu alj sheni, obene flabe tovarfhije po telefi terpeti, pa ne tako lahko, obenimu drugimu prostora v' serzi ne pustiti; lahko, sakonske svestobe ne prelomiti, ne tako lahko, sakonske ljubesni kar nizh raniti. Lehko je, ptujiga blaga ne krafi, teshko, ne po strani po njem gledati, in ga ne posheljéti. Lehko je, ne kri-vo prizhati pred gosposko, pa ne tak lahko, v' dru-fhni nizh govoriti, kar bi ref ne bilo; lahko je, se ne vpijaniti, pa ne tako lahko, smernim biti. Lehko je, smert drugiga ne sheljéti, pa ne tako lahko, mu ka-ke neprileshnosti ne sheléti; lahko, ga ne opravljati, teshji, ga ne sanizhovati. S' kratkoma: vse te male skufhnjave, k' jesi, natolzovanju, ajfranju, nevosfli-vofti, vesovanju, prasnim shalam, nezhimernosti, lishpanju, svijazhi ino k' nespodobnim mislam so ved-ne vojske tudi sa narpoboshnishi ino stanovitnishi du-fhe; torej se moramo, moja Filoteja! s' narvezho fkerbnoftjo ino pridnoftjo k' timu vojskovanju perpravi-ti. In terdno mi verjami, koljkor premag mi so-per le te male sovrashnike dobimo, s' toljkanj salimi shlahtnimi kameni bo krona zhafti okinzhana, ktero nam Bog v' nebesih perpravlja. Moramo se torej, dokler se perloshnoft ne nakljuzhi, se junafhko s' velikimi skufhnjavi bojovati, fkerbno ino pridno tim malim ino flabim vstavljati.

D E V E T A P O , S T A V A .

K a k o m a l e f k u f h n j a v e p r e m a -
g a t i m o r a m o .

Soper tiſte male fkuſhnjave k' nezhiernosti, natolzovanju, nevolji, ſaljubljenosti, in drugim takim rezhem, ki naſ vedno nadleſhijo, enako komarjam ino muham, in naſ tako rekozh, sdaj v' lize sdaj v' noſ piknejo, ker je nemogozbe, ſe ſavſim pred njimi okovariti, ni nize boljſhiga, kakor de ſe prevezh ſa nje ne ſmenimo, ſakaj ako nam ravno vſe to veliko nadleſhnoſti lahko napravi, tak nam vunder nikdar fhkodovati ne more, zhe ſmo le drugazhi terdniga fklepa, Bogu ſveſto fluſhiti.

Sanizhuſj torej take fkuſhnjave, in ſhe ne miſli na nje; puſti jih, naj berzhijo okolj tvojih ufheſ kakor komarji, kakor dolgo hozhejo, ino naj letajo okoli tebe, kakor puſtimo muham okolj ſebe letati, ako te pa piknejo, in obzhutiſh, de ſe na nekaj zhafa hozhejo v' tvoje ſerze vſeſti, tak jih vſe priproſto poſheni, in ſe ne prepiraj ſ' njimi, tudi njim nizhefar ne odgavori, ampak ſtori kaj, njim naſprot-niga, ſoſebno kako delo ljubesni. Sakaj ako hozheſh mojim beſedam verjeti, ſe ne boſh nikdar ſ' veliko mozhjo gnala, de bi vſaki fkuſhnjavi, kakor jo obzhutiſh, naſprotno zhednoſt vpreti hotla, ſakaj to bi ſe reklo, ſe ſ' takim porednim ſijakam prepirati, ampak, kedar ſi djanje naſprotne zhednoſti ſtorila, zhe namrezh dobiſh toljko zhafa, de ſamoreſh fkuſhnjavo ſpoſnati, kakſhna de je, oberni ſvoje ſerze vſe priproſto k' Jeſufu krishanimu, in kuſhni ſ' pobošhno ljubesnjo

njegove svete noge. To je najboljſha perpomozh, ſovrashnika v' malih, kakor velikih ſkuſhnjavah premagati. Sakaj, ker ljubesen boſhja popolnoſti vſih zhednoſti v' ſebi ſapopade, in fizer ſhè bolj, kakor zhednoſti ſame, tak je tudi gotova vrazhba alj arznija ſoper vſako hudobijo; in ako ſe tvoja duſha navadi, v' vſaki ſkuſhnjavi, v' to ſploſhno ſavetje bejſhati, tak ji ne bo vezh potreba, vſako poſamesno ſkuſhnjavo prejiſkati, kakſhna de je, ampak bo, kedar ſe obdana obzbuti, ſe le k' timu poglavitnemu perpomozhku obernila, kter je ſhe poverh hudimu ſovrashniku tako ſtraſhen, do naſ bo rad nehal ſkuſhati, ko vidi, de naſ ſkuſhnjave vſelej k' ti hoſhji ljubezni peljajo.

D E , S E T A P O , S T A V A .

Kako moramo ſvoje ſerze ſoper ſkuſhnjave okrepzhati.

Pomilſi vezhkrat, ktero nagnjenje v' tvoji duſhi pred vſim drugim goſpodari, in kedar ſi ga ſpasila, ſazhni taka ſhiveti, de bo tiſtimu nagnjenju v' miſlah, beſedah ino djanjih naſprotovalo. Ako poſtavim zhutifh, de nezhimernoſt tvoje ſerze na ſe vlezhe, tak premilſi vezhkrat zhloveſhko revſhino, kak nadleſhne bodo na ſmertni poſteli te nezhimernoſti tvoji veſti; kak nevredne ſo ſhlahtniga ſerza; de ſe, kakor neumnosti ino igrazhe k' vezhimu le otrokam perleſhejo i. t. d. Govori vezhkrat ſoper nezhimernoſt, in ko bi ſe ti tudi ſdelo, de ti ne gré od ſer-

ferza, tak jo vender le sanizhuj, ino govori zhes njo; in tak te bo faj tvoje poshtenje savesalo, potim vfelaj soper nezhimernost ravnati.*)

Ako mi vezhkrat soperkako rezh govorimo, sami sebe spodbadamo, jo sovrashiti, de smo ravno od kraja k' nji nagnjeni bili. „Stori takih opravil, ki te prav ponishajo, koljkor jih moresh, ko bi se ti tudi sdelo, de jih le s' nevoljo opravljash, sakaj tak se navadish ponishnosti, in oflabish prevsetnost. In zhe potim skufbnjava v' resnizi pertifne, tak se ji tvoje nagnjenje ne bo ravno slo perklanjalno, in ti si si vezho mozh perdobila, jo premagati.

„Si k' lakomnosti nagnjena, premisli velikokrat nespamet tiga greha, ki nas stori sushne tistih rezhi, ki so stvarjene, de bi nam flushile. Premisli, de se bo moralo ob smerti vse sapustiti, in fizer v' roke takiga, ki bo potim kmalo vse sapravit, alj pa, kterimu bo vezhno pogubljenje perneslo, i. t. d. Govori vezhkrat soper lakomnosti; hvali sanizhovanje tiga sveta; posili se, de boish obilno milofbno dajala, in tam pa tam kako perloshnost samudila, kaj perdobiti, in svoje blago pomnoshiti.

„Si fama k' ljubesni nagnjena, alj pa nagnjena, druge k' ljubesni nagibati; tak premisli dostokrat, kako nevarno je to veseljè sa tebe ino sa druge, premisli kako nevredno je to, narshlahtnisthi obzhutik nashiga ferza ofkruniti, in ga v' kratkozhas sapraviti, in kako po pravizi to, ker je gotovo snamnje duha, ki malo kaj premisli, sanizhovanje saflushi. Hvali vezhkrat zhifost ino priprostost ferza, in ravnaj tudi po tim, karkolj premoresh; rasen tiga se pa tudi sdershi vfake lishparije ino snanovanja.

*) Ker bi bila nestanovitnosti obdolshena, ko bi po tim spet po nezhimernosti sazabela ravnati, ktero si s' ravnimi besedi sanizhovala.

S' eno besedo: vadi se ob zhasu miru, to se pravi, kedar ti obena skufhnjava k' tajistimu grehu, h' kterimu si narbolj nagnjena, ne kljubje, v' mnogih djanjih nasprotne zhednosti; in ako se obena perloshnost k' timu ne permeri, tak jo fama jifhi, ino ji idi naproti. Tako si bosh ferze soper vsako prihodno skufhnjavo vterdila.

E D N A J , S T A P O , S T A V A .

O d n e p o k o j a .

Nepokoj ni le kar skufhnjava, je tudi isvirik, is kteriga in fkos kteriga veliko skufhnjav isvira. Torej hozhem od tiga nekaj rasloshnisthi govoriti. Shalost ni drujiga, ko bolezhina nafhe dushe, ki je soper nafho voljo v' naf, naj ta sleg, kakar vboshtvo, holesen, sanizhovanje od sunaj pride, alj naj bo, kakor nevednost, suhota, sopernost ino skufhnjava, v' nafhim snotrajnim. „Se obzhuti torej dusha de se je kak sleg loti, tak ji teshkopride, ga prenesti, od tod je bolezhina; in torej ima sheljo, se ga refhiti; in v' vsm tim stori vse prav; sakaj, po naturnim nagibu le vsaki dobro sheli, in se ogiblje tiga, kar se mu hudo vidi.

Ifhe dusha pomozhi, se slega refhiti, le savoljo Boga, tak jo bo s' poterplenjam, krotkostjo, ponishnostjo ino s' pokojam, ifkala, in svoje refhenje vezh od dobrote in previdnosti boshje, kakor od lastniga persadevanja, gnanja alj pridnosti perzhakala; ako pa to refhenje ifhe is lastne ljubesni, tak bo s' velikim hropenjam ino veliko naglostjo tajiste ifkala, kakor de

bi tajiste bolj od njeniga persadevanja kakor od boshje dobrote is-hajali. Ne rezhem, de v' refnizi to misli, rezhem pa, de tako ravná, kakor bi tako mislila.

In zhe po tim ne najde, kaj hitro, kar sheli, postane slo slo nepokojna ino nepoterpeshliva, in s' tim prizhejozhiga slega ne le kar nezh ne pomanjsha, ampak si ga s'he le pomnoshi. Torej pade dusha v' tak nesmerni strah ino shalost; in tako ji serzhnost savsim opade, de misli, sdaj bi bilo vse sastonj. Glej torej, kako shalost, ki je bila v' sazhetki pravizhna, nepokoj, nepokoj pa nesmerno shalost rodi, kar je silno nevarno.

Nepokoj je rasen greha, narvezhi sleg, ki samore dusho sadeti. Sakaj, kakor snotranjo rasdertje in punt deshelo zhifto vgonobita, ino jo nesmoshno storita, se sovrashnikam braniti: ravno tak tudi nashe serze fkos snotrajni nemir ino prepír ob vso mozh pride, si perdobljene zhdnosti perhraniti, ino szhafama pride tudi ob potrebne perpomozhke, se skufh-njavam sovrashnika vstaviti, ki si po tim is vse mozhi persadeva, po besedah prigovora, v' kalni vodi ribiti.

Nepokoj postane is napzhniga poshelenja, se kakiga slega snebiti, alj si kaj dobriga perdobiti, kar se gresha. Torej nizhesarja ni, kar bi sleg toljko s-hujshalo, ino to kar je dobro, toljko odganjalo, kakor nepokoj ino prenaglenje. Tize se ravno sato v' mreshi samotane ostanejo, ker se, de so vjete, sagledavshe, prevezh poganjajo, ino s' silo izvosljati ishejo, s' zhim se pa s'he le huje samreshijo. Najdesh torej veliko sheljo v' sebi, se kakiga slega refhiti, alj kaj dobriga si perdobiti, tak si vkroti ino vtolashi pred vsim drugim svoje serze, vrvnaj svoje misli ino svojo voljo h' krotkosti, in, prepusti po tim svoji sheli s' krotkostjo ino pokojam njenin ték, in obrazhaj k' timu potrebne perpomozhke eniga sa drugim lepo po versti. Jes pravim, s' krotkostjo ino pokojam; vender pa ne s' sanemarnjenjam, ampak brez

prenaglenja, smotenja ino nepokoja, drugazhi bi, namesto dosezhi, kar ishesh, vse popazhila, in bolj smotena postala, kakor kdaj poprěj.

„Moja dusha,“ govori David, „je vedno v' mojih rokah, in nisim tvojih sapoved posabil.“ Prejishti se vezbkkrat zhes dan, saj vsako jutro ino vsak vezher jeli je tvoja dusha v' tvojih rokah, ali sta ti jo napzhnost ino nepokoj prevsela. Gledaj, jeli je she tvoje serze v' tvoji oblasti, ali se je tvojim rokam ismusnilo, de bi se kakimu napzhnimu gnanju po ljubesni, sovrashtvu, nevoshljivosti, posheljivosti, strahu, nevolji ali veselju vdalo. Ako si je v' refnizi sajshlo, tak ga narpoprej pojishi, peljaj ga v' prizhejozhnost boshjo nasaj, ino podvershi vse svoje obzhutleje ino shelja pokorshini ino vodbi boshje volje. Sakaj kakor ta, ki se boji kaj dragiga sgubiti, tajisto skerbno v' rokih satisfjeno dershi, ravno tak moramo tudi mi s' tistim velikim kraljam vedno govoriti: O moj Bog! moja dusha je v' nevarnosti, torej jo nosim vedno v' svojim narozhji, in po tim takim nisim tvoje postave posabila.

Ne perpušti svojim sheljam zeló nikdar, ko bi she bile tak majhine ino malo pomenlive, te nepokojiti, sakaj sa majhinim bi vezhe in vezh pomenlive tvoje serze k' nepokoju ino smotnjavi bolj pripravno najshle. Zhutish torej, de se ti nepokoj hozhe v' serze vseliti, perporozhi se Gospod-Bogu, in terdno skleni, kar nizhesarza pozheti, kar bo tvoje shelja od tebe hotla, dokler nepokoj savsim ne mine, zhe le ne sadene kaj takiga, kar se odloshiti ne smé. Ko bi pa kaj takiga bila, tak dershi s' krotko ino mirno silo svoje serze na se, in sadershavaj tek svojiga posheljenja, koljkor se da, in she tedaj ne ispolni svojiga opravila po svoji shelji, ampak po sdravi pameti.

Ako ti bo mogožhe, svoj nepokoj timu, ki tvojo dusho vlada (visha) alj saj kakimu saneslivimu perjatelu odkriti, verjami mi, de te bo to kmalo

potolashilo. Sakaj teshave serza odkriti, dojde du-
fhi ravno tako k' polajfhanju, kakor telefu tiga, ki ga
stanovitna vrozhuiza trudi, ako se shili pufha. Je
sdravilo zhes vse sdravila. Torej je tudi sveti Ludo-
vik svojimu finu ta le opominik dal: „Obzhutih kak
nepokoj v' svojim serzu, tak pověj to hitro svojimu
spovedniku alj kakimu drugimu poboshnimu zhloveku,
in tako boh potolashen svoje terplenje loshej
prenesel.“

D V A N A J, S T A P O, S T A V A.

O d s h a l o f t i.

„Shalof, ki je od Boga,“ pravi sveti Pavel,
rodi pokoro v' svelizhanje, posvetna shalof pa ro-
di smert.“ Shalof samore torej dobra alj hudobna
biti, po sadu, kteriga v' naf rodi; de si ravno, de po
pravizi rezhem, vezh hudiga ko dobriga sadu pernese.
Sakaj, dober sad, kteriga shalof rodi, je famuzh
dvojin; namrezh vsmilenje ino pokorjenje, hudoben je
pa fhestir, namrezh: bojezhnost, lenoba, nevolja,
ajfranje, nevoshlivost ino nepoterpeshlivoft; satorej
tudi modri pravi: „shalof jih veliko vmori, in nizh
prida v' nji ni,“ ker sa dve dobre vōdize, ki is is-
virka shalofsi tezhete, fhest drugih silno fhkodljivih
rek is njé dere.

Sa orodje ima sovrashnik shalof svelizhanja, de dob-
re s' njim v' fkufhujavo napeljava. Sakaj, kakor,
slo persadéva, de hudobne v' pregrehah vse vsele ob-
dershi, ravno tak se shene, poboshne smotiti, de bi

v' svojih dobrih delih shalofni bili, in kakor samore timu, kar je hudo, le s' tim rašt podeliti, ako tajisto kashe, kaker bi bilo vse prijasno ino prijetno, tak tudi ne samore od dobriga drugazhi odtegniti, kakor de tajisto kashe, kakor bi bilo teshko ino otoshno. Prav do shiviga veseli njega stariga fleparja, shalof ino otoshnost, sakaj, ker je sam ves shalof ino otoshen, in bo vekomaj smerej takfhen, pa sheli, de bi mu vřak bil enák.

Hudobna shalof duřho vřo ometi, jo nepokojí, sbudi nesmeren řrah v' nji, ji ofkuti molituv, řiřka ino trudi moshgane, ji odvřame svetovanje, řklenituv, řodik, in řerzhořt, ofřlabí mozhí, in je s' kratkimi beředi simi enaka, ki řemlji vřako lepoto vsame, ino v' kteri vse řhivali od sime oterpnejo; sakaj ona odvřame duřhi vřo prijetnořt, řkerzhi ino vřtavi řkorej vse njene mozhí.

Ko bi ře ti kdaj naklijazhilo, moja Filoteja, de bi te ta huda shalof popadla, tak pa ta le perpomozhek soper njo oberni: „Je kdo shalofen, naj molí;“ pravi řveti Jakob. Zhířto řofeben perpomozhek je molituv; sakaj vřdigne řerze k' Bogu, ki je nařha edina tolashba, in nařho edino veřelje. Ako pa molířh, pa oberni take obzhutleje ino take řnotranje ino řunanje beřede na to, ki řavupanje ino ljubesen bořhjo sbudijo. Pořtavim: o Bog milořti! o řredobrotlivi Bog! o vřmileni Oďreřhenik, Bog mořiga řerza, moře veřelje, moře řavupanje, moř řhenin, řreljubleni moře duřhe! in druge takofřne beřede.

Vřtavljalj ře s' vřo řilo nagnjenju k' shalořti, in ako ře ti tudi řdi, de je vse, kar ta zhař řazhneřh, merslo, shalořtno ino dreveno, tak vender ne opuřti, de bi ne řtorila. Sakaj, zhe vřrag, ki nař s' shalořtjo od dobrih del odvřniti iřhe, řapáři, de jih le kolj opravljamo, in, de s' pořiljenim duřham řhe veřh řařluřenja imamo, nař bo rad nehal k' shalořti řkuřhati.

Póji duřovne řeřme; sakaj velikokrat je řhe iř med njih hudi řovřařnik iřbegnil. V' řprizho je tiřti

Ludi duh, ki je Savlu naganjal, kteriga grosovitoft je pa (Davidov) pfalter odgnal.

Koriftno je tudi, se sunajnih opravil prijeti, ino s' tajiftimi koljkor je mogozhe, premenjati, de se tako dusha od rezhi, ki jo teshi, odtégne, kri izshifti ino vgreje, ker je shalofst bolefen ferza, ki vezhkrat od mersle ino suhe nature is-haja.

Opravljaj tudi sunajne dela poboshnofti, ako ti tudi nad njimi merseti hozhe; objami podobo krishaniga Jesusa; kushnj njegove svete roke ino noge, povsdignj ozhi ino roke proti nebesam, in vsdignj se s' svojim glufam skos besede ljubesni ino savupanja k' Bogu. Takofhne fo postavim: „Moj ljubik je moj, in jes fim njegov-a; moji ljubik mi je snopek mire, pozhival mi bo na ferzi.“ — „Moje ozhi se po tebi osirajo, o Gospod! kdaj me bofh potolashil?“ — O Jesuf! bodi mi Isvelizhar, — Naj shivi Jesuf, in moja dusha bo shivéla. — „Kdo me bo lozhil od ljubesni mojiga Boga?“ in druge takofhne.

Bizhati se s' mero, je prav koriftno soper shalofst, ker sunajna teshava, ktero si fami naloshimo, snotrajno tashbo perdobi, in ker se dusha, od sunaj bolezhine obzhutivshi, od unih odverne, ki jo snotraj nádlegvajo. „Se pogofst per svetim obhajili snajti, pa zhes vse pomaga; sakaj leta nebeshki kruh podshivi ferze, in rasveseli duha.

Rasodevaj vse nagnjenja, omote, ino vdihnenja, ki od tvoje shalofst si hajajo, svojimu duhovnimu vodniku ino spovedniku v' ponishnofti ino svestobi, jifhi tovarshijo ino pogovarjauje s' takimi, kterim fo pote duha snane, in se pogovarjaj tazhaf she vezh s' njimi, kakor fizer.

Sadnizh in sadnizh fo pa vdaj v' boshje roke, in se perpravi, nadlego svoje shalofst, kakor pravizhno sfratfni go sa svojo neumno veselje s' poterpeshlivoftjo prenesti, in ne dvomi, de te bo po svelizhavni skushnji Bog od tiga slega refhil.

TRINAJSTA POŠTAVA.

Ođ duhovne ino obzhutne to-
lashbe, in kak se je v' nji nofiti.

Bog obdershi obstajo tiga velikiga sveta v' vedni spremembi, po kateri se dan vselej v' nozh, v' igred v' poletje, poletje v' jesen, jesen v' simo, in sima v' v'igred sprevershe; tudi ni nikdar en dan tak ko ta drugi. So sonzhni, megleni, deshevni, suhi ino vetrovni dnevi, in veliko lepoto podeli ta spremenljivost zemlji. Ravno taka je s' zhlovekam, ki po starim prigovori sam sa se majhin svet stori. Sakaj nikdar ni v' enakim stanu, in njegovo shivljenje pretezhe na ti zemlji valovam reke enako, ki se v' vedni raslozhnosti mesijo ino siblejo, ter ga sdaj k' vupanju vsdignejo, sdaj fkosfirah v' globozhino spustijo, ga sdaj s' tolashbami na desno, sdaj s' teshavami na levo obernejo, in nikdar ni dan dnevu popolnoma enak, saj she ura ne uri.

Veliko ima v' sebi ta nauk; gledajmo torej, de med toljkajnimi spremembami shivljenja vselej enako ino nespremenljivo ferze obdershimo. In naj se tudi vse rezhi she toljko spremenjajo, in sdaj takshne sdaj drugazhne okolj nas sukajo ino vertijo: stanovitni ino nepremaklivi moramo per v'lim tim vedno na Boga gledati, in le po njem samim hrepeneti ino se osirati. Naj plava barka na katero stran hozhe, proti jutru alj vezheru, proti poldnevu alj polnozhi, in naj hlidi veter, kateri hozhe, nikdar ne bo magnetova igla *) drugam

*) Magnet se sheleso imenuje, ki ima posebno lastnost, de njegova igla s' enim krajem vedno na polnozhi

kasala, kakor proti svetli svesdi na polnozihni okrajni (polnozihnim nebi.) Naj toraj tudi, jes ne rezhem famo, okoli naf, ampak zeló v' nashim snotrajnim vse krisham in semtertje gré, to se pravi, naj si bo nasha dusha shalofna alj vesela, naj se snajde v' sladkosti alj shalofni ino bridkosti, v' miru alj prepiru, v' boshtvi, sopernosti, suhoti, alj v' blagi tolashbi, naj jo sonze prepeka alj rosa oshivlja, vedno mora sdaj in vselj snotrajnost nashiga ferza, ki je nasha magnetniza, stanovitno ino neprenehavno proti ljubeshni Boga, svojiga stvarnika, svojiga odreshenika, svoje edine ino vikshi dobrete hrepenjozhe gledati. „Naj si shivimo, naj si vmerjemo“, veli apostelj, „vedno smo Bóshji. Kdo naf bo lozibil od boshje ljubeshni?“ Ne, ne sdaj in nikdar naf ne bo ni kaka stvar lozhila od boshje ljubeshni; ne revshinost ne plashnost, ne smert ne shivljenje, ne prizhejozhe teshave, ne strah pred prihodnim terplenjam, ne svijazha hudobniga sovrasnika ne blagri tolashbe, ne tudi bresen famih revshin, ne duhovna sladkosti ne dushna suhota, nizh nizh naf nima lozhiti od svete ljubeshni, ki je v' Jesusu Kristusu vterjena.

Ta terdni sklep, sdaj in nikdar, ne od Boga odstopiti, ne njegove svete ljubeshni sapustiti je nashi dushi kakor nasprotna tehta pod stisko premnogih nagibov, ki nastopijo eden drugimu nasprot, kakor jih zhlovefhe okoljshine perpeljajo. Sakaj, kakor zhbelize, ako na tratah naglo veter na nje pertifne, hitro kak kamzhizh objamejo, de se hlipu nekoljko vstavijo, in de jih pish ne odnese, tak tudi dusha, ki preblago ljubeshen boshjo s' terdnim sklepam objame, stanovitna pod nestanovitnostjo ino spremembo tolashb in teshav ostane, naj si bodo duhovne alj posvetne, sunajne ali snotrajne.

Pa poverh tiga splofhniga nauka nam je nekterih posebnih opomemb potreba. Rezhem tedaj:

no stran kashe, ako na kaki niti vesh, alj pa na ojsirimi lesih. Oberni jo kamor hozhefhe, hitro ti bo sopet svoj polnozihni kraj pokasala,

1. Poboshnosti ne obstoji v' prijetnih obzhutlejih, v' sladkosti, v' tolashbi ino v' tajisti obzhutni rahlobi ferza, ki naf k' folsam ino sdiho vanju gane, ino naf s' nekim veseljam per kakim duhovnim opravku navdá. Ne, moja ljuba Filoteja! to prijetno navdanje se slo slo lozhi od poboshnosti. Sakaj, slo veliko dush je, v' kterih se to rahlo obzhtenje vezhkrat sbudi, in ki to tolashbo obzhutijo, de si so ravno per vsmim tim slo hudobne, in torej zelo nobene ljubesni boshje nimajo, veliko manj imajo potim takim prave poboshnosti. Ko je Savel v' bogiga Davida na smert preganjal, in je leta pred njim v' pushavo, Engadi imenovano, isbeshal, je per shel Savel zhišto sam v' skalovino, v' kteri se je David s' svojimi ljudmi skrit dershal. David, ki bi ga bil per ti per loshnosti zhišto lahko vmoril, ga she v' strahiti ni hotel, ampak ga je pustil mirno is berloga iti, in je she le po tim sa njim klizal, de bi ga od svoje nedolshnosti preprizhal, ino mu pokasal, de je njegovo shivljenje v' svoji oblasti imel. Kaj ni Savel po tim vse pozhel skasati, kako krotko de je njegovo ferze proti Davidu? Ga je imenoval svojiga sina, se je na glaf jokal, ino sdihoval, ga je hvalil ino sposnal njegovo visokoferzhnost; she molil je sa - nj, mu je napovedoval zhašt, h' kteri bo enkrat povsdignjen, in mu je k' sadnimu she perporozhil nastopnike svoje hishe. Ali je bilo mogozhe, se bolj prijasniga ino vkroteniga iskasati? Vender per vsmim tim njegovo ferze ni spreobernjeno bilo; in ravno tako grosovitno je Davida preganjal, kakor poprěj. Ravno taka je s' ljudmi, ki boshjo dobroto ino terplenje Gospoda premishlováje, globoko ganjenje v' svojim ferzi obzhutijo, ki jih k' sdihlejam, folsam, k' molitvi ino gorezhim sahvalam spodbada, tako, de bi bilo v' refuzi mifliti, njihovo ferze bi bilo od prevelike poboshnosti presunjeno; naj pa fkusimo, kaj je v' njih, se bo pa najdlo, de kakor v' prav vrozhim poletji nagli zurki sizer v' debelih kaplah na semljo padajo, pa njê vender ne premozhijo ampak le gobe na kvishko is - shenejo, ravno tak tudi ti mehki obz'utleji ino te folse, ki na hudobno ferze padejo,

pa ga ne presunejo, tajistimu zeló v' noben prid niso; sakaj po vsem tim bi ne dali takfihni smoteni ljudje famiga penesa krivizhniga blaga nasaj, in bi se ne odpovedali enimu famimu spazhenimu nagnjenju*), tudi bi ne prenesli narmanjshe neprilesnosti is ljubesni do Odrefhenika, kteriga so ravno le objokovali. Po pravizi smemo torej brumno ganjenje njihoviga serza duhovne gobe imenovati, ker ni le obena prava poboshnost, ampak vezhkrat le golufna smotnjava sovrashnika, ki dushe s' takfihnimi tolashbizami pase ino v' to napelja, de so tiga vesele ino sadovoljne, ter prave poboshnosti ne ishejo vezh, ki v' stanovitni, serzhni, hitri ino delavni volji obstoji, ispeljati, kar smo sa prijetno ino dopadljivo v' boshjih ozkeh sposnali.

Tak se bo otrok milo ino bridko jokalo, ako vidi, kako se materi s' kopjizam**) shila predere ino kri ispuhti, pa ravno ti materi, sa ktero tako bridko jozhe bi ne podalo jubuke alj posodvizo fladkarij, ki jo ravno v' roki ima, ko bi je poshelela. Takfihni so vezhi delnashi perferzhni obzhutleji poboshnosti. Ako vidimo, kako se krishanimu Jesufu sulza vtisne, ki njegovo sveto ferze prebode, tak se bridko jozhemo. O moja Filoteja! pazh prav storimo, de solse zhes smert ino grosovitno terplenje nashiga vsmileniga Odrefhenika tozhimo; pa sakaj mu ne podamo s' dobrim serzam jabuke, ktero tako terduo v' rokah dershimo, in ktere on tako sto posheli, namrezh svojiga serza, edine jabuke ljubesni, ktero preljubesnivi Odrefhenik od nas hozhe. Sakaj mu ne darujemo eniga ino drugiga nagnjenja, kratkozhasa, dopadenja, ktere bi nam rad is rok ismeknil, pa nam jih ne more, ker so nasha fladkarija, ktere smo bolj lakotni, ko njegove nebeshke gnade? Oh, to so le prijatelstva majhnih otrok, serzhne, pa le flabe, dosdevane, pa prasne sadu. Ne v' tih mehkib obzhut-

*) Ali ne delajo vstarani pijanzi vezhkrat ravno tako?

**) Kopjize, kopizka, mala suliza alj jigla, s' katiro likarji ali paderji puhajo.

lejih, ne v' tih telefnih obzhatkih obstoji prava poboshnost: vezh krat is - hajajo taki obzhutleji od same nature, ki je vsa mehka ino pripravna sa vsak obzhutik, kteriga ji vtisniti hozhemo; dostokrat pridejo tudi od svijazhe sovrashnika, ki nashimu dosdevanju take podobe vtisne, de bi naf le per njih sadershaval.

Vender so ti prijetni obzhutki in ti rahli obzhutleji dostokrat prav dobri ino slo koriftni; sakaj sbudijo sheljo ino lakoto v' dusbi, oshivijo ferze, in rasprostrijjo zhes nafhe poboshne dela neko radoft ino veselje, ktero nafho ravnanje she odsunaj lepo ino prijetno storí. To je flaja, ktero nad boshjimi rezhmi obzhutimo, in savoljo ktere je David savpil: „O Gospod! kak sladke so tvoje besede mojemu gerlu, flaje ko med so v' mojih ustah.“ In ref je narmanjski tolashba, ki nam jo poboshnost podeli, boljshi, ko narprijetnishi kratkozhasi svetá. Persi ino mleko gnad boshjiga she-nina storijo dushi vse bolje, kakor narshlahtnishi vino posvetniga veselja; kdor je une kdaj okufil, dershi vsako drugo veselje sa sholzh ino pélen. In kakor tisti, ki skifhko *) selfhe v' ustah imajo, takfhno sladkost nad njim obzhutijo, de niso lazni ne shejni, tak je tudi nemogozhe, de bi dushe, kterim je Bog to nebeshko mano snotraine tolashbe ino nebeshke sladkosti podelil, kdaj posvetniga veselja posheléle, alj tajiste s' pravim nafitenjam vshivati samogle. „So nekoljki prejokufik tistih neumirjozhnih sladkosti, ktere Bog tistim dusham podeli, ki ga ishejo, so posflajene serniza, ktere majhnim otrokam daja, de bi jih k' sebi navadil, so vode, ki ferze krepzhajo, in ktere jim da, de bi jih podshivel; in pa tudi are vezhnih plazhil. Perpovedujejo, de je Alekfander, ko se je she po fredí morja vosil, blago Arabijo narpopréj po prelepim duhu pri-

*) Skitje so bili svoje dni diviji, pa imenitje ljudje od katerih se je govorilo: de so lehko 12 dni bres shivesha. Po njih se ono selfhe imenuje-

jetnih dihav isnafhel, ktere mu je veter nasproti pihal, in de je s'tim sebe ino svoje spremljavze vferzhil. Tako dobimo tudi mi velikokrat fladkofi in dihave nebefhke prijetnosti na tim morji vmirjozhiga shivlenja, ki nam gotovo prejokufik tiftih radoft prefrezhne nebefhke domovine podelijo, po kateri sdihujemo ino kopernimo.

3. Morde pa vprafhafh: ker fo nebefhke tolashbe, ki fo svelizhavne ino od Boga pridejo, pa tudi take, ki nizh ne vershejo, ki fo nevarne ino zeló slo fhkodlive, ki od nature alj famiga sovrashnika ishajajo, kako samorem ene od drugih, dobre od hudobnih alj prasnih raslozhiti ino rasposnati? — Kar obzhutke ino nagibe nafhe dufhe sadene, tak je fplofhni nauk, de jih is njihoviga fadja moramo fposnati. Nafhe ferza fo enake dreju; njih nagnenja fo veje, ino njih djanja fo sad. Tifto ferze je dobro, ki dobre nagibe ima, ino tifti nagibi fo dobri, ki dobre nafstopke ino svete dela v' naf ftorijo. Naf tifti rahli obzhutleji, tifti prijetni, in tolashlivi obzhutki ftorijo ponishnifhe, poterpeshlivi fhe, krotkej fhe, ljubeshnivifhe ino miloflivi fhe proti blifhnim; fkerbnej fhe, svojo poshelivoft ino svoje flabe nagnjenja moriti, ftanovitnifhe v' poboshnih opravilih, pokornifhe ino hitrejfhe proti naprépoflavljenim, in priproftifhe v' nafhjm shivlenji, po tim fo moja Filoteja! bres dvoja (zvizla) od Boga; fo pa te prijetnosti le famo sa naf prijetne, naf ftorijo radovedne, pikre, rasshalive, nepoterpeshlive, svojoglavne, napitnjene, bihazhafte ino terde proti blifhnim; mi flimo savolj njih, de smo shé sveti, in se nozhemo vezh nobeni vodbi ino nobenimu opominanju podvrezhi, tak fo tifti tolashlivi obzhutleji bres vsiga dvoja golufni ino pogubni. Dobro drevo nofi le dober sad.

4. Ako je nafho ferze od te fladke tolashbe rasvefelno, se moramo globoko pred Bogam ponishati. Varujmo se, de savoljo tih fladkih obzhutkov kjé ne rezhemo: Oj, kak fim vender poboshen! Ne moja Filoteja! ti darovi naf ne ftorijo holj poboshne; sakaj, kakor fim ti shé rekel, poboshnoft ne obftoji

v' tim; rezimo raj: O kak dobrotliv je Bog proti ti-
stim, ki na-nj savupajo, proti dušhi, ki njega ishe!
Kdor ima kerhelj fladkorja (zukra) v' uſtah, ne
more sa to rezhi, de ſo njegove uſta fladke, am-
pak, de je fladkor fladek; ravno tak, de ſi je tudi
duhovna fladkoſt prefladka, ino Bog, ki jo podeli, pre-
dobrotliv, vender is tiga ne is-haja, de bi tiſti po-
boſhen bil, ki jo prejme.

5. „Se moramo ſhe sa majhine otroke dershati,
kterim je mleka potreba, in pomisliti, de ſe nam ta
fladkarija sa to da, ker naſho ſerze, ſhe rahlo ino
flabo, vabila potrebuje, de ſe puſti k' Bogu
vsdigniti.

6. „Sploh pa in navadno govoriti, imamo te
gnade ino blagre s' ponishnoſtjo ſprejeti, in jih slo
viſoko zhiſlati, ne toljko, ker ſo ſami na ſebi veliko
vredni, kakor sato, ker nam jih boſhja roka, materi
enako, v' ſerze polaga, ki ſvoje otrozhke vtolaſhiti,
tajiſtim s' laſtno roko eno ſernize fladkorja sa dru-
gim v' uſta poloſhi; ſakaj, ko bi otrok per pravi pa-
meti bilo, vezh bi potim perſerzhno ljubesen ino ljub-
kovanje matere, kakor fladkoſt fladkarij zhiſlalo. Imá reſ-
to nekaj v' ſebi, moja Filóteja! s' takimi fladkoſtimi ob-
lagodarjenimu biti; pa fladkoſt vſih fladkoſt je, lju-
besni polno in materno roko boſhjo premihlovati,
ki nam jih v' uſta, ſerze, duſho ino pamet polaga.

7. „Smo po tim takim tajiſte s' vſo ponishnoſt-
jo prejeli, po tim jih obernimo pa volji tajiſtiga, ki
nam jih je podelil. V' kaj pa miſlimo, de nam
Bog takſhne fladkoſti podeli? — V' to, de nam
vezh krotkoſti do bliſhniga ino vezh ljubeshni do
njega ſamiga v' naſ obudi. Mati da otrozhku
fladkarij, de jo kuſhka; kuſhkajmo tudi mi tiga
dobrotliviga Odreſhenika, ki nam toljko fladkoſt pode-
li. Odreſhenika kuſhovati je pa to, mu pokorſhinoſt
fkasati, njegove ſapovedi dershati, njegovo voljo is-
polnjevati, ſe po njegovih ſheljah ravuati, s' eno be-
fedo, ga v' pokorſhini ino ino ſveſtobi perſerzhno
objemavati. „Smo po tim takim kak duhovni tolashik

prejeli, tak moramo tisti dan skerbneji biti, dobro izpolnovati ino se ponishovati.

8. Verh vsiga tiga se moramo vzhasi ino vzhasi takfhnim fladkostam, rahlim ino tolashlivim obzhut-lejam odrezhi, svoje ferze od njih odtegniti, ino terditi, de, ako jih ravno v' ponishnosti sprejmemo ino ljubimo, ker nam Bog jih poshle, in ker naf k' njegovi ljubesni spodbadajo, mi vender prav sa prav ne ishemo njih, ampak le Boga ino njegovo sveto ljubesen; de ne ishemo tolashka, ampak tolashnika, ne fladkosti ampak fladkiga Odreshenika, ne prijetnost, ampak tistiga, ki je prijetnost nebes in semlje: in v' takik mislah se moramo perpravlene dershati, de hozhemo terdni v' ljubesni boshji oftati, zeló tedaj, ko bi v' zelim shivlenji obene tolashbe vezh ne dobili, in de hozhemo na grizhu Golgata ravno tako, kakor na gori Tabor k' Bogu rezhi; O Gospod! per tebi je dobro biti, jeli si na križu alj v' svojim velizhaslvi.

9. Poslednizh te opominam, de, ko bi ti velika obilnost takfhnih tolashb, rahlih obzhutil, sols in fladkost, alj kaj fosebniga v' njih podeleno bilo, se s' svojim spovednikam svesto od tiga pomenish, de se bofh navuzhila v' taki okoljstavi modro ravnati ino prav vesti; sakaj sapifano stoji: „Si méd najshel, tak jej od njega koljkor ti je potreba.

SHTIRNAJ, STA POSTAVA.

Od duhovne sapuſhenosti ino ſuhote.

Stori tedaj, kakor ſim ti ravno govoril, moja Filoteja! ako ſi s' snotrajnim tolashenjam rasveſelena. Pa ne bo smeraj terpel ta lep in prijetni zhaſ, ampak tako ſe boſh vzhaſi vſiga obzhutka poboshnuofii prasno obzhutila, de ti bo per ſerzi, kakor de bi bila tvoja duſha puſta, nerodovitna ino ſuha ſemlja, bres pota ino ſteſe, Boga najti, in bres vode gnade, jo poſhkropiti, v' njeni ſuhoti; ki jo ſtore kakor preſhgano ſemljo. O kak reven je vender tak ſtan duſhe, ſoſebno, zhe je bridkoſt ſilno velika ſakaj kakor ſvoje dni poboshnuimu Davidu, tako ſo tudi nozh in dan ſoſe njena hrana, med tim, de jo ſovraſhnik, s' premnogimi ſleparijami v' obupanje ſpraviti, ſaſmehuje, ter ji pravi: kjé je tvoj Bog? na katerim poti ga ſamoreſh najti? kdo ti bo poſihmal veſelje njegove ſvete gnade delil?

Kaj boſh ſtorila, tiſti zhaſ, moja Filoteja? Dobro ſpreglej, od kod je ſleg perſhel. Sakaj doſtikrat ſmo ſi ſami krivi ſvoje ſapuſhenosti.

1. Kakor mati ſvojimu detetu ne poda ſladkorja, ako ima glife, tak nam odvsame tudi Bog tiſti tolashljivi obzhutek, ako ſe glife napuha v' naſ redijo. Dobro mi je o moj Bog! rezi ſa Davidam, de ſi me ponishal, ſakaj ras-ſhalila ſim te, popré ko ſi me ponishal.

2. Ako ſanemarimo, prijetnoſti ino radoſti hoſhje ljubeshni o pravim zhaſu ſbirati, jih Bog is pra-

vizhne kasni (shtrafe) nafhe lenobe od naf odtegne. Israelz, ki je samudil, si mane na vse sгодaj nabrati, si jo po sonzhnim is-hodu ni vezh samogel, sakaj vfa rastajena je she bila ti zhaf.

3. Premnogikrat leshimo tudi, kakor nevesta v' visoki pesmi v' posteli telesniga veselja ino minliviga tolashenja; shenin nafhiv duh terka med tim na vrata nafhiga ferza; naf od snotraj nagovarja, de bi se poboshnih vadb prav resno prijeli, mi mu pa ne odpremo, ker nam je shal, to neumno veselje sapustiti, in se od tiga golufniga veselja lozhiti. Torej gre memo, in naf pustí leshati. Ga hozhemo po tim poiskati, imamo zhuda dela, prej ko ga najdemo; in prav po pravizi naf je ta nesrezha sadela, ker smo njegovi ljubeshni tako nesvesti bili, de smo od njè odstopili, de bi sa nezhimernim rezhmi tiga svetà lajvali (derjahali). Saj imash egipshko moko, torej bosh nebeshko roso boshje mane lehko greshala. Zhebele sovrashijo vsak duh, ki je od ljudi nalash storjen; tak se tudi prijetnost svetiga duha ne fklepa s' golufnim veseljam svetá.

4. Dvojnostino ino svijazhnost ferza v' spovedi ino v' duhovnim ravnanji s' spovednikam, tudi fuhoto ino sapushbenost perpeljá. Ker si svetiga Duha oblegala, tak ni zhuda, de ti svoje tolashbe odtégne. Ti nozhesh, kakor mali otrozi priprosto ino bres svijazhe ravnati, torej pa tudi ne bosh nikdar fladkarij dobila, ki so malim otrokam namenjene.

5. Napolnih se do sitiga s' posvetnim veseljam, kako se samoresh zhuditi, de se ti duhovno veselje potim perfkuti? „Star prigovor pravi: golobam so zhefnje grenko, ako so she siti. „Lazhne napolni s' blagam,“ pòje preblashena Diviza, „in prasne je pustil bogatine.“ Kdor ima posvetniga veselja v' obilno, ni prilizhen sa duhovno.

6. „Si si sadje poprejshnih tolashb dobro ovarvala, po tim ti bode she novo nateklo, sakaj tistimu, ki imà, se bo she dodalo, kdor pa nima, kar se mu je podelilo, ampak je fkos svojo nemarnost sgubil, se

mu bo she to odvselo, kar nima, to se rezhe, vsele se mu bodo gnade, ktere so mu bile namenjene. Desh oshivlja le tisto selifhe, ki je svojo selenje obdershalo, timu pa, kteriga selenje vezh ne lepfha, odvsame shivlenje, kteriga nima; sakaj zeló vfahne v' deshevji. Is marfkterih takfhnih vsrokov sgubimo tolashbo poboshnosti, in pademo v' pushobo ino fuhoto duha. Prejifhimo si torej vést, jeli nifmo kjé v' enakih pogrefhkih snajdeni. Sastopi me pa, moja Filoteja! de per tim prejifkanji ne smemo preojfiro ino prebojezhe ravnati, ampak ako smo per tim opravili svoje shivlenje po vfi sveftobi prezhnili, in korenino slega sapasili, se imamo boshji dobroti sahvaliti; sakaj napol je she sleg prozh, ako nam je njegov isvirk snân. Ako pa nasproti nizhefar ne najdesfh; kar bi ti bilo posebno to fuhoto nakljuzhiti samoglo, pa ne prejifkuj dalej, ampak storí, bres de bi se pó posebnihi okoljfhinah osirala, kar ti bom sdajle povedak:

1. Ponishaj se globoko pred Bogam v' sposnavi svoje revfhine ino svojiga nizh. Oh! kaj sim, ako sim sama sebi prepufshena! Ref drujiga me ni, kakor ofafshena semlja, od vfihi strani raspokana, ki po svojih raspoklinah svojo shejo po nebesfhkim deshu snani, in je med tim od vetra rasnefhena in v' prah rasdjana.

2. Klizhi k' Bogu, in profi ga sa njegovo tolashenje. „Daj mi, o Gospod! veselje tvojiga svelizhanja nasaj; moj Ozhe! ako je mogozhe, odvsemi mi te kelih.“ Odftopi; o nerodovitni féver, in perhlidi mi, o prijetni jug tolashenja! prehlidi moj vértetz, tak bode to poboshno veselje ferza difhave fhiralo.

3. Podaj se k' svojimu spovedniku, in ves stan svojiga ferza mu odkrij, odgerni mu narfkrivniishi sagrinke (fkrivne kote) svoje dushe, in poslufhaj svetovanje, ki ga bosh dobila, s' otrozhjo priprostoftjo ino ponishnostjo. Sakaj, Bog, ki pokorfshino zhes vse

ljubi, veliko krat svetovanju, kteriga per drugih, sosebno per voditelih svoje dušhe islemo, preobilne blagre podelí, de si se ravno vidi, de bi v' tim obedeh sosebni prid skrit ne leshal. Tak je bila vóda Jordana Naamanu neisrezheno sdrava, ktero v' sdravje obrniti, mu je prerok Elisej bres posvetovanja zhlovešhke modrosti vkasal.

4. Nizhefar pa ni, kar bi po vsim tim, v' takih ino enakih suhotih ferzu tako koriftno bilo ino k' dobrimu flushilo, kakor de se shelja smanjšha, od takih teshav refhenim biti. Ne, kakor bi bilo prepo vedano, priprosto sheljo po refhenju imeti, le prevezh ne smemo po njem hrepeneti, ampak moramo se, boshji previdnosti savsim podvrezhi, de se bo zeló med tim ternjam, ino med tim sheljam boshja volja nad nami sgodila. Klizhimo torej o' takih dobah: „Oh Ozhe! ako je mogozhe, vse mi ta kelih od mene,“ pa tudi s' veliko serzhnostjo perstavimo: „pa ne kakor jes hozhem, ampak kakor ti hozhešh.“ In po tih besedah ostanimo v' narvezhim pokoji, ko je mogozhe. Sakaj, ako nas Bog v' takim svetim podvershenji sagleda, tak nas bo s' marfkako guado, in s' marfkakim daram oveselil. Taka je bila nekdej s' Abrahamam. Ko ga je Bog vidil perpravljeniga, svojiga lastniga otroka Isaka se obropati, je bil zadovoljen s' tim podvershenjam, kteriga je nad njim videl, ga je oveselil s' pretolashlivim perkasnam in s' premnogimi blagri. Torej rezimo v' vsakofhni teshavi, bodi si telefna, bodi si dušhna, ino v' vsakim odvsetji obzhutne poboshnosti, is zeliga ferza ino s' zelim podvershenjam: „Gospod mi je te tolashik dal, Gospod mi ga je odvsel, njegovo sveto ime naj bo zhefheno.“ Sakaj zhe v' ti ponishnosti ostanemo, nam bo svojo fladko milost spet podelil, kakor je s' Jobam storil, ki je v' vsih teshavah ravno te besede v' vstah imel.

5. Poslednizh, moja Filoteja! ne smemo v' obeni nafki snotrajui suhoti ferza sgubiti, in moramo,

med tim, de na povernjenje snotrajne tolashbe poterpeshljivo zhakamo, lepo mirno po svojim navadnim potu naprej iti. Obeniga djanja poboshnosti ne smemo savoljo tiga opustiti, ampak moramo veliko vezh svoje dobre dela pomnoshiti, in ker svojimu boshjimu sheninu nimamo pomokrenih fladkarij (poboshniga veselja) podati, tak mu podajmo take, ko jih imamo, namrezh suhe ino terde; njemu je vse eno, zhe je le drugazhi serze, ki mu jih ponudi, terdniga sklepa, ga ljubiti. V' lepi ino prijetni spomladi spravijo zhebele vezh medu vkup, per tim pa tudi manj mladih zhebeliz saplodijo; ker se savoljo prijetniga vremena tako slo per sbiraju medene rose na roshizah mudijo, de isrejenje mladih zhervizhov samudijo. Je pa vigred ojstra ino meglena, tedaj si pa vezh zhebelj podredijo, pa manj medu napravijo. Sakaj ker v' oblezhnim vremeni ne mogo okolj letati, de bi si med nabérale, se pa s' tim pezhajo, de svoj pleh obdershijo ino mnoshijo. Ravno tak se vezhkrat nakljuzhi, moja Filoteja! de per nastopu souzhnate spomladi duhovnih tolashilj, dusha toljko opraviti ima, si nebefhke rose nabérati ino jo seslati, de savoljo preobilnosti tih fladkih radoft veliko manj dobrih del opravi; med tim, de nasproti v' fredí duhovne suhote ino sapushenosti, po tim ko je fladkiga obzhutka poboshnosti obropana, prave dela poboshnosti opravlja, ino v' svojim serzi pleh pravih zhednosti, kakor poterpeshljivosti, ponishnosti, radovoljniga ponishanja, vdajanja, ino satajevanja lastne ljubesni v' veliki preobilnosti saredí.

Torej se marfkdo slo slo moti, fosebno is shenkiga spola, ker misli, de flushba, ktero Bogu bres vsiga flaja, bres rahliga obzhutenja in fkoraj neobzhutno fkašemo, boshji svetlosti manj dopade; ker so nasproti nafhe djanja rosham enake, ktäre so fizer lepše ino prijetnishe, dokler so shive, pa bolj difhezhe ino mozhneje, kadar so suhe. Sakaj, de so si tudi nafhe dela, v' tisti rahlo - obzhutnosti opravlene, nam samim prijetnishi, ker le na nafhe vesele

obzhutleje gledamo, tak imajo vender, v' fuhoti ino sapufhenosti frorjene, vezho difhobo ino mozh pred Bogam. In nafha volja, moja Filotejã! naf ob zhafu fuhote zeló kakor s' filo k' boshji flushbi perganja, in tak se vé, de mora mozhneji ino stanovitniſhi biti, kakor ob zhafu fladkosti. Ni ravno vezh posebniga, oblaſtniku ob zhafih miru ino med vſmi prijetnoſti veſelja flushiti, pa v' ſiſki vojske, med prepiram ino preganjanjam mu flushiti, to je ſnamnje prave ſveſtobe ino ſtanovitnoſti. Blaſhena Angela is Folína je rekla, de je tiſta molituv Bogu narprijetniſhi, ki ſe s' poſilenjam opravi, in h' kateri ſe ne podamo is veſelja ino nagnenja, ampak le ſato, de bi Bogu dopadli, in h' kateri naf nafha volja kakor ſoper nafho voljo pelja, ino vſe nagnenje ino fuhoto, naj ſe nam ſhe tako vſtavlja, poſili ino premaga. Ravno to veljá od vſakiga dobriga dela ſploh; ſakaj vezh ſnotrajne al ſunajne ſopernoſti ko per njegovim opravljãnji obzhutimo, vezh vrednoſti tako delo v' boshjih ozhéh imá. Manj ko v' persadevanju po zhednoſtih na ſvoj laſtni prid gledamo, bolj ſe ſveti v' njem zhiſtota boshje ljubesni. Rado ino lahko kuſhne otrok materi roko, ako mu fladkarij podá, pa veliko ljubesen ji ſprizha, ako ji roko kuſhne, po tim, ko mu je pelina ali kakſhniga drugiga grenkiga foka podala.

PETNAJSTA POSTAVA.

Poterdenje ino raslozhnifhi raskasanje doslej rezheniga s' imenitno s godbo.

Tebi ta nauk bolj rasloshiti, ti hozhem nekaj posebno lepiga is s godb svetiga Bernarda tusem postaviti, kakor sim v' bukvah nekiga vuzheniga ino sbrifaniga mosha najshel. On tako govori: Ni nizeh kaj nenavadniga, de takshni, ki sazhnó Bogu flushiti, in ne posnajo ne odtegnjenja obzhutne gnade, ne drugih sprememb is lastne skushnje, in tvegama vsak okusif obzhutne poboshnosti, tisto prijetno ljuzh grehajo, ki jih vabi, po boshjim poti hitro naprej tezhi, na-enkrat vse serze s gubijo, in v' otoshnost ino shalost serza pogramesnejo. V' snanju duha svuzheni pravijo, de je vsrok tiga letá, de pametna natura ne more dolgo v' lakoti, tudi ne bres kakiga rasveseljenja, jeli nebesh-kiga ali posemlifkiga obstati; in de kakor se tedaj dushe, ki po veselim vshivanju duhovniga veselja same zhes se povsdignjene v' sim sunajnim rezhem lahko odpo-vejo, tak se jim nasprot tudi s godí, ako jim je po boshji naravnavi to duhovno veselje odtegnjeno, in se she poverh tiga vsakiga telefniga tolashenja obropane obzhutijo, in she niso navajene, povernenja praviga sonza v' poterpeshlivofti perzhakovati, de se jim sdi, kakor bi ne bile ne v' nebesah ne na semlji, in kakor bi bile v' vezhni temnoti pokopane. Torej s dihujejo ino jezhijo, kakor mali otrozi, ki se od perf odstavijo, in so drugim, posebno pa samim sebi v' veliko sitnobo. To

fe je pergodilo na potovanji, od kteriga govorim, enimu shlahtniku is družhine svetiga Bernarda, Gotfridu Peronetu po imenu, ki se je bil malo poprej v' boshjo flushbo podal. Ta tedaj, kar na enkrat vef suh v' svojim snotrajnim, vsake tolashbe obropau, ino s' snotrajnimi temnotami v' vojski, je sazhel na svoje posvetne prijatele, shlahto ino salo premoshenje misliti, in je bil od takih grosnih skufhnjav obsüt, de jih tudi odsunaj ni samogel vezh sakrivati; in ko se je eden njegovih narboljsih tovarshov, to sapasivshi, mu perblishal, in ga na uho vprafhal: Kajti je pa Gotfrid? sakaj si, soper svojo navado, tako samishljen ino shalosten? mu je Gotfrid s' globokim sdihkam odgovoril ino djal: Oh moj brat! v' svojim zelim shivlenji ne bom vezh vefel. Letá, nad takimi besedi k' vsmiljenju nagnjen, ino od gorezhnosti bratovske ljubeshni gnan, fe je hitro podal k' ozhetu zele tovarshije, svetimu Bernardu, ino mu je vse do kraja rasodél; na kar se je sveti Bernard, veliko nevarnost posnavshi, v' kteri je Gotfrid bil, v' blishno zerkuv podal, de bi sa-nj molil; Gotfrid je pa, od shalosti posiljen, glavo na en kamen naslonil, ino saspal. Ne dolgo po tim sta fe oba vsdignila, eden od molitve s' isprosheno gnado, drugi od svojiga spanja s' takim veselim ino prijetnim obrasam, de ko fe je njegov ljubljeni perjatel nad toljkim in tak naglim spremenjenjam zhudil, in fe sdershati ni mogel, mu prijasno odgovor ozhitati, ki mu ga je malo popréj dal, mu je Gotfrid odgovoril: Zhe fim ti popréj djal, de ne bom nikdar vezh vefel, ti pa sdaj poterdim, de ne bom nikdar vezh shalosten.

Tak je prefhla skufhnjava tiga brumniga mosha. Obdershimo si pa, ljuba Filoteja! is te pergodbe:

1. De Bog tajistim, ki se njegovi sveti flushbi vdajo, prijetni prejokufik nebeskkih radoft podeli, de jih od posvetniga veselja odtegne, ino k' hrepenjenju po svoji ljubeshni oferzhi, kakor mati svojiga deteta s' medam k' perfam pervadi.

2. De je ravno tajisti predobrotljivi Bog, ki po svoji modri previdnosti, vzhafi mleko ino med tolashb

odvsame, de se odvajeni, suh pa tezhen kruh krepke, poboshnosti, ki je skos sopernost ino skufhnjave vterjena, jesti navuzhimo.

3. De se vzhafi med to duhovno fuhoto filno velike skufhnjave vsdignejo, in de se jim moramo s' ferzhnostjo vstaviti, ker ne ishajajo od Boga; vender pa fuhoto poterpeshlivo prenesti moramo, ker nam jo Bog k' nafhi vadbi ino skufhnji poshle.

4. De pod snotrajnimi teshavami ne smemo setza sgubiti, tudi ne, kakor Gotfrid rezhi: „Nikdar ne bom vezh vesel;“ sakaj v' fredi nozhi se moramo ljuzhi veseliti; nasprot pa tudi per narlepshim duhovnim vremenim ne smemo nikdar rezhi: „Nikdar ne bom vezh shalosten. „Ne; ampak, kakor modri pravi: moramo v' dobrim zhafi na hudiga misliti! Vupati moramo v' teshavi, bati se v' frezhi, in ponishati se v' vsaki okoljshini.

5. De je ena narboljshih pomozhi, svoje terplenje kakimu duhovnimu perjateia od kriti, ki naf potolashiti samore.

Sadnizh she perdenem k' skonzhanju te toljko potrebne opomimbe, de, kakor v' vsih rezheh, tako tudi tukaj Bog ino sovrashnik nafhiga isvelizhanja vsak svoj, in vsak drugazhen namen imata. Sakaj Bog naf hozhe s' fuhoto k' veliki zhiftoti serza, k' popolnimu odpovedanju lastne vfhezhnosti v' njegovi flushbi, ino k' zelimu satajenju famiga sebe, perpeljati; hudi sovrashnik gleda pa s' svojim delam na to, de bi mi ferze sgubili, sebi ino drugim nadlesni postali, de bi tako sveto poboshnost v' sanizhovanje ino ob dobro ime spravil. Zhe se pa naukov dershish, ktere sim ti poprj dal, bodesh s' svetimi vadbami med timi snotrajnimi teshavami svojo popolnost slo pomnoshila. Poprj, kakor ta nauk sklenem, she opomnim, de ta nevolja, ta fuhota ino pufhoba vzhafi tudi od telefne boleshnosti is-haja, ako smo postavim, od bedenja, od del pokorjenja, od postov, ali tudi od vtudenja, saspanosti, teshav in drugih takih slabosti oflabljeni, ktere, de si ravno od telefne is-hajajo, vender tudi duha stiskajo, ker sta dusha

ino telo tako slo med seboj sklenjena. V' takšnih okolj-
 fhinah je treba na to gledati, vezh dobrih del s' serzh-
 nim duham ino s' sgoro voljo doperneſti; sakaj se tudi
 vidi, kakor de bi naša zela duha spala, in de bi bila
 od dremote ino vtrudenja preſilena, tak ſo vender dela
 našiga duha Bogu filno dopadljive. V' takšnih okolj-
 fhinah ſamoremo s' neveſto v' viſoki peſmi rezhi: „Jes
 ſpim, moje ſerze pa bedi.“ In zhe tudi najdemo, ka-
 kor ſim poprėj rekel, manj veſelja v' ſebi, v' takih
 okoljfhinah kaj dobriga doperneſti, ſe vdeleſhimo pa
 vezh zhednoſti ino ſafluſhenja. V' takſnim ſlegi ſi
 pomagati, je dobro, de truplo s' kakim perpuſhenim
 kratkozhaſam ino veſeljam okrepzhamo. Tako je ſapo-
 vedal ſveti Franziſhk Serafinſki vuzhenzam ſvojiga reda,
 ſi v' ſvojih delih toljko perſanaſhati, de ſi ſvete gorezh-
 noſti molitve per njih ne vgonobijo.

In, ker imam ravno tiga zhaſtitliviga ozheta v'
 miſli, tak ſhe opomnim, de je bil on enkrat od take
 velike otoshnoſti duha vnet ino ſtiſkan, de mu jo je
 bilo v' njegovim ſunajnim vėdenji viditi. Sakaj s' ſvo-
 jimi tovarſhi govoriti, mu ni bilo mogozhe; ſe je od
 njih odtegnil, je ſhe vezho ſopernoſt obzhutil; poſti ino
 teleſne ſpokornoſti ſo ga vtrudile, ino zlo nobeniga
 polajſhanja mu ni podelila molituv. V' tim ſtanu je
 preſhivel dve zele leti, in ſdelo ſe mu je, de je zhiſto
 od Boga ſapuſhen. Pa ſadnih, ko je ta ſtraſhni vihar
 v' ponishnoſti preſtal, mu je Bog v' enim trenki sve-
 lizhavni mir ſpet naſaj dal. Ako ſo torej narvezhi flu-
 ſhabniki v' takſhne ſkuſhne bili djani, tak ſe naj mali
 ne zhudijo, zhe jih tudi kaj takiga ſadene.

P e t e b u k v e.

Vadbe ino nauki, dušno ponoviti,
ino poboshnost vterditi.

P E R V A P O , S T A V A.

De moramó poboshne fklepe vsako
leto enkrat s' timi le vadbi
ponoviti.

Pervo, kar je per tih 'vadbah nar bolj potrebuo, obstoji v' tim, de sposnamo, kako potrebne de so. Prav lahko odpade zhloveshka natura od svojih svelizhavnih fklepov, ker je slabost shivota tako velika, de dušno vedno teshí in pod se vlezhe, ako se fkos mozh terdnih fklepov na kvishko ne vsdigne tako, kakor ptize vezhkrat na enkrat na tla padejo, ako se vedno kvishko ne vsdigujejo, in perut ne mesijo, de bi se v' letanju obdershale. Torej, moja Filoteja! ti je treba, de poboshne fklepe, Bogu flu:

shiti, vezhkrat ponovish, de kjé, ako bi to opustila, v' svoj prvi, alj she hujshi stan nasaj ne padesh; sakaj taka je s' duhovnim nasajpadenjam, de naf vselej globokeje vershe, kakor smo bili popréj, ko smo se k' poboshnosti povsdignili. Ni nobene ure, naj bo she tako dobra, de bi jo ne bilo treba vsaki dan naviti, in vsako leto narmanj enkrat zhisto rasdjati, ino vsaki kofez posebej od rjovine ofnashiti, ktera se ga je snala prijeti, vkrajshane dele isdajshati; polamane popraviti. Kdor torej pravo fkerb sa svoje ljubo ferze ima, ga naj vsako jutro ino vsaki vezher s' popréj pokasanimi poboshnimi opravili v' Bogu navije, po verhi tiga she pa tudi vezhkrat njegov stan rasgleda, svoje snotranje poravna ino popravi, in poslednizh vsako leto narmanj enkrat, zhisto rasloshi, ino vsaki kofez posebej dobro pogleda, to se právi, vsako nagnjenje tajistiga posebej spregleda ino prejish, de bo vse pogreshke popravil, kateri bi se v' njem snajdli. In kakor vurar kolefa, peresa ino vse omesljíve dele svoje vure s' shlahtnim oljam pomashe, de se zela rezh loshej kreva, ino ne sarijovi, tak naj tudi poboshna dusha, potim ko je zelo ferze dobro rasloshila, tajisto lepo ponovi, in ga s' masilam svetih Sakramentov pokore in Obhajila poshiví. To poboshno opravilo bo tvoje od zhasa oflablene mozhi ponovilo, ti ferze ogrelo, selenje tvojim dobrim fklepam, ino novo zvetje zhednostim tvojiga ferza podelilo.

Kristijani prvih zhasov so se v' tim s' veliko fkerbjo vadili, fosebno tisti dan, na katerim zerkuv kerst Odreshenika obhaja, na katerim so, kakor sveti Gregor, Nazjanshki shkof perpoveduje, sposnanje svoje vére, ino obljuje svojiga kersta zhasitljivo ponovili. „Storimo tudi mi tako, ljuba Filoteja! radi se k' timu perpravljajmo, ino opravljajmo to deló s' vso fkerbjo. „Si sebi toraj, po svetovanji svojiga duhovniga ozheta prilizheu zhas isvolila, in se nekoljko bolje, kakor sploh, ne le v' duhovno, ampak tudi v' refnizhno samoto nasaj potegnila, po tim opravi,

po nauku, kteriga sim ti v drugih bukvah tuga spifa dal, zhes nasledne rezhi dvoje ali troje premishlovanje.

D R U G A P O , S T A V A .

Premishlovanje od dobrote, katero nam je Bog s' tim skasal, de nas je v' svojo flushbo poklival. „Sklenjeno s' spredi postavleno terdno objubo.

1. Pomisli dele svoje objube. Pervi del je, de si se smertnemu grehu na vselej odpovedala, ga sapustila, savergla ino safovrashila; drugi, de si svojo dusho, svoje telo, s' vsm, kar sraven flifhi, svoje serze, v' ljubesen ino flushbo boshjo posvetila ino darovala, tretji, de, ko bi se ti nesfrezha pergodila, fkos kakfhno grefhno djanje pafsi, se s' boshjo gnado spet vsdigniti hozhesf. Ali nifo to lepi, pravizhni, spodobni ino poshteni fklepi? Pomisli globoko v' svoji dusfi, kako fvete, kako pametne ino kako vesele de fo take objube.

2. Pomisli, komu si to objubila. Bogu famimu si to objubo sfiorila. Ako nas she pa pametna objuba, ki jo zhloveku sfiorimo k'ispolnenju saveshe, koljko bolj fhe le objuba, katero smo Bogu sfiorili! „K' tebi, o Gospod!“ je rekel David, „je moje serze govorilo; isgovorilo je moje serze to besedo isvelizhanja; ne, nebom je ne nikdar posabil.“

3. Pomisli, v' prizho koga si to obljubila. Sakaj pred oblizhjam zeliga nebeshkiga dvora si to obljubila. Preblashena Diviza, sveti Joshef, tvoj angelj zhuvaj, sveti Ludovik, vse svolene trume nebeshzhanov so te gledali, so sdihovali v' svetim veselji in so poterdili tvoje besede; in s' ozhmí neisrezhene ljubesni so glédali, kako se je pred nogami tvojiga Odreshenika tvoje serze njegovi sveti flushbi darovalo. Zhisto posebno veselje je nad tim bilo v' nebeshkim Jerusalemu, ino tajisti spomin se bo spet gori obhajal, ko bosh svoje sklepe s' refnizhnim serzam spet ponavljala.

4. Premisli perpomozhke, s' kterimi si svojo oblubo ispeljala; o kako ljubesni ino milosti poln je Bog tizhaf proti tebi bil! Povéj, zhe ni ref, de si bila s' prefladkimi spodbadki svetiga Duha k' ti obljubi vablena! — Ali niso bile is prerahle, prefladke ljubesni vervi spledene, s' kterimi je Bog tvoj zholnizh v' savetje svelizhanja vlekel? kako te je vender s' boshjim fladkorjam, to je, fkos svete sakramente, molituv ino poboshno branje k' febi ljubesnjivo filil! O glej, glej! moja Filoteja! spala si, Bog je pa zhul nad tebo, in je mislil misli miru ino ljubesni sa tvoje serze. *)

*) O gresbnik! ko bi v' tvoje roke te bukvize perfhle, ko bi vender ti vedil, kaj dusho, fhe tako v' grehe sakopano zhaka, ako nefrezhne vervi pregrehe ino hudih navad rastergati hozhe, kako saref ni fhe vidilo na tim sveti, in ni fhe slifhalo uho na semli radofti in veselja, ki zhaka dusho na pragi spreobernenja, na prvi stopinji k' boljshimu shivlenju, kakor hitro je terdni sklep refnizhniga spreobernenja storila, pazk kar na ravnost bi se na pot preobernenja obernal, in odpovedal bi se hudobiji, ko bi se ti ravno drashja sdela, ko vse blago, ino ljubsha ko shivo oko; sakaj kar vsi gresbniki skupej zelo shivlenje ne vshijejo, ima dusha, kakor hitro v' flushbo vezhniga kralja sto-

5. Pomisli, kdaj te je Bog k' tim svetimu sklepu perpeljal. V' zvetju tvojih let se je to sgodilo. O kako velika je vender ta srezha, tako sgodaj sposnati, kar smeraj le preposno sposnamo! Ko je sveti Avgushtin v' svojim tridesetim letu ta pokliz v' svojim serzi obzhtil, je ves gorezh savpil: „O vedno stara ino vedno mlada Lepota, kako posno sim te sposnal! Oh, vidil sim te, in te nisim gledati hotel!“ Pazh bi tudi ti samogla rezhi: o ti vezhna sladkost, de te nisim poprej okufila! Pa oh! nisi sbe bila vredna tazhaf; ker tedaj sdaj gnado sposnash, ktero ti je Bog skasal, de te je v' tvoji mladosti poklizal, tak rezi s' Davidam: „Moj Bog! od mladosti si me rasvetlil ino moje serze ganil, hozheni torej dela tvojiga vsmilenja na vékomaj osnanovati.“ „Si bila sbe pa le v' svoji starosti poklizana, tak sposnaj, o moja Filoteja! to preveliko gnado, de te je Bog po sanizhovauji toliko pretezhenih let, sbe pred tvojo smertjo poklizal, ino tezháj tvoje revfhine v' zhasu vstavil, v' katerim bi ti, ako bi tajisti bil dalej terpel, vekomaj nefrezhna bila:

6. Premisli nastopke tiga pokliza; sakaj ako se mi prav sdi, bofh veliko spremenenje v' sebi najdla, ako spregledash, kaj si sdaj, in kaj si enkrat bila. Alj si ne fhteješh to sa veliko srezho, de sdaj po molitvi lahko s' Bogam govorish, de veliko sheljo imash, ga ljubiti, de si tako mnoge hudobne nagujenja vkrotila ino premagala, ki so te tvoje dni motili, in de si se tako mnogim greham ino ofkrunjenjam svoje vesti isognila, in sadnizh veliko vezhkrat sveto obhajilo prejela, kakor bi ga drugazhi bila, in si se s' isvirkam vezhnih gnad

pi. In to te sbe le ara, pravi nash svetnik, kakfhno sbe le bo plazhilo! Naj bo sbe tudi flushba potim vzhasi koj terda, huja je sbe flushba sa pekel, zhes vse hud pa sam pekel, ki vse hudo, terdo, bridko preseshe! —
(Prešavlja vez).

fklenila? O kako preneisrezheno velike so te gnade! s' tehtnizo is svetinjſha so le sa pretehtati; sakaj roka Narvikſhiga je to ſtorila. „Dobrotliva roka boſhja,“ pravi David, „je s' menó ravnala, njegova deſniza me je vsdignila. Blagor mi, ne bom vmerl, ſhivel bom, in bom perpovedoval zhude njegove dobre te s' uſtmi, s' ſerzam ino s' djanjami.

Po vſim tim premišhlovanji, ki je, kakor vidišh, obiln ſtudenſt svelizhavnih miſli, ſkonzhaj prav priproſto s' perſerzhno ſahvalo ino s' gorezho molitvijo, kakor tudi s' terdnim ſklepam, ſi te gnade v' ſvoj prid oberniti; in potim odſtopi v' globoki ponishnoſti ino s' velikim ſavupanjem v' Boga, in ſi napréj vsemi, ſvoje dobre ſklepe po drugim deli tih vadb ſerzhno ino terdno obuditi.

TRETJA P O S T A V A.

Od ſprejiſkanja naſhe duſhe zhes njeno raſt
v' poboshnoſti.

Drugi del te vadbe je kolj dolg, pa ni ravno treba, de bi ga na enkrat dodelala; ſi ga lahko v' vezh koſzov raſdeliti, in enkrat ſvoje ſadershanje proti Bogu, en drugi krat ſvoje ſadershanje proti ſami ſebi, in ſhe en drugi krat ſvoje ſadershanje proti bliſhnimu ſprejiſkujesh in paſno premišhlovanje ſvojih ſnotrajnih nagibov ſa eno ſhterto krat odloſhiſh.

Ni potreba, de bi ſe to iſpraſhovanje klezhé opravi moralo, raſen, zhe kjé ſazhetek ino konez, kjér ſnotrajni obzhutek v' pomozh vsameſh. S' pridam ſamoreſh druge dele tiga iſpraſhovanja po hiſhi gorj in dolj gredé, in ſhe s' vezhim pridam v' poſteli predſe vſeti, zhe drugazhi bedé ino ſbrihtana v' njéj leſhiſh; vender ſe mora v' takſhnih okoljſhinah popré prebrati. Potreba je pa, de ſe letá del nardalej v'

treh dneh ino dvéh nozheh iskonzhá, in de se vsaki dan ino vsako nozh kjé ena ura v' to oberne. Sakaj, ko bi se ta vadba preslo pretergovala, in ko bi zhal med njo predelezh vsak-sebi bil, tak bi zelo svojo mozh sgubila, in bi preflabe vtiske v' serzi sapustila. Po vsakim deli tiga isprashovanja si v' spomin vtisni, v' zhim, de ti tvoj obzhutik pové, de si greshila, k' kterim pogreshku si bolj nagujena, in ktire posebne pomanjkanja si obzhutila, de se tajistih spovefh, savoljo njih posvetujesh, fklepe delash, in svoje serze okrepzhafh.

De si pa ravno ni zhes vse potrebno, de bi tiste dni, ko to sprejiskanje naredish, ino dni potim se od vsakiga dela odtegnila, ino od ljudi odlozhila, tak vender fosebno proti vezheru to stori, de si bosh poprój zhal perdobila, se v' postel podati, ino de bosh pokoj, ki je ne le telesu ampak tudi dushi k' premishlovanju potreben, vshivala. Zhes dan pa povsdigni vezhkrat svoje serze k' Bogu, k' preblasheni Devizi, in sizer s' takim obzhutkam k' Bogu, ki bo od ljubesnigorel, ino s' veliko sheljo po popolnosti svoje dushe. To sprejiskanje dobro sazheti, se misli.

1. V' prizhejozhnost boshjo.

2. Klizhi svetiga Duha sa njegovo nebeshko ljuzh ino njegovo ras-svetljenje v' pomozh, de se bosh, kakor sveti Avgustín prav sposnala, ki je veliko krat v' duhu ponishnosti pred Bogam savpil: „Gospod! de bi vender jes tebe sposnal; de bi vender sam sebe sposnal!“ Tako je vprashal tudi sveti Franzisk (Serafshki) svojiga Boga: „Kdo si ti, in kdo fim jes?“ Poterdi, de nozhesh sato svojo rast v' dobrim sposnati, de bi se fama v' sebi, ampak de bi se v' Bogu veselila, tudi ne, de bi se fama sebe hvallila, ampak, de bi famimu Bogu flavo dajala ino femu is serza sahvalila.

Ko bi bila kje najshla, de nisi ravno slo naprej pershla, ampak she zelo koj nasaj sderzhala, tak terdno fkleni, de si, savoljo tiga ne pustish zeló kar nizeh serza vseti, alj fkos kako nevoljo ino obupnost

gorezhnost ohladiti, ampak se veliko vezh v' nevizh in s'he bolj oferzhbiti, se ponishati, ino s' boshjo pomozhjo svoje pogreshke poboljshati.

Po tim premishluj mirno ino tiho, kako si se noter do sdajne ure proti Bogu, proti blishnimu ino proti fami febi nosila.

,SHTERTA POSTAVA.

,Sprejiskanje sadershanja nashe dušhe proti Bogu.

Kako stoji s' tvojim serzam, kar sadene smertne grehe? Ali si terdno fklenila, naj se s'godí, kar se hozhe, sdaj in nikdar vezh greshiti? In alj je ta fklep od tvoje obljube noter do sdaj ob enim naprej terpel? Na tim fklepu stoji terdna podstáva duhovniga shivljenja.

2. Kako stoji s' tvojim serzam, kar sadene sapovedi boshje? Ali se ti sdijo dobre, ljubesnive ino prijetne? O moja hzhí! kdor ima nespazhen flaj, in sdrav shelodez, tajisti ljubi sdrave ino sametuje fhkodlive jedi.

3. Kako stoji s' tvojim serzam, kar sadene odpustilve grehe? ,Sizer ni nikak mogozhe, se jih zeló ino savfim varvati, ali pa nisi kjé h' kterimu pofamesnim posebno nagnjena, in kar bi s'he huje bilo, ali nimash do kteriga kakshno posebno ljubesen?

4. Kakshna je s' tvojim serzam kar sadene poboshne opravila? — ali jih ljubish ino zhishlash (obrajtash), ali se ti ne dosdevajo teshavni, ali nimash obeniga mersenja soper njé, h' hterimu se obzhutish bolj alj manj vlezhenó? Ktera rezh se vstavlja tvojimu serzu od tih le? ako boshjo besedo poflushash, jo beresh, se od njé pogovarjash, tajisto premishlujesh, k' Bogu sdihujesh, se spovedujesh, du-

hovni svēt sprejemafh, se k' svetimu obhajilu perpravljafh, ali tajistiga prejmesf? Najdesf eno ali drugo, k' zhimu se tvoje serze manj nagiba, tak sprejifhi, od kod ti to perfkutenje pride, in kaj bi tiga krivo bilo.

5. Kako je tvoje serze proti Bogu vneto? Ali se ga spomni s' veseljam, in obudi ta spomin prijetne obzhtuke v' njem? Vef vesel savpije David: „Spomnil fim se svojiga Boga, in fim se nad tim rasveselil.“ Ali obzhtifh v' svojim snotrajnim neko urnost, ga ljubiti, in fosebno posheljenje, to ljubesen okufiti? Ali ne obzhtiti tvoje serze posebno veselje v' tim, na nekonzhnost boshjo, na njegovo dobrote ino njegovo ljubesnivoft misliti? Ako se med posvetnimi opravili ino nezhimernostmi na Boga spomnifh, ali ne vname tvoje serze, ali se ti ne sdi, kakor de bi se k' njemu obrnilo, in mu kakor nasprot fhlo? Veliko takfhnih dufh je najti.

6. Ako sakonfki mosh is daljnih deshelj domu pride, in ga shena nastopivfhiga sagleda, ino njegov glas savsame, naj bo fhe s' toljкими opravki preobloshena ino fhe v' tako potrebnih mislih sadershana, nizh ji ne bo serza sadershalo, vse druge misli fi pufi opafsti, in misli le na nastopivfhiga moshá. Ravno tak se védejo dufhe, ki perferzhno Boga ljubijo. Naj imajo fhe toljko opraviti, kakor hitro se spomin na Boga v' njih sbudi; fkoraj na vse drugo posabijo, savoljo veselja, de se jim je ta prefladki spomin povernil; in to je filno dobro snamnje.

7. Kako fi vneta proti Jesusu Kristusu, Bogu zhloveku? Ali obzhtifh posheljenje ino veselje, bliso njega biti? Zhebelam je vfhezhe, bliso svojiga medu biti, ofam pa bliso kakiga smradu; tak imajo poboshne dufhe svoje veselje v' tim, bliso Jesufa biti, ino obzhtijo prerahlo ljubesen do njega, hudobne dufhe se pa le nad nezhimernostmi veselijo.

8. Kakfhno je tvoje serze proti visokohvaleni Devizi, proti svetnikam ino proti tvojimu angelju zhuvaju? Ali jih perferzhno ljubifh? Ali imafh posebno

savupanje v' njihovo varstvo? Ali imash dopadjenje nad sgodbami njihoviga shivlenja, nad njihovo hvalo, nad njihovo podobo?

9. Kar sadene tvoj jesik: kako govorish od Boga? ali te veseli, po svojim stanu in po svojim snanji dobro od njega govoriti? ali rada njegovo hvalo prepevash?

10. Kar tvoje djanja sadene: premisli, ali ti je sunajna zhašt boshja kaj per ferzi, ino ako te fkerbi, kaj v' zhašt boshjo storiti. Sakaj kdor Boga ljubi, ljubi s' Bogam tudi zir njegove hishe.

11. Ali se savésh, de bi se bila kdaj savoljo Boga kakimu nagnenju odrekla, ali drugazhi kaj savoljo njega sapustila? Sakaj gotovo snamnje ljubesni je, ako se is ljubesni do tiga, kogar ljubimo, kake rezhi obropamo. Kaj si pa sapustila kdaj savoljo Boga?

P E T A P O , S T A V A .

,Sprejiskanje nashiga stanu proti
famim febi.

Kako ljubish famo febe? Ali se ne ljubish prevezh savoljo tiga sveta. Zhe je tako, tak bosh gotovo shelela, na vselaj tukaj ostati, in slo fkerbela, se na ti semlji prav okovariti, ako pa nebesa ljubish, bosh pa shelela, alj faj mirno prenefla, to shivlenje, kakor hitro bo Bogu dopadlo, sapustiti.

1. Ali ljubesen do same febe v' lepi redi der-shish? sakaj le napzhno ljubesen do famiga febe nam.

pernese pogubo. Sapovedana ljubesen pa hozhe od nas, de ljubimo dusho vezh ko teló; de smo bolj skerbní, si zhednost ko drugih rezhí perpraviti, in de nebeshko zhasť vezh zhislamo, kakor posvetni in minljivi fluv. Lepo naravnano serze vezhkrat rezhe samo k' sebi: kaj bodo angelji rekli, kakor pa: kaj bodo ljudje rekli?

2. Kakshno ljubesen nosish do svojiga serza? Ali ti je nadleshno, ga v' njegovih slabostah prenesti? Oh, dolshna si, mu pomagati ino pomozh preskerbeti, ako ga njegove nagnenja stiskajo, in morash savoljo tiga vse drugo v' stran djati.

3. Sa koga se dershish, ako se Bogu nasprot dershish? Ni res, sa nizh? To se tak vé, de to ni nobena sofebna ponishnost, ako se mushiza sa nizh dershi, ako se s' goro méri alj pa, ako se kapliza vode s' morjam, alj ikriza s' sonzam meri, in sa nizh sposna. Prava ponishnost obstoji pa v' tim, de se nezh vezh ne fhtejemo, kakor blishniga, in de tudi ne shelimo od drugih sa kaj vezh dershani biti. Kakshna je s' tebó, kar to sadene?

4. Kar tvoj jesik sadene, ali se ne bahash tako alj tako? Ali se fama sebi ne perlisujesh, kadar fama od sebe govorish?

5. Kar sadene tvoje djanja: Alj si ne dopustish kakshniga kratkozhasa, kí je tvojimu sdravju v' fhkodo? To se pravi: obeniga nezhimerniga, prasniga vefelja? ali ne bedish predolgo bres pravizhne potrebe?
i. t. d.

,SHE,STA PO,STAVA.

,Sprejiskanje stanu nashe dushe proti blishnimu.

Kar sakonfke sadene, se morajo s' pohlevno, mirno, terdno ino stanovitno ljubesnjo, ino fizer pred vsimi drugimi med seboj ljubiti. To sadene tudi starišhe ino blishno shlahto, in tudi she perjatele, vsakiga po njegovim redu.

De pa sploh govorim: Kakšno je tvoje serze proti blishnimu? ali ga ljubish perferzšno ino is ljubesni do Boga? De to prav umish, misli neke fitne ino reshozhe ljudi. Sakaj ravno per takih je perloshnost, ljubesen do Boga proti blishnimu fkasati, posebno proti tistim, ki nam v' besedi alj djanji kaj shaliga denejo. ,Sprejishi se dobro, ali jim je tvoje serze s' ljubesnjo vdano, in ako ti veliko vojsko dela, jih ljubiti.

Alj nisi nagla, ako je na tim, od blishniga hudo govoriti, sosebno od ljudi, kterih ne ljubish? Ali nikak ne shalish blishniga jeli fama, alj po kom drugim? Ako si le koljkanj umna, bodesh to lahko nad seboj sposnala.

,SEDMA PO,STAVA.

,Spregledanje nagibov nashe dushe.

Ta del sim sato bolj rasdjäl, ker sposnava nashe rasti v' duhovnim shivlenju v' njem obstoji; sakaj sprejiskanje grehov flishi prav sa práv k' spovedi sa tiste, ki si ne persadevajo, v' dobrim kaj naprej priti.

Vender pa v' sprafhovanji vsakiga posamesniga zhlena ne smemo prebojezhi biti, ampak to delo zhišto priprosto opravljati, in premisliti, kakšno je od tih mal, kar smo obljubo storili, našo serze proti vsakimu posebej, in kakšne bolj imenitne pogreške smo timu nasprot storili.

De pa vse to bolj skrajšamo, snamo svoje sprejiskanje le kar na sprafhovanje naših nagibov obrniti, in zhe smo preteshavni, vsako posebej prejškati, tak lahko, kakor je she bilo rezheno se sprafhujemo, kakšni smo bili in kako smo se sadershali:

V' ljubesni proti Bogu, proti blisnim ino proti samim sebi.

V' sovrashtvu greha, ki je v' nas, ino tistiga, ki je v' drugih; sakaj mi moramo pokonzhanje obojiga sheleti;

V' svojih sheljah po blagu, veselju ino zhašti;

V' strahu pred nevarnostjo grehiti ino zhasno blago sgubiti; sakaj eniga se bojimo vezhkrat premalo, drugiga pa prevezh;

V' vupanju, kteriga smo morde prevezh na svet ino stvarí, in premalo na Boga ino vezhne rezhi stavili;

V' shalosti, zhe je savoljo nezhimernih rezhi prevelika bila;

V' veselju, zhe je zhesmerno ino savoljo neumnih rezhi bilo;

Kteri nagibi poslednizh naše serze sadershujejo, kteri ga v' oblasti imajo, in kteri mu narvezh shkode naredé;

Sakaj stan svoje dushe narbolj sposnamo is nagibov serza, ako vsakiga posebej potiplemo, in kakor zitrar vse strune sproshi, ino slaboglasne tako uravná, de jih she nategne alj raspusti, tak moramo tudi mi, ako smo strune svoje dushe: ljubesen, sovrashtvo, posheljenje, strah, vupanje, shalost ino veselje poskufhali, pa jih k' pesmi, ki jo peti hozhemo, namrezh k' zhašti boshji nevbrane najdemo, tajiste s' pomozhjo gnade boshje ino s' svetam svojiga duhovniga ozheta spet lepo vbrati.

O , S M A P O , S T A V A .

Obzhutleji, ktire gréj po ispra- fhovanji obuditi.

Ako po mirnim premifhlovanji vsakiga dela tiga spregledanja posebej vidish, kakfhna de je s' tebé, potim obudi obzhutke v' svoji duhi tako le:

Sahvali Boga sa majhino poboljshanje, ktero si fem od svoje obljuje kjé v' svojim shivlenji sagledala, in sposnaj, de je le boshje vfmilenje bilo, ktero ga je v' tebi, ino sa tebe ispeljalo.

Ponishaj se globoko pred Bogam, in sposnaj, de, ako nifi kar nezh v' dobrim dorasla, si si fama kriva, ker nifi ras - svetlenju, oserzhenju ino snotravnimu nagibanju svesto - serzhno ino stanovitno se vdajala, ktire je Bog v' molitvi in she drugazhi v' tebi obudil.

Obljubi, de ga sa te gnade vekomaj hvaliti hozhesh, ktire ti je podelil, de bi te od tvojih slabih nagibkov k' timu majhnimu poboljshanju perpeljal.

Profi ga sa odpushanje savoljo nesvestobe, s' ktero si te gnade k' tako majhnimu pridu obrazhala. Darúj mu svoje serze, naj tajifto zeló v' svojo vlast vsame.

Profi ga sa pomozh, mu v' prihodnje popolnoma svefta biti.

Saklizhi v' pomózh preflavleno Divizo, svojiga angelja zhuvaja ino svojiga patrona, svetiga Joshefa ino druge svetnike.

DEVETA PO ,STAVA.

Premišhlovanja, svoje dobre fklepe ponoviti.

,Si se tako isprafhala, ino se s' kakim snajdenim ino modrim dušnim sdravnikom zhes svoje pogresfke ino njihove vrazhbe dobro pogovorila, tak premišli po tim te le prevdarjenja, ino oberni vsaki dan eniga, sa premišhlovanje, ob navadnim zhasu svoje molitve. Kar pa sadene perpravo in suotrajne obudbe, je pa vse tako, kakor per premišhlovanjih v' prvih bukvah.

Mišli se namrezh pred vsimi drugmi rezhmi v' prizhejozhnost boshjo, profi Boga sa njegovo gnado, de se v' njegovi sveti ljubeshi ino v' njegovi flushbi dobro ustavish ino vterdish.

DE ,SETA PO ,STAVA.

Pervo prevdarjenje, od imenitnosti nashe dušhe.

Premišli shlahtnost ino visokost svoje dušhe, ki je s' toljkajnim sapopadkam obdarovana, de ne spashné le kar vsuga tiga vidniga sveta, ampak she poverh

tiga, de so angeli, de so nebefa, in de je Bog, in fizer, de je narvikfhi, nardobrotlivfhi, ino neisrezhenopopoln; de je vezhnost, in de ji je fhe po vřim tim snano, kako ji je potrebno na tim vidnim řvetu řhiveti, de se bo po řmerti v' nebefah s' angeli řkleniti ino Boga vėkomaj vřhivati samogla.

řraven tiga imá tvoja duřha prořto ino řhlahtno voljo, ki samore Boga ljubiti, in ga famo v' řsebi nikdar ne more řovršhiti. Poglėj, kako řhlahtno je tvoje řerze, in de kakor nobena řniloba ne more zhebelfj řadersřhavati, ki le po zvetji řrepenijo, in se per njem řadersřhavajo, tak tudi tvoje řerze le per řamim Bogu pozhivati, pa od nizřefar řtvarjeniga nařiteno biti ne samore. Poklizhi ři prořto řerzno narljubřhi ino narřrietniřhi vefelje nařaj v' řpomim, ki ti je kedaj řerze vřemalo, in řodi po pravizi, ali ni bilo vře polno narřeshavnifhi plařhnofhi, polno narvezhifhi řkerbi ino nepokoja, pod kterimi je tvoje řevno řerze bridko řdihovalo.

Oh, s' kako naglizo tėka nařhe řerze řa řtvarmi, in ři miřli per njih řvoje řerzhe řhelje vřařiti! In vender miřli, kakor hitro do njih řride, de mora řpet řazheti od kraja ifkati, in de nizřefarja ni, kar bi ga vtolařhilo; ker Bog ne perpuřti, de bi, tako malo ko golobizo, ki je is Noetove barke isletela, kje kak kraj najřhlo, kjer bi pozhivati samoglo, dokler se k' řvojimu Bogu ne poverne, od kteriga ishaja. O kakřhno vřojeno lepoto imá vender nařhe řerze! Pokaj ga torej řilimo řoper njegovo voljo k' řluřhbi řtvari?

Řezi torej; O moja lepa duřha! ti samoreřh Boga řposnati in po njem řrepeneti, řakaj bi hotla s' porednim řezhmı se řadovoliti? Do vezhnofhi imañh pravizo, řakaj bi ti bili ti trenki zřhafa? Pařh po pravizi je obřhaloval med drugimi řgubleni řin, de je, ker bi se bil lehko s' řbranimi ředmi per miři řvojiga ozheta ředil, s' nefnashnimi řhivali řesti moral. O duřha! ti samoreřh Boga řapopařti: řorje ti, ako

fi s' zhim drugim, ko s' njim sadovoljna! Povsdigni fi svojo dusho s' timi misli, postavi ji naprej, de je vezhna, ino vezhnosti vredna, ino obudi novo serzhnost v' nji.

E D N A J , S T A P O , S T A V A .

Drugo prevdarjenje, od imenitnosti zhednost.

Premisli, de le zhednosti ino poboshnost tvojo dusho na tim sveti srezhno storiti samogo! pomisli, kako lepe ino prijetne de so, in permeri jim nasprot pregrehe, ki jim vskrish v' hajajo. Kak prijetna je poterpnost proti mshovanju, krotkost proti jesi ino divjanju, ponishnost proti prevsetnosti ino zbastishelnosti, radodarnost proti lakomnosti, ljubesen proti nevoshlivoosti, smérnost proti rasvujsdanosti! Sakaj ta prezhudna mozh je zhednostam lastna, de dusho s' nesrezheno veliko sladkostjo ino ljubeshnivoostjo napolnijo, ako smo jih ispolnili, ker nasprot pregrehe gledajozho bridkost ino shalost v' nji sapustijo, Noj torej! sakaj bi se ne gnali, fi dushe s' to prenesrezheno sladkostjo napolniti!

Kdor imá le nekte re pregrehe na sebi, ni vesel, in kdor jih veliko imá, je shalosten, kdor pa nasprot le nekaj zhednost imá, she obzhuti sadovoljnost, in ta raste s' zhednostimi zhedalje vezha. Opoboshno shivljenje, kako lepo, kako sladko, kako prijasno ino ljubeshnjivo fi ti! ti oflajshash bridkosti, ino rasgernefh prijetnost zhes veselje. Bres tebe je do-

bro le sleg, in veselje polno nepokoja, omote ino plashnosti. O kdor bi te sposnal, pazh bi s', Samarjko se saglafil: „Gospod, daj mi tote vode!“ Kakshen sdihlej je seraffhki materi Teresiji ino sveti Katarini is Genue, de si ravno ne is enakiga vsroka slo navaden bil.

DVANAJSTA POSTAVA.

Tretje prevdarjenje, od sgle- dov svetnikov.

Premisli isglede svetnikov is vsih stanov: kaj vender niso vse storili, Boga ljubiti ino njegovi poboshni otrozi biti? Osri se kje na zhasitlive ino v' svojih fklepih nepremaklive muzhenze! Kakshne muke so vender prestali, tajiste viteshko ispeljati. Premisli tiste lepe ino zvetezhe divize, belshi ko lilije na snagi, ino rudezhifhe ko vertnize na lubesni. Rajshi so hotle ene v' dvanajstim, druge v' trinajstim, petnajstim, dvajstim, ino petnodvajstim leti svoje starosti tavshentere martre prestati, kakor od svojiga fklepa, ne le kar sadene vero, ampak tudi, kar sadene zhasitito prizhanje poboshnosti, odstopiti; ker so ene raji vmerle kakor de bi divishtvo sgubile, druge si pa raji smert isvolile, kakor de bi stiskanin strezhi, martrane tolashiti ino mertve pokopati nehale. O Bog! koliko mozh je skasal ta rahli spól, v' takshnih perloshnostah!

Oglej se na toljko svetih sposnovavzov; s' koljkshino serzhnostjo so sanizhovali ta svet? Kako ne-

premaglivi so bili v' svojih fklepih? Nizhefar jih ni samoglo od njih odtegniti, bres vsakiga sadershka so se jih prijeli, in so jih ispolnovali bres isvsetja noter do kouza. Kaj ne pishe vse sveti Avgufhtin od svoje matere, svete Monike? S' kakshno ferzhnostjo je svojimu fklepu svesta ostala, v' sakonu ino vdovstvi Bogu flushiti? In kaj nam ne perpoveduje sveti Jeronim od svoje ljube duhovne hzhire svete Pavle, med njenimi toljkajnimi nesrezhami ino stiski? Kaj bi pa ne bilo nam vse storiti, po tim, ko smo se na takshnih zhashtilivih sgledih rasgledovali? Oni so bili, kar smo mi, delali so sa ravno tistiga Boga ino savoljo ravno tistih zhednost; sakaj bi mi v' nashim stanu in v' nashim poklizu ravno tiga ne storili, svoj shlahtni fklep ino svojo sveto oblubo ispolniti?

TRINAJ, STA P O, STAVA.

,Shterto prevdarjenje, od ljubesni
Jesufa Kristufa do nas.

Premisli ljubesen, s' ktero je nash ljubi Odrefhenik Jesus Kristuf na tim sveti, fosebno na oljski gori, ino na grizhu Golgata toljko prestalj. Tebi je fhla ta ljubesen, ino skos vse te bolezhine ino teshave je perdobil od Boga Ozheta svelizhavne napréjvsetja ino fklepe sa tvoje serze, kakor tudi vse nam potrebne gnade, te fklepe ohraniti, rediti, vterditi ino ispeljati. O ga fklepa, kako shlahten si ti; ti sad takshne matere, sad terplenja mojiga Odrefhenika! O kak bi te morla moja dusha ljubiti, ker si mojimu

Jesufu toljko drag bil! O Svelizhar moje dushe! vmerl si na krishu, mi dobre fklepe perdobiti! Oh, tak mi pa tudi to gnado podeli, de raj vmerjem, ko od njih odstopim.

Glej, moja Filoteja! bres vfiga dvoja je to, de je nash visokeljubljen Jesuf is lefa krisha doli na tvoje ferze gledal, ino ga ljubil, in de je s' to ljubesnijo mu vse dobro, kar bosh le kedaj imela, in med tim tudi dobre fklepe perdobil. V' resnizi, ljubljena Filoteja! vsi samoremo, kakor Jeremija rezhi: „Gospod, poprěj, ko fim bil (a), si me vidil, ino me po imenu poklizal,“ sakaj resnizhno, boshja dobrota nam je naprej ofkerbela v' svoji ljubesni ino v' svojim vsmiljenji kakor sploshne tako posebne perpomozhke nashiga isvelizhanja, in po tim takim tudi nash fklepe.

Réf, kakor mati sibel, pelnize, poveje ino she tudi varuzhko otroku naprej omislil: tako je boshja dobrota, ko te je sa otroka si isvolila, na drevu krisha tebi vse naprěj omislila, kar ti je bilo potrebni-ga: tvojo duhovno sibel, tvoje plenize ino poveje, tvojo varuzhko, in kar ti je bilo k' svelizhanju v' prid, namrezh, vse perpomozhke, nagibe ino gnade, s' katerim ona tvojo dusho vodi, in jo k' njeni popolnosti perpeljati hozhe. Sakaj preobiln takih gnad je visil nash Gospod na stebru svetiga krisha.

Oh, moj Bog! kako globoko bi si mi morali vse to v' spomin vtisniti! Ali je mogozhe, de fim bila od mojiga boshjiga Odreshenika ljublena in tak perferzhno ljubljena, de je na mene posebej mislil, na vse tiste majhine okoljshnize mislil, po katerih me je na se vlekel! O, kako bi vender morali mi vse leto ljubiti, objeti ino v' svoj prid obrniti. O kako nesrezheno ljubesniva je ta misel: ljubezhe ferze boshje je mislilo na Filotejo, jo je ljubilo, in ji je omislilo toliko tavshent perpomozhkov svelizhanja, kakor, de bi ne bil na obeno drugo dusho na semlji mislil. Kakor souze, ako en del semlje obsveti, tajistiga nez h manj ne obsveti, kakor de bi semlje nikjer drusi ne obsvetilo, in bi svetilo le kar na to mesto, tak je mislil ino fkerbel nash

Odrešhenik sa vse svoje ljube otroke; in je sa vsaki-
ga posebej tako zelo mislil, kakor de bi na vse dru-
ge ne bil mislil. „Ljubil me je,“ pravi sveti Pavel,
„in se je sa mene dal,“ ravno, kakor de bi rekel: sa
mene samiga tako zelo, kakor de bi sa vse druge ne
bil storil. To, moja Filoteja! bi moralo tvoji dušhi
globoko vtisnjeno ostati, de bi ti svoj sklep perferz-
no ljubila, ino ga redila, ker je serzu tvojiga Odr-
šhenika toljko drag bil.

SHTIRNAJ, STA PO, STAVA.

Peto prevdarjenje, od vezhne ljub-
ni boshje proti nam.

Premisli vezhno ljubesen, s' ktero te je Bog lju-
bil; sakaj, sbe popré, ko je Jesuf Kristuf ko zhlovek
na krishu sa te terpel, te je boshja svetlóst v' mo-
drim sklepu svoje milosti si sasnamvala in te ne-
fkonzhno ljubila. Kdaj te je pa Bog sazhel ljubiti?
— Ko je sazhel — Bog biti! Kdaj je pa sazhel Bog
biti? Nikdar! sakaj vselaj je bil bres sazhetka ino
bres konza, in te je torej ljubil od vekomaj. Po tim
takim je gnade ino darove, ktere ti je podelil, ti od
vekomaj perpravil. „Skos uste preroka govori k' tebi:
„S' vezhno ljubesnjo sim te ljubil,“ (ino on govori
k' tebi, kakor k' vsakimu drugimu) „torej sim te is-
vfmilenja na se vlekel.“ Mislil je med drugim tudi
na to, sklepu, mu flushiti, v' tebi obuditi.

O Bog, kakshni sklepi! na ktere je Bog od ve-
komaj mislil, jih vidil, in premeril! kako dragi ino kako
shlahtni bi nam vender morali biti! Kaj vse bi vender

mi morali perpravleni biti, rajshi preneſti, kakor od njih odſtopiti! Reſ, nikdar bi ne imeli vezh, ſe od njih odverniti, in ko bi per tim zel ſvet moral naraseni; ſakaj zel ſvet ne odtehta vrednoſti le ene ſame duſhe, in pa nobene vrednoſti nima duſha bres dobrih ſklépv.

PETNAJ,STA PO,STAVA.

,Sploſhne povsdigovanja duha zhes ravno dognane premifhlovanja, in ſkonzhanje te vadbe.

O jih, drage ſklepe! viſte lepo drevo ſhivlenja, kteriga je Bog ſ' ſvojo roko v' ſredo mojiga ſerza ſaſadil, kteriga moj Odreſhenik ſ' ſvojo kervjo ſalivati hozhe, de bi raſlo in ſad perneſlo. Tavshentkrat hozhem raj vmreti, kakor perpuſtiti, de bi mi vaſ kdo odtergal. Ne! nikdar mi nima nezhimernost, nikdar meſenost, nikdar bogaſtvo, tudi ne teshava mi moj ſklep iſtergati.

Ti, o Goſpod! ſi ga ſam ſaſadil; v' ſvojim ozhnim ſerzu ſi perhranjoval od vekomaj to lepo drevo ſa moj vert. Oh, prekoliko duſh je, ki niſo bile tako oblagrane. Kako ſe torej kdaj ſadoſti pod tvojim vſmilenjam ponishati ſamore!

O vaſ lepe ino ſvete ſklepe! ako jeſ vaſ ohranim, ohranite tudi vi mene; ako vi v' moji duſhi ſhivite, po tim bo moja duſha v' vaſ ſhivela. Shivite tedaj vekomaj, o ſklepi, ki ſte vekomaj v' vſmilenji mojiga Boga bili, mudite ſe ino ſhivite vekomaj v' meni, nikolj in nikdar nozhem od vaſ odſtopiti.

,Si tako svoje obzhutke obudila, potim prevdari, kakšni perpomozhki bi samogli te drage fklepe ohraniti, ino poterdi zhaštljivo, de si jih hozhefh svešto v' prid obrazhati. Ti perpomozhki so: pogosta molituv, sveti Sakramenti, dobre dela, boljshanje pogreshkov, ktere si v' drugim delu premishlovanja sposnala, isogibanje perloshnost h' grehu, ino ispolnovanje opominovanja, ktero ti je bilo k' timu dano.

In po tim, vnovizh poshivlena in kakor prerojena sa tavshent in tavshent krat poterdi, de hozhefh v' svojih fklepih stanovitna oftati, in kakor bi svoje ferze, svojo dusho in svojo voljo v' rokah dershala, jih posveti ino daruj Bogu, ino poterduj, de jih hozhefh v' rokah boshje svetlosti pustiti, ino v' vsih rezhéh ino povsod po njenih poveljah ravnati. Prosi Boga, de te vso prenovi, de ponovljenje tvojiga zhaštito isgovorjeniga poterdovanja blagoslovi ino poterdi. Klizhi tudi v' pomozh preblasheno Divizo, svojiga (svetiga angelja zhuvaja, svetiga Ludovika*) ino druge svetnike.

Ino v' tim shivim obzhutenji svojiga ferza se vershi k' nogam svojiga duhovniga ozheta, se obtoshi svojih bolj vezhkih pogreshkov, ktere si od svoje sadne spovedi storila, in prejmi odveso vse tako, kakor pervo krat, isgovori svojo zhaštito poterdenje pred njim, ino ga podpishi. Po vsim tim pa idi kje, ino sdrushi svoje prenovljeno ferze s' svojim Sazhetnikam ino Odreshenikam v' presvetim Sakramentu altarja.

*) Sveti Ludovik je bil Franzofki kralj, in je torej franzofke deshelje sosebni patron, sato ga toljko krat sveti Franzisk Sal. v' spomin vsame. Patron nashiga zefarsiva je pa sveti Leopold, nekajni njenin vajvoda; snash ga torej bolj sosebno zhaštiti, in na mesto svetiga Ludovika v' pomozh klizati.

SHE, STNAJ, STA PO, STAVA.

Od misli, kakoršnih po ti vadbi biti
moramo.

Dan tiga ponovljenja svojigã duha ino dni potém bodi skerbna, tiste od ljubeshni sherezhe besede svetiga Pavla, Avgušhtina, svete Katarine Genuanke ino drugih svetnikov, vezhkrat s' serzam ino s' ušmi ponoviti: „Ne, nisem vezh svoja; jeli she shivim alj vmerjem, ampak sim Odreshnikova; — nimam obeniga Jef vezh; nezh ni vezh mojiga: moj Jef je Jesus; in moje Mojo je, de bi bila njegova. — O nesveti svét, pazh si ti vedno ti sam, tudi jes sim bila smeraj jes sama; pa od sdaj ne bom vezh jes sama.“ Na, ne bomo ne vezh mi — mi sami; sakaj vse spreobernjeno serze bomo imeli, in svet, ki naf je pretoliko krat golufal, se naj sdaj sam nad nami golufa, sakaj ker bo nafhe spreobernenje le fzhasama sagledaval, naf bo she smeraj sa Esave dershal, de smo si ravno she Jakobi.

Vse te vadbe morajo globoko v' nafhim serzi pozhivati, ino vse rahlo ino mirno se moramo od premishlovanja ino mislenja k' nafhim opravilam ino v' drushno nasaj podajati, de se nam kje nafhe difhezhe olje ne raslije, sakaj globoko ino dobro mora tajisto, de si ravno bres vsiga telefniga alj dushniga rinjanja, nafho dusho premozhiti.

,SEDEMNAJ,STA PO,STAVA.

Odgovor na dva uvershka (vgovora)
ki bi jih lahko kdo soper to vodbo
storil.

,Svet, moja Filoteja! ti bo rekel, de je tih vadb pretoliko fhtevilo, de bi tajisti, ki bi se po njih ravnati hotel, fkoraj nezh drujiga pozheti ne mogel. Oh, moja Filoteja! ko bi she réf drujiga ne pozheli, bi vender le gotovo dosti storili, ker bi drujiga ne pozheli, ko to, kar bi moralo na tim sveti nashe opravilo biti. Ali pa ne vidish, kako je svit? Réf, ko bi mi vse te vadbe vsak dan od konza do kraja dodelati morali, bi nam saréf vsako troho zhasa odvsele; kdo pa pravi, de bi jih bilo treba drugazhi, kakor vsako ob njenim zhasu, ino na njenim mestih, kakor perloshnost pernese, opraviti? Koljko postáv se snajde v' bukvah deshelfkih postav ino praviz, ki vse morajo dopolnjene biti, vender se pa le dopolnijo, kakor se famo od séb' sastopi, le po famim, kakor perloshnost s' sebó pernese, bres, de bi bilo treba, vsaki dan vsako ispolniti. Rasen tiga je opravljal David, kralj, s' premnosimi ino preteshavnimi opravki preobloshen vse vezh poboshnih opravil, kakor fim ti jih jes nakasal. ,Sveti Ludovik, kralj ravno tak prezhuden v' vojfki, kakor ob zhasu miru, in ki je preslo fkerbel, de se je v' zelim kraljestvi povsod praviza ispolnovala, in je vse potrebe velikiga kraljestva prezhedno vravnaval, je flifhal vsaki dan dve svete mafhe, je molil vsaki dan s' svojim kapelanam vezhernize ino fkonzhavnize (Komplete), je opravljal svoje premifhlovanja, je obiskal vsak petek

bolnišhnize, se je spovedaval, bizhal (gajshlal), je preveliko krat per pridgah bil, je dershah pregošto krat svete pogovore, in ni per vřim tim ne ene same perloshnosti opustil, ofkerbeti, [kar je bilo zeli desheli v' prid, de bi se je ne bil s' zelo fkerbjo perjel; in per vřim tim je bila vřavnava njegoviga kraljeviga dvora vřa lepřhi ino zhařtitljivřhi, kakor kedaj eniga njegovih řprednikov. Podaj se torej bres vse fkerbí v' to sveto vadenje, kakor řim ti ga v' tih bukvah raskasal, in Bog ti bo dořti mozhi ino zhařa podelil, de bořh řhe tudi vse druge opravila lahko doganjala, ko bi tudi moral, kakor ob zhařu Josveta, savolj tvoje duhovne pomude řonze v' njegovim teku vřtanoviti. Vřelaj veliko ino dořti opravimo, zhe Bog s'nam dela.

,Svét, bo řhe perđjal, de jes po zelih bukvah kařhem, kakor bi sa gotovo dershah, de ima moja Filoteja (duřha, ki se tih bukvu řime) dar snotrajne molitve, in bo nasprot terdil, de řima vřaka duřha tiga darú, in de se po tim takim ta vodba vřakimu ne perleshe. Ne boj se, de bi se jes ne bil na to řpomnil; in gotova řesniza je, de nima ne vřak daru snotrajne molitve; pa ravno tako gotova řesniza je nasproti, de ři ta dar kolj řkoraj vřak, in řhe ta, ki imá narmanj rasřodka, řamore perđobiti, ako le drugazhi modřiga duřhniga řdravnika imá, in ři sa ta dar toljko persadéva, koljkor je vředen. Ko bi se pa vender le kak zhlovek snajřhel (kar pa miřlim, de se bo le řilno redko narajřmalo), ki bi tiga daru zeló ino nezhe ne imel, mu bo pa njegov duhovni ozhe ta pogreřhek s' tim lahko řameřtil, de ga poduzhi, s' kakřhno pasnořtjo de mora dele tiga premiřřhlovanja brati alj posluřhati.

O, SEMNAJ, STA PO, STAVA.

Troje poslednih ino prepotrebni~~h~~ opominov zhes to vodbo.

Ponovi prvi dan vsakiga mesza zhasitljivo oblubo ki se v' prvih bukvah snajde, in fskashi, kakor vsak trink zhafa, de hozhefh po nji shiveti. Rezi torej s' Davidam: „Na, ne bom ne vekomaj posabil tvojih postav, sakaj po njih si me oshivel.“ In obzhutifh kako mlazhnost alj drugazhi kako duhovno vsahovanje v' svoji dusfi, tak spet ponovi svojo zhasitljivo oblubo, poklekni v' duhu ponishnosti, in jo isgovori is dnu ferza; in ne bo ti majhina tolashba in poredno polajshanje, ki ga boh po tim obzhutila.

,Sposnaj bres strahu ino ozhitno, de hozhefh poboshna biti; pa dobro me sastopi, ne, de si poboshna, ampak, de taka biti shelifh, in ne framuj se navadnih in potrebnih del, ki k' ljubesni boshji vodijo. Tudi obftoj ferzhno, de fkuhfahf, fe v' premifhlovanju vaditi, de bi raj vmerla, kakor kak smerten greh storila; de mafh terdno voljo, svete Sakramente prav dosti krat prejeti, ino svetovanje svojiga dusfniga sdravnika (kteriga pa savoljo enih ino drugih vsrokov ni treba vselej imenovati) ispolniti. Sakaj, to ferzhno ozhitno poterdenje, de hozhemo Bogu flushiti, in de smo se njegovu ljubesni s' fosebnim nagnenjam vdali, je Narvikfhimu zhes vse dopadljivo, ki nozhe, de bi se njega, in njegoviga krisha framovali; potim odreshe to sposnanje fteso mnogim vabilam, s' kterimi bi naf snal svet k' nasprotnim shivlenju savoditi, in naf tudi per nafhi zhasi saveshe, po ti sposnavi stanovitno ravnati. Modrijani so se ozhitno sa modrijane isdali, de bih jih vsi per njihovim modrovavnim pokoju pustili; tak se moramo tudi mi ozhitno sa take ljudi isdati, ki hoto poboshno shivljenje pelati, de naf bodo poboshno shiveti

puštili. Ako ti kdo porezhe, de je tudi mogozhe poboshno shiveti, bres de bi bilo ravno potreba, se po tih naukih ino vadbah ravnati, tak mu tiga ne odrezí, pa prijasno perdeni, de je tvoja slabost tako velika, de ti je vse vezh pomozhí ino podpiranja potreba, kakor drugim.

* * *

Ino sdaj moja preljubesnjava Filoteja! te sa slovo s' poslednimi besedi sarotim, per všim, kar je svetiga v' nebesah ino na semlji, per svetim kersti, ki si ga prejela, per divil'kih perfah, ktere je Jesus Kristus sesal, per ljubesno-gorezhim serzu, s' kterim te je ljubil, per boshjim všmilenja, kateriga vupash, idi napréj ino stanovitua ostani v' tim svelizhavnim objetji poboshniga shivlenja. Nafhi dnevi se rastekajo, in — smert stoji pred durmi. „She buzhí trobenta sa odhodjo,“ pravi sveti Gregor Nazjanzhán, „de se vsak perpravi, sakaj sója je blisok.“ Ko je mati svetiga Simfronja vidila, de ga k' smerti peljajo, je klizala sa njim: „Sinko, ljubi sinko moj! misli na vezhno shivljenje, poglej gori proti nebesam, in premisli tiga, ki gori kraljuje; skoraj bo blisni konez kratki tek tiga shivljenja sklenil.“ Moja Filoteja! tako tudi jes tebi klizhem, poglej gori proti nebesam, ne sapusti jih nikdar vezh savoljo semlje; premisli pekel, in ne versi se v' nja savoljo nekoliko trinkov zhasa; spomni se na Jesufa Kristusa, in ne sataji ga savoljo sveta. In ako te delo poboshniga shivljenja oteshí, pôji s' svetim Franziškam (Seraffhkim):

„Sladkosti mi je, kar sdaj terpim,

K' se vezhne frezhe veselím.“

V' vših serzih ino uftah

JESU, S NAJ SHIVT!

Njemu bodi s' Ozhetam ino svetim Duham hvala,

zhasť in slava sdaj ino vekomaj.

A M E N.

P E R S T A V I K.

MOLITVE PER SVETI MA,SHI.

K' s a z h e t k u.

(Od poboshniga Tomasha Kempzhana.)

Prevsmileni Ozhe! poglej dolj is svòjiga svetifha na ta dar, (ki se ti sdaj skos roke mafhnika, tvojiga flushabnika pernese) in ki ti je dopadliv; poglej dolj na to presveto darituv svojiga Edinorojeniga, ktero ti on sam sa nas pred tvojo obizhje pernese. On sam je vellki duhoven, ki se poloshi na altar krisha, de bi sa shivlenje sveta darovan bil. Savoljo tiga svelizhavniga daru bodi dones meni gresfniku milostliv! Persanesi meni slabinu ino revnimu, ki savoljo svojih grehov nisem vreden, proti nebesam pogledati, in ne saflushim vezh, de me semlja nosi.

Oh! veliko krat sim te rasshalil, ker sim predersno ino nepremishleno soper tvoje sapovedi ravnal, govoril ino mislil. Satoraj bi se spodobilo, de bi se ti zhes mene serdil, in de bi se vse stvarjene rezhi soper mene vsdignile. Sakaj spodobi se, de stvari timu ne flushijo, ki je tebe rasshalil ino sanizhoval. — Pa, persanesi mi, o Gospod! in ne pojdi s' menó v' sodbo. Odpušti sapravlivimu sinu, ki se sdaj od revshine greha nasaj verne, in v' prahu lesni, ter pred tvojim tronam po tvoji mi'losti vpije in bo tak dolgo po nji vpil, dokler ne bota rosa milosti in blagoslov nebeskih tolashb v' semljo njegoviga ferza padla, ki je she vse suho ino od teshe pregreh v' prah vteptano. Savoljo svoje breskonzhuc milosti nagani k' meni svoje uhó, in vflisbi moje vpitje.

K i r i e e l e i f o n .

(Is molit. bukov J. Rauchenbichlerja.)

Ti, o Bog tolashenja, se vsmili zhes mene! poglej, grivenga ino shalost ste pobile moje serze. Vsmili se tiga, ki je, is nezh stvarjen ino v' grehu spozhet, ko slab zhlovek spet v' grehe padel. — Povelizhaj nad menó svoje vsmilenje, ki vse svelizha, ki na tebe savupajo; le savoljo tvoje dobrote, ne pa savoljo mojiga saflushenja se bosh nad meno povelizhal. Saflushenja ti nimam obeniga pokasati, rasen saflushenja tvojiga preljubiga ,Sina, ki je sa naf na krishu vmerl, de bi grehe vlih s' svojim terplenjam isbrifal.

G l o r j a .

(Hvalna molituv zerkve.)

Zhaft no hvala Bogu na visokosti, in mir ljudem na semlji, ki so dobre, svete volje. Hvalimo te, zhaftimo te, molimo te, povsdignjemo te, sabvalimo se ti savoljo tvoje prevelike zhafti: Gospod Bog, kralj nebeski, Bog Ozhe vshgamogozhni; Gospod edinorojeni ,Sin, Jesus Kristus, Gospod, Bog, jagne boshje, ,Sin Ozheta! Ki odjemljesh grehe sveta, vsmili se zhes naf! ki odjemljesh grehe sveta, sprejmi nafho profhajo! Ki sedish na desnizi Ozheta, vsmili se zhes naf. Ker ti sam si ,Sveti, ti sam Gospod, ti sam Narvikshi, Jesus Kristus s' svetim Duham v' zhafti Boga Ozheta. Amen.

O r e m u s . (M o l i m o .)

(Molituv zerkve.)

,Stégni o Gospod zhes naf svoje flushavnike ino flushavnize desnizo svoje nebeske pomozhi, de bi te s' zelim serzam ifkali, in kar poboshno profimo, ve-

felo prejeli. Skos Gospoda nashiga, Jesufa Kristufa, Sina tvojiga, ki s' tebé shivi ino kraljuje v' edinosti svetiga Duha, od vekomaj do vekomaj. Amen.

M o l i t u v s a v f e p r o t r e b e .

(Is molituvskih bukov zhaštitljiviga Petra Kanisija.)

Vfigamogozhni Bog, kralj shivih ino mertvih, kτέρiga premogozhna roka vse ohrani, oglej se milostlivo na vse tajiste, ktere tvoji dobroti perporozhimo, na nasho starishe, brate ino sestre, na nasho shlahto, perjatele ino vse druge, ki v' kaki savesi snanja alj ljubeshni s' nam stojijo.

Blagoflovi tudi nasho hisho, nash kraj ino nasho deshelo; de bo v' tajisti oboji spol ino vsak stan tvojih vernih mirno shivel, ino od dolgov pregrehe odvesan, dolshnosti svojiga pokliza svešto dopolnovati in ti s' tebi dopadljivim shivljenjam flushiti si persadeval. Pa ne samo shivim, ampak tudi vsim tajistim, ki so se v' katoljshki veri is tiga sveta lozhili, milostlivo spreglej vse grehe, de bodo med tvojimi svetniki vezhno ljuzh ino pokoj vshivali. Skos Gospoda nashiga i. t. d.

E p i s t e l .

(Od svetiga Franzishka Salesijana.)

Naj molzhijo pred tebé, o Gospod, vse stvaril! Ti sam pridi ino govori k' moji dushi, sakaj glej, tvoj flushavnik poslusha! Navdaj me s' gorezhošjo prerokov ino s' ljubeshujo apostelnov, in dopolni v' meni, kar si skos nje govoril ino obljubil! Ras-sveti me, o Gospod, in pasi me milostlivo, dokler v' jezhi vmirjozhiga shivljenja jezhim; sakaj slo potrebujem ljuzhi ino hrane! Tvoja sveta beseda naj bo lampa, de bo pred mojimi stopinjami svetila; in tvoje sveto teló naj bo moja hrana, de ne opešham na potu mojiga popotovanja, ampak frezhno k' tebi pridem. Amen.

E v a n g e l j.

(Is molit. bukv. M. Hauberja.)

Jesuf Kristuf! o vse hvale, zhafti ino ljubesni vreden; dobrotnik zhloveshtva, ti edini dober uzhenik, kteriga poslushati, ti narfvetejshi sgled, kteriga posnemati imamo! Kako se tebi samorem dosti gorezhe, kako dosti perferzhno sahvaliti, de si nam svoj sveti evangelj, veselo osnanilo nashiga odreshenja ino isvelizhanja is nebes pernesel. O daj, de se ne ob samuzh po mojih ushesah raslegal, ampak de se bo tudi v' moje serze vtisnil, vreden sad spreobernenja ino kerfhanke pravize obrodil, in se tako tudi v' meni rasodel, kakor boshja mozh, ki vse isvelizha, ki na-nj verujejo.

K r e d o.

(Is motit. buk. Petra, Silberta.)

Ti o Gospod, imash besede vezhniga shivlenja, in refniza je tvoja beseda, sakaj ti si sam vezhna refniza. Satoraj, o Bog! verjem kar je tvoji boshji svetlosti dopadlo, nam rasodeti; vse navke, ktire si svoji sveti zerkvi isporozhil, ktero si na skalo sasidal, in ktere ne bodo duri pekla nikdar premagale, naj se she toljko savrashnikov zhes njo vsdigne, sakaj ti si per nas do kenza vsih zhasov. Dalezh naj bo od mene, de bi kedaj sladkasto in strupno zhenzhanje svijazhnih hiaavzov, nevernih besedazhov ino hudobnih krivoverzov poslushal, pred katerimi si kakor pred sgrabljivimi volkami v' ovzhjih oblazhilih svoje verne svaivil. Dalezh naj bo od mene, de bi jih vbogal, ako mi poreko: „Tukaj je Kristuf, alj tam je!“ sakaj jes vem, de si ti, o Jesuf Kristuf le v' svoji sveti katoljfbki zerkvi, ktero si v' svoji kervi postavil; in tudi sim perpravlen, to svajo sveto vero s' svojo kervjo sapezhatiti. Oh, obdershi jo o Gospod, ino pomnoshi v' meni to vero, ktera si mi po svoji milosti podelil. Amen.

P r e d p r i d g o .

(Od M. Hauberja.)

Preljubi J esuf! Ozhisti usta tvojiga flushabnika, ki nam v' tvojim imeni tvojo besedo raslagati hozhe, kakor si jih ozhistil preroku Jsaú! poloshi mu svoje besede na njegov jesik, in ras - sveti mu ferze s' svetim Duham, de bo govoril tvojo besedo k' nashimu boljshanju. Odpri pa tudi nashe ufhesa ino nashe ferza, de mo dobro sprijeli glas tvojiga evangelja.

Pomagaj, ljubi nebeshki Ozhe! de bi ta osnannotavez, ki je od tebe poslan s' nami vsimi enkrat sveti raj dosefel. Amen.

P o p r i d g i .

(Od ravno vstiga.)

Sin boshji, J esuf Kristuf! ti imash besede vezhniga shivlenja, in tvoj fluslavnik nam jih je sdaj s' tvojo pomozhjo raslagal. Sahvalim se ti sa nje is zeliga ferza, ino hvalim tvoje sveto ime.

Pomagaj, vfigamogozhni Bog! de ne bom le kar poslufhavez ampak tudi ispolnovavez tvoje besede, de ne bom sam sebe go'ufal.

Daj, de mi bo to poduzhenje v' prid k' nauku, boljshanju ino pokorjenju v' vsi pravizi, de postanem popoln in dober sa vfako dobro delo. Daj, de hodim svefto po tvoji besedi, in de ne ofkrunim tvojiga svetiga iména.

Ako she vfiga prav ne umim, rasodeni mi, kar mi je she potrebno, de pridem k' popolni sposnjavi tvoje svete volje, de bom rodoviten v' dobrih delih, ino okrepzhan s' tvojo mozhjo v' poterpeshlivosti; tako de enkrat ob uri moje smerti isvém, de fim saref od tebe prejel besede vezhniga shivlenja, skes J esufa Kristufa, Gosпода nashiga. Amen.

K' D a r o v a n j u.

(Od prezka slitiga M. Leonharda.)

„Sveti Ozhe, vsigamogozhni, vezhni Bog! sprejmi dopadljivo leto nevmadeshovano darituv kruha ino vina is mafhnikovih rok. S' njo bo ponovljena tajista predraga darituv, ktero je Jesus Kristuf na altarju krisha k' spravi ino sadostenju sa nashe grehe dopernefel. Pernesem ti jo sa moje bres-fhtevilne grehe, prelomljenja ino nesvestobe, sa vse shive ino mertve kristjane, de bo meni ino njim v' prid sa vezhno shivljenje.

Darujem ti tudi, o nebeshki Ozhe! svojo sastopnost ino svoj spomin; prosim te, de oboje blagoslovish, de ne bota posihmal kaj drujiga sposnala ino mislila, kakor tebe, o moj Bog! in kar siti nam rasodèl. Darujem ti tudi svojo voljo, in jo shelim tako terdno s' tvojo voljo fkleniti, de bi vezh ne ifkal drujiga ko tebe, nezh ne ljubil bres tebe, nezh vezh ne shelel, kakor kar, kako ino kedaj ti hozhefh. Darujem ti tudi svojo dushe ino svoje telò, in vse kar sim, kar imam, in kar samorem. O Bog! tvoj hozhem biti odslej na vekomaj. Tebi hozhem shiveti, tebi vmreti; oh ne daj se mi vekomaj pogubiti. Amen.

P r e d g l a s j e

„Vere dignum & justum est.“

(Prestavleno.)

Ref se spodobi, in je po pravizi prav ino dobro, de ti vedno ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod, vsigamogozhni Ozhe, vezhni Bog, po Kristufu Gospodu nashim. Po kterim tvojo svetlost hvalijo angeli, molijo gospostva, pred njo oblasi trepetajo, in jo mozhí narvikshih nebes ino blashena Serafinstva s' sdrusheno radostjo povelizhujejo. S' kterimi, prosimo, de podelish nam nashe glase fkleniti, te profiti,

spoznati, ino klizati: „Sveti, sveti, sveti Gospod-Bog
 „Sabáot. Polne so nebesa ino semlja tvoje slave.
 Ofana po visnavah. Blagosloven, ki pride v' imeni
 Gospoda. Ofana po visnavah!

P o S a n k t u s u.

(Js pisem poboshniga Tomasha Kemp.)

Predobrotlivi Ozhe! spomni se neskonzhne ljubesni svojiga „Sina, kako je svoje shivljenje v' smert dal, de bi svojimu ljudstvu shivljenje perpravil. Nizh si ni persanesil, de bi gresnikam vezhno persanesli samogel. — Spomni se njegoviga prebridkiga terplenja! O kakshno je bilo terpenje, kakshno saframovanje, kterimu se je podvergel! kakshne tuge, s' kterim se je pokoril sa naf od jalliz noter do smerti na krishu! njegova prelita križ vpila po spravi gresnih otrok s' presvetim Ozhetam. „Storil je is sovrashnikov perjatele, in je rasshalnike sa otroke sprejel.

Presveti Ozhe! dershim ti torej, dones snamuja terpenja tvojiga Edinorojeniga naprej, in sklenem s' njimi nafhe profhnje ino pripofhnje vsih svetih muzhenzov, ki so sa Jesufam v' njegovim terpenji hodili, in veselo savoljo njegoviga imena kri prelili. — Poglej njegovi smertni strah ino njegovi kervavi put, shlafernize ino gajshle, ternjovo krono ino shkerlatni plajsh, sheble ino krish, ino fulizo, ki je preljubo ferze prebôdila. Te snamuja terpenja so bile preshlahtni lishp in kraljevi bandér, s' kterimi je tvoj edinorojeni naprej stopil, de bi sovrashne mozhi pekla premagal. To je bilo orodje, s' kterim je bila smert pokonzhana, in s' kterimi je zhloveshki rod spet reshil. Savoljo tih zhashtljivih snaminj premaganja, mi odpusti, Ozhe! moje grehe, ino se me vsmili. — Bode mi shkit soper vsaki gréh, ino bramba soper vse skushnjave. Tvoje bridko terpenje ino smert naj bota, o Jesuf! narfvetejsiha rezh moje ljubesni, in narflajshba tolashba moje dushe.

Molituv svetiga Martina.

„Spomni se, o Gospod! vsih svojih vernih, in vsmili se kershanskiga ljudstva; obvarvaj mahnishki stan, ino duhovne drushbe v' tvoji sveti slushbi; krepzhaj vse, ki delajo, tolashi shalofne, podeli bolnim sdravje trupla ino dushe; daj vbogim ino revnim, kar jim je v' tim shivlenju potreba, perpeli popotnike vefe k' svojim nasaj, ino poverni po svoji milosti, kakor dobrotliv Ozhe, vsm, ktere smo kje shalili, pohujshali alj poshkodovali. Pobjshaj te, ki so greshili, spreoberni nevernike k' sveti veri, perpeli krivoverze k' edinosti svete zerkve, ino pokashi jim ljuzh resnize. Pomagaj greshnikam k' resnizni pokori, in ohrani pravizhne stanovitne v' dobrih sklepih. Daj nashim starisham, sblatti, perjatelam ino sovrashnikam, kakor tudi vsm, sa ktere molimo, ino so se nashi molitvi perporozhili, vse dobro; varji jih pred vsm hudim, in jim mozh podeli, de bodo v' tvoji slushbi stanovitni noter do konza, dokler po isteku tiga revniga shivlenja k' tebi v' svojo pravo domovino, k' vezhnimu plazhilo ino breskonzhni zhashti vsih svetnikov pridejo. Amen.

K' povsdigovanju.

(Od svetiga Tomasha Akvinata.)

„V' poboshnosti te molim, o skriti Bog, o shivi kruh, ki svetu shivlenje dasb. O daj, de bo moja dusha tebi shivela.“ Tebi hozhem shiveti, tebi hozhem vumreti.

„O Gospod Jesus! omij me neshashniga s' svojo kervj6, od ktere sama kapliza zel svet ozhishiti samore.“

Jesus, vsmili se zhes mene! fkos svojo prelito kri na krishi, bodi milostliv moji dusbi. Amen.

P o p o v s d i g o v a n j u .

(*Od poboshniga Tomasha Kempzhana.*)

Presveti Ozhe! sprejmi darituv svojiga „Sina, ki je tebi toljko dopadljiva, k' nashimu svelizhanju. Ti sam si si jo svolil, de bi bila darituv vezhne sprave, in de bi bila dosti velika sa sbrisanje vsih nashih grehov. „Sprejmi pa s' to daritvo tudi mene nevredniga. Oj ta boshja darituv je naršvetejsiha in narshlahtnišhi! Vlak dan se ti daruje po mahnishkih rokah s' sveto poboshnostjo sa shive ino mertve. Ta darituv naj bo torej studenz blagoflova sa me ino vse, ki so moji molitvi perporozheni, in kterih vero in potrebe ti posnash. Njih proshuje in dishava njihove molitve se naj vsdignejo do tvojiga trona, in njim naj dojdejo k' vezhnimu svelizhanju. Posveti nesrezheno mozh lete skrivnosti, ktere zhlovek, ravno sato, ker je od tebe isvolena, ne sme iskati isgruntati, ampak le s' poboshnostjo zhašiti, s' serzhno podloshnostjo moliti, terdno vervati, in do konza sveta ponavljati mora.

O nekonzhno shlahtna, o nekonzhno dopadljiva darituv! ktero je tebi, vezhni Ozhe! tvoj edini „Sin sa naf dopernesel, ker je prava, edina in popolna darituv postal; on ki je sam neomadeshovan, sveti ino vfiga greha prost mahnik bil, kterimu ni bilo potreba, poprėj sa se moliti ino darovati, ampak je le enkrat vmerl kakor frednik sa naf smerti vredne, ki nisimo nizhesar imeli ino na zelim sveti nizhesar najdli, kar bi bili sa svoje grehe sameštiti samogli.

Sduj vezh ne obupam; in nikdar, naj se sše toljkrat moja vešt soper moje, de si ravno resnizhne naprejsetja ino serzhne persadevanja spet orani, ne bom nehal; osdravo vupati. Sakaj sapasil sim studenz, per kterim se ozhistim, de le do njega pridem; nashel sim sdravnika, h' kterimu spet perbeshim, de osdravim. Vém, kjé je moje vupanje, ino vsa moja tashba; Jusovo terplenje ino njegove rane so preobilno isviralo mojiga svelizhanja, in vekomaj terdna podloga mojiga savupanja.

Povelizhuje naj torej duha moja tvoje ime sa dobre bres mére, ktere ji tezhejo is tvoje predobrotlive ozhetne roke; vselaj imajo te dobrete vshgati mi serze, de hvalo skasujem tebi ino tvojimu, Sinu, karkolj samorem.

P a t e r n o s t e r.

Ozhe nash, ki si v' nebesah i. t. d.

M o l i t u v.

(Od poboshniga Tomasha Kempzh.)

S' tvojim boshjim sgledam vsferzhen, ino od tvojiga duha ganjen ino pokrepzhan, se ti vnovizh vdam, in flovo vsamem od vsiga, kar svét hudiga in nezhi-murniga na sebi imá. Vse neframne fladi fkutim is zeliga serza, hudizhove djanja ino vdajanja sanizhujem; posvetim se pa s' vsm, kar sim ino imam, v' tvojo sveto flushbo. Dneve svojiga shivlenja skos svesto ispolnovanje mojih dolshnoit povvezhovati, eno s' tebo biti, je moja edina shelja, in moja perva skerb, kerí se sdaj vdam.

Tvojo voljo popolnoma ispolniti, sim perpravlen, svojo lastno voljo popolnoma satajiti skos resnizhno pokorfhino, ktero sim svoji gosposki ino napréjpostavlenim iskasati dolshen; sakaj nje vbogati, je tebe vbogati. Vklonem se pod njihovo roko, in jim hozhem rad pokorn biti, ako se mi bo tudi tesbavno sdelo, is ljubesni do tebe. To hozhem storiti, kakor preroben v' Kristufu, ki se je, de si ravno Bog in zhlovek, ponishno pod roké svojiga rednika ino divshke matere, svojiga kerfnika, in she zeló pod roke svojih sovrashnikov vklonil. Tudi svetovanju ino volji tajistih, ki niso moji vikfhi se hozhem (koljkrat ne bo zhes tvojo voljo) s' ponishnostjo serza ino sveto ljubesnjo podvrezhi; in sakaj bi tiga ne storil, ker jih rajshi sa modrejshe ino boljshhe dershim, kakor sim sam,

A g n u s D e i.

(Od svete Mehtilde.)

O jagne boshje, vsmili se zhes naf, in daruj se sa naf svojimu nebeskemu Ozhetu s' vso ponishnostjo ino poterpeshlivoftjo, v' domeftenje vsih zhednosti, katerih mi nimamo!

O jagne boshje, vsmili se zhes naf, in daruj se sa naf svojimu nebeskemu Ozhetu s' vso bridkosti svojiga terpleuja v' popolno spravo sa nafhe grehe!

O jagne boshje, vsmili se zhes naf, in daruj se sa naf Bogu nebeskemu Ozhetu, s' vso ljubesnjo svojiga boshjiga ferza, sa domeftenje vsih dobrih del, ktere grefhamo. Amen.

Ti o Gospod, vsmileni Bog! posnash mojo nepopolnamast, in ko otrok se pred tebo pertoshim, de je moja dusha she polna ran. V' obzhutenju svoje revshine te prosim so potrebno sdravilo k' popolni osdravi; sej samore tvoja dobrotliva roka vsako rano sazeliti, ino flaboft okrepzhati; o ne odtegni je torej od mene, svoje revne stvari. Amen.

G o r e z h o p o s h e l e n j e.

(Od svetiga Franziška Salesijana.)

Jesuf, moj Isvelizhar! po nefkonzhni ljubesni, ki te je nagnila na svet priti, ino vse ljudi od vezhniga pogublenja reftiti, kterimu so savoljo greha sa padli, te prosim ponishno, stori, de obzhutim v' svojim ferzi mozni sad tvoje ljubesni; in de njeni ogenj tako mojo dusho preshge, de bo, vse, kar je posvetniga, sanizhovaje, se vedno proti nebesam povsdi govala, nizh premishlovala, ko tebe, na nizh mislila, ko na tebe, nizhefar poshelela, ko tebe, de kakor si ti is ljubesni do mene na stebru krisha vmerl, s' ravno tisto ljubesnjo tudi jes v' tebi vmerjem, in tako vekomaj shivim v' tvojim posestvi. Amen.

O b h a j i l o.

(Od svetiga Franziškha Kfaverijana.)

Duſha Kriſtufova poſveti me!
 Telo Kriſtufovo, odreſhi me!
 Kri Kriſtufova, napoji me!
 Voda iz ſtrani Kriſtufove, operi me!
 Terplenje Kriſtufovo, poterdi me!
 O dobrotliv Jeſuf, vſliſhi me!
 V' ſvoje ſvete rane ſakrij me!
 Od tebe ſe lozhíti, ne puſti me!
 Pred hudim ſovraſhnikam varij me!
 V' moji ſadni uri poklizhi me!
 Potim k' ſebi príti perpuſti me!
 De bom ſ' tvojimi ſvetniki hvalil te.
 Na vezhne zbaſe Amen.

,Sveto radovanje po duhovnim obhajili.

(Od M. Hauberja.)

O Jeſuf, moj Bog ino Odreſhenik, tvoj ſveti Sakrament je ſaſtava tvoje ljubezni, in ſpomin tvojiga bridkiga terpenja ino ſmertí ſa mene. — Viſoko hvalen bodi Jeſuf, moj Svelizhar, v' ſvetim Sakramentu!

O Jeſuf! ti nam ſkásujeſh smeraj ſvojo neſkonzhno ljubesen ſkos vedno prizhejozhnoſt v' ti prezhudni ſkrivnoſti. — Viſoko hvalen bodi Jeſuf, moja ljubesen, v' ſvétim Sakramentu.

O Jeſuf, moj Bog! v' tebi, kakor ſazhetku vſiga dobriga, ino narvikſhim ſapopadku vſih popolnoſti, ſpoſnam vſo lepoto; vſo svelizhanje. — Viſoko hvalen bodi Jeſuf, moja narvikſhi dobrota, v' ſvetim Sakramentu!

O Jeſuf! moja ljubesen! v' dar ti dam ſvoje ſerze, goſpoduj v' tajíſtim ſ' ſvojo gnado, ſ' ſvojo

ljubesnjo, in daj, de bom ves tvoj. — Vifoko hvalen bodi Jesus, moje svelizhanje, v' svetim Sakramentu!

O Jesus! moj krishan Svelizhar! kako ti samorem poverniti tvoje bolezhine, tvojo smert, tvojo ljubesen! Gorezhnost mojiga serza ti naj vezhno sahvalo povrazhuje. — Vifoko hvalen bodi Jesus, moje edino veselje, v' svetim Sakramentu!

O Jesus! ti skriti Bog pod toljko majhinih podobah kruha, kako slo si se is ljubesni do mene ponishal! moje serze ino moja dusha radujeta v' tvoji sveti prizhejozhnosti.

O Jesus! moje vezhno dopadenje, s' ponishnostjo ino ljubesnjo kufhnem v' duhu tvoje rane, is kterih je tudi sa mene kri sprave tekla. — Vifoko hvalen bodi Jesus, moja ranjena ljubesen, v' svetim Sakramentu!

O Jesus, ti ljubesni poln kralj ljubezhnih serz, potegni me na se! moja dusha je ranjena od ljubesni do tebe! in bolan sim od shelje te vedno bolj ljubiti. Vifoko hvalen bodi Jesus, pravo shivljenje moje dushe v' svetim Sakramentu!

O Jesus, ti Bog ljubesni! de si ravno poln narzhistejshiga spofhtovanja, vender nisim vreden, te prejeti! Torej se vershem s' ljubezho Magdaleno pred tvoje noge. Oh, de bi solse grivenge is ljubesni vender ogenj tvoje ljubesni v' meni pomnoshile. — Vifoko hvalen bodi Jesus, moja zhistejsha radoft, v' svetim Sakramentu!

O Jesus! ti narfladkejshi pokoj mojiga serza! v' tebi najdem svoje svetejsho veselje, svojo narfladkejsho tolashbo in svoje popolnoma veselje, dokler bom samogel tvoje sveto oblizhje v' nebesah gledati, — Vifoko hvalen bodi Jesus moja vezhna ljubesen, v' svetim Sakramentu!

Hvalen, ljublen ino molen bodi bres vsiga prenehanja, **Jesuf v' presvetim Sakramentu altarja!**

O Gospod Jesuf Kristuf! ki si na altarju krisha v' svoji bridki smerti kervavo darituv sa greslni svet dopernesel, ino k' spominu na njo per sadni vezherji presveto, nekervavo darituv svojiga telefa ino kervi v' svetim Sakramentu altarja vpoftavil, in mafhuikam oblast dal ino vkasal, tajisto nebeskkinu Ozhetu dopernashati ino vernim deliti: podeli nam nargorezhishi poboshnosti do te visoko hvalene skrivnosti, de homo v' spominu na tvoje terplenje ino smert sad nashiga odrefshenja in mozh tiga neskonzhno saflushavniga ofra v' shivlenju in smerti vshivali. Amen.

,Skos saflushenje nashiga Gospoda Jesufa Kristufa, ino mozh daritve svete mafhe naf blagoslovi vsigamogozhni Bog, Ozhe, ,Sin noj sveti Duh. Ino dushe vernih naj pozhivajo skos milost boshjo v' miru. Amen.

Sahvalna molituv po sveti mafhi.

(*Od poboshniga Tomasha Kempzhana.*)

O ljubi Ozhe, poln ljubeshni ino milosti! sahvalim se ti s' otrofshkim serzam, de si me vezherje ljubeshni ino obhajanja svoje smerti milostljivo vdeleshil. Odpusti mi vse pogreshke, ktirih sim se sraven skos mlazhnost in rastrefenost kriviga storil. — Terdno sklenem pred tvojim presvetim oblizhjam, sgled tvojiga Edinorjeniga vedno posnemati, in se mu, koljkor bodo moje mozhi perpuftile, s-enazhiti, de se tako vdeleshim tudi sadu tiga velikiga ino svetiga ofra. Podeli mi gnado, to naprejevsetje ispeljati skos ravno tiga nashiga Gospoda Jesufa Kristufa, tvojiga ,Sina. Amen.

P o z h e s h e n j e

Jesufa po skrivnostah njegoviga
krishoviga pota.

I. O Jesuf, moj sodnik, sa mene k' smerti obfojen, de bi moja sodba milostliva bila, — daj is ljubesni do tebe krive sodbe mirno poslušhati, nikogar ne soditi, enkrat pa milostlivo sojenim biti.

II. O Jesuf, moj sgled! ki radovoljno krish objamesh, de bi ga sa mene nesel, — pomagaj mi, is ljubesni do tebe svoj krish voljno nositi, proti blishnimu saneslivim, proti sebi ojstrimu biti, in po smerti plazhilo refnizhnih spokornikov sadobiti.

III. O Jesuf, moja podpera! ki slab postanesh, de pod krisham padesh, meni mozh v' skufhnjavah perdobiti, — dershi me, de ne padem; daj mi vsmilenje do slabih bratov, naj de jih vsdigujem; povsdiguj moje misli k' nebeskim sheljam, in povsdigni enkrat mojo duho k' nebeskim sladkostam.

IV. O Jesuf ino Marija, moja svesta sprem-ljovavza! savoljo shalosti, ktero sta obzhutila, kedar sta se frezhala, me spremljajta po vsih mojih potih, de stese v' obljubljeni deshelo ne sgreshim.

V. O prevbogi Jesuf! ki hvaleshno pomozh Shimona sprejmesh, — ne daj mi v' boshtvi godernjati, v' bogastvi se prevseti, vbogih sanizhovati, in nebeshke bogastva is misli sgubiti.

VI. O Jesuf, shenin zhiftih duh! ki ti je dar zhiste Veronike toljko dopadliv, — podperaj me, de vse nezhiste shelja v' sebi poterem, in tako vreden postanem, tvoje lepo oblizhje v' drushbi zhiftih angelov vekomaj gledati.

VII. O poterpeshlivi Jesus! ki ne sapustish krisha, de si te ravno na tle mezhe, — daj, de ne obupam savoljo premnogih grehov, v' ktere toljkrat nasaj padem, ampak de poterpeshlivo per tebi sdravila ishem, dokler vsm nevarnostam odidem.

VIII. O milostlivi Jesus! ki sam poln teshav, shalofine shene tolashish, — petelashi mojo dufho, kedar si svetovati ne vé, in perpeli me v' presrezhni kraj, v' katerim forse vezh ne tekó.

IX. O Jesus, stanovitni vojshak, ki she krish sa me objemash, ker ga neshi vezh ne moresh, — daj se mi tako dolgo serzhno vojshkovati, dokler vsh sovrasnikov svojiga svelizhanja ne premagam.

X. O Jesus, ti sanizhovan kralj, ki se flezhi ino s' sholzham pojiti pustish, — naj mirno postlufham, ako me blishni s' sholzham sanizhovanja pojí, ino krotko prenesem, ako oblazhilo dobriga imena is mene isterga, de plazhilo krotkih sadobim.

XI. O Jesus, s' bridkostjo napolnjen! ker ti vse ude grosovitno raspenjajo, ino roke noj noge nevsmileno na krish perbijajo, — naj is ljubesni do tebe vse teshave vmirjozhiga shivota voljno prenesem, de mi ga bofh na sodni dan povelizhal.

XII. O Jesus, ti krotko jagne boshje! ki se radovoljno v' nasho spravo vmariti dafh, — naj sebi ino svetu odmerjem, in le tebi shivim — sdaj ino vekomaj.

XIII. O Jesus, moje shivljenje, ki v' narozhji Marije mertev leshish, de bi jes vekomaj shivel; — naj bom s' Marijo rad per tebi, ne le v' veselju, ampak tudi v' teshavah, ker je to gotova sasnamva svestiga vuzhenstva.

XIV. O Jesus, moja hrana! ki is ljubesni do mene v' grobi leshish, v' tabernakelni prebivash, in po prebivanji v' mojim ferzi hrepenish, — daj, de bo moja dufha nebeshke hrane tvojiga presvetiga te-

lefa ino preslahadne kervi vedno lazhna; daj de bo to moja narflajfhi hrana, moja radoft, moja popotniza, de obilni fad pernefem sa vezhno shivlenje. Amen.

(Te molitve fe lahko tudi per sveti mafhi molijo; sdaljfhajo, ako fe po vfaki en Ozhe nafh ino Zhes hena Marija ismoli, ino sa obhajo kri-shoviga pota obernejo, ako fe pred vfako per-ftavite navadne verftize: Molimo te, o Kri-ftuf, ino te hvalimo. — Ker fi fkos svoj krish svet odrefhil; na konzi pa perdé-ne: Vfmili fe zhes naf, o Gospod, vfmili fe zhes naf.)

P O Z H E , S H E N J E

Jesufa v' presvetim reshnim Telesi.

(Is pisem ras-svetleniga Ludovika is Granade.)

Jesuf Kristuf! ljubiti te hozhem, — ti moj Bog ino moje vse! — ljubiti te hozhem, ti moja mozh! ljubiti te hozhem, ti krepkost moje dushe! vselej in vsikdar te hozhem ljubiti, ti nesrezheno veselje mojiga serza! ne febi, ampak tebi hozhem shiveti zel zhas svojiga shivlenja, kteriga si mi, ker je bilo skos mojo veliko revshino sjubljeno, po svoji milosti spet ponovil. Moj ponovlevavez si ti, sakaj ponovil si zhloveshko naturo, ktera je skos greh zhifto oflabela ino se skasila. Ti si moj reshnik, sakaj skos ver-vi, s' kterim si samiga sebe vesati pustil, si me reshil is tiranstva greha, smerti, pekla in hudizha, nargrosovitnifhiga trinoga. Ti si moj Odreshenik, sakaj, sa zeno svoje, presvete kervi, ki vse saklade preseshe, si me odreshil is sushnosti, v' ktero sim skos greh sahel. Ti si moj kralj, sakaj skos svojiga Duha ti mene posnash; sa mene si se vojfkoval, in me is rok mojih sovrashnikov reshil. Ti si moj mashnik, sakaj profil si, in she profish pred oblizham svojiga vezhniga Ozheta bres prenehanja sa me. Ti si moja darituv, sakaj, ti sam si se daroval sa mene na altarji krisha, de bi poln ljubeshni moje pregrehe spravil. Ti si moj frednik, sakaj Bog in zhlovek si, ko prav zhlovek si perjatel lludi, ko edino-rojen Sin boshji samoresh vse per Bogu, in torej tudi sam ti samoresh, ko frednik med Boga ino ljudi stopiti. Ti si moja glava, ino glava zele zerkve, sakaj ko prava glava podelish njej ino vsm njenim udam mozh, shivlenje ino duhovne shelje. Ti si moja flava ino moja zhast; sakaj, sa mene si zhlovek

postal, in me febi brata storil, ker si me sa tovarfha
svoje nature povsdignil.

Hvalen ino molen bodi bres vfiga pre-
nehanja. — Jesuf v' presvetim Sakramentu
altarja. Amen.

P o z h e f h e n j e M a r i j e .

*(Od sv. Zirila, Aleksandrijskiga patriarha pred
1400 leti.)*

Bodi pozhefhena od mene, Marija, Mati bosh-
ja, prezhaftita varhinja zeliga sveta, svetilo, ki ne
vgafne; svetla krona divifhtva, szepter prave vere!
— Bodi pozhefhena Marija, ki si v' svojim divifhkim
narozhji Neskonzhniga ino Nesapopadliviga nosila, ti,
fkos katero se presveta Trojiza zhafti ino moli, fkos
katero je shlahten krish Isvelizharja po zelim svetu
povsdignjen: fkos katero se nebefa veselijo, angelzi
v' veselji topé, hudi duhovi v' beg poganjajo, fku-
shnavez premaga, greshna stvar v' nebefa povsdigne,
fkos katero je snauje refnize na rasdertja malikovau-
ja safajeno, fkos katero verni kerfta deleshni pofta-
nejo, ino se s' oljam veselja pomashejo, fkos katero
fo vse zerkve sveta vpoftavlene, ino ljudftva k' poko-
ri nasaj perpelane bile; bodi zhefhena, Marija,
fkos katero je edini Sin boshji, ki je ljuzh sveta, ti-
fte ras-svetil, ki fo v'temi smerti sedeli! — Pa kdo
samore tebe, zhes vfo zhafti vifoka! po vrednosti
zhaftiti? —

M o l i t u v k' M a r i j i D i v i z i .

(Od Marije Egiptovske, spokornixe, pred 1400 leti.)

O sveta Diviza ino kraliza! ki si praviga Boga v'
mesi rodila, oh! predobro vem, de se ne spodobi ino

tvoji zhafti ne perleshe, de bi jes, neframna ino nezhišta svoje vmadeshane ozhi k' tebi povsdignila, in te s' svojimi nefnashnimi uftmi v' pomozh klizala, ktero v'felaj zhišto divizo, in bres madesha na dufhi ino telefi sposnám! Po vfi pravizi je, de bi jes, ki sim polna hudobij, od snage tvoje zhištofi, ki je bela ko lilija, sanizhovana ino savershena bila. Ker je pa vender Bog, kteriga si toljko zhudno rodila, le sa to zhlovek postal, de bi gresniike k' pokori poklizal, tak vpijem k' tebi, o prevsnilena Gospa, stoj mi v' pomozh v' mojim sdihovanji, ker zeló nobene druge pomozhi nimam. Vsemi, o Kraliza, vsemi me v' svoje varstvo, in spravi me s' svojim, Sinam! Ne perpufti, de bi jes tajifiti Milofiti ptuja ostala ktero si kakor, diviza spozhela ino rodila, in ki je v' zhlovefški podobí svojo lastno kri sa moje odrefhenje prelila. O mogozhna Diviza ino oblastniza, ne savershi me, in ne sapufti me, ampak ebvari me; peli me, kamor kolj ti dopade, pokashi mi pot svelizhauja ino pokore, ino obdej me s' ljuzhjo tvoje svetlobe, de vekomaj vezh ne odstopim od pota isvelizhanja, po katerim te prosim, de bi me vodila.

K' tebi, o divifška porodniza boshja! sdihujem v' folsah, ktero si sa besednizo ino frednizo isvoljim, O ne sanizhuj me, ti moja Gospa; ne savershi mojih profhinj, ti bresmadeshna! ampak pridi mi v' pomozh, de pred tvojim oblizhjam vfi sovrashniki v' beg sbe-shijo, ki me preganjajo. Bodi mi vedno hitra pomozhniza, in zhuj nad menó od vsih strani, de kjé spet v' fkuftujavo in greh ne pervolim, in rop vezhniga pogublenja ne poftanem; ampak de vedno pod savetjam tvojiga materniga varstva okovarjena hodim, bres madesha na poti svelizhanja svoj pot doftojim, in fkos tvojo materno tolashenje prevarvana, v'fim sanjkam hudizha ino v'fim nevarnoftam na dufhi ino telefu frezhno odidem. V'flifhi me, mati mojiga Gospoda! in prosi bres preneha sa mene gresfnizo per svojim prefladkim, Sinu; faj si nafha

mati ino pripošniza, polna ljubeshni, milofli ino
dobrote, de ne sapuſtiſh tiſtih, ki v' te ſavupajo.
Amen.

,Serzhno poſdravlenje boſhje

M A T E R E I S V E L I Z H A R J A.

(*Od ſvelizhaniga Ludovika Bloſja, apata,*
pred 300 leti.)

Posdravlena bodi, o Marija, ti ſavupanje ſha-
loſnih, ti pomozh ſapuſhenih! Tebi daja ,Sin tako
zhaſt, de vſe prejmeſh, kar proſiſh, de ſeti vſe ſgo-
di, kar ſhelifh. Tebi ſo ſakladi nebeſbkiga kraljeſt-
va ſporozbeni. ,Stori, o Goſpa! de bodeta moja du-
ſha ino moje ſerze v' vſaki burji tiga ſhivlenja vedno
na-te obernjena. Tvoji preſladki dobroti iſporo-
zhim duſho in telo. Vodi ino varji me vſe ure ino
trenke ſhivlenja, o moj ſladki troſht, moj ſhkrit in
moja bramba!

Bodi poſdravlena, o preblashaena mati boſhja,
moja preſladka Goſpa, ktere ſpomin moje ſerze v'
ſveti radoſti obhaja! Proſim te, o Marija, ſkos pre-
ſveto ozhlovezhenje, ſkos rojſtvo, ſhivlenje, terplen-
je ino ſmert tvojiga neſkonzhno ljubleniga ,Sina,
vſmili ſe ſvojiga revniga ſluſhabnika, ſakaj ſ' tvojim
rojſtvam ſe je perkaſalo vſmilenje, in je ſ' tebo ra-
flo. Naj ſe velika revſhina mene, velikiga greſhni-
ka ſkos tvoje veliko vſmilenje popravi. Daj, o premi-
la mati, de bom tiſtim perſhtet, ktere ko ſvoje otro-
ke ljubifh, uzhiſh, vodiſh, rediſh ino varjeſh. Sa-

kaj ti si, ino vedno bošh, sa Bogam, moje savupanje in prefladka tolashba moje dushe! o moja preflajsha bramba! pridi naprot timu, ki te ifhe, in stoj mu na strani, ki na-te savupa! Odlozhi mojiga duha od vfiga, kar je pod nebam, in podeli mi preokusek tiste nebesfhe, fladke prijetnosti vezhuiga veselja, ki bo moje serze toljko gorezheshe k' zhafli mojiga Boga podshgalo, in vse nezhimerno veselje na vfikdar ofkutilo, de bom v' fladkim miru svo je shivlenje fklenil, ino od tebe vójen, v' vezhuo shivlenje perfhel. Amen.

K A S A L O.

Stran.

Beseda ,Slovenzam	III
Uvod	VII

PERVE BUKVE.

Potrebne opominbe ino vadbe, ktere dušho od njeniga perviga poshelenja po poboshnim shivlenji noter do terdniga sklepa, prav bogabojezhe shiveti vodijo.

POSTAVE.

I. Popis prave poboshnosti	15
II. Od lastnost in imejitnosti prave poboshnosti	18
III. De se poboshnost s' vsakim stanam in pokli- zam da skleniti	20
IV. Od potrebniga vodnika na pot in po poti po- boshnosti	22
V. De se s' zhišhenjam dušhe sazheti mora	25
VI. Od perviga zhišhenja dušhe, ali od zhi- šhenja smertnih grehov	27
VII. Od drugiga zhišhenja, namrezh zhišhenja nagnjenja h' grehu	28
VIII. Od pripomozhkov k' timu zhišhenju	30
IX. Pervo premišhlovanje. Od stvarjenja	31
X. Drugo premišhlovanje. Od namena, h' katerimu smo stvarjeni	34

XI. Tretjo premišlovanje. Od dobrot boshjih	36
XII. Šteto premišlovanje. Od greha	38
XIII. Peto premišlovanje. Od smerti	41
XIV. Šesto premišlovanje. Od sodbe	43
XV. Sedmo premišlovanje. Od pekla	46
XVI. Osmo premišlovanje. Od svetiga raja	48
XVII. Deveto premišlovanje. V' katerim si dušha nebesa isvoli	50
XVIII. Deseto premišlovanje. V' katerim dušha poboshno shivljenje isvoli	52
XIX. Kako se spoved zhes zelo shivljenje opravi	55
XX. Visoko poterjenje, s' katerim se sklep: Bogu slushiti dušhi vtisne in pokoro storiti sklene	56
XXI. Konzhava tega perviga zhišhenja	59
XXII. De se je tudi od nagnenja do odpušljivih grehov zhišliti potreba	60
XXIII. De se je od nagnenja do nepridnih in nevarnih rezhi zhišliti potreba	62
XXIV. De se je od slabosti zhišliti potreba	64

DRUGE BUKVE.

Nekteri nauki, fkos molituv
ino svete Sakramente dušho
k' Bogu vsdigniti.

POSTAVE.

I. Od potrebnosti molitve	66
II. Kratko napelovanje k' premišlovanju, in pervizh od prizhejozhnosti boshje, kar je k' pripravi pervo potrebno	70
III. Od klizanja v' pomozh, kar je k' pripravi drugo potrebno	72
IV. Od predpostavave skrinnosti, kar je k' pripravi tretjizh potrebno	73

V. Od prevdarjenja, kar je drugi del premišlovanja	75
VI. Od obzhiteljov ino skleпов, kar je tretji del premišlovanja	76
VII. Od premišlovavniga skonžhanja in snopka duhovnih zvetiz	77
VIII. „She nektire svelizhavne opombe od premišlovanja	78
IX. Od suhote serza med premišlovanjam	81
X. Južerna vadba	82
XI. Od vezherne vadbe in sprashovanja vesti	84
XII. Od duhovne samote	85
XIII. Od svetih sdihlejev, kratkih gorezhkih molitviz in poboshnih misli	88
XIV. Od svete mafhe, in kak se imá slishati	93
XV. Od ozhitnih ino sploshnih vadb poboshnosti	95
XVI. De imamo svetnike zhafliti ino v' pomozh klizati	96
XVII. Kako se imá boshja beseda, poslufhati ino brati	98
XVIII. Kako se boshje vdihnjenja sprijeti morajo	100
XIX. Od svete spovedi	103
XX. Od pagostiga svetiga obhajila	107
XXI. Kako se je obhajati	110

TRETJE DUKVE.

Mnogiteri nauki sa vadbo v' zhednostih.

POSTAVE.

I. Od sverstenja zhednost	113
II. Dalje ravno tiga nauka	119
III. Od poterpehlivosti	123
IV. Od ponishnosti v' sunajnim	127
V. Od snotrajne ponishnosti	131
VI. Ponishnost stori, de svojo lastno niskost ljubimo	136

VII. Kako se v' ponishovanji dobro ime ohraniti ima	140
VIII. Od krotkosti proti blisnimu ino od vrazhb soper jeso	145
IX. Od krotkosti do samiga sebe	149
X. De svoje dela s' skerbnoštjo, vender bres prenagljivo sti ino bojezhno sti opravljati mo- ramo	152
XI. Od pokorshine	155
XII. De je zhišto št potrebna	158
XIII. Nauki, zhišto št ohraniti	162
XIV. Kako se vboshtvo v' duhu v' sredi bogast- va ohraniti da	165
XV. Kako se v' pravim bogastvi refnizhno vbc- shno shivi	168
XVI. Od duha bogastva v' refnizhnim vboshtvi	172
XVII. Od prijateljstov, in pervizh od hudobnih	174
XVIII. Od nezhimerniga ljubovanja	177
XIX. Od praviga perjateljstva	181
XX. Od raslozhka med pravimi ino krivimi per- jateljstvi	184
XXI. ,Svarila in vrazhita soper hudo perja- telstvo	187
XXII. ,She nekteri nauki od perjateljstva	191
XXIII. Od del sunajnega pokorjenja	193
XXIV. Od drushne ino samote	199
XXV. Od spodobnosti v' oblazhilih	202
XXVI. Od pogovarjenja, in sizer pervizh, kako od Boga govoriti moramo	205
XXVII. Od spodobnosti v' besedi, ino od spo sh- tovanja, kteriga smo ljudem dolshni	206
XXVIII. Od krivizhniga sojenja	209
XXIX. Od opravljanja	214
XXX. ,She nekaj naukov od pogovarjanja	220
XXXI. Od kratkozhasa ino sprejajshanja, in pervizh, kar je perpusheniga ino posh- teniga	222
XXXII. Od prepovedaniga igranja	224

XXXIII. Od plesov in drugih perpušhenih vendar nevarnih kratkozhasov	225
XXXIV. V' kterih okoljshinah se igrati ali plesati sme	228
XXXV. De moramo v' velikih, kakor v' majhnih rezhek svesti biti	229
XXXVI. De moramo pravizhnih ino pametnih misli biti	232
XXXVII. Od poshelenja	235
XXXVIII. Podvuzhenje sa porozhene	238
IXL. Od sakonške spodobnosti	246
XL. Opombe sa vdove	250
XLI. Beseda divizam	255

,SHTERTE BUKVE.

Potrebni nauki soper navadne
skufhnjave.

P O S T A V E.

I. De se nimamo meniti sa besede posvetnjakov	256
II. De nam je serzhnim biti potrebno	259
III. Od lastnosti skufhnjov, ino od raslozhka med obzhutenjam ino pervolenjam v' tajiste	261
IV. Dve prav imenitne pergodbe od tiga	264
V. Potolashenje dushe, ki v' hudih skufhnjavanja h tezhí	266
VI. Kako samoreta skufhnjava ino poshelenje greh biti	268
VII. Perpomozhki soper velike skufhnjave	270
VIII. De se majhinim skufhnjavam vstavljati moramo	272
IX. Kako male skufhnjave vstavljati moramo	274
X. Kako moramo svoje serze soper skufhnjave okrepzhati	275
XI. Od nepokoja	277
XII. Od shalosti	280

- XIII. Od duhovne ino obzhatne tolashbe, in kak se je v' nji no sili 283
- XIV. Od duhovne sapu sheno sti ino suhote 291
- XV. Poterdenje ino raslozhni shi raskasanje do- slej rezheniga s' imenitno sgodbo 297

PETE BUKVE.

Vadbe ino nauki, dušno ponoviti,
ino poboshnost vterditi.

POSTAVE.

- I. De moramo poboshne sklepe vsako leto enkrat s' tim le vadbi ponoviti. 301
- II. Premishlovanje od dobrote, ktero nam je Bog s' tim skasal, de nas je v' svojo flushbo poklizal. Sklenjeno s' spredi po- stavleno terdno obljubo 303
- III. Od sprejiskanja nashe dushe zhes njeno rast v' poboshnosti 306
- IV. ,Sprejiskanje sadershanja nashe dushe proti Bogu 308
- V. ,Sprejiskanje nas higa stanu proti samim sebi 310
- VI. ,Sprejiskanje stanu nashe dushe proti blishnimu 312
- VII. ,Spregledanje nagibov nashe dushe 312
- VIII. Obzhatleji, ktire gre po isprashovanji obuditi 314
- IX. Premishlovanje, svoje dobre sklepe pono- viti 315
- X. Prvo prevdarjenje, od imenitosti nashe dushe 315
- XI. Drugo prevdarjenje, od imenitosti zhednost 317
- XII. Tretje prevdarjenje, od sgledov svet- nikov 318

	<i>Stran.</i>
XIII. <i>Šteto prevdarjenje, od ljubeni Jesusa Kristusa do nas</i>	319
XIV. <i>Peto prevdarjenje, od vezhne lju- besni boshje proti nam</i>	321
XV. <i>Splošne povsdigovanja duha zhes ravno dognane premiškovanja, in skonžhanje te vadbe</i>	322
XVI. <i>Od misli, kakor šhnik po ti vadbi biti moramo</i>	324
XVII. <i>Odgovor na dva vvershka (vgovora), ki bi jih lahko kdo soper to vodbo storil</i>	325
XVIII. <i>Troje poslednih ino prepotrebnih opo- minov zhes to vodbo</i>	327

P E R S T A V I K.

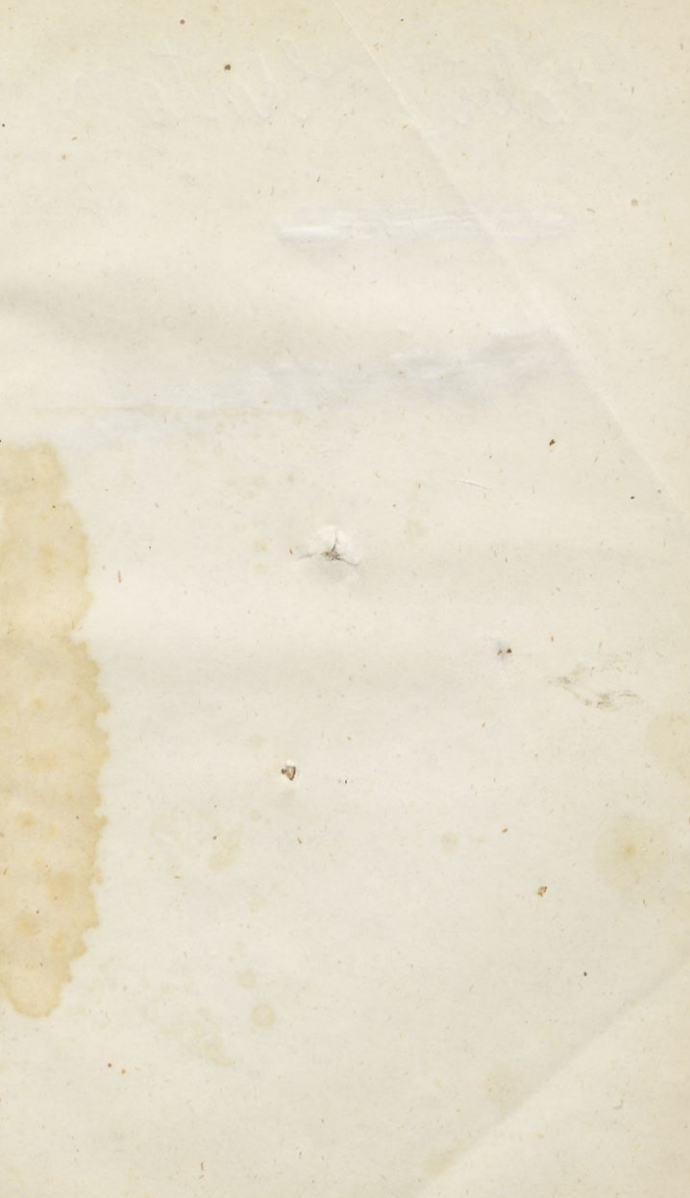
<i>Molitve per sveti mašhi</i>	329
<i>Pozhešhenje Jesusa po skrivnostah njegoviga krishoviga pota</i>	343
<i>Pozhešhenje Jesusa v' presvetim rešhnim Te- lefi</i>	346
<i>Pozhešhenje Marije (od sv. Zirila Aleksandri- jskiga.)</i>	347
<i>Molituv k' Mariji Divizi (od Marije Egiptovske.)</i>	347
<i>Serzhno posdravljenje boshje Matere Isveli- zharja (od Lud. Blosja.)</i>	349

218
219
220
221
222
223
224
225
226
227

TRINAVIA

228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238

Rabie Unton

7307

~~Handwritten scribble~~

~~Handwritten scribble~~

if 1024
Franc in cyrcnik
Lixor
Miklovina

~~Grades in Linz~~

~~Handwritten scribble~~

